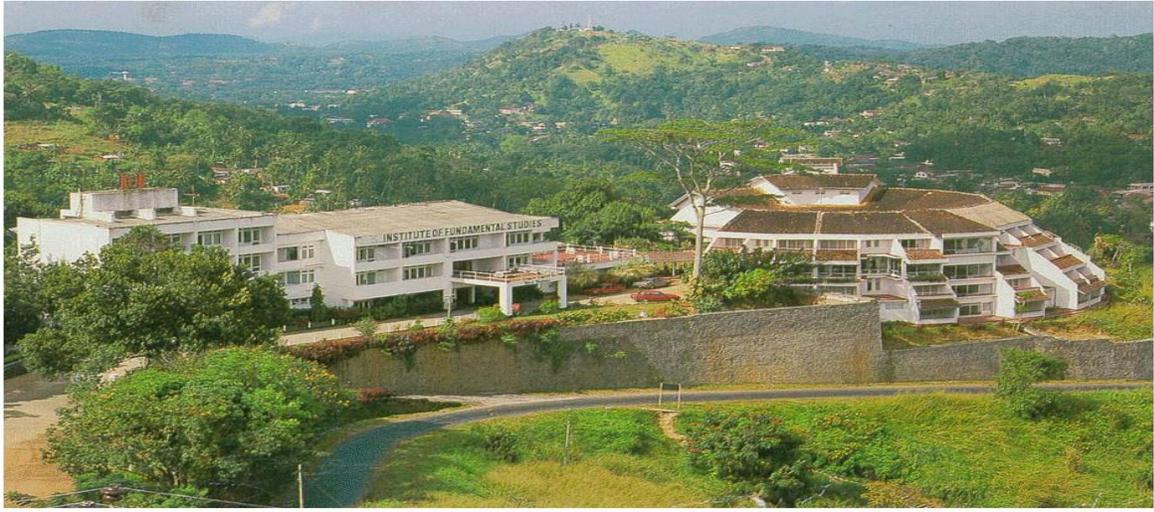

තාක්ෂණ, හා පර්යේෂණ අමාත්‍යාංශය
தொழில்நூட்பவியல், ஆராய்ச்சி அமைச்சு
Ministry of Technology, and Research

මූලික අධ්‍යයන ආයතනය
அடிப்படைக் கற்கைகளுக்கான நிறுவகம்
INSTITUTE OF FUNDAMENTAL STUDIES

වාර්ෂික වාර්තාව
வருடாந்த அறிக்கை
ANNUAL REPORT
2012

මූලික අධ්‍යයන ආයතනය
හන්තාන පාර
මහනුවර

அடிப்படைக் கற்கைகளுக்கான நிறுவகம்
ஹந்தான வீதி
கண்டி

Institute of Fundamental Studies
Hantana Road
Kandy

දුරකතන අංකය 081-2232002
ෆැක්ස් අංකය 081-2232131
ඊමේල් ලිපිනය ifs@ifs.ac.lk
වෙබ් ලිපිනය www.ifs.ac.lk

தொலைபேசி 081-2232002
தொலைநகல் 081-2232131
மின்னஞ்சல் ifs@ifs.ac.lk
வெப்தளம் www.ifs.ac.lk

Tel 081-2232002
Fax 081-2232131
Email ifs@ifs.ac.lk
Web www.ifs.ac.lk

මූලික අධ්‍යයන ආයතනය

වාර්ෂික වාර්තාව

2012

මූලික අධ්‍යයන ආයතනය
හන්තාන පාර
මහනුවර

දුරකතන අංකය	081-2232002
ෆැක්ස් අංකය	081-2232131
ඊමේල් ලිපිනය	ifs@ifs
වෙබ් ලිපිනය	www.ifs.ac.lk

පාලක මණ්ඩලය
මූලික අධ්‍යයන ආයතනය

මහින්ද රාජපක්ෂ

ශ්‍රී ලංකා ප්‍රජාතාන්ත්‍රික සමාජවාදී ජනරජයේ
අතිගරු ජනාධිපති
සභාපති

දී.මු. ජයරත්න මැතිතුමා

ගරු අග්‍රාමාත්‍ය

රනිල් වික්‍රමසිංහ

ගරු විපක්ෂනායක

මහාචාර්ය ජී.සමරනායක

සභාපති

විශ්ව විද්‍යාල ප්‍රතිපාදන කොමිසම

මහාචාර්ය සී. ඩී. දිසානායක

අධ්‍යක්ෂ/මූලික අධ්‍යයන ආයතනය මහනුවර

මහාචාර්ය එස්.එච්.ජී.ජී. කරුණාරත්න

විද්‍යා පීඨය, ජේරාදෙනිය විශ්ව විද්‍යාලය, ජේරාදෙනිය

මහාචාර්ය යු.එල්. ඩී. ජයසිංහ

මූලික අධ්‍යයන ආයතනය මහනුවර

මහාචාර්ය කේ. ගුණසේකර

උපකුලපති, වෘත්තීය තාක්ෂණ විශ්ව විද්‍යාලය, රත්මලාන

මහාචාර්ය එස්.ඒ. කුලසූරිය

මූලික අධ්‍යයන ආයතනය මහනුවර

ආචාර්ය ජී.සී.විජයලක්ෂ්මි

38/12, රබර්ට්ස් මාවත, නිකපේ, දෙහිවල

මහාචාර්ය එම්.ඒ.එල්.කේ. දිසානායක

මූලික අධ්‍යයන ආයතනය මහනුවර

පී.එස්.ඩී. වදුරාගල

ලේකම්/මූලික අධ්‍යයන ආයතනය

පර්යේෂණ සහ සාමාජිකයින්

සභාපති: මහාචාර්ය සී. ඩී. දිසානායක, අධ්‍යක්ෂ, මූලික අධ්‍යයන ආයතනය, මහනුවර

මහාචාර්ය ඩී.එස්.ඩී. කරුණාරත්න, පීඨාධිපති, විද්‍යාපීඨය, ජේරාදෙණිය විශ්ව විද්‍යාලය

මහාචාර්ය සී.එස්.ඩී. සිල්වා, ඉංජිනේරුපීඨය, කෘෂිකාර්මික ඉංජිනේරු අංශය, ශ්‍රී ලංකා විවෘත විශ්ව විද්‍යාලය, නාවල, නුගේගොඩ

මහාචාර්ය එස්.එච්.පී.පී.කරුණාරත්න, පීඨාධිපති, විද්‍යාපීඨය, ජේරාදෙණිය විශ්ව විද්‍යාලය

මහාචාර්ය මහාචාර්ය ආර්.එන්.දුපිත්, භූ විද්‍යා අංශය, විද්‍යාපීඨය, ජේරාදෙණිය විශ්ව විද්‍යාලය

ආචාර්ය එස්. ආර්. ද රෝසා, කොළඹ විශ්ව විද්‍යාලය

මහාචාර්ය ඒ. සේනාරත්න, ජේරාදෙණිය විශ්ව විද්‍යාලය

ආචාර්ය පී. ඒ. විරසිංහ, පීඨාධිපති, කෘෂිකාර්ම පීඨය, රජරට විශ්ව විද්‍යාලය, ශ්‍රී ලංකාව

මහාචාර්ය එම්.ඒ.කේ.එල්.දිසානායක, මූලික අධ්‍යයන ආයතනය, මහනුවර

මහාචාර්ය යූ.එල්. ඩී. ජයසිංහ, මූලික අධ්‍යයන ආයතනය, මහනුවර

මහාචාර්ය ඒ. නානායක්කාර, මූලික අධ්‍යයන ආයතනය, මහනුවර

මහාචාර්ය එන්.එස්. කුමාර්, මූලික අධ්‍යයන ආයතනය, මහනුවර

මහාචාර්ය ජේ.එම්.එස්. ධර්මසේන, මූලික අධ්‍යයන ආයතනය, මහනුවර

මහාචාර්ය පී. සෙනෙවිරත්න, මූලික අධ්‍යයන ආයතනය, මහනුවර

ආචාර්ය එම්.සී.එම්. ඉක්බාල්, මූලික අධ්‍යයන ආයතනය, මහනුවර

ආචාර්ය එස්.පී. බෙන්ජමින්, මූලික අධ්‍යයන ආයතනය, මහනුවර

ආචාර්ය ඩී.එන්. මාගන-ආරච්චි, මූලික අධ්‍යයන ආයතනය, මහනුවර

ආචාර්ය එන්.ඩී. සුබසිංහ, මූලික අධ්‍යයන ආයතනය, මහනුවර.

ආචාර්ය ආර්. ආර්. රත්නායක, මූලික අධ්‍යයන ආයතනය, මහනුවර

ආචාර්ය එම්. විතානගේ, මූලික අධ්‍යයන ආයතනය, මහනුවර

පටුන

	පිටු අංක
1. අධ්‍යක්ෂකුමාගේ පණිවිඩය	01
2. සංවිධාන සැලැස්ම	02
3. හැඳින්වීම	03
4. සමූහ ජායාරූපය	04
7.1 විකල්ප හා පුනර්ජනනය කළ හැකි ශක්තිය	05
7.1.1 ජෛව ඉන්ධන පර්යේෂණ ව්‍යාපෘතිය	05
7.1.2 ඝනිකූන පදාර්ථ භෞතික විද්‍යාව සහ ඝන අවස්ථාවේ රසායන විද්‍යාව ව්‍යාපෘතිය	15
7.1.3. භූ තාප ශක්තිය	23
7.1.4. ප්‍රකාශ රසායන විද්‍යාව	29
7.2 කෘතීම බුද්ධිය සහ ව්‍යවහාරික ඉලෙක්ට්‍රෝන	34
7.2.1. මොළය පරිගණක අතුරු මුහුණත (BCI)	35
7.2.2 සිංහල භාෂාව මූලික කොටගත් කෘතීම බුද්ධිය	36
7.3 පාරිසරික සහ පෘථිවි විද්‍යා	39
7.3.1 රසායනික හා පාරිසරික පද්ධති අනුරූපණය	39
7.3.2 පරිසර විද්‍යාව සහ පාරිසරික ජීව විද්‍යාව	46
7.3.3 පාරිසරික ඉන්ජිනේරු විද්‍යාව /රසායන විද්‍යාව	49
7.3.4 නීති තාක්ෂණය	55
7.3.5 ශ්‍රී ලංකාවේ වියලි කලාපීය ප්‍රදේශයන්හි පානීය ජලයෙහි ගුණාත්මකභාවය ඉහල නැංවීම	58
7.3.6. ජෛව විවිධත්වය හා සංරක්ෂණය	60
7.4 ආහාර විද්‍යාව හා පෝෂණය	62
7.4.1. කවිපි යොදා ගැනුණු ආහාරයන් භාවිතයෙන් මියන් තුල අන්තරාග මේද ප්‍රමාණය සහ හේකල් ක්ෂුද්‍ර ශාක ප්‍රමාණයන් අඩු වැඩි වන ආකාරය අන්වේෂණය කිරීම.	63
7.4.2. ශ්‍රී ලංකාවේ විවිධ දේශගුණික කලාප වලින් ලබාගත් මුරුංගා කොළ වල ක්ෂුද්‍රපෝෂක සංයුතීන් අන්වේෂණය	66

7.5	අණුක ජීව විද්‍යාව සහ ජාන විද්‍යාව	68
	7.5.1 සෛල ජීව විද්‍යාව	68
	7.5.2 ඔක්සිජන් වාතාකෂණ විද්‍යාව	76
	7.5.3. ශාක ජීව විද්‍යාව	81
7.6	ස්වාභාවික නිපැයුම්	86
	7.6.1 ආහාරයට ගතහැකි පළතුරු: රසායනය හා ජෛව ක්‍රියාකාරීත්වය	87
	7.6.2 සුලභ කුළුබඩු වල ජෛවක්‍රියාකාරී සහ එන්සයිම නිශේධනය හැකියාව පිළිබඳ අධ්‍යයනය	89
	7.6.3 අන්ත: ශාකීය දිලීරයන්ගේ රසායනය හා ජෛව ක්‍රියාකාරීත්වය	87
	7.6.4 කුරුඳු පොතු සහ ලොවී වල අඩංගු පොලි පිනෝලික සංයෝගයන්	90
	7.6.5 ආහාරයට ගැනෙන බීජ: ගුණාත්මකභාවයෙන් ඔබ්බට කතිකාවතක්	93
7.7	සෛද්ධාන්තික හා සංඛ්‍යාත්මක විද්‍යා	96
	7.7.1 සොනොලුම්නසන්ස්	96
	7.7.2 ක්වොන්ටම් යාන්ත්‍රණ හා ක්වොන්ටම් ව්‍යාකූලත්වය	100
8.	සහයෝගී හා උපදේශන අංශය (CCD)	102
9.	තිලිණ පිළිගැනීම් සහ සම්මාන 2012	108
10.	විද්‍යා ව්‍යාපෘතිය	110
11.	පුස්තකාලය	119
12.	අයවැය	123
13.	මූලික අධ්‍යයන ආයතන කාර්ය මණ්ඩල පුවත්	124
14.	මූලික අධ්‍යයන ආයතන සාමාජිකයින්ගේ ප්‍රකාශන	131
15.	මූලික අධ්‍යයන ආයතන කාර්ය මණ්ඩලය 2012	133
16.	මූලික අධ්‍යයන ආයතනයේ ගිණුම් වාර්තාව	138
17.	මූලික අධ්‍යයන ආයතනයේ විගණන වාර්තාව	172

අධ්‍යක්ෂතුමාගේ පණිවිඩය

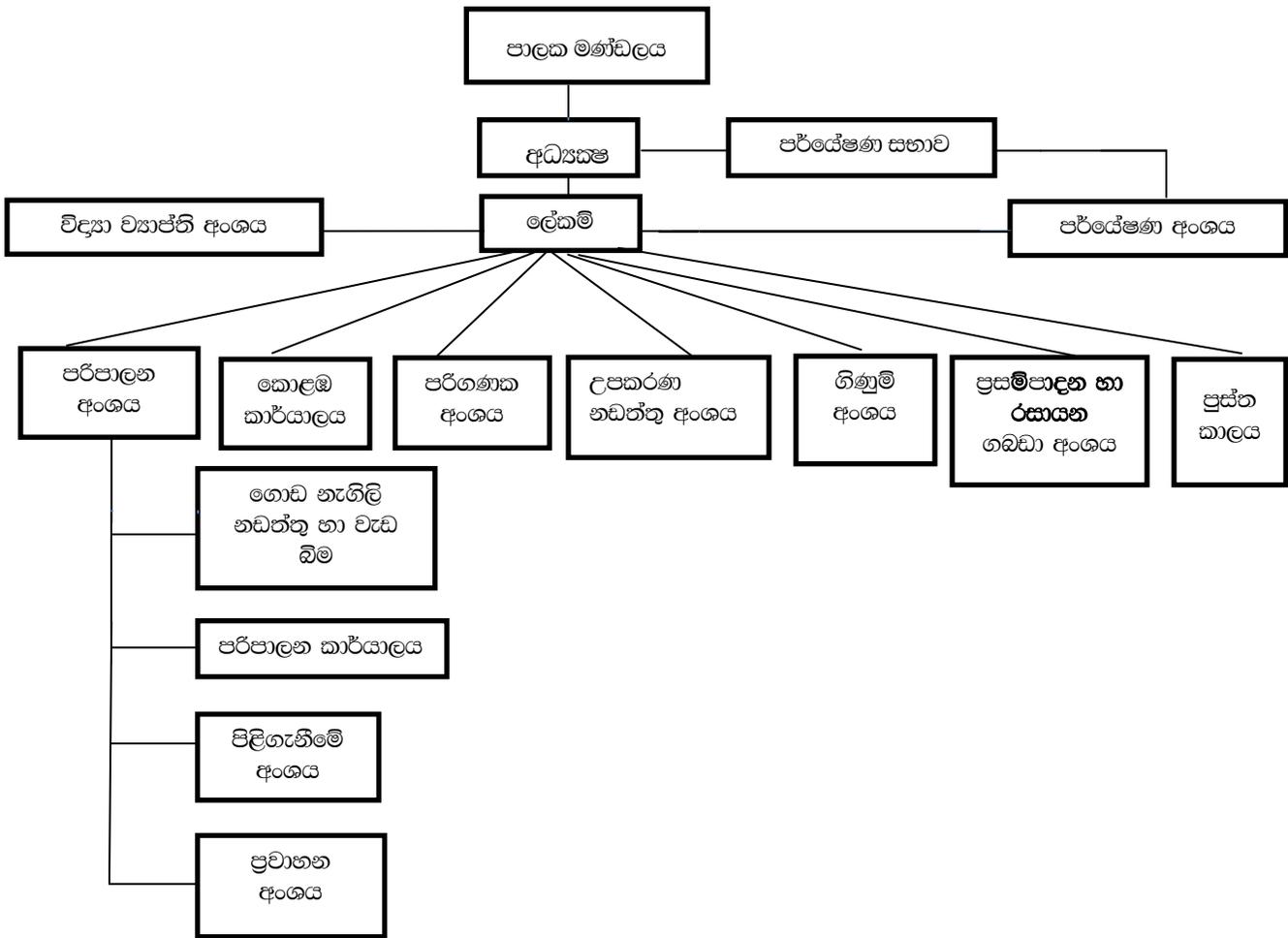
මූලික අධ්‍යයන ආයතනයේ 2012 වාර්ෂික සමාලෝචනය සිදුකරන මෙම අවස්ථාවේදී මේ අයුරින් අදහස් දැක්වීමට හැකිවීම මාගේ සතුටට කරුණකි. ගතවූ වසර තුළදී මූලික අධ්‍යයන ආයතනය, ජාතික සංවර්ධන ක්‍රියාවලියට අනුකූල වන පරිදි වඩාත් ඉහල මට්ටමෙන් සිය කාර්යභාරයන් ඉටු කිරීමට සමත්වී ඇත. ජලය, පොහොර, නීතිනි තාක්ෂණ හා ප්‍රකාශ රසායන විද්‍යාව යන ක්ෂේත්‍රයන්හි තාක්ෂණික දියුණුව උදෙසා මූලික අධ්‍යයන ආයතන විද්‍යාඥයින් විසින් සිදුකෙරෙන පර්යේෂණයන් බොහෝ සෙයින් ඉවහල්වී ඇති බව පැහැදිලිවේ. සහයෝගීතා හා උපදේශන අංශය, (CCD) රාජ්‍ය හා පෞද්ගලික අංශ රැසක් සහභාගි කරගනිමින් නව ව්‍යාපෘති රැසක් දියත් කර ඇත. ශ්‍රී ලංකාවේ විශලි කලාපීය ප්‍රදේශවල පානීය ජලයේ ෆ්ලුවොරයිඩ් ඉහල සාන්ද්‍රණයන්ගෙන් අඩංගු වන බැවින් එම ප්‍රදේශයන්හි ජල පිරිපහදු ඒකකයන් 15 ක් පමණ ස්ථාපිත කිරීමට හැකිවීම නිසා අදාළ ප්‍රදේශ වල ජීවත් වන දහස් ගණනක් ග්‍රාමීය ජනතාවගේ පානීය ජල ගුණාත්මකභාවය ඉහල නැංවීමට හැකි වීම බලවත් සතුටට කරුණකි. මෙම ව්‍යාපෘතීන් සඳහා මේ වන විට තාක්ෂණ හා පර්යේෂණ අමාත්‍යාංශය විසින් අරමුදල් වෙන් කර ඇත. ඉකුත් වූ වසර තුළදී මූලික අධ්‍යයන ආයතනය කොරියාව, ජපානය, ඔස්ට්‍රේලියාව, ඩෙන්මාර්කය, ස්වීඩනය, පාකිස්ථානය වැනි විදේශ රාජ්‍යයන් රැසක් සමඟ නව සහයෝගීතා ව්‍යාපෘති රැසක් අරඹා ඇත.

තරුණ විද්‍යාඥයින් හා පාසල් සිසුන් පුහුණු කිරීමේ වැඩසටහන් ද උසස් මට්ටමක පවතින අතර මූලික අධ්‍යයන ආයතනය වර්තමානයේ දී ශ්‍රී ලංකාවේ ප්‍රධානතම විද්‍යා පශ්චාත් උපාධි ආයතනයක් ලෙස ගෞරවාදරයට ලක් වී ඇත.

2012 මූලික අධ්‍යයන ආයතන වාර්ෂික සමාලෝචනය සාර්ථක වේවා යන්න මාගේ ප්‍රාර්ථනයයි.

මහාචාර්ය සී.බී.දිසානායක,
අධ්‍යක්ෂක

සංවිධාන සැලැස්ම

හැඳින්වීම

මහාචාර්ය සී.ඩී. දිසානායක, මූලික අධ්‍යයන ආයතනය

ගතවූ 2012 වසර තුළදී මූලික අධ්‍යයන ආයතනය සැලකිය යුතු ප්‍රගතියක් ලබා ගැනීමට සමත්ව ඇත. පර්යේෂණ විද්‍යාඥයින් ස්ථීර සේවයට බඳවා ගැනීම සහ ඇගයුම් රැසකට පාත්‍ර වීම සුවිශේෂී වේ. ජාතික ආර්ථික උදෙසා සෘජුවම බලපෑම් ඇති කළ හැකි වඩාත් අර්ථනාචිත පර්යේෂණයන් වෙත නැඹුරු වීමේ මෑත කාලීන ප්‍රයත්නයන් සාර්ථක වී ඇති බව පැහැදිලි ය. සහයෝගිතා හා උපදේශන අංශය (CCD) සහ ක්ෂුද්‍රජීවී වාතායුණ ඒකකය (MBU) කැපී පෙනෙන අන්දමේ ප්‍රගතියක් ලබා ඇත. රාජ්‍ය හා පෞද්ගලික අංශයේ සංවිධාන රැසක් මේ වන විට මූලික අධ්‍යයන ආයතනය සමග පර්යේෂණ සබැඳියාවන් ගොඩනගා ගැනීමට උත්සුක වීම සතුටට කරුණකි.

විද්‍යා ව්‍යාප්ති ඒකකය (SDU) ද සැලකිය යුතු ප්‍රගතියක් අත්පත් කරගෙන ඇති අතර පාසල් ළමුන් සහ විද්‍යා විෂය උගන්වන ගුරුවරුන් සහභාගී කර ගනිමින් විශේෂිත වැඩසටහන් රැසක් දියත් කර ඇත.

මූලික අධ්‍යයන ආයතනයේ පර්යේෂණ ක්‍රියාකාරකම් උදෙසා විදේශ රටවල සහභාගිත්වයද දැන් දැන් ඉහල මට්ටමක පවතින අතර ඔස්ට්‍රේලියාව, පකිස්තානය, දකුණු කොරියාව, ඩෙන්මාර්ක්, ජපානය සහ ස්වීඩනය වැනි රටවල් එබඳු සහයෝගිතා පර්යේෂණයන් සඳහා සිය දායකත්වය සපයමින් සිටී. මූලික අධ්‍යයන ආයතනයේ යටිතල පහසුකම් ඉහල නැංවීමද සාර්ථක අන්දමින් සිදුකෙරෙන අතර මේ වන විට නව ගොඩනැගිලි සංකීර්ණයක් ද ඉදිවෙමින් පවතී. එම ගොඩනැගිල්ලේ ඉදිකිරීම් කටයුතු නිමවීමෙන් අනතුරු ව රටට වැඩිදායී නව ක්ෂේත්‍ර ගණනාවකට අදාළ පර්යේෂණ ව්‍යාපෘතීන් එහි ස්ථාපිත කිරීමට අපේක්ෂා කෙරේ.

තරුණ පර්යේෂණ සහකාරවරුන් සහ ස්වේච්ඡා සිසුන් පුහුණු කිරීම ද කැපී පෙනෙන ඉහල මට්ටමකින් සිදු කෙරෙන අතර මේ වන විට ශ්‍රී ලංකාවේ සියළුම විශ්ව විද්‍යාල, මූලික අධ්‍යයන ආයතනය සමග සහයෝගිතාවයන් පවත්වා ගෙන යමින් පවතී. බඳවා ගන්නා පර්යේෂණ සහකාරවරුන්ගේ ගණන වැඩි කිරීමෙන්, ශ්‍රී ලංකාවේ දැක්ම තරුණ විද්‍යාඥයින් පිරිසට විශ්ව විද්‍යාල කරා ඇදී යාමෙන් සිදුවන බුද්ධිගලනය යම්තාක් දුරකට අඩු කිරීමට සැලසුම් කර ඇත. මේ වන විට මූලික අධ්‍යයන ආයතනය ශ්‍රී ලංකාවේ ප්‍රමුඛතම විද්‍යා පශ්චාත් උපාධි ආයතනයක් ලෙස සැලකෙන අතර විද්‍යා පශ්චාත් උපාධි ආයතනය, කෘෂිකර්ම විද්‍යා පශ්චාත් උපාධි ආයතනය සහ විද්‍යා පීඨයන් සමග පවත්නා අනුසන්ධානයන් ඒ සඳහා දායක වී ඇත. අවසාන වශයෙන් ගරු මහින්ද රාජපක්ෂ මැතිතුමන් සහ පර්යේෂණ හා තාක්ෂණ අමාත්‍ය ගරු පවිත්‍රා වන්නිආරච්චි, ගරු නියෝජ්‍ය ඇමති ආචාර්ය මුස්තාපා සහ ගරු ලේකම් ධාරා විජයතිලක යන මහත්ම මහත්මීන් වෙත, මූලික අධ්‍යයන ආයතනය වෙනුවෙන් දැක් වූ සහයෝගය වෙනුවෙන් මාගේ හෘදයාංගම ස්තූතිය පල කරමි.

Leading the IFS teams...

From Left to Right

Prof. S.A. Kulasooriya Ms. P.S.S. Samarakkody (Deputy Accountant) Dr. R. Liyanage Dr. D.N. Magana-Arachchi
 Dr. R.R. Ratnayake Dr. K.G.N. Nanayakkara Prof. J.M.S. Bandara Mr. J. Padmasiri | Dr. W.P.J. Dittus Dr. N.D. Subasinghe
 Mr. P.S.B. Wanduragala (Secretary) Prof. C.B. Dissanayake (Director) Prof. U.L.B. Jayasinghe Prof. M.A.K.L. Dissanayake
 Prof. N.S. Kumar Prof. G.K.R. Senadeera Ms. T.C.P.K. Tilakarathna (Assistant Librarian) Dr. M. Vithanage Dr. C.T.K. Tilakaratne
 Dr. M.C.M. Iqbal Prof. A. Nanayakkara Dr. S.P. Benjamin Prof. P.R.G. Senaviratne

වමේ සිට දකුණට

මහාචාර්ය එස්.ඒ. කුලසූරිය, සී.එස්.එස්. සමරක්කොඩි මිය (නියෝජ්‍ය ගණකාධිකාරී), ආචාර්ය ආර්. ලියනගේ, ආචාර්ය ඩී.එන්. මාගනආරච්චි, ආචාර්ය ආර්.රත්නායක, ආචාර්ය ඩේ.ඒ.එන්. නානායක්කාර, මහාචාර්ය ජේ.එම්.එස්. ඛණ්ඩාර, ජේ. පද්මසිරි මයා, ආචාර්ය ඩබ්.පී. ජේ. ඩීට්ටස්, ආචාර්ය එන්.ඩී. සුබසිංහ, පී.එස්.ඩී. වඳුරාගල මයා (ලේකම්), මහාචාර්ය සී.ඩී. දිසානායක (අධ්‍යක්ෂක), මහාචාර්ය යූ.එල්.ඩී. ජයසිංහ, මහාචාර්ය එම්.ඒ.කේ.එල්. දිසානායක, මහාචාර්ය එන්.එස්. කුමාර, මහාචාර්ය ජී.කේ.ආර්. සේනාධර, ටී.සී.පී.කේ. නිලධරන් මිය (සහකාර පුස්තකාලයාධිපති), ආචාර්ය එම්. විතානගේ, ආචාර්ය සී.ටී.කේ. නිලධරන්, ආචාර්ය එම්.සී.එම්. ඉක්බාල, මහාචාර්ය ඒ. නානායක්කාර, ආචාර්ය එස්.පී. බෙන්ජමින්, මහාචාර්ය පී.ආර්.ජී. සෙනවිරත්න

7.1 විකල්ප හා පුනර්ජනනය කළ හැකි ශක්තිය

7.1.1 ජෛව ඉන්ධන පර්යේෂණ ව්‍යාපෘතිය

ව්‍යාපෘති නියමු : ආචාර්ය රේණුකා රත්නායක

ආක්‍රමණික ශාක හා ජෛව පටල භාවිතයෙන් ජෛව ඉන්ධන නිපදවීම ගොසිල ඉන්ධන අධික ලෙස භාවිතය හේතුවෙන් හරිතාගාර විමෝචනය වැනි ගැටළු පැන නැගී ඇති අතර පරිසරයට අහිතකර බලපෑම් එල්ලවී තිබේ. ජෛව ඉන්ධන යනු ගොසිල ඉන්ධන වෙනුවට වෙනුවට භාවිතා කළ හැකි හරිත ශක්ති ප්‍රභවයන් ය. භාවිතා වන උපස්ථරය හා නිපදවන ආකාරය අනුව ජෛව ඉන්ධන වර්ග කර දැක්විය හැක. සෙලියුලෝසික ජෛව ඉන්ධන නිපදවීම සඳහා ආක්‍රමණික වල් පැලෑටි අමුද්‍රව්‍ය ලෙස භාවිතා කළ හැකි වේ. ආක්‍රමණික වල් පැලෑටි යනු දේශීය නොවන ගණයට අයත්වන අතර ඒවා මගින් පාරිසරික පද්ධතීන් හා වාසස්ථාන කෙරෙහි අහිතකර බලපෑම් ඇති කෙරේ. කාර්මික පරිමාණයෙන් ජෛව ඉන්ධන නිපදවීම සඳහා අඛණ්ඩ අමුද්‍රව්‍ය සැපයුමක් අවශ්‍ය වේ. ආක්‍රමණික වල් පැලෑටි වල ඉහල වර්ධන වේගය හේතුවෙන් එකී අවශ්‍යතාවය සපුරාගත හැක. සෙලියුලෝසික භායනය සඳහා ක්ෂුද්‍රජීවී ජෛව පටල යොදා ගැනීමේ වාසි රැසකි. ජෛව පටල උපස්ථර අන්තර් මුහුණතේදී ජෛව පටල මගින් සෛල හා බැඳී ප්‍රවේශ්‍ය ඵන්සයිම සාන්ද්‍ර ගත කරවන අතර එමගින් ප්‍රතික්‍රියා සීඝ්‍රතාවය ඉහල නැංවේ. දිලීර හා බැක්ටීරියා අතර භෞතික සහක්‍රියාවන් මගින් ලිග්නිනරණය සම්පූර්ණ කෙරේ. ජෛව පටලයේ එක කොටසක් මතදී සැකර්කරණය සිදුවේ මෙම ව්‍යාපෘතිය 2009 වසරේ ආරම්භ කළ අතර ජෛවීය ප්‍රජාවන් (මිශ්‍ර රෝපිතයන් හා දිලීර බැක්ටීරියා ජෛව පටල වැනි) ශාක උපස්ථර මතදී එකවිට ලිග්නිනරණ හා සැකර්කරණ ක්‍රියාවලින් යෙදවීම මගින් ජෛව ඉන්ධන නිපදවීම මෙමගින් අරමුණු කර ගෙන ඇත.

සෙලියුලෝසික උපස්ථරයන් භාවිතයෙන් එතනෝල් නිෂ්පාදනය සඳහා ක්ෂුද්‍රජීවී මාදිලි සහ ජෛව පටල වැඩි දියුණු කිරීම.

ගොසිල ඉන්ධන සම්පත් සීමා සහිත වන නමුදු ඒ සඳහා ඇති ඉල්ලුම දිනෙන් දින ඉහල නැංවේ. ඒ සමගම ඒවායේ මිල ගණන් ද අධික වේ. එසේ වුවද ගොසිල ඉන්ධන භාවිතයෙන් වායුගෝලයේ CO₂ ප්‍රමාණය ඉහල යන අතර මිනිතලය උණුසුම් වීම වැනි සංසිද්ධීන් ඇති වීමට හේතු වේ. එබැවින් පරිසර හිතකාමී පුනර්ජනන ශක්ති ප්‍රභවයන් වැඩිදියුණු කිරීම අත්‍යවශ්‍ය වේ. ජෛව ඉන්ධන යනු ඒ සඳහා යොදා ගත හැකි හරිත ප්‍රභවයන් වේ. ඉවතලන ශාක ද්‍රව්‍ය වල අඩංගු ලිග්නොසෙලියුලෝසිකයන්හි බහුලවම සිති සංයෝගයන් අන්තර්ගත වේ. කෙසේ වුවද කරුණු කිහිපයක් හේතුවෙන් මේ වන විට එබඳු ශාක ද්‍රව්‍ය යොදා ගැනීම ආර්ථික වශයෙන් අසීරු වී ඇත. එබැවින් අඩු වියදමක් දරමින් සෙලියුලෝසික ද්‍රව්‍ය ජෛව ඉන්ධන බවට පත් කිරීමේ ක්ෂුද්‍රජීවී තාක්ෂණයන් පිලිබඳ අන්වේෂණයන් මේ වන විට සිදු කෙරෙමින් පවතී.

පාංශු කාබන් තැන්පත් කිරීම සහ කළමනාකරණය

කාබන්ඩයොක්සයිඩ් ලෙස වායුගෝලයේ පවතින කාබන් ඉන් ඉවත්කර තැන්පතු ලෙස වසර සිය දහස් ගණනක් ගබඩාකර තබා ගත හැක. කාබන් අවශෝෂණය කර ගැනීමේ හැකියාවක් පස සතුව පවතී. කියෝටෝ සම්මුතියෙන් පහවා ඇති CO₂ විමෝචනය අඩුකිරීමේ ඉලක්කයන් සපුරාගැනීමට හැකිවන පරිදි කාබන් පාංශු කාබන් ලෙස ගබඩා කළ හැක. මෙම ව්‍යාපෘතිය මගින් විෂයන් 3 කට අදාළව කාබන් අඩු කිරීම හා පස තුලට රඳවා ගැනීම වැඩි කිරීම පිලිබඳව අධ්‍යයනය කෙරේ.

තේ සහ වගා පද්ධතීන් තුළ පාංශු කාබන් තැන්පත් කිරීම

- කාබන් යනු ජීවයේ මූලික තැනුම් ඒකකයක් වන අතර සියළු ජීවීන් තුළ අන්තර්ගත වේ. ශාක ජෛව ස්කන්ධ තුළ පාංශු ඓන්ද්‍රිය ද්‍රව්‍යයන් තුළ වායුගෝලීය කාබන්ඩයොක්සයිඩ් හා මුහුදු ප්‍රදේශ ද්‍රාව්‍ය ආකාරයන්ගෙන් කාබන් පවතී.

පස තුළදී පාංශු ඓතිහාසික කාබන් හා අකාබනික කාබන් යන ආකාරයන්ගෙන් පවතින අතර ඒවා ශාක වර්ධනයට බෙහෙවින් වැදගත් වේ. ඉහත සඳහන් කළ ආකාරයෙන් කාබන් විවිධාකාර කාබන් විවිධාකාර ස්වරූපයන්ගෙන් ස්වභාවයේ පවතින නමුදු මිනිසුන් විසින් නිකුත් කරන Co₂ අතිරේක ප්‍රමාණයන් රඳවා තබා ගැනීමට ඒවා අපොහොසත් වේ. කාබන් තැන්පත් කිරීම යනු වායුගෝලීය කාබන්ඩයොක්සයිඩ්, නැවත පහසුවෙන් විමෝචනය නොවන පරිදි දිගු කාලීන තැන්පතු වල රඳවා තබා ගැනීමයි. (ලාල්, 2004) මෙම සංසිද්ධීන් හි දී වායුගෝලීය කාබන් ශාක මූලද්‍රව්‍යයන්, පාංශු ධූමිකවීන් හා පාංශු ඓතිහාසික ද්‍රව්‍යයන් හි තැන්පත් කෙරේ. (වූ සහ පිරිස, 2009) වායුගෝලයෙන් Co₂ ඉවත් කළ හැකි වීම මෙහි ප්‍රධානතම වාසිය වන අතර ඊට අමතරව එලෙස තැන්පත් කිරීම මගින් පාංශු ගුණාංගයන් හා පාංශු සාරවත්භාවය ඉහල නැංවෙන අතර පාංශු බාදුනසඳු වලක්වාගත හැකි වේ.

කාබන් තැන්පත් කරගැනීමට විවිධ පරිසර පද්ධතීන් දායක වන අතර එහිදී වනාන්තර මගින් ප්‍රධානතම කාර්යභාරයක් ඉටු කරයි. අනෙකුත් ප්‍රයෝජනයන් ද ලබාදෙන අතරම වන වගාවන් මගින් කාබන් තැන්පත් කරගැනීම සිදු කරයි. දැව හා ඉන්ධන ලබා ගැනීමේ අරමුණ පෙරදැරව ශ්‍රී ලංකාව තුළ වන වගාවන් ස්ථාපිත කර ඇති අතර සුළගෙන් ආරක්ෂාවට මී මැස්සන් ඇති කිරීම, තෙල් හා වර්ණක නිස්සාරණය සහ නොයෙක් පාරිසරික ක්‍රියාකාරකම් වැනි ප්‍රයෝජනයන් ද එමගින් ලබා ගත හැකි වේ.

ශ්‍රී ලංකාවේ එබඳු වගාවන් සඳහා බහුලවම යොදා ගැනෙන ශාකය වන්නේ (*Eucaliptus grandis*) යුකලිප්ටස් ග්‍රෑන්ඩ්ස්ය. එබඳු වගාවන් මගින් සිදු කෙරෙන කාබන් තැන්පත් කරගැනීම සහ කළමනාකරණ ක්‍රම වේදයන් භාවිතයෙන් එම සංසිද්ධීන් ඉහල නැංවීම පිළිබඳ මෙම අධ්‍යයනයන් තුළින් අවධානයට ලක් වේ. එමෙන්ම ආර්ථික ප්‍රතිලාභ ලබා දෙන තේ වතු වැනි කෘෂි වගාවන් තුළින් සිදුවන කාබන් තැන්පත් කර ගැනීමේ ක්‍රියාවලින් පිළිබඳව අධ්‍යයනය කෙරේ.

පාංශු කාබන් තැන්පත් කිරීමේ ඉහල හැකියාවක් පවතී. ස්වභාවික වනාන්තර ගහනය අඩු වීමත් සමගම, පරිසරයෙන් Co₂ උරා ගැනීමේ හැකියාව ඇති භූමි පද්ධතීන් ලෙස පවතින්නේ ද ගෙවතු උයන් ය. වනාන්තර සහ වන වගා වල කාබන් තැන්පතු නිර්ණයන් පවතින නමුත් නිවර්තන කලාපීය ගෙවතු උයන් ආශ්‍රිතව සිදුකර ඇති කාබන් තැන්පතු විශ්ලේෂණයන් අවම වේ. විශේෂ විවිධත්වයෙන් ඉහල, ශ්‍රී ලංකාවේ ගෙවතු උයන්හි පාංශු කාබන් තැන්පත් කිරීමේ හැකියාවන් අධ්‍යයනය කිරීම සහ ඒවා අදාළ ප්‍රදේශ වලට පවතින වනාන්තර වල පාංශු කාබන් තැන්පත් කිරීමේ හැකියාවන් අධ්‍යයනය කිරීම සහ ඒවා අදාළ ප්‍රදේශ වලට පවතින වනාන්තර වල පාංශු කාබන් තැන්පත් කිරීමේ හැකියාවන් සමග සසඳා බැලීම අපගේ පරීක්ෂණයන් මගින් සිදු කෙරේ.

ශ්‍රී ලංකාවේ උතුරු ප්‍රදේශයේ භූමි භාවිතය හා කාබන් තැන්පත් කිරීම

පාංශු ඓතිහාසික කාබන් සහ පවතින පෝෂක ප්‍රමාණයන් අතර අන්තර් සම්බන්ධතාවයන් පිළිබඳ අධ්‍යයනය කිරීමෙන් කෘෂිකාර්මික පාංශු කළමනාකරණය පිළිබඳ වැදගත් තොරතුරු ලබාගත හැක. පාංශු ඓතිහාසික ද්‍රව්‍ය මගින් බෝග නිෂ්පාදනයට ඉවහල් වන භෞතික රසායනික හා ජෛවීය ගුණාංගයන් රැසක් ඉහල නැංවේ. කාබන් තැන්පත් කිරීම සඳහා පාංශු ව්‍යුහයද ඉවහල් වන බැවින් ඒ සඳහා ඒ සඳහා කෘෂිකාර්මික ක්‍රමවේදයක් මගින් සිදුවන බලපෑම් අවම කරගත යුතු වේ. මෙම පර්යේෂණය මගින් යාපනය අර්ධද්වීපයේ විවිධ කෘෂිකාර්මික පද්ධතීන්හි පාංශු පෝෂක බහුලතාවය පිළිබඳ අධ්‍යයනය කෙරෙන අතර පාංශු පෝෂක බහුලතාවය පිළිබඳ අධ්‍යයනය කෙරෙන අතර පාංශු පෝෂක හා පාංශු සමූහන ස්ථායීතාවය සඳහා පාංශු කාබන් හි බලපෑම ද අන්වේෂණය කෙරෙනු ඇත.

- විද්‍යා විශේෂඥ : මහාචාර්ය එස්.ඒ. කුලසූරිය
- සහයෝගීතාවයන්: මනෝරි ගුණරත්න, නිරසාරන කළමනාකරු, ෆයින්ලේස් ටී එස්ටේට් පුද්. සමාගම ආචාර්ය එන් ග්නානාවෙල්රාජී, කෘෂි විද්‍යා පීඨය, යාපනය විශ්ව විද්‍යාලය
- පර්යේෂණ සහකාර: ඩබ්.ඒ.ඩී.ඩී. වාසලමුණි, කේ. මෝහනන් එම්.එම්.එස්.එන්. ප්‍රේමතිලක, කේ.එම්.ඩී. ගුණතිලක

පර්යේෂණ කටයුතු වල නියැලෙමින්

**7.1.1.1 ජෛව ඉන්ධන නිෂ්පාදනය සඳහා උපස්ථර ලෙස යොදාගත හැකි ආක්‍රමණික වල් පැලෑටි
4ක ලිග්නොසෙලියුලෝස් ජෛව භායනය**

කේ.එම්.ඩී. ගුණතිලක, ආර්.ආර්. රත්නාසක, එස්.ඒ. කුලසූරිය
ජෛව ඉන්ධන පර්යේෂණ ව්‍යාපෘතිය, මූලික අධ්‍යයන ආයතනය, මහනුවර

ජෛව ඉන්ධන කර්මාන්තයේදී සෙලියුලෝස් වැදගත් තැනක් ගනී. ප්‍රතිකර්මණය කරන ලද උපස්ථර ශාක ග්ලුකෝස් වැනි සරල සීනිවලට බිඳ හෙලීම සඳහා ක්ෂුද්‍ර ජීවී සෙලියුලෝස් එන්සයිමයන් බහුල වශයෙන් භාවිතා වේ. සෙලියුලෝස්වල ඇති ස්ථටිකරූපී ව්‍යුහය හේතුවෙන් ඒවා සරල සීනි බවට පල විච්ච්චනය කිරීම අසීරුය. සෙලියුලෝසික එන්සෝල් වැනි සෙලියුලෝසික ජෛව ඉන්ධන නිෂ්පාදනයේදී වැඩිපුරම මිල අධික වන්නේ සෙලියුලෝස් නිපදවීමේ පියවරයි. ජෛව සෑදීම වැනි සංසිද්ධීන් ඇති විම හේතුවෙන් සමහර ක්ෂුද්‍ර ජීවී ප්‍රජාවන් තනි තනිව වෙසෙන ක්ෂුද්‍ර ජීවීන්ට වඩා සැලකිය යුතු වශයෙන් වෙනස්වේ ජෛව පටලයක් යනු ක්ෂුද්‍ර ජීවීන් සමුදායක් සංකීර්ණ ලෙස එක් වීමකි. බෙදු ජෛවපටලයක් තුළ වෙසෙන ජීවියෙකු නිදහසේ පිවිත්වෙන ජීවියෙකුට වඩා විශේෂ වෙනස්කම් සහිත විය හැක. එබැවින් එබඳු සුවිශේෂී ලක්ෂණ සහිත ක්ෂුද්‍ර ජීවී ජෛවපටලයන් සෙලියුලෝස්භායනය සඳහා යොදාගත හැක. ආරක්ෂිත ලෙස අන්තර්සෛලීය සන්නිවේදනයට ඉඩ සලසන බහු පදාර්ථයක් තුළ වෙසෙන බවින් ජෛව පටල ක්ෂුද්‍ර ජීවීන්ට ජෛව භායනය ක්‍රියාවලි ඉහල නැංවිය හැකිවේ.

අරමුණු

ලිග්නොසෙලියුලෝස්භායනය සිදුකරන ක්ෂුද්‍ර ජීවීන් හඳුනාගැනීම සහ වෙන්කරගැනීම උදෙසා, සාපේක්ෂතාව ඉහල සීනි ප්‍රමාණයක් ලබා දීමේ හැකියාව ඇති බැක්ටීරියා සහ දිලීර නිදර්ශකයන් හඳුනා ගැනීම සඳහා අන්වේෂණයන් සිදුකිරීම.

අහඹු ලෙස තෝරාගත් නිදර්ශකයන් හා සෙලියුලෝස් භායනය කාර්යක්ෂම ලෙස සිදුකළ හැකි ක්ෂුද්‍ර ජීවීන් භාවිතාකරමින් දිලීර බැක්ටීරියා ජෛව පටලයන් වැඩි දියුණු කිරීම.

දිලීර-බැක්ටීරියා ජෛව පටල හා ඒවායේ තනි නිදර්ශකයන්ගේ සෙලියුලෝස් ප්ලවිජේදන කාර්යක්ෂමතාවයන් සසඳා බැලීම. මෙහිදී තෝරාගත් සෙලියුලෝසික ක්ෂුද්‍රජීවී රෝපිතයන් භාවිතා කරන ලද අතර උපස්ථර ලෙස ශ්‍රී ලංකාවේ බහුලව වැඩෙන ආක්‍රමණික වල් පැලෑටි විශේෂ 4ක් වන Eupatorium odoratum, Panicum maximum, Lantana camera සහ Mimosa pigra භාවිතා කරන ලදී.

ප්‍රතිඵල

මෙම අධ්‍යයනයේ දෙවැනි පියවර සිදුකළ කාලය තුළදී දිලීර තනි රෝපිතයක් වන Acremonicum විශේෂයන් විසින් සැලකිය යුතු තරම් ඉහල මට්ටමේ සීනි නිෂ්පාදනයක් ලබා දෙන බව අනාවරණය කරගන්නා ලදී. දිලීර මිශ්‍ර රෝපිතයන් අතුරින් Acremonicum සහ Fusarium විශේෂයෙන් වැඩි සීනි ඵලදාවක් ලබාදෙන බව නිරීක්ෂණය විය. දිලීර - බැක්ටීරියා ජෛව පටල අතුරින් Acremonicum සහ Bscilus සංකලනයන් අනෙකුත් දිලීර - බැක්ටීරියා මිශ්‍ර රෝපිතයන්ට සාපේක්ෂව කාර්යක්ෂමතාවක් දක්වන ලදී.

වල්පැලෑටි මාධ්‍යයන් තුළ ඉහත රෝපිතයන් ආක්‍රමණය සිදුකරන විටදී Acremonicum තනි රෝපිතයන් විසින් ඉහල සීනි ඵලදාවක් ලබාදෙනලදී. අඩුම සීනි ඵලදාවක් Acremonium සහ Bacillus මිශ්‍ර රෝපිතයන් විසින් ලබා දෙන ලදී. ශාක උපස්ථර වර්ග 4 සඳහාම ප්‍රතිඵල එක හා සමාන විය. Acremonium තනි රෝපිතයන් විසින් සිය උපරිම කාර්යක්ෂමතාවය Eupatorium odoratum උපස්ථරයන් තුළදී දක්වන ලදී. දෙවැනියට Panicum maximum උපස්ථරය තුළදී නිරීක්ෂණය විය. ලබාගත් සමස්ථ ප්‍රතිඵල වලින් Acremonicum තනි රෝපිතයන් උපරිම සීනි ඵලදාව ලබා දෙන බව තහවුරු විය. දිලීර තනි රෝපිතයන් සිදුකරන ජෛවීය සෙලියුලෝස් හායන සිඝ්‍රතාව දිලීර - බැක්ටීරියා ජෛව පටල මගින් ඉහල නැංවීමක් සිදු නොවුණි. එබැවින් ක්ෂුද්‍රජීවීන් නිසිපරිදි සංයෝග කිරීමෙන් මෙබඳු සංසිද්ධීන් නිරීක්ෂණය කල හැකි බව පැහැදිලිය. යොමුව

7.1.1.2 ලිග්නො සෙලියුලෝසික ද්‍රව්‍ය වලින් එතනෝල් නිෂ්පාදනය සඳහා ජෛව පටල සහ වෙනස් කරන ලද මාදිලි වැඩිදියුණු කිරීම.

කේ.මෝහනන්, ආර්. රත්නායක, එස්.ඒ. කුලසූරිය
ජෛව ඉන්ධන පර්යේෂණ ව්‍යාපෘතිය, මූලික අධ්‍යයන ආයතනය, මහනුවර

හැඳින්වීම

ජෛව ඉන්ධන යනු පුනර්ජනනය කළ හැකි ශක්ති සම්පතකි. එන්සයිමීය ප්‍රතික්‍රියාවන් ඔස්සේ ජෛව ඉන්ධන නිපදවීම සඳහා යොදාගත හැකි අමුද්‍රව්‍යයක් ලෙස ලිග්නොසෙලියුලෝසික ද්‍රව්‍ය වැදගත් වේ. ආර්ථික වශයෙන් වාසිදායක වීමට නම් මිල අධික පෙරප්‍රතිකර්මණ ක්‍රියාවලීන් ඉවත්කළ යුතුය. ඒ සඳහා වඩා කාර්යක්ෂම එන්සයිමීය ප්‍රතික්‍රියාවලීන් ඉහල නැංවීම සිදුකිරීම අවැසිය.

අරමුණු සහ අභිමතාර්ථ

ලිග්නො සෙලියුලෝසික ද්‍රව්‍ය කාර්යක්ෂම ලෙස බිඳ හෙලිය හැකි ජෛව පටල වැඩිදියුණු කිරීම සහ එතනෝල් හැරුණු කොට වෙනත් සංයෝග නිපදවීමට හැකි වන පරිද්දෙන් සෙලියුලෝසික නිර්වායු ජීවීන් වෙනස්කම් වලට භාජනය කිරීම.

එකි අරමුණු සපුරා ගැනීම සඳහා පහත සඳහන් ක්‍රියාමාර්ගයන් ගැනෙනු ඇත.

1. සෙලියුලෝසික ජෛව විද්‍යාත්මක වෙන්කර ගැනීම සහ ඔවුන්ගේ සෙලියුලෝස්/ සයිලෝසෝස් ක්‍රියාකාරීත්වයන් හඳුනාගැනීම.
2. වඩා කාර්යක්ෂම ජෛව විද්‍යාත්මක කිරීමෙන් පෙළුම් පටල නිපදවීම සහ එම පෙළුම් පටල වල සෙලියුලෝසික ක්‍රියාකාරකම් නිර්ණය කිරීම.
3. Clostridium thermocellum සහ සෙලියුලෝස් බිඳ හෙලන නිර්වායු බැක්ටීරියාවන් වෙන් කර ගැනීම.

ප්‍රතිඵල

කලින් වෙන් කර ගෙන තිබූ දිලීර මාදිලි 120 ක් හා සවායු බැක්ටීරියා මාදිලි 130 ක් හැරුණු, බැසිසියෝමයිසීටිස් දිලීර වර්ග 43ක් රෝපිත කරන ලදී. දවස් 3ක් පුරා අර්ධ අභ්‍යන්තර රෝපණයට ලක් කිරීමෙන් අනතුරුව බහිසෙලිය සෙලියුලෝස් සහ සයිලෝසෝස් ක්‍රියාකාරීත්වයන් අධ්‍යයනය කෙරුණි. අඩුම තරමින් 0.01 FPU/ ml ප්‍රමාණයකින් සෙලියුලෝස් ක්‍රියාකාරීත්වයක් දැක්වූ මාදිලි වල සෙලියුලෝස්, සයිලෝසෝස් සහ බීටා ග්ලුකොසයිඩේස් ක්‍රියාකාරීත්වයන් ප්‍රවලිත ලෙස අන්වේෂණයට ලක් කරන ලදී. ඉහල එන්සයිම ක්‍රියාකාරීත්වයක් දැක්වූ දිලීර මාදිලි පහත වගුවේ දක්වා ඇත.

ඒකලිතය	නම	සෙලියුලෝස් (FPU/ml)	සයිලෝසෝස් (IU/ml)	බීටා ග්ලුකොසයිඩේස් (IU/ml)
F118	හඳුනාගෙන නොමැත	0.21	4.31	අනාවරණය නොවුණි.
F80	හඳුනාගෙන නොමැත	0.16	2.03	අනාවරණය නොවුණි.
F4	ට්‍රයිකොඩර්මා විශේෂයකි	0.16	5.88	අනාවරණය නොවුණි.
F1	ට්‍රයිකොඩර්මා විශේෂයකි	0.15	3.74	අනාවරණය නොවුණි.
F16	ට්‍රයිකොඩර්මා විශේෂයකි	0.14	4.04	0.11
F24	හඳුනාගෙන නොමැත	0.12	5.06	අනාවරණය නොවුණි.
F113	හඳුනාගෙන නොමැත	0.06	1.02	0.15

නිර්වායු බැක්ටීරියා ඒකලිත එකක් තුළ හෝ සැලකිය යුතු තරම් බහිසෙලිය එන්සයිම ක්‍රියාකාරීත්වයක් දක්නට නොලැබුණි.

එබැවින් පෙරහන් කඩදාසි භාවිතා කරමින් එලෝන්පාදක සෙලියුලෝසික බැක්ටීරියාවන් වෙන් කර ගැනීම සිදු කෙරෙමින් පවතී. දින 7 ක කාලයක් තුළ අර්ධ අභ්‍යන්තර රෝපණයට ලක් කිරීමෙන් අනතුරුව බැසිසියෝමයිසීටිස් දිලීරයන්ගේ බහිසෙලිය සෙලියුලෝස්, සයිලෝසෝස්, ලැක්සේස්, ලිග්නීන්, පෙරොක්සයිඩේස් ක්‍රියාකාරීත්වයන් නිර්ණය කරන ලදී. ඉහල එන්සයිමීය ක්‍රියාකාරීත්වයන් නිර්ණය කරන ලදී. ඉහල එන්සයිමීය ක්‍රියාකාරීත්වයන් දැක්වූ ඒකලිතයන් වගුවේ දක්වා ඇත.

ඒකලිතය	සෙලියුලෝස් (FPU/ml)	සයිලෝසෝස් (IU/ml)	ලැක්සේස් (IU/ml)	ලිග්නීන් පෙරොක්සයිඩේස්	මැන්ගනීස් පෙරොක්සයිඩේස්
M12	0.31	6.56	1.25	0	0.08
M21	0.22	5.61	50.57	0.8	0.20
M7	0.15	6.80	0.86	0.52	0.24
M40	0.12	0	17.99	4.44	0
M5	0	1.06	1.60	0.54	1.16

එලෝන්පාදක සෙලියුලෝසික බැක්ටීරියාවන් වෙන්කර ගැනීමෙන් අනතුරුව පෙළුම් පටල පිලිබඳ අධ්‍යයනයන් සිදු කෙරෙනු ඇත.

7.1.1.3 ශ්‍රී ලංකාවේ ඉයුකැලිප්ටස් වන වගා පද්ධතීන් තුළ ක්ෂුද්‍රජීවී ජෛව ස්කන්ධ කාබන් සහ කැල්සියම්, මැග්නීසියම්, පොටෑසියම් වර්ණ අනුක්‍රමික විචලනය

එම්.එම්.එස්.එන්. ප්‍රේමතිලක, ආර්.ආර්. රත්නායක, එස්.ඒ. කුලසූරිය

¹ උගව වෙල්ලස්ස විශ්ව විද්‍යාලය, බදුල්ල ජෛව ඉන්ධන පර්යේෂණ ව්‍යාපෘතිය, මූලික අධ්‍යයන ආයතනය, මහනුවර

වන වගා පද්ධතීන්හි වර්ධන ක්‍රියාවලිය උදෙසා පාංශු පෝෂකයන් ඉතා වැදගත් වේ. එබඳු පාංශු පෝෂකයන් බහුල ලෙස පවතින විටදී ඵලදායීතාවයද ඉහල අගයක් ගනී. පාංශු පෝෂක අතුරින් කැල්සියම්, මැග්නීසියම් සහ පොටෑසියම් ශාක වර්ධනය සඳහා වැදගත් වේ. එයින් කැල්සියම් සුවිශේෂී වන අතර මෘදු සිවිය සහිත ශාක විශේෂයන් හි කැල්සියම් හායනය සිදුවීමේ වැඩි සම්භාවිතාවක් පවතී. පොටෑසියම් සහ මැග්නීසියම් කඳෙහි තන්පත් වන අතර අනතුරුව පත්‍ර, සිවි, පත්‍ර කුඩු සහ ඉතා අඩු වශයෙන් රිකිලි වලට ගමන් කර එහි තන්පත් වේ. ශාක පර්වෘත්තීය ක්‍රියාවලි බොහොමයක් උදෙසා පොටෑසියම් වැදගත් වන අතර ප්‍රභාසංස්ලේෂණ ක්‍රියාවලිය කෙරෙහි වැඩි බලපෑමක් මැග්නීසියම් වලින් ඇති කරයි. කෙසේ වුවද උන්නාර් ප්‍රදේශයේ යුකැලිප්ටස් වගා බිමෙහි අඩංගු නයිට්‍රජන්, පොස්පරස්, පොටෑසියම් සහ කාබනික ද්‍රව්‍ය වැනි පාංශු පෝෂකයන් නිර්ණය කිරීම හා එම ප්‍රමාණයන් ස්වභාවික වනාන්තර වල අඩංගු ප්‍රමාණයන් සමග සසඳා බැලීම සිදුකර ඇත. (ජැන් සහ පිරිස, 1996)

පාංශු ක්ෂුද්‍ර ශාකයන් යනු පාරිසරික පද්ධතීන් තුළ පවතින කුඩා නමුත් වැදගත් සංඝටකයකි. පාංශු ක්ෂුද්‍රජීවී ක්‍රියාකාරකම් හේතුවෙන් කොළරොඩු දිරාපත් වීම සිදුවන අතර එමගින් පෝෂක චක්‍රයන්ගේ පැවැත්මට දායකත්වය සැපයේ. කල්ගත වන විටදී වනාන්තර වල පාංශු රසායනික සහ භෞතික වාතාවරණයක් කෙරෙහි ක්ෂුද්‍රජීවී ජෛව ස්කන්ධයන්හි ප්‍රමාණයන් හා සංයුතීන් විසින් බලපෑම ඇති කරයි. (බොහුස් සහ පිරිස, 1998) කාබනික ද්‍රව්‍යයන්හි ගුණාත්මක වෙනස්කම් ඇතිවන විට වන බිම් තලයෙහි රසායනික හා භෞතික විචර්තනයන් ඇතිවේ. එබැවින් කාලය ගත වීමත් සමගම වන වගා පද්ධතීන් තුළ ක්ෂුද්‍රජීවී ජෛව ස්කන්ධ ප්‍රමාණයන් හා සංයුතීන්හි වෙනස්කම් සිදුවේ.

වනාන්තර වල අඩංගු විශේෂ සංකලනය, ඔවුන්ගේ ඵලදායකතාවය, වයස හෝ පරිණතභාවය අනුව එම වනාන්තර වල පෝෂක ඉල්ලුම හා භාවිතය වෙනස්විය හැක.

(ටර්නර් සහ ලැම්බට්, 2007) එබැවින් වන වගා පද්ධතියක පෝෂක හා ක්ෂුද්‍රජීවී ජෛව ස්කන්ධ ප්‍රමාණයන් කෙරෙහි බලපෑම් ඇති කරන ප්‍රධානතම සාධකයක් ලෙස එම වගා පද්ධතීන්හි වයස් කාල පරිච්ඡේදය හැඳින්විය හැක. එබැවින් එබඳු අන්තර් සබැඳියාවන් හඳුනාගැනීම වනවගා කළමනාකරණය උදෙසා වැදගත් වේ.

ඉයුකැලිප්ටස් යනු ලොව පුරා වන වගා පද්ධතීන් තුළ බහුලව දක්නට ලැබෙන ශාකයකි. එම ශාකයන්හි ඉහල වර්ධන වේගය පාරිසරික වෙනස්වීම් කෙරෙහි දක්වන ප්‍රතිරෝධකතාවය, ප්‍රතිකර්මණයන් සඳහා දක්වන ඉහල ප්‍රතිචාරයන් සුවිශේෂී වේ.(ටර්නර් සහ ලැම්බට් 2007). ඉයුකැලිප්ටස් වන වගා පද්ධතීන් හි පාංශු පෝෂක තත්ත්වයන් නිර්ණය කිරීම සඳහා අධ්‍යයනයන් කිහිපයක්ම සිදුකර ඇත. (ටර්නර් සහ ලැම්බට් 2007; බ්‍රික්කලි සහ රෙජ් 1999 ; බාර්බර් සහ පිරිස. 2006) එසේ වුවද වයස් කාල සීමාව සමග ක්ෂුද්‍රජීවී ජෛව ස්කන්ධ කාබන් විචලනය වීම සහ එමගින් පාංශු අධිමාත්‍ර පෝෂක ප්‍රමාණයන් කෙරෙහි ඇතිවන බලපෑම් පිළිබඳ මෙතෙක් අධ්‍යයනය කර නොමැත. මෙම අධ්‍යයනය තුළින් නිවර්තන කලාපීය ප්‍රමාණයන් ඉයුකැලිප්ටස් වන වගා පද්ධතීන් තුළ ක්ෂුද්‍රජීවී ජෛව ස්කන්ධ කාබන් සහ වයස් කාල සීමාවන් අනුව පාංශු අධිමාත්‍ර පෝෂක ප්‍රමාණයන්ගේ විචලනය පිළිබඳව සොයා බැලෙනු ඇත.

අරමුණු

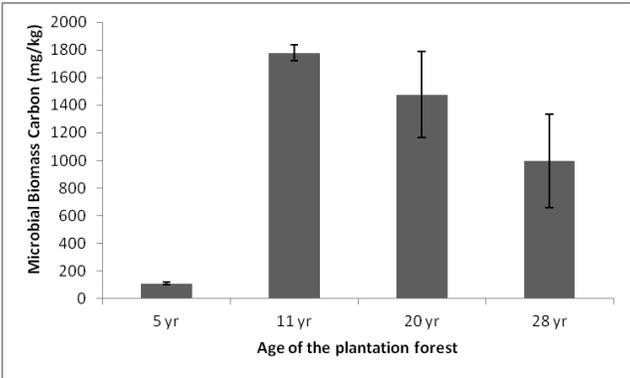
වන වගා පද්ධතියක් තුළ පසෙහි පවතින ක්ෂුද්‍රජීවී ජෛව ස්කන්ධ කාබන් ප්‍රමාණය සහ එම වගා බිමෙහි වයස් කාලය අනුව පාංශු පෝෂක අධිමාත්‍ර පෝෂක ප්‍රමාණයන් විචලනය වන ආකාරය අධ්‍යයනය කිරීම මෙම පර්යේෂණ මගින් අරමුණු කරගෙන ඇත.

ප්‍රතිඵල

සෙන්ටිමීටර 15-30 අතර පස් ස්ථරයන් හි පවතින කැල්සියම්, මැග්නීසියම්, පොටෑසියම්, ප්‍රමාණයන් සහ වයස් කාලය අතර සාමාන්‍යමය සබැඳියාවක් ද සෙන්ටිමීටර 0-15 අතර පස් ස්ථරයන්හි පවතින කැල්සියම් මැග්නීසියම්, පොටෑසියම්, ප්‍රමාණයන් සහ වයස් කාලය අතර සහසම්බන්ධතාවක් ද නිරීක්ෂණය විය. එමෙන්ම පසෙහි පවතින කැල්සියම්, පොටෑසියම් සංයුතීන් සහ ක්ෂුද්‍රජීවී ජෛව ස්කන්ධ කාබන් ප්‍රමාණයන් අතර ද සබැඳියාවක් ඇති බව තහවුරු විය. කෙසේ වුවද වයස අවුරුදු 28 දී කැල්සියම්, මැග්නීසියම්, පොටෑසියම්, ප්‍රමාණයන් හි සීඝ්‍ර වැඩිවීමක් ද දක්නට ලැබුණි.

පළමු වසර 20 තුළදී ශාක විසින් ඔවුන්ගේ සීඝ්‍ර වර්ධනය උදෙසා අවශ්‍ය තරම් පාංශු පෝෂක අවශෝෂණය කර ගන්නා බැවින් එම කාල සීමාව තුළදී පාංශු පෝෂක ප්‍රමාණයන් අඩු වශයෙන් පවතී. වයස අවුරුදු 28 දී ශාක පරිණාමනයට පැමිණෙන විට ඒවා විසින් පාංශු පෝෂක උරාගැනීම අඩුවන බැවින් පස තුළ අතිරික්ත ලෙස පාංශු පෝෂක එක් රැස් වී ඇත.

පස තුළ ක්ෂුද්‍රජීවී ජෛව ස්කන්ධ කාබන් ප්‍රමාණය අඩුවීමට හේතුව ලෙස වයස්ගත වීමත් සමග ඉයුකැලිප්ටස් ශාකයන්හි මොනොටර්පීන් සුවය වර්ධනය වීම දැක්විය හැක.

රූපය 2 වගා පද්ධතීන් හි වයස් කාලය අනුව ක්ෂුද්‍රජීවී ජෛව ස්කන්ධ කාබන් විචලනය

7.1.1.4 පාංශු කාබන් තැන්පතු ප්‍රශස්තීකරණය උදෙසා ගෙවතු උයන් පද්ධතීන් බී.ඒ.ඩී.ඒ. වාසලමුණි, ආර්.ආර්. රත්නායක

ජෛව ඉන්ධන පර්යේෂණ ව්‍යාපෘතිය, මූලික අධ්‍යයන ආයතනය, මහනුවර

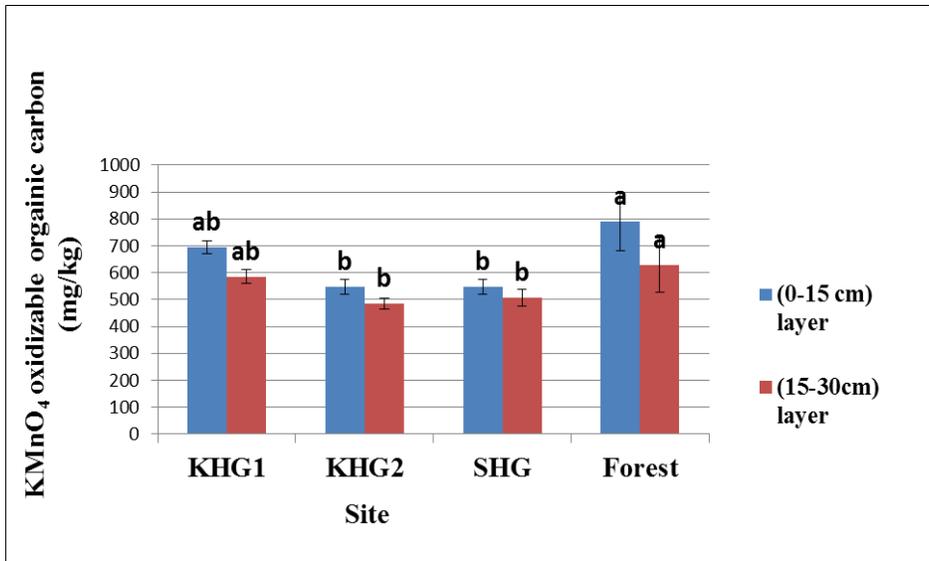
හැඳින්වීම

වනාන්තර සහ වන වගා පද්ධතීන් තුළ පවතින කාබන් තැන්පතු පිළිබඳ අධ්‍යයනයක් සිදුකර ඇති නමුත් නිවර්තන කලාපීය ගෙවතු උයන් හි පවතින කාබන් තැන්පතු නිමානය සඳහා සිදුකර ඇති අධ්‍යයනයක් පිළිබඳ වාර්තා වී නොමැත.

ශ්‍රී ලංකාවේ තෙත් කලාපීය ගෙවතු උයන් හි විවිධ ශාක විශේෂ සංකලනයන් මගින් පාංශු කාබන් තැන්පතු කෙරෙහි සිදුකරන බලපෑම් අන්වේෂණය කිරීම මෙම අධ්‍යයනය තුළින් අරමුණු කරගෙන ඇත. උඩරට තෙත් කලාපයේ විවිධ ශාක විශේෂයන්ගෙන් සමන්විත ගෙවතු උයන් පද්ධති 3ක් සහ එම කලාපයේම ස්වභාවික වනාන්තරයන් ඉලක්ක කර ගැනුණි. පළමු වැනි ගෙවතු උයන් පද්ධතිය (HG 1) (කැන්ඩියන් ෆොරස්ට් ගාඩන්) දෙවැනි ගෙවතු උයන් පද්ධතිය (HG 2) (කැන්ඩියන් ෆොරස්ට් ගාඩන්) තෙවැනි ගෙවතු උයන් පද්ධතිය (කුළුබඩු බෝග සහිත ගෙවතු උයන් පද්ධතියකි)

ප්‍රතිඵල

ලබාගත් ප්‍රතිඵල වලට අනුව දෙවැනි ගෙවතු උයන් පද්ධතියෙහි ඉහල වශයෙන් ක්ෂුද්‍රජීවී ජෛව ස්කන්ධ කාබන්, ක්ෂුද්‍රජීවී ජෛව ස්කන්ධ නයිට්‍රජන් හා මුළු ඓන්ද්‍රිය කාබන් ප්‍රමාණයන් දක්නට ලැබුණි. එහි අඩංගු පොටෑසියම් පර්මැංගනේට් වලින් ඔක්සිකරණය කළ හැකි ඓන්ද්‍රිය කාබන් ප්‍රමාණය සාපේක්ෂව අඩු බව නිරීක්ෂණය කරන ලදී. එබැවින් දෙවැනි උයන් පද්ධතිය අඩු වශයෙන් ගෙවතු කළමනාකරණ ක්‍රියාවලීන්ට ලක් ව ඇති බව පැවසිය හැක. එමෙන්ම එම ගෙවතු පද්ධතියෙහි විශේෂ විවිධත්වය හා විශේෂ සමාජත්වය ද ඉහල විය. එබැවින් අනෙකුත් ගෙවතු උයන් පද්ධති දෙකෙහි සහ වනාන්තරයෙහි අඩංගු පස් වලට සාපේක්ෂව ඉහල වශයෙන් කාබන් තැන්පත් කර ගැනීමේ හැකියාවක් දෙවැනි ගෙවතු උයන් පද්ධතියෙහි පස් වලට ඇති බව තහවුරු විය.

රූපය 01 : අධ්‍යයනයට යොදාගත් වන සහ ගෙවතු උයන් පද්ධතීන් හි පස් තුළ පොටෑසියම් පර්මැංගනේට් යොදා ගනිමින් ඔක්සිකරණය කළ හැකි ඓන්ද්‍රිය කාබන් විචලනය

7.1.1.5 විවිධ කෘෂිකාර්මික භූමි පද්ධතීන් තුළ අඩංගු පසෙහි පවත්නා පෝෂකයන් සහ පාංශු ගතිලක්ෂණයන් හා කාබන් ප්‍රමාණයන් කෙරෙහි එම පෝෂකයන් හි බලපෑම

ටී. රොෂාන්තන්, ආර්.ආර්. රත්නායක ²¹ කෘෂි විද්‍යා පීඨය, යාපනය විශ්ව විද්‍යාලය ² ජෛව ඉන්ධන පර්යේෂණ ව්‍යාපෘතිය, මූලික අධ්‍යයන ආයතනය, මහනුවර

හැඳින්වීම

භූමි භාවිතයන් ඇතුළු මානව ක්‍රියාකාරකම් හේතුවෙන් පාංශු සමතුලිතතාවයේ විචලනයන් සිදු වේ. විවිධ කාබන් තැන්පතු සංසිද්ධීන් තුළින් පාංශු කාබන් තැන්පතු ප්‍රමාණය ඉහල නැංවිය හැක. පසෙහි අඩංගු ඓන්ද්‍රිය ද්‍රව්‍ය මගින් බෝග වලට ලබා ගත හැකි පෝෂක ප්‍රමාණයන් මගින් ඇති කරයි. මහා කෘෂිකාර්මික පාංශු කළමනාකරණයක් උදෙසා එකී පෝෂක ප්‍රමාණයන් සහ පාංශු කාබන් සංඝටකයන් පිළිබඳ අධ්‍යයනයන් වැදගත් වේ. යාපනය දිස්ත්‍රික්කයේ විවිධ කෘෂිකාර්මික භූමි පද්ධතීන් තුළ අඩංගු පසෙහි පාංශු ව්‍යුහයන්, පාංශු පෝෂක ප්‍රමාණයන් සහ ව්‍යුහාත්මක ස්ථායීතාවයන් ගණනය කිරීම සහ සසඳා බැලීම මෙම අධ්‍යයනය තුළින් සිදුකෙරෙන අතර පවතින කාබන් සංඝටකයන් කෙරෙහි ඒවායේ බලපෑම් ද සොයා බැලෙනු ඇත. යාපනය අර්ධද්වීපයේ පාංශු අධිමාත්‍ර පෝෂකයන් හා අංශුමාත්‍ර පෝෂකයන් පිළිබඳව සිදුකර ඇති අධ්‍යයනයන්ද අල්ප වේ. මීට කලින් සිදුකරන ලද යාපනය දිස්ත්‍රික්කයේ විවිධ භූමි භාවිතයන් හි කාබන් තැන්පතු නිමානය කිරීමේ අධ්‍යයනයේ ඊලඟ පියවර ලෙස මෙම පර්යේෂණය සිදුකරන ලදී.

ප්‍රතිඵල

ඓන්ද්‍රිය කාබන් තැන්පතු, පාංශු පෝෂක ප්‍රමාණය සහ පාංශු පෝෂක ප්‍රමාණය සහ පාංශු ස්ථායීතාවය යන සාධක විචලනය කෙරෙහි සැලකිය යුතු බලපෑමක් භූමි භාවිතය මගින් ඇති කරන බව මෙම අධ්‍යයනය මගින් තහවුරු විය. ප්‍රාථමික අධිමාත්‍ර පෝෂක ප්‍රමාණයන් එනම් නයිට්‍රජන්, පොස්පරස්, සහ පොටෑසියම් පිළිවෙලින් 9.92-29.72 ppm , 3.33-31 ppm සහ 43.67-374.15 ppm ප්‍රමාණයන්ගෙන් පැවතුණි. කැල්සියම්, මැග්නීසියම් වැනි ද්විතීයික අධිමාත්‍ර පෝෂකයන් 250.47, 3929.13 ppm සහ 54.97-312.63 ppm ප්‍රමාණයන්ගෙන් දක්නට ලැබුණි. සින්ක්, අයන්, කොපර්, සහ මැන්ගනීස් වැනි ක්ෂුද්‍ර පෝෂකයන් 0.25-11.15 ppm, 13.29-35.37 ppm,

0.46-4.06 ppm සහ 7.12 - 31.61 ppm සාන්ද්‍රණයන්ගෙන් ඇති බව තහවුරු විය. පාංශු සමූහන ස්ථායීතා අගයන් 0.17 – 4.11 අතර ප්‍රමාණයකින් වාර්තා වූ අතර කාබන් සංඝටකයන් සමග ධනාත්මක සහ සබැඳියාවක් ද දක්වන ලදී. පාංශු, වැලි ලෝම, ලෝම වැලි හා වැලි ආකාරයෙන් දක්නට ලැබුණු අතර සමහර භූමි භාවිතයන්හි ගැඹුර අනුව වෙනස්වීම දක්නට ලැබුණි. බොහෝ පාංශු පෝෂකයන්, කාබන් සංඝටකයන් සමග ධන ආකාරයෙන් විචලනයක් නිරීක්ෂණය විය. පාංශු සමූහන ස්ථායීතාවය පසෙහි අඩංගු මැටි ප්‍රමාණය සමගද ධනාත්මක විචලනයක් දක්වන ලදී.

මානව සම්පත් සංවර්ධනය

- a) පශ්චාත් උපාධි සම්පූර්ණ කර ඇති පර්යේෂණ සහකාරවරුන් කේ.එම්.ඩී. ගුණතිලක - දුර්ගහපති 2012
- b) පශ්චාත් උපාධි සඳහා ලියාපදිංචි වී ඇති පර්යේෂණ සහකාරවරුන්
  - 1. එම්.එම්.එස්.එන්. ප්‍රේමතිලක (ආචාර්ය උපාධි)
  - 2. ඩබ්.ඒ.ඩී.ඩී. වාසලමුණි (දුර්ගහපති උපාධිය)
  - 3. කේ.මෝහනන් (දුර්ගහපති උපාධිය)
- c) පර්යේෂණ සිසුන් (විද්‍යාපති හා විද්‍යාවේදී)
  - 1. අනුරාධි ඒකනායක (උපාධි අපේක්ෂක, ෆ්ලොරිඩා ස්ටේට් විශ්ව විද්‍යාලය, ඇමෙරිකා එක්සත් ජනපදය)
  - 2. රොෂාන්තන් උපාධි අපේක්ෂක, (යාපනය විශ්ව විද්‍යාලය)
  - 3. ආර්.සෝමරත්න උපාධි අපේක්ෂක, (රජරට විශ්ව විද්‍යාලය)
  - 4. වාමන්ද අලහකෝන් (ස්වේච්ඡා)
  - 5. සුපන් ගලප්පත්ති (ස්වේච්ඡා)

7.1.2 ඝනීභූත පදාර්ථ භෞතික විද්‍යාව සහ ඝන අවස්ථාවේ රසායන විද්‍යාව ව්‍යාපෘතිය

ව්‍යාපෘති නියමු : මහාචාර්ය එම්.ඒ.කේ.එල් දිසානායක (පර්යේෂණ මහාචාර්ය)
ආචාර්ය ජී.කේ.එල්. සේනාධිර (බාහිර පර්යේෂණ මහාචාර්ය)

2012 වර්ෂය තුළදී මෙම ව්‍යාපෘතිය මගින් මූලික අරමුණු 3 ක් ඔස්සේ පර්යේෂණයන් සිදුකරන ලදී. එනම් (1) වර්ණ සංවේදී සූර්යය කෝෂයන් පදනම් කොට ගත් ද්‍රව, ඝන හා පේල් ආකාරයේ විද්‍යුත් විච්ඡේද්‍යයන්හි කාර්යක්ෂමතාවය ඉහල නැංවීම (2) ඉලේට්‍රොක්‍රෝමියක් ප්‍රදර්ශකයන් සඳහා යොදා ගත හැකි ඝන සහ පේල් ආකාරයේ බහු අවයවික විද්‍යුත් විච්ඡේද්‍යන් සංස්ලේෂණය කිරීම සහ නමානය (3) බහු අවයවික නැනෝතන්තු භාවිතයෙන් පල පෙරණයක් නිර්මාණය කිරීම හා පරීක්ෂාකර බැලීම

ව්‍යාපෘති තොරතුරු

1. වර්ණ සංවේදී සූර්ය කෝෂයන් පදනම් කොට ගත් ද්‍රව, ඝන හා පේල් ආකාරයේ විද්‍යුත් විච්ඡේද්‍යයන්හි කාර්යක්ෂමතාවය ඉහල නැංවීම

(a) මිශ්‍ර කාබන්හි බලපෑමෙන් වර්ණ සංවේදී සූර්යකෝෂයන්හි කාර්යක්ෂමතාවය ඉහල නැංවීම

නැනෝ ව්‍යුහාත්මක වර්ණ සංවේදී ටයිටේනියම් ඩයොක්සයිඩ් මත පදනම් වූ ප්‍රකාශ විද්‍යුත් කෝෂයන් සඳහා අඩු වියදම් ආදේශකයක් ලෙස මේවා යොදාගනී. සාමාන්‍ය වර්ණ සංවේදී සූර්ය කෝෂයක් තුළ අර්ධ පාරගමය, වර්ණ සංවේදී නිනිති සවිවර, නිනිති ස්ඵරික රූපී ටයිටේනියම් ඩයොක්සයිඩ් පටලයක්, රෙඩොක්ස් යුගලයක් සහිත විද්‍යුත් විච්ඡේද්‍යක් සහ ප්ලැටිනම් ආලේපිත ප්‍රති ඉලෙක්ට්‍රෝඩයක් සමන්විත වේ. මෙබඳු වර්ණ සංවේදී සූර්ය කෝෂයන් ඇසිටොනයිට්‍රේට් සහ අයඩයිඩ් (I^- / I^0) රෙඩොක්ස් යුගලයන් සහිත ද්‍රාවණයන් හි භාවිතා කෙරෙන අතර 11% පමණ ශක්ති පරිවර්තන ක්ෂමතාවක් සහිත වේ. කෙසේ වුවද මෙබඳු ද්‍රාවණ සහිත සූර්ය කෝෂ භාවිතයේ ගැටළු ලෙස අවාසි වන්නේ ද්‍රාවණ කාන්දුවීම, ද්‍රාවණ වල වාෂ්පශීලිතාවය, ඉලෙක්ට්‍රෝඩ විඛාදනය, ද්‍රාවණ මාධ්‍යයේ පවතින වර්ණකයන්ගේ ප්‍රභාවිච්ඡේදනය යන කරුණු දැක්විය හැක. ඒ හේතුවෙන් එබඳු සූර්යකෝෂ දිගු කාලීනව භාවිතා කිරීමට නොහැකි වේ. මෙබඳු ගැටළු මගහරවා ගැනීම සඳහා ද්‍රව විද්‍යුත් විච්ඡේද්‍යයන් වෙනුවට පේල් ආකාරයේ බහු අවයවික විද්‍යුත් විච්ඡේද්‍යයන් යොදා ගැනීම පිළිබඳ අවධානය යොමු වී ඇත. ඇනයනික සන්නායක, විශේෂයෙන් ම අයඩයිඩ් සන්නායක අඩංගු වන වර්ණ සංවේදී සූර්ය කෝෂ සඳහා බහුල වශයෙන් මෙම පේල් ආකාර විද්‍යුත් විච්ඡේද්‍යයන් යොදා ගනී. වර්ණ සංවේදී සූර්ය කෝෂයක පවතින විද්‍යුත් විච්ඡේද්‍යයක සමස්ථ අයනික සන්නායකතාව කෙරෙහි අයඩයිඩ් අයන සන්නායකතාවයේ දායකත්වය මෙහිදී විශේෂයෙන් ම වැදගත් වේ. කෙටි පරිපථ ධාරා ඝණත්වය (J_{sc}) සහ එනයිත් වර්ණ සංවේදී සූර්ය කෝෂයක කාර්යක්ෂමතාවය ඉහල නැංවීමේලා මෙවැනි නිර්ණාකයන් වැදගත් කාර්යභාරයක් ඉටු කරයි. එසේ වුවද එබඳු සාධකයන් පිළිබඳ සිදු කරන ලද ප්‍රමාණවත් අන්වේෂණයන් මෙතෙක් වාර්තා වී නොමැත.

Pr_4N^+ සහ Hex_4N^+ වැනි විසල් කැටායනයන් විසින් කැටායනික සන්නායකතාවය අඩු කිරීම සහ විද්‍යුත් විච්ඡේද්‍යයේ අයඩයිඩ් සන්නායකතාවය ඉහල නැංවීම සිදු කරන අතර K^+ , Li^+ හෝ Na^+ වැනි ඉහල ආරෝපණ ඝණත්වයක් සහිත කැටායනයන් විසින් වර්ණකයන්ගේ ඉලෙක්ට්‍රෝන ප්‍රභාජනනය ඉහල නැංවීම සහ වර්ණක අර්ධ සන්නායක අතුරු මුහුණත අතර වේගවත් විසරණයක් ඇති කිරීම සිදු කරයි. එබැවින් අයඩයිඩ් ලවණයන් දෙකක් අන්තර්ගත යුග්ම මිශ්‍රණයක් සහ එහි අඩංගු විසල් කැටායනයන් කුඩා ප්‍රමාණයේ ක්ෂාර කැටායනයන් පිළිබඳ අන්වේෂණයන් අවශ්‍ය වී ඇත. මෙම අදහස ක්‍රියාවෙහි නැංවීම උදෙසා පේල් ඉලෙක්ට්‍රෝඩ කිහිපයක් අධ්‍යයනයට ලක් කොට තිබේ.

(b) ද්විත්ව කැටායන අයඩයිඩ් ලවණයන් සහ මිශ්‍ර කරන ලද බහු අවයවික පදාර්ථයන් විද්‍යුත් විච්ඡේදකයන් තුළ භාවිතා කිරීමෙන් රුතේනියම් වර්ණ සංවේදී ටයිටේනියම් ඩයොක්සයිඩ් සූර්ය කෝෂයන් හි කාර්යක්ෂමතාවය ඉහල නැංවීම පිළිබඳ අධ්‍යයනය කරන ලදී.

පොලිවයිනයිලයිඩ් ෆ්ලුවොරයිඩ් (PVdF) සහ පොලි එතිලන් ඔක්සයිඩ් (PEO) මිශ්‍රණයන් සමග වේ. එහි උපරිම ප්‍රභාවර්තන කාර්යක්ෂමතාවය 5.5 % ක් බව සොයා ගන්නා ලදී.

2. විද්‍යුත් වර්ණ ප්‍රදර්ශකයන් සඳහා ඝන සහ පේලි ආකාරයේ බහු අවයවික විද්‍යුත් විච්ඡේද්‍යයන් නිර්මාණය හා නිමානය කිරීම

ශක්ති එලෝන්පාදක නිර්මාණ තාක්ෂණය යොදා ගැනෙන ස්මාට් වින්ඩෝස්, විවිධ ප්‍රදර්ශන උපකරණ සහ පරාවර්තක දර්පණ සඳහා විද්‍යුත් වර්ණක යොදා ගත හැක. එබඳු වින්ඩෝස් වල සාමාන්‍යයෙන් ද්විත්ව ව්‍යුහයක් අන්තර්ගත වන අතර එහි 1 TO මත සම්ප්‍රේෂක WO_3 තුනී පටලයක් හා 1 TO මත සම්ප්‍රේෂක CeO_2 තුනී පටලයක් යනාදී වශයෙන් අඩංගු වේ. ඒවා විද්‍යුත් විච්ඡේද්‍යයන්ගෙන් වෙන් කර තබා ඇත. බොහෝ විට විද්‍යුත් වර්ණ ප්‍රදර්ශක උපකරණයක් තනා ඇත්තේ ද්‍රාවණයේ පවතින විද්‍යුත් විච්ඡේද්‍යයක් භාවිතා කරන ලද ද්‍රාවණ පද්ධතියක් යොදා ගනිමිනි. එබඳු ද්‍රාවණ කාන්දුවීමක් සිදුවිය හැකි අතර එය විද්‍යුත් වර්ණ ප්‍රදර්ශක භාවිතයේ ප්‍රධානම ගැටළුවක් වේ. ඊට අමතරව ද්‍රාවණයේ රසායනික ස්ථායීතාව අඩු වීම, ද්‍රාවණයේ අඩංගු ද්‍රව්‍ය ලබා ගැනීම යනාදී ගැටළු ද ඉස්මතු විය හැක. එබැවින් ප්‍රෝටෝන හෝ ලිතියම් අයන සහිත ඝන අවස්ථාවේ අයනික සන්නායකයන් වැඩි දියුණු කිරීමට අපේක්ෂා කෙරේ. එමගින් ඉහත කී ගැටළු මගහරවා ගැනීමට හැකි වන අතර විසල් පරිමාණයේ ප්‍රදර්ශකයන් සඳහා ද භාවිතයට ගත හැකි වේ. එබැවින් එවැනි අරමුණු සාක්ෂාත් කර ගැනීම උදෙසා අර්ධ ඝන අවස්ථාවේ බහු අවයවික විද්‍යුත් විච්ඡේද්‍යයන් යොදා ගැනීම පිළිබඳව සහ විද්‍යුත් වර්ණක ප්‍රදර්ශකයන් සඳහා TiO_2 වැනි ලාහදායී ද්‍රව්‍යයන් භාවිතය පිළිබඳ අන්වේෂණය සිදු වෙමින් පවතී.

3. ප්‍රතිබැක්ටීරියා ක්‍රියාකාරීත්වය සහිත බහු අවයවික නැනෝ තන්තුමය ප්ල පෙරණයක් නිර්මාණය කිරීම සහ අත්හදා බැලීම

(a) ප්ල පෙරණයන් සඳහා බහු අවයවික නැනෝ තන්තු

සංවර්ධනය වෙමින් පවතින රටවල ජීවත් වන මිලියන ගණන් වූ ජනතාව උදෙසා පිරිසිදු පානීය ප්ලය සැපයීම විශාල ගැටළුවක් බවට පත් ව ඇති අතර රාජ්‍ය හා ජාත්‍යන්තර සංවිධාන රැසක අවධානය ඒ පිළිබඳව යොමු වී ඇත. බොහෝ සංවර්ධනය වෙමින් පවතින රටවල මෙන් ම ශ්‍රී ලංකාවේ ද නාගරික ප්‍රදේශ වල ජීවත් වන ජනතාවට සුරක්ෂිත, පිරිසිදු පානීය ප්ලය ලබා ගැනීම අසීරු වී ඇත. විශේෂයෙන් ම ගංගා වැව් සහ භූගත ලිං මගින් පානීය ප්ලය ලබා ගැනීමේදී විවිධ භයානක රෝග ඉස්මතු විය හැක.

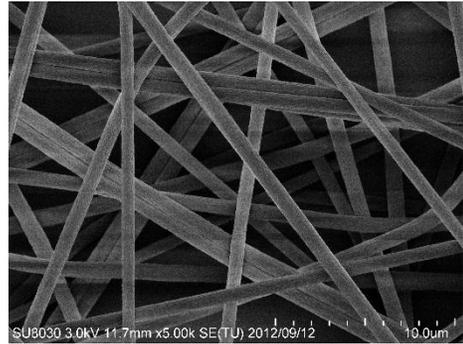
තැනින් තැනට ගෙන යා හැකි ප්‍රතික්ෂුද්‍රවී ගෘහස්ථ ප්ල පෙරණයක් සඳහා පෙරහන් මාධ්‍ය ලෙස බහුඅවයවික නැනෝ තන්තු හා අනෙකුත් ක්‍රියාකාරී ද්‍රව්‍යයන් නිර්මාණය කිරීමට මූලික අධ්‍යයන ආයතනයේ ව්‍යාපෘතියක් අරඹා ඇත. ඒ සඳහා ජාතික පර්යේෂණ සභාව විසින් ආධාර සැපයේ. අත්හදා බැලීම සිදුකෙරෙනු ඇත.

(b). වර්ණ සංවේදී සූර්ය කෝෂ සඳහා බහු අවයවික නැනෝ තන්තු යොදා ගැනීම

සූර්යකෝෂ වල ඊලග පියවර ලෙස වර්ණ සංවේදී සූර්ය කෝෂ භාවිතයට ගැනීම ඇරඹී ඇත. සිලිකන් යොදා ගැනෙන සාමාන්‍ය සූර්ය කෝෂයන්ට සාපේක්ෂව වර්ණ සංවේදී කෝෂයන් අඩු වියදමකින් නිර්මාණය කර ඇත. ඒවා අතුරින් පේලි බහුඅවයවිකයන් හෝ අර්ධ ඝන බහුඅවයවිකයන් යොදා ගැනීම වඩාත් වාසි දායක වේ. මන්දයත් නිර්මාණය කිරීමේ පහසුව, ස්ථායීතාව සහ අඩු කාර්යක්ෂමතාවයන්ගේ දී පවා (3-4 % ධාරාවන් යටතේ) ජ්‍යාමිතික නම්‍යතාවය දැක්වීම වැනි ගුණාංගයන්ගෙන් යුක්ත වන බැවිනි. සූර්යකෝෂයන්ගේ විද්‍යුත් විච්ඡේද්‍ය මාධ්‍ය ලෙස බහු අවයවික නැනෝ තන්තු යොදා ගැනීම පිළිබඳ නව අන්වේෂණයන් ඇරඹී ඇත. 4-7 ක් පමණ ප්‍රමාණයකින් ඉහල ඵලදායීතාවයක් ලබා දෙන බහු අවයවික නැනෝ තන්තු පිළිබඳව පර්යේෂණයන් සිදු කිරීම කාලීන අවශ්‍යතාවයකි. වර්ණ සංවේදී සූර්ය කෝෂයන් සඳහා යොදා ගත හැකි ඉහල ඵලදායීතාවයක් ලබා දෙන පේලි බහුඅවයවික නැනෝ තන්තු විද්‍යුත් විච්ඡේද්‍යයන් එකක් හෝ වැඩිප්‍රමාණයක් සම්බන්ධව අන්වේෂණයන් සිදු කිරීමට මූලික අධ්‍යයන ආයතනයේ ව්‍යාපෘතියක් අරඹා ඇත. ජාතික පර්යේෂණ සභාවෙන් මේ සඳහා ආධාර සැපයේ.

ප්‍රති ක්ෂුද්‍ර ජීවී පල පෙරණය සහ වර්ණ සංවේදී සූර්ය කෝෂ සඳහා සකසන ලද බහු අවයවික නැනෝ තන්තු මූලික අධ්‍යයන ආයතන නැනෝ පර්යේෂණ කණ්ඩායම විසින් පිරික්සා බැලීම සිදු කරයි. වමේ සිට දකුණට- වතුරංග ඒකනායක, මහාචාර්ය සී.බී. දිසානායක,

මහාචාර්ය ලක්මන් දිසානායක, නාලිකා දිවාරන්ත, ආචාර්ය රොහාන් සේනාධීර මහාචාර්ය ලක්මන් දිසානායක, නාලිකා දිවාරන්ත, ආචාර්ය රොහාන් සේනාධීර මූලික අධ්‍යයන ආයතනයේදී නිර්මාණය කරන ලද බහු අවයවික නැනෝ තන්තුවක SEM ඡායාරූපයක්

සහයෝගීතාවයන්

- i) මහාචාර්ය බී.ටී. මැලෙන්ඩර්, චාර්ටස් තාක්ෂණ විශ්ව විද්‍යාලය, ස්වීඩනය (වර්ණ සංවේදී සූර්ය කෝෂ පිළිබඳව සහයෝගීතාවයක් ඇති කරගෙන ඇත)
- ii) මහාචාර්ය එස් සිවනාතන්, ආචාර්ය රමේෂ් ඩයර්, සිවනාතන් ලැබොරටරිස්, ඉලිනොයිස් විශ්ව විද්‍යාලය, චිකාගෝ, ඇමරිකා එක්සත් ජනපදය (cds හා cdTe සූර්ය කෝෂ පිළිබඳව සහයෝගීතාවයක් ඇති කරගෙන ඇත)
- iii) මහාචාර්ය ඒ.කේ. ආරෝන්, මලයා විශ්ව විද්‍යාලය, ක්වලාලම්පූර්, මැලේසියාව (වර්ණ සංවේදී සූර්ය කෝෂ පිළිබඳව සහයෝගීතාවයක් ඇති කරගෙන ඇත)
- iv) ආචාර්ය වි.ඒ. සෙනවිරත්න, භෞතික විද්‍යා අංශය, ජේරාදෙනිය විශ්ව විද්‍යාලය, (තාක්ෂණික වශයෙන් වදගත් වන නමුත් ද්‍රව්‍ය පිළිබඳව)
- v) මහාචාර්ය පී. රවීරාජන්, යාපනය විශ්ව විද්‍යාලය, (cds හා cd Te සූර්ය කෝෂ පිළිබඳව)
- vi) ආචාර්ය ටී.ඩබ්.එම්.ජේ. බණ්ඩාර, ශ්‍රී ලංකා රජරට (වර්ණ සංවේදී සූර්ය කෝෂ පිළිබඳව ඇති කරගෙන ඇත)
- vii) මහාචාර්ය පියසිරි එකනායක, බෞතිය විශ්ව විද්‍යාලය, දුරසලම්, බෞතිය (වර්ණ සංවේදී සූර්ය කෝෂ පිළිබඳව ඇති කරගෙන ඇත)
- viii) මහාචාර්ය අයි.එම්. ධර්මදාස, ෂෙෆීල්ඩ් හාලම් විශ්ව විද්‍යාලය, එක්සත් රාජධානිය (සූර්ය ශක්ති භාවිතය පිළිබඳව)

පර්යේෂණ සහකාරවරු

සී.ඒ. තොටවත්තගේ	(පර්යේෂණ සහකාර)
ඩබ්.එන්.එස්. රජපසිංහ	(පර්යේෂණ සහකාර)
එස්.එල්. ජයරත්න	(පර්යේෂණ සහකාර)
එච්.කේ.ඩබ්.එම්.එන්.ආර්. දිවාරන්ත	(පර්යේෂණ ශිෂ්‍ය, ජාතික පර්යේෂණ සභාව)
පී.එම්.පී.සී. ඒකනායක	(ආචාර්ය උපාධි අපේක්ෂක, රජ රට විශ්ව විද්‍යාලය)
ඩබ්.ජේ.එම්.ජේ.එස්.ආර්. ජයසුන්දර	(පර්යේෂණ ශිෂ්‍ය, ජාතික පර්යේෂණ සභාව)
එච්.එම්.එන්. සාරංගිකා	(කටිකාචාර්ය, ශ්‍රී ලංකා සබරගමුව විශ්ව විද්‍යාලය)

ඝනිභූත පදාර්ථ භෞතික විද්‍යාව සහ ඝන අවස්ථාවේ රසායන විද්‍යාව පර්යේෂණ කණ්ඩායම (2012)

7.1.2. 2012 වසර තුළදී අධ්‍යයන කරන ලද වර්ණ සංවේදී සූර්ය කෝෂ පද්ධතීන්
7.1.2. PAN: EC: PC Pr₄ NI: KI මිශ්‍ර කැටායන පේල් විද්‍යුත් විච්ඡේද්‍යයන් සහිත විද්‍යුත් විච්ඡේදනය තුළ
භාවිතා කරමින් සූර්ය කෝෂ වල කාර්යක්ෂමතාවය ඉහල නැංවීම

එම්.එල්.කේ. දිසානායක¹, සී.ඒ. තොටවත්තගේ¹, පී.කේ.ආර්. සේනාධීර¹, ටී.එම්.ඩබ්.ජේ. බණ්ඩාර,
 ඩබ්.ජේ.එම්.ජේ.එස්.ආර්. ජයසුන්දර¹, බී.ඊ.මැලෙන්ඩර්²

¹ ඝනිභූත පදාර්ථ භෞතික විද්‍යාව සහ ඝන අවස්ථාවේ රසායන විද්‍යා ව්‍යාපෘතිය, මූලික අධ්‍යයන ආයතනය
² වාර්මස් තාක්ෂණ විශ්ව විද්‍යාලය, ගොතැන්බර්ග්, ස්වීඩනය

සුවිශේෂ වූ විද්‍යුත් විච්ඡේද්‍ය සංයුතියක් සහිත සූර්ය කෝෂ වල බර අනුව KI 100% යොදා ගත් විට 4.98% ක කාර්යක්ෂමතාවයක් ද බර අනුව Pr₄NI 100 % ක් යොදා ගත් විට 4.47 % ක කාර්යක්ෂමතාවයක් ද දක්වන ලදී. මිශ්‍ර අයඩයිඩ් යොදා ගත් සූර්යකෝෂ වල, බර අනුව KI 16.6% ක් සමග Pr₄NI 83.4% ක් යොදා ගැනීමේදී 5.36% ක ඉහලම කාර්යක්ෂමතාවක් දක්වන ලදී. මෙය Pr₄NI පමණක් අයඩයිඩ් ලවණය ලෙස යොදා ගත් වර්ණ සංවේදී සූර්ය කෝෂයන් ට සාපේක්ෂව 20% ක පමණ ඉහල අගයකි.

7.1.2.2 Pr₄Ni⁺ හා MgI₂ අයඩයිඩ් මිශ්‍රණයන් සහිත PAN පේල් ආකාරයේ බහුඅවයවික

විද්‍යුත් විච්ඡේද්‍යයන් මත පදනම් වූ වර්ණ සංවේදී සූර්ය කෝෂ

එම්.ඒ.කේ.එල්. දිසානායක¹, සී.ඒ. තොටවත්තගේ, පී.කේ.ආර්. සේනාධීර, ටී.එම්.ඩබ්.ජේ. බණ්ඩාර,
 ඩබ්.ජේ.එම්.ජේ.එස්.ආර්. ජයසුන්දර, බී.ඊ. මැලෙන්ඩර්²

¹ ඝනිභූත පදාර්ථ භෞතික විද්‍යාව සහ ඝන අවස්ථාවේ රසායන විද්‍යා ව්‍යාපෘතිය, මූලික අධ්‍යයන ආයතනය
² වාර්මස් තාක්ෂණ විශ්ව විද්‍යාලය, ගොතැන්බර්ග්, ස්වීඩනය

සුවිකාරක EC සහ PC භාවිතයෙන් මෙම විද්‍යුත් විච්ඡේද්‍යයන් නිපදවීම සිදු කර ඇත. සුවිශේෂී විද්‍යුත් විච්ඡේද්‍ය සංයුතියක් අන්තර්ගත වන අතර MgI₂ පමණක් යොදා ගැනුණ කෝෂයෙහි 2.5% ක ඵලදායී ක්‍රියාකාරීත්වයක් ද Pr₄NI පමණක් යොදා ගැනුණ කෝෂයෙහි 4.1 % ක කාර්යක්ෂමතාවක් ද දක්නට ලැබුණි. කෙසේ වුවද MgI₂ සහ Pr₄NI මවුල අනුපාතය අනුව 18.4 : 81.6 ප්‍රමාණයකින් යොදාගත් මිශ්‍ර අයඩයිඩ් පද්ධතියෙහි 5.18 % ක ඵලදායී ක්‍රියාකාරීත්වයක් දක්නට ලැබුණු අතර කෙටි ධාරා ඝණත්වය 11.99 mAcm⁻²

හා විවෘත පරිපථ වෝල්ටීයතාවය 727.5 mv ක් වූ අගයක් ගැනුණි. මෙය අපේක්ෂා කළ ප්‍රමාණයෙන් 26% ක ඉහල නැගීමකි.

7.1.2.3 PAN/EC/PC(Hex₄N⁺I⁻ (MgI₂ ජෙල් ආකාරයේ විද්‍යුත් විච්ඡේද්‍යයන් මත පදනම් වූ වර්ණසංවේදී සූර්ය කෝෂයන් හි කාර්යක්ෂමතාවය ඉහල නැංවීම

ටී.එම්.ඩබ්.ජේ. ඛණ්ඩාර, එම්.ඒ.කේ.එල්. දිසානායක¹, ඩබ්.ජේ.එම්.ජේ.එස්.ආර්. ජයසුන්දර, අයි. අල්බින්සන්, බී.ටී. මැලෙන්ඩර් ²

¹ ඝනිභූත පදාර්ථ භෞතික විද්‍යාව සහ ඝන අවස්ථාවේ රසායන විද්‍යා ව්‍යාපෘතිය, මූලික අධ්‍යයන ආයතනය ² රජරට විශ්ව විද්‍යාලය, මහින්දලේ ³ චාර්මස් තාක්ෂණ විශ්ව විද්‍යාලය, ගොතැන්බර්ග්, ස්විට්සර්ලන්තය

PAN/EC/PC: Hex₄N⁺I⁻ :MgI₂ ජෙල් ආකාරයේ විද්‍යුත් විච්ඡේද්‍යයන් අන්තර්ගත වර්ණසංවේදී සූර්ය කෝෂයන් නිමානය කිරීම සිදු කරන ලදී. PAN ඔර ප්‍රමාණයට අනුව 100% Hex₄N⁺I⁻ සහ 20% ක් MgI₂ යොදා ගැනුණ විද්‍යුත් විච්ඡේද්‍ය සහිත සූර්යකෝෂයෙන් 8.6 mAcm⁻² ක් වූ කෙටි පරිපථ ධාරා ඝණත්වයක් යටතේ 3.5% ක ශක්ති පරිවර්තන හැකියාවක් දක්නට ලැබුණි.

7.1.2.4 නිතිනි සවිවර ටයිටේනියම් ඩයොක්සයිඩ් සහ පොලිමෙතිල් මිනා ඇක්‍රිලේට් මත පදනම් වූ වර්ණසංවේදී සූර්ය කෝෂයන් හි කාර්යක්ෂමතාවය ඉහල නැංවීම උදෙසා මිශ්‍රකැටයනයන් මගින් ඇති කරන බලපෑම

එම්.ඒ.කේ.එල්. දිසානායක ¹, ආර්. ජයතිස්ස, වි.ඒ. සෙනෙවිරත්න, සී.ඒ. තොටවත්තගේ, ජී.කේ.ආර්. සේනාධීර

¹ මූලික අධ්‍යයන ආයතනය, හන්තාන පාර, මහනුවර ² භෞතික විද්‍යා අංශය, පේරාදෙණිය ³ භෞතික විද්‍යා අංශය, ශ්‍රී ලංකා විවෘත විශ්ව විද්‍යාලය, නාවල, නුගේගොඩ

ඔර අනුව 100% ක් පොටෑසියම් අයඩයිඩ් අඩංගු වන විද්‍යුත් විච්ඡේද්‍යයෙහි ඵලදායිතාවය 3.39% ක් වූ අතර 100% ක් Pr₄Ni යොදාගත් විද්‍යුත් විච්ඡේද්‍ය විසින් 3.39 % ක් වූ ඵලදායිතාවයක් පෙන්නුම් කරන ලදී. ඔර අනුව අයඩයිඩ් ලවණ මිශ්‍රණයෙන් 22.2% ක් හා Pr₄N⁺I⁻ 77.8% ක වශයෙන් යොදා ගත් විද්‍යුත් විච්ඡේද්‍යයෙහි ඵලදායිතාවය 3.39% ක් විය. වර්ණසංවේදී සූර්ය කෝෂයෙහි කාර්යක්ෂමතාව 18% කින් ඉහල නැංවූන අතර ඒ සඳහා මිශ්‍ර කැටයනයන් හි ඇති වැදගත්කම පිළිබිඹු විය.

7.1.2.5 PvdF මත පදනම් වූ ජෙල් බහුඅවයවික විද්‍යුත් විච්ඡේද්‍යයන්ගේ කාර්යක්ෂමතාවය ඉහල නැංවීම උදෙසා මිශ්‍ර කැටයනයන් විසින් ඇති කරන බලපෑම

ඒ.කේ. ආරෝග්¹, එම්.එන්. ආරිස් ¹, එම්.එන්. නූර් ¹, එම්.ඒ. කරම් ³, එල්.ආර්.ඒ.කේ. ඛණ්ඩාර ³, සී.ඒ. තොටවත්තගේ ², ඩබ්.එන්.එස්. රජපසිංහ ², එම්.ඒ.කේ.එල්. දිසානායක ^{2,3}

¹ භෞතික විද්‍යා අංශය, මලයා විශ්ව විද්‍යාලය, ක්වාලාලාම්පූර්, මැලේසියාව ² මූලික අධ්‍යයන ආයතනය , මහනුවර ³ භෞතික විද්‍යා අංශය, පේරාදෙණිය විශ්ව විද්‍යාලය, පේරාදෙණිය

සුවිශේෂී විද්‍යුත් විච්ඡේද්‍යයක් අන්තර්ගත වන සූර්ය කෝෂයේ KI පමණක් යොදා ගත් විට 2.37% ක කාර්යක්ෂමතාවයක් ද Pr₄Ni නතුව යොදාගත් විට 2.90% ක කාර්යක්ෂමතාවයක් ද නිරීක්ෂණය කරන ලදී. KI හා Pr₄Ni ඔර අනුව 16.6:83.4 අනුපාතයකින් යොදා ගත් මිශ්‍ර අයඩයිඩ් පද්ධතිය 3.92 %ක් වූ කාර්යක්ෂමතාවයක් දක්වන ලදී. මෙහි ඵලදායිතා ඉහල නැගීම 35% ක් විය.

7.1.2.6 PEO:EC:PC:Pr₄NI:KI විද්‍යුත් විච්ඡේද්‍ය සමග මිශ්‍ර කැටායන යොදාගනිමින් වර්ණ සංවේදී සූර්ය කෝෂයන්ගේ කාර්යක්ෂමතාව ඉහල නැංවීම

එම්.ඒ.කේ.එල්. දිසානායක, පී.එම්.බී.එස්. ඒකනායක, එල්.ආර්.ඒ.කේ. බණ්ඩාර, වි.ඒ. සෙනෙවිරත්න, සී.ඒ. තොටවත්තගේ, පී.කේ.ආර්. සේනාධීර

1. මූලික අධ්‍යයන ආයතනය, හන්තාන පාර, මහනුවර 2 භෞතික විද්‍යා අංශය, ජේරාදෙනිය විශ්ව විද්‍යාලය 3 විද්‍යා පශ්චාත් උපාධි ආයතනය, ජේරාදෙනිය විශ්ව විද්‍යාලය 4 භෞතික විද්‍යා අංශය, ශ්‍රී ලංකා විවෘත විශ්ව විද්‍යාලය, නාවල, නුගේගොඩ

පොලිඑතිලින් ඔක්සයිඩ් (PEO) මත පදනම් වූ PEO:EC:PC:Pr₄NI:KI විද්‍යුත් විච්ඡේද්‍යයන් සමග වර්ණසංවේදී සූර්ය කෝෂයන්හි KI බර අනුව 100% ක් යොදා ගත් විටදී සහ Pr₄NI බර අනුව 100% ක් යොදාගත් විට වර්ණ තිව්‍රතාවය 1.5 ක් යටතේ දී ඵලදායිතාවය පිලිවෙලින් 3.87% ක් සහ 3.75% ක් වූ අතර KI සහ Pr₄NI බර අනුව 16.67 සහ 83.33% ප්‍රමාණයකින් යොදා ගත් විට 4.44% ක ඉහල ඵලදායිතාවයක් දක්වන ලදී. මෙය ශක්ති කාර්යක්ෂමතාවයෙහි 15% ක ඉහල නැගීමකි.

7.1.2.7 නිනිති පෙරහන් තුළින් PEO:Pr₄NI:KI:PC:I₂ පදනම් කරගත් වර්ණසංවේදී සූර්ය කෝෂයන්හි කාර්යක්ෂමතාව ඉහල නැංවීම.

එම්.ඒ.කේ.එල්. දිසානායක, සී.ඒ. තොටවත්තගේ, පී.කේ.ආර්. සේනාධීර, ඩබ්.එන්.එස්. රජසිංහ, වි.ඒ. සෙනෙවිරත්න

සනීහුර පදාර්ථ භෞතික විද්‍යාව සහ ඝන අවස්ථාවේ රසායන විද්‍යා ව්‍යාපෘතිය, මූලික අධ්‍යයන ආයතනය

බර අනුව 100% ක් Pr₄N⁺I යොදා ගත් යොදා ගැනුණ වර්ණ වර්ණ සංවේදී සූර්ය කෝෂයෙහි කාර්යක්ෂමතාවය 3.12 % ක් ද විය. අයඩයිඩ් මිශ්‍රණයක් ලෙස යොදා ගත්විට එකී අගය 3.79 % ක් ද විය. ද්විත්ව අයඩයිඩ් මිශ්‍රණයක් ලෙස යොදා ගත්විට එකී අගය 10 % ක් ගනුණි. මේ අනුව නිනිති ටයිටේනියම් ඔක්සයිඩ් පෙරහන් 2.5 % ක් එක් කළවිට ඵලදායිතාවය තවදුරටත් 5.31 % කින් ඉහල නැංවුණි.

7.1.2.8 ටයිටේනියම් ඔක්සයිඩ් සහ ටින් ඔක්සයිඩ් මත පදනම් වූ අර්ධ විද්‍යුත්වර්ණ ස්මාර්ට් වින්ඩෝස් පිලිබඳ අධ්‍යයනය

එම්.ඒ.කේ.එල්. දිසානායක, සී.ඒ. තොටවත්තගේ, පී.කේ.ආර්. සේනාධීර, එච්.එම්.එන්. සාරංගිකා සනීහුර පදාර්ථ භෞතික විද්‍යාව සහ ඝන අවස්ථාවේ රසායන විද්‍යා ව්‍යාපෘතිය, මූලික අධ්‍යයන ආයතනය

ටයිටේනියම් ඔක්සයිඩ් සහ පෙලමිතයිල් මෙන්ටබ්‍රෝම් විද්‍යුත් විච්ඡේද්‍යය / ටින් ඔක්සයිඩ් ආකාරයේ සෛල වින්‍යාසය සහිත නව අර්ධ ඝන ප්‍රදර්ශක උපකරණයක් නිපදවනලද අතර එහි විද්‍යුත් වර්ණ ගුණාංගයක් නිමානය කරන ලදී. උචිත විභවයක් යොදා යොදා ගැනීමේදී ආවර්ණ සිට නිල් පැහැය දක්වා වර්ණ වෙනස් වීමක් නිරීක්ෂණය කෙරුණි x ray අස්ථිටික ආකාරයට විද්‍යුත් ච්ඡේදය ව්‍යුහය යොදාගැනුණි. ලිනියම් සාන්ද්‍රණය 0.5 g / 7.5 ml වන විටදී අයනික සන්නායකතාවය උපරිම වශයෙන් 1.5×10^{-4} 3 cm / විය අනිතයක් නියමය පිලිපදිමින් උෂ්ණත්වය ඉහලයනවිට මෙම අගය ද ඉහල නැවුණ අතර සක්‍රියතා ශක්තිය 49.5 KJ/mol අගයක් ගනුණි 510 nm හිදී සුදු පැහැගත් අවස්ථාවේ සිට වර්ණවත් අවස්ථාව දක්වා 65 % සිට 0. 26 % ක සංක්‍රමණ විචලනයක් සිදුවිය. 0.2 5 v අතර විභව අගයකදී අදාල උපකරණය අවර්ණ හා වර්ණවත් අවස්ථා දෙක අතර වක්‍රතරණය කරමින් ස්ථායීතාවය පරීක්ෂා කරන ලදී. විභව පියවරයන් 1000 ක් වන විටදී සංක්‍රමණ විචලනයන්ගේ වෙනසක් සිදු නොවන බව දැක්නට ලැබුණි.

7.1.2.9 ප්‍රතික්ෂුද්‍ර ජීව ජල පෙරනයක් සඳහා ඛනුඅවයවික නැනෝතන්තු වැඩිදියුණු කිරීම සහ නිමානය කිරීම

එම්.ඒ.කේ.එල්. දිසානායක,¹ සී.බී. දිසානායක,¹ පී.එම්.බී.එස්. ඒකනායක, එල්.ආර්.ඒ.කේ. බණ්ඩාර,
එස්.වී.ආර්. චිරසූරිය,³ ජී.කේ.ආර්. සේනාධීර,

1 මූලික අධ්‍යයන ආයතනය, හන්තාන පාර, මහනුවර 2 රසායන විද්‍යා අංශය, පේරාදෙණි විශ්ව විද්‍යාලය 3
පාඨ විද්‍යා අංශය, පේරාදෙණි විශ්ව විද්‍යාලය 4 භෞතික විද්‍යා අංශය, ශ්‍රී ලංකා විවෘත විශ්ව විද්‍යාලය

ප්‍රතික්ෂුද්‍ර ජීව ගෘහස්ථ ජල පෙරණයක් නිර්මාණය කිරීම උදෙසා අනෙකුත් ද්‍රව්‍ය කිහිපයක් සමඟ භාවිතයට උචිත අවයවික නැනෝතන්තු පිලිබඳ අන්වේෂණය කිරීම මෙම පර්යේෂණ ව්‍යාපෘතිය මගින් සිදු වේ. මේ සඳහා ජාතික පර්යේෂණ සභාව විසින් ආධාර සැපයෙන අතර තැනින්තැනට ගෙනයා හැකි මෙම ජල පෙරණය නිර්මාණය කිරීම සඳහා විද්‍යුත් බලයක් ක්‍රමවේදයන් භාවිතයෙන් ඛනුඅවයවික නැනෝ තන්තු සකසනු ලැබේ. ඒවා ස්කෑන් ඉලෙක්ට්‍රෝන අන්වීක්ෂයන් මගින් නිමානය කරන ලද අතර විවිධ ජල ප්‍රභවයන්ගෙන් ලබාගත් ජලය භාවිතා කරමින් නව ජල පෙරනයේ ක්‍රියාකාරීත්වය අධ්‍යයනය කරන ලදී.

7.1.2.10. එලදායී වර්ණ සංවේදී සූර්ය කෝෂ වල භාවිතය උදෙසා ඛනුඅවයවික නැනෝතන්තු නිපදවීම සහ නිමානය

එම්.ඒ.කේ.එල්. දිසානායක,¹ සී.බී. දිසානායක,¹ පී.එම්.බී.එස්. ඒකනායක, එල්.ආර්.ඒ.කේ.
එම්.කේ.ඩී.ඩබ්.එම්.එන්.ආර්. දිවාරත්න බණ්ඩාර, එස්.වී.ආර්. චිරසූරිය,³ ජී.කේ.ආර්. සේනාධීර,

1 මූලික අධ්‍යයන ආයතනය, හන්තාන පාර, මහනුවර 2 රසායන විද්‍යා අංශය, පේරාදෙණිය විශ්ව විද්‍යාලය 3
පාඨ විද්‍යා අංශය, පේරාදෙණිය විශ්ව විද්‍යාලය 4 භෞතික විද්‍යා අංශය, ශ්‍රී ලංකා විවෘත විශ්ව විද්‍යාලය

සම්ප්‍රදායික සිලිකන් සූර්යකෝෂ වලට සාපේක්ෂව අඩු වියදමකින් වර්ණ සංවේදී සූර්ය කෝෂ නිර්මාණය කළ හැකිවේ ද්‍රව විද්‍යුත් විච්ඡේද්‍යයන් වෙනුවට අවයවික හෝ අර්ධ ඛනුඅවයවික විද්‍යුත් විච්ඡේද්‍යයන් යොදාගැනීමෙන් පහසුවෙන් භාවිතය/නිර්මාණය කළ හැකි වීම සහ අඩු කාර්යක්ෂමතාවයන් හිදී පවා ජ්‍යාමිතිකව ස්ථායී වීම යනාදී වාසි රැසක් අත්වේ. සූර්ය කෝෂ විද්‍යුත් විච්ඡේද මාදුර්ධනය සඳහා ඛනු අවයවික නැනෝතන්තු යොදා ගැනීමේ නව ප්‍රවණතාවයක් මෑතක සිට දක්නට ලැබුණු අතර ඒ සඳහා උචිත වන ඉහල එලදායීතාවයක් දැක්විය හැකි ඛනු අවයවික නැනෝ තන්තු විද්‍යුත් විච්ඡේද්‍යයන් සොයා ගැනීම සඳහා නව දුරටත් පර්යේෂණයන් සිදු කළ යුතුවේ.

ජාතික පර්යේෂණ සභාවේ ප්‍රතිපාදනයන් යොදාගනිමින් මූලික අධ්‍යයන ආයතනයේදී අරබන ලද පර්යේෂණ ව්‍යාපෘතිය මගින් ඉහල කාර්යක්ෂමතාවයක් ලබාදෙන ඛනුඅවයවික නැනෝ තන්තු විද්‍යුත් විච්ඡේද්‍යයන් නිර්මාණය කර ඇත. එමෙන්ම එම පේලි විද්‍යුත් විච්ඡේද්‍යයන් සමඟ සහ සම්බන්ධ කිරීමෙන් වර්ණ සංවේදී සූර්යකෝෂ සඳහා සාර්ථක ලෙස භාවිතා කිරීමටද සමත්වී ඇත. මෙම සූර්ය කෝෂයන්හි එලදායීතාවය සාමාන්‍ය පේලි විද්‍යුත් විච්ඡේද්‍යයන් සහිත සූර්ය කෝෂයලට සාපේක්ෂව ඉහල අගයක් ගැනුණි.

මානව සම්පත් සංවර්ධනය

2012 වසර තුළදී පුහුණු කරන ලද පශ්චාත් උපාධි අපේක්ෂක සිසුන්

1. ඩබ්.එන්.එස්.රූපසිංහ (පර්යේෂණ සහකාර, දුර්ගහපති උපාධි අපේක්ෂක විද්‍යා පශ්චාත් උපාධි ආයතනය, ව්‍යාපෘතිය සිදු කෙරෙමින් පවතී.)
2. එස්.එල්.ජයරත්න (පර්යේෂණ සහකාර, දුර්ගහපති උපාධි අපේක්ෂක විද්‍යා පශ්චාත් උපාධි ආයතනය, ව්‍යාපෘතිය සිදු කෙරෙමින් පවතී.)
3. එච්.කේ.ඩී.ඩබ්.එම්.එන්.ආර්. දිවාරත්න (පර්යේෂණ ශිෂ්‍ය, ජාතික පර්යේෂණ සභාව/දුර්ගහපති උපාධි අපේක්ෂක, විද්‍යා පශ්චාත් උපාධි ආයතනය)

4. පී.එම්.පී.සී. ඒකනයක (පර්යේෂණ ශිෂ්‍ය, ජාතික පර්යේෂණ) සභාව/දුර්ගතපති උපාධි අපේක්ෂක, විද්‍යා පශ්චාත් උපාධි ආයතනය)
5. ඩබ්.ජේ.එම්.ජේ.එස්.ආර්.ජයසුන්දර (ආචාර්ය උපාධි අපේක්ෂක, විද්‍යා පශ්චාත් උපාධි ආයතනය/ශ්‍රී ලංකා රජරට විශ්ව විද්‍යාලය, ව්‍යාපෘතිය සිදු කෙරෙමින් පවතී)
6. එච්.එම්.එන්. සාරංගිකා (කථිකාචාර්ය, සබරගමුව විශ්ව විද්‍යාලය, දුර්ගතපති/ ආචාර්ය උපාධි අපේක්ෂක, විද්‍යා පශ්චාත් උපාධි ආයතනය, ව්‍යාපෘතිය සිදු කෙරෙමින් පවතී.)
7. සී.එම්.ඩී.ආර්.සී.අයි.එම්. අන්තනයක (ආචාර්ය උපාධි අපේක්ෂක, මොරටුව විශ්ව විද්‍යාලය, ව්‍යාපෘතිය සිදු කෙරෙමින් පවතී)
8. වයි.පී.වයි.පී.ආර්යසිංහ- දුර්ගතපති උපාධි අපේක්ෂක,- ශ්‍රී ලංකා විවෘත විශ්ව විද්‍යාලය (මූලික අධ්‍යයන ආයතනයේ කලින් සේවය කළ පර්යේෂණ සහකාරවරයෙකි, නිබන්ධනය විමර්ශනය වෙමින් පවතී.)
9. ටී.ආර්.සී.කේ.විජයරත්න- දුර්ගතපති උපාධි අපේක්ෂක - ශ්‍රී ලංකා විවෘත විශ්ව විද්‍යාලය (මූලික අධ්‍යයන ආයතනයේ කලින් සේවය කළ පර්යේෂණ සහකාරවරයෙකි, නිබන්ධනය විමර්ශනය වෙමින් පවතී.)
10. රසාංජලී ජයතිස්ස (නීති විද්‍යා සහ නීති තාක්ෂණය පිළිබඳව විද්‍යාපති උපාධිය සම්පූර්ණ කරන ලදී. විද්‍යා පශ්චාත් උපාධි ආයතනය, පේරාදෙණිය විශ්ව විද්‍යාලය)
11. ඊ.එම්.ඩී.එස්.ඒකනයක (පදාර්ථ භෞතික විද්‍යාව පිළිබඳ විද්‍යාපති උපාධි ව්‍යාපෘතිය සම්පූර්ණ කර ඇත. නිබන්ධනය විමර්ශනය වෙමින් පවතී.)
12. ටී. බාලසංචාරී (යාපනය විශ්ව විද්‍යාලය දුර්ගතපති උපාධියට අදාළ පර්යේෂණ ව්‍යාපෘතියේ කොටසක් සම්පූර්ණ කර ඇත.)
13. එම්.එම්.ඩී. අබ්දුල් අසීස් (විද්‍යාපති උපාධි අපේක්ෂක, මලයා විශ්ව විද්‍යාලය මූලික අධ්‍යයන ආයතනයේ දී මාස 1ක් පුහුණුව ලබන ලදී)
14. රොෂාන් කුමාර (ආචාර්ය උපාධි අපේක්ෂක, බෲනායි දුරසලම් විශ්ව විද්‍යාලය මූලික අධ්‍යයන ආයතනයේ දී මාස 1ක් පුහුණුව ලබන ලදී)
15. කෝමලී මංජුලා (පදාර්ථ භෞතික විද්‍යාව පිළිබඳ විද්‍යාපති උපාධි අපේක්ෂක ව්‍යාපෘතිය සිදු කෙරෙමින් පවතී)
16. සුරංග නවරත්න (නීති විද්‍යා සහ නීති තාක්ෂණය පිළිබඳව විද්‍යාපති උපාධි අපේක්ෂක ව්‍යාපෘතිය සිදු කෙරෙමින් පවතී)
17. එම්.ආර්. නිශාන්ති (දුර්ගතපති උපාධි අපේක්ෂක, ශ්‍රී ලංකා විවෘත විශ්ව විද්‍යාලය, ව්‍යාපෘතියේ කොටසක් මූලික අධ්‍යයන ආයතනයේ දී සිදු කළ අතර දුර්ගතපති උපාධිය සම්පූර්ණ කරන ලදී.)
18. සී.එන්.නුපේආරච්චි (දුර්ගතපති උපාධි අපේක්ෂක, ශ්‍රී ලංකා විවෘත විශ්ව විද්‍යාලය, ව්‍යාපෘතියේ කොටසක් මූලික අධ්‍යයන ආයතනයේ දී සිදු කළ අතර දුර්ගතපති උපාධිය සම්පූර්ණ කරන ලදී.)

2012 වසර තුළදී පුහුණු කරන ලද උපාධි අපේක්ෂක සිසුන්

1. කිරුතිකා - ශ්‍රී ලංකා නැගෙනහිර විශ්ව විද්‍යාලය (විද්‍යා උපාධියට අදාළ පර්යේෂණය සම්පූර්ණ කරන ලදී)
2. ඩබ්.ඒ.ආර්.ඩී. විරසේකර - ශ්‍රී ලංකා විවෘත විශ්ව විද්‍යාලය, (උපාධියට අදාළ පර්යේෂණ කටයුතු සිදුකරමින් සිටී.)

7.1.3. භූ තාප ශක්තිය

ව්‍යාපෘති නියමු : එන්.ඩී.සුබසිංහ (ජ්‍යෙෂ්ඨ පර්යේෂණ ආචාර්ය)

භූ තාප සම්පත් සිතියම්ගත කිරීමේ ව්‍යාපෘතිය

පර්යේෂණ තොරතුරු

භූ තාප ශක්තිය යනු පිරිසිදු, පුනර්ජනන කළ හැකි ශක්ති ප්‍රභේදයක් වන අතර අනෙකුත් පුනර්ජනන කළ හැකි ශක්ති ප්‍රභේදයක් වන අතර අනෙකුත් පුනර්ජනන කළ හැකි ශක්ති ප්‍රභවයන් වන ජල විදුලි බලාගාර හෝ ප්‍රභා වෝල්ටීය පැනලයන්ට සාපේක්ෂව භූ තාප බලාගාර මගින් ඇති කළ හැකි පාරිසරික බලපෑමද අවම වේ. ශ්‍රී ලංකාව තුළ ජල විදුලි බලය නිපදවීමේ හැකියාව අඩු වී ගොස් ඇති මෙබඳු කාල වකවානුවක දී ආනයනික පොසිල ඉන්ධන ඉල්ලුම අඩුකරගැනීම සඳහා නව පුනර්ජනන ශක්ති ප්‍රභවයන් පිළිබඳව සොයා බැලීම යෝග්‍ය වේ. එබැවින් ශ්‍රී ලංකාව තුළ විසිරී පවත්නා භූ තාප සම්පත් රටේ ගිනිකඳු පවතින ප්‍රදේශ වල දැකිය හැකි ආකාරයේ ශ්‍රී ලංකාව තුළ ඉහල එන්තැල්පි අගයකින් සමන්විත භූ තාප ක්ෂේත්‍රයන් නොමැති වුවද උණුදිය උල්පත් පවතින ප්‍රදේශයන්හි යම් ප්‍රමාණයක තාප ශක්තියක් පවත්නා බවට ප්‍රබල සාක්ෂි ලැබී ඇත. හයිලන්ඩ් සහ විජයන් ජයන් ශිලා සංකීර්ණයන් මැදින් දිවෙන භූ සීමාවන්ට අනුකූල වන පරිදි මෙම ව්‍යාපෘතිය මගින් හයිලන්ඩ් විජයන් භූ සීමාව සහ උණුදිය උල්පත අතර පවත්නා සම්බන්ධතාවයන් පිළිබඳව සොයා බලනු ඇත.

භූ භෞතික අන්වේෂණයන්

මැග්නෙටොලියුරික් (MI) සහ ටයිම් ඩොමේන් ඉලෙක්ට්‍රො මැග්නටික් (TDEM) වැනි නවීන දුරස්ථ සංවේදී භූ භෞතික තාක්ෂණයන් භාවිතා කරමින් 10 Km – 100 Km පමණ ගැඹුරු ප්‍රදේශයන්හි දත්ත එක් රැස් කරන ලදී. දේශීය විද්‍යාඥයන්ද ඇතුළුව බ්‍රිතාන්‍යයන් සහ කැනඩාවෙන් පැමිණි පිරිසකගේ සහභාගිත්වයද ලබාගනිමින් භූ තාප සම්පත් පැවතිය හැකි යැයි හිතෙන ප්‍රදේශයන්හි MI සහ TDEM අන්වේෂණයන් සිදු කරන ලදී. TDEM අන්වේෂණයන් මගින් මතුපිට පෘෂ්ඨය අසල පවතින ඉහල විභේදන පැතිකඩයන් පිළිබඳවද MT මගින් කිලෝමීටර පරිමාණයේ තොරතුරුද ලබා ගැනුණි විදේශයන්හිදී ලබාගත් දැනුම හා පුහුණුව භාවිතා කරමින් මූලික අධ්‍යයන ආයතනයේ පශ්චාත් උපාධිය අපේක්ෂක සිසුන් විසින්ම මෙම දත්ත විශ්ලේෂණය කෙරෙමින් පවතී.

භූ රසායනික අන්වේෂණයන්

උණුදිය උල්පත් ජලයේ සම්භවය සොයා ගැනීමට භූ රසායනික අන්වේෂණයන් උපකාරීවේ. කටාර උෂ්ණත්වමිතිය භාවිතා කළ හැක. සිලිකා (ක්වාට්ස්, මැලේසිබෝනි, අස්ථිටික රූපික සිලිකා) සහ ක්ෂාර භූ තාප උෂ්ණත්වමානයන් මේ සඳහා බහුලව යොදා ගැනේ. නවතම සිලිකා උෂ්ණත්ව මානයක් 1997 දී වර්මා සහ සැන්ටෝයෝ විසින් හඳුන්වා දී තිබේ. එමගින් උණුදිය උල්පත්හි කටාර උෂ්ණත්වය පහත දැක්වෙන පරිදි ගණනය කර ඇත.

ස්ථානය	මාකෙසෙල් පැලැස්ස	සන්නියො	කන්නියා	නෙලුම් වැව	මහ ඔය	පදිය නලාව	තාප රැල්ල
උෂ්ණත්වය	118	133	105	137	121	138	128
(°C)							

රේඩියෝ සිතියම් ගත කිරීමේ ව්‍යාපෘතිය

භූ තාප සම්පත් සිතියම් ගත කිරීමේ ව්‍යාපෘතියෙහිම කොටසක් ලෙස ශ්‍රී ලංකා පරමාණු බල ශක්ති අධිකාරියේ සහ ජපානයේ විකිරණශීලී විද්‍යාව පිළිබඳ ජාතික ආයතනයේ සහයෝගිතාවය ද ලබාගිමින් රේඩියෝ සිතියම්ගත කිරීමේ ව්‍යාපෘතියක් අරඹා ඇත. මෙය ශ්‍රී ලංකාවේ ප්‍රථම වරට සිදු කෙරෙන්නෙකි. භූ භෞතික උල්පත් වටා සියම් අනක්‍රමික රේඩියෝ ප්‍රමාණයන් පවතිනු යන්න සහ එසේ පවති නම් එම භූ භෞතික උල්පත් පොලොවේ ඉතා ගැඹුරක සිට සම්භවය වූයේද යන්න පිළිබඳව අන්වේෂණය මෙම ව්‍යාපෘතියේ එක් අරමුණකි. අනෙකුත් රටවල පවතින භූ තාප ජාලයෙහි රේඩියෝ බහුලව අඩංගු වන අතර පොලවේ පවත්නා විවරයන් තුළින් රේඩියෝ වායුව මුක්ත වන බවද ප්‍රකට කරැණකි. බරින් වැඩිම නිෂ්ක්‍රීය වායුව වන රේඩියෝ විකිරණශීලී ගුණාංගයන්ගෙන් සමන්විත වේ. යුරේනියම් විකිරණශීලී ක්ෂය වීම හේතුවෙන් ²²²Rn මුක්ත වන අතර සාමාන්‍යයෙන් තොරෝන් ලෙස හඳුන්වන පොලවේ පවත්නා ²²⁰Rn කොරියම් විකිරණශීලී ක්ෂය වීම තුළින් විමෝචනය වේ. ලෝකයෙහි අනෙකුත් රටවලට සාපේක්ෂව ශ්‍රී ලංකාවේ කොරියම් අඩංගු ඛනිජ ද්‍රව්‍ය පවතින බවට මෙය පැහැදිලි සාක්ෂියක් වේ. හදුනා නොගත් විකිරණශීලී ඛනිජ සම්පත් පිළිබඳව සහ රේඩියෝ අහිතකර ප්‍රමාණයන්ගෙන් පැවතිය හැකි කලාපයන් තිබෙනම් ඒවා පිළිබඳව සොයා බැලීමට මෙම ව්‍යාපෘතිය මගින් ඉඩ සැලසේ.

රූපය : වම මුලද්‍රව්‍ය බලපෑම් රහිත නිෂ්ක්‍රීය රේඩියෝ අනාවරකයන් ස්ථාපිත කිරීම දකුණු මහඔය ප්‍රදේශයේ තාප උල්පත් අන්වේෂණය කිරීම.

එප්පාවල පොස්පේට් නිධිය නිමානයට ලක්කිරීම

භූ භෞතික ක්‍රමවේදයන් භාවිතා කරමින් එප්පාවල පොස්පේට් නිධියෙහි උප පෘෂ්ඨීය සංයුතිය නිමානය කිරීම සඳහා නව පර්යේෂණ ව්‍යාපෘතියක් අරඹා ඇත. ද්විතියික පොස්පේට් මෙන්ම මූලික ජනක ද්‍රව්‍යයන්හිදී අනෙකුත් යකඩ අඩංගු ඛනිජ ද්‍රව්‍යන්ට සාපේක්ෂව ඉහල වූමිඛක ගති ලක්ෂණ අඩංගු බැවින් පොස්පේට් ඛනිජයන්හි සීමා මායිම් නිවැරදි ලෙස සිතියම් ගත කළ හැකිවේ. මෙම පර්යේෂණ ව්‍යාපෘතිය සඳහා ශ්‍රී ලංකාවේ ජාතික විද්‍යා පදනම මගින් ආධාර සැපයේ.

- පර්යේෂණ සහරුවන් : එන්.ඩී. සූරියආරච්චි, ටී.ඩී. නිමල්සිරි, ඩී.ආර්. වාල්ස් ප්‍රතිපාදන (ජාතික විද්‍යා පදනම)
- තාක්ෂණ නිලධාරී : එස්. ඕපාන
- තාක්ෂණ සහකාර : ඒ.කේ. තෙන්නකෝන් ප්‍රතිපාදන (ජාතික විද්‍යා පදනම)

වමේ සිට දකුණට ඩී.ආර්. චාල්ස් (පර්යේෂණ සහකාර), ටී.බී. නිමල්සිරි (පර්යේෂණ සහකාර), එන්.බී. සූරියආරච්චි (පර්යේෂණ සහකාර) ආචාර්ය එන්.ඩී. සුබසිංහ (ව්‍යාපෘති නියමු) ඒ.කේ. තෙන්නකෝන් (තාක්ෂණ සහකාර) එස්. ඕපාත (පෝෂ්ඨ තාක්ෂණ නිලධාරී)

7.1.3. TEM දත්ත යොදා ගනිමින් කපුරුල්ලේ පිහිටා ඇති උණුදිය උල්පත ආශ්‍රිත ප්‍රදේශයෙහි මතු පිට පෘෂ්ඨ ප්‍රතිරෝධකතා ආකෘතිකරණය

එන්.ඩී.සුබසිංහ, එන්.බී. සූරියආරච්චි, ටී.බී. නිමල්සිරි
 භූ තාප ශක්තිය ව්‍යාපෘතිය, මූලික අධ්‍යයන ආයතනය, හන්තාන පාර මහනුවර

සංක්ෂිප්ත තොරතුරු

භූ තාප සම්පත් සිතියම් ගත කිරීමේ ව්‍යාපෘතියේ කොටසක් ලෙස ටයිම් ඩොමේන් විද්‍යුත් චම්බක දත්තයන් ශ්‍රී ලංකාවේ තාප උල්පත සහිත ප්‍රදේශ අවටින් ලබාගැනීම සිදුකෙරුණි. මෙම දත්තයන් මගින් මීටර 200 ක් පමණ ගැඹුරට විහිදුන ප්‍රදේශයක ප්‍රතිරෝධතා ආකෘතිකරණය සාර්ථකව සිදුකළ හැක. මැග්නෙටොමිට්‍රික දත්ත මගින් වඩා ගැඹුරේ පවතින ආකෘතින් පිළිබඳ තොරතුරු ලබාගත හැකි වුවද මතුපිට ආසන්නව පවතින ව්‍යුහයන් පිළිබඳ එමගින් තොරතුරු ලබාගත නොහැක. එලදායි ප්‍රතිරෝධකතා ආකෘතිකරණයක් උදෙසා ඉහත තාක්ෂණයන් දෙකෙහිම සංකලනයක් ඇවැසි වේ. කපුරුල්ල උණුදිය උල්පත් පිහිටා ඇති වපසරියෙන් ලබාගත් උපපෘෂ්ඨීය ප්‍රතිරෝධතා ආකෘතින් මෙහි දක්වා ඇත.

හැඳින්වීම

භූ තාප ශක්තිය ලබාගැනීමට ප්‍රභවයන් භාවිතා කළ හැකි උණුදිය උල්පත් කිහිපයක්ම ශ්‍රී ලංකාවේ පිහිටා ඇත. භූ තාප සම්පත් සහිත ප්‍රදේශයන්හි ප්‍රතිරෝධතා ආකෘතිකරණය සිදුකිරීම මගින් තාප ප්‍රභවය ඇතුළු උප පෘෂ්ඨීය ව්‍යුහයන් සහ භූ ගත ප්‍රලය ගලායන මාර්ගයන් පිළිබඳව තොරතුරු ලබාගත හැක. ඒ සඳහා MT සහ TEM යන භූ භෞතික ක්‍රමවේදයන් දෙකෙහිම සංකලනයක් භාවිතා කරන ලදී.

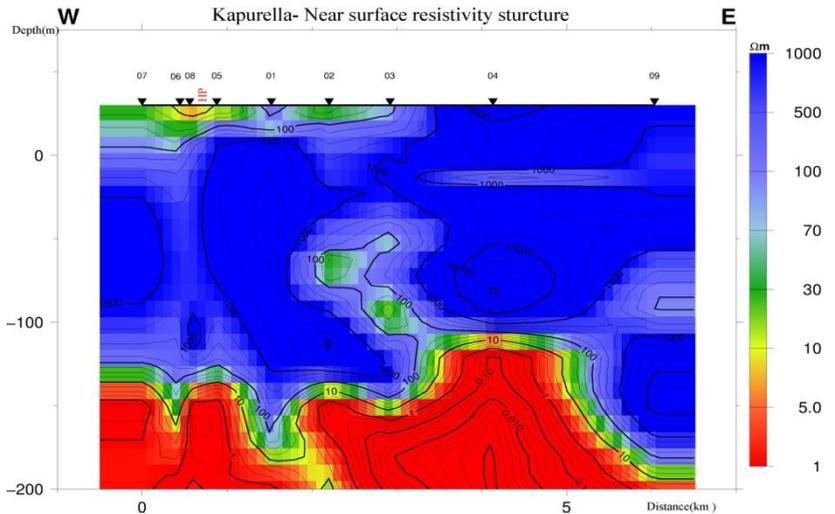
අරමුණු සහ අභිමානාර්ථ

ශ්‍රී ලංකාවේ භූ තාප සම්පත් වටා ප්‍රතිරෝධකතා ආකෘතිකරණ පහත අරමුණු පෙරදැරි කර ගනිමින් ආරම්භ කරන ලදී.

1. ප්‍රදේශයේ උප පෘෂ්ඨීය ව්‍යුහයන් නිර්මාණය කිරීම සහ උණුදිය උල්පත් පැවතිය හැකි අනෙකුත් ස්ථානයන් පිළිබඳ සොයා බැලීම.
2. තාප සහ ජල ප්‍රභවයන් පිළිබඳ වටහා ගැනීම

නිගමනය

රූපය 1 න් දැක්වෙන පරිදි මතුපිට සිට 120 m ගැඹුරැරින් ප්‍රමුඛ ලෙස අඩු ප්‍රතිරෝධී කලාපයන් පවතින බවට පිළිගත් ජල ධරයන් හෝ භූගත ජලය ගෙනයන හග්න නාලිකාවන් පෙන්නුම් කෙරේ. තිරස් අඩු ප්‍රතිරෝධී කලාපයන් තුළින් භූ ගත ජලය උණුදිය උල්පත කරා රැගෙන යන තිරස් නාලයන් දක්වේ. ක්ෂේත්‍ර අන්වේෂණයන් තුළින් ලබාගත් TEM ප්‍රතිඵල වලට අනුව කපුරැල්ල ප්‍රදේශයේ උණුදිය උල්පති කිහිපයක්ම එක ලග පිහිටා ඇත.

රූපය 1: කපුරැල්ල ප්‍රදේශයේ උණුදිය උල්පත් වටා TEM දත්ත අසුරෙන් සකසන ලද ප්‍රතිරෝධකත ආකෘතිය

ක්‍රමවේදය සහ ප්‍රතිඵල

TEM සහ MT යොදාගනිමින් භූ භෞතික අන්වේෂණයන් සිදු කරන ලදී. මීටර 200 කට ගැඹුරු ප්‍රදේශයන් පිළිබඳ විස්තරාත්මක තොරතුරු TEM මගින් ලබාගත හැකි විය. දත්ත යොදා ගනිමින් සකසන ප්‍රතිරෝධකතා ආකෘතිය රූපය 1 හි දක්වා ඇත.

7.1.2. පුනර්නනය කළ හැකි විකල්ප ශක්ති ප්‍රභවයක් ලෙස තාප විද්‍යුතය යොදා ගැනීම

එන්.ඩී.සුබසිංහ, එන්.ඩී. සූරියආරච්චි, ටී.ඩී. නිමල්සිරි

මූලික අධ්‍යයන ආයතනය, හන්තාන පාර, මහනුවර

තාප විද්‍යුත් උපකරණයක් යනු තාප ශක්තිය යනු තාප ශක්තිය කෙලින්ම විද්‍යුත් ශක්තිය බවට පරිවර්තනය කළ හැකි ශක්ති පරිවර්තන පද්ධතියකි. මෙබඳු වර්ගයේ උපකරණයක් සාමාන්‍යයෙන් තාප විද්‍යුත් හකයක් ලෙස හැඳින්වේ. සන්නායකයක් උෂ්ණත්ව අනුක්‍රමණයකට ලක් කරන විටදී සන්නායකය දිගේ ඉලෙක්ට්‍රෝන පරිවාහනයක් සිදුවන බව දන්නා කරුණකි. මෙම ඉලෙක්ට්‍රෝනයක් බාහිර පරිපථයක් හරහා ඵලදායී ධාරාවක් ලෙස ලබාගැනීමට නම් අසමාන ද්‍රව්‍යයන්ගෙන් තනන ලද සන්ධි දෙකක් සහ ඒ දෙක අතර උෂ්ණත්ව වෙනසක් පවත්වා ගත යුතුවේ. විද්‍යුත් ජනනය කරන මෙම සංසිද්ධිය සිබෙක් ආචරණය ලෙස හැන්දිවේ. තාප විද්‍යුත් ජනනයකින් ලබාදෙන ප්‍රතිදානය විවිධ සාධක රැසක් මත රඳාපවතී. සිසිලන ක්‍රමවේදයන්ගේ බලපෑම මෙහි විස්තර කර දක්වා ඇත. අප විසින් පෙර ලබාගත් ප්‍රතිඵලවලට අනුව සක්‍රිය සිසිලනය තුළින් ඉහල ප්‍රතිදානයක් ලබාගත හැකි වේ. කෙසේ වුවද සක්‍රිය සිසිලන ක්‍රියාවලිය සඳහා භාවිතා වන ශක්ති ප්‍රමාණය සැලකිල්ලට ගත්කළ අක්‍රිය සිසිලනය සිදුවන විටදී සමස්ත ඵලදායීතාවය ඉහල අගයක් ගනී.

හැඳින්වීම

වර්තමානයේ බලශක්තිය පිළබඳ ආර්ථික මෙන්ම දේශපාලනික අවධානය යොමුවී ඇත. බලශක්තිය හා ඒ ආශ්‍රිත ක්ෂේත්‍රයන් කිසිදිනක නොතිබුණ ආකාරයෙන් අවධානයට බඳුන්ව ඇත. පවතින ශක්ති ප්‍රභවයන්ගේ කාර්යක්ෂමතාවය ඉහල නැංවීම සහ නව පුනර්ජනන ශක්ති ප්‍රභවයන් වැඩිදියුණු කිරීමට මූලපුරා ඇත. සාමාන්‍ය ශක්ති පරිවර්තනයකදී සිදු විය හැකි ප්‍රධානතම අවාසියක් වන්නේ ශක්ති හානිවීමයි. මෙම හානිවන ශක්ති පමාණය ඵලදායී ලෙස ලබාගත හැකිනම් පද්ධතියේ සමස්ත කාර්යක්ෂමතාවය 'සහජනනය' 'හෝ ශක්ති ඵලදාවක්' ආකාරයෙන් ඉහල නැංවිය හැකි වේ. ඉහත සඳහන් කළ ආකාරයෙන් ශක්ති කාර්යක්ෂමතාවය ඉහල නැංවීමේ කාලීන අවශ්‍යතාවය පෙරදැරි කොටගෙන මූලික අධ්‍යයන ආයතනයේ නාප විද්‍යුත් විෂාපෘතිය ආරම්භ කරන ලදී. රත්කිරීමට මෙන්ම සිසිලනය කිරීම සඳහාද නවීන TEG යොදාගත හැකි ශක්ති ඵලදායීතාවය ඇතිකිරීමට සහ ජනනය සහ පෙල්ෂර් සිසිලනය යනාදී ක්‍රියාවලීන් TEG තාප විභව පද්ධතීන් ලෙස භාවිතා කෙරේ. ප්‍රභාවිභව පද්ධතියක් නිපදවීමට යන විටදමට සාපේක්ෂව ඉතා අඩු වියදමක් දරමින් නාප විභව පද්ධතියක් නිපදවිය හැක. මූලද්‍රවයන්හි ජ්‍යාමිතික ස්ථායීතාවය, සිසිලනය ක්‍රමවේදය සහ භාවිතාවන ද්‍රවයන් වැනි භෞතික සාධක මත TEG හි කාර්යක්ෂමතාවය රඳාපවතී.

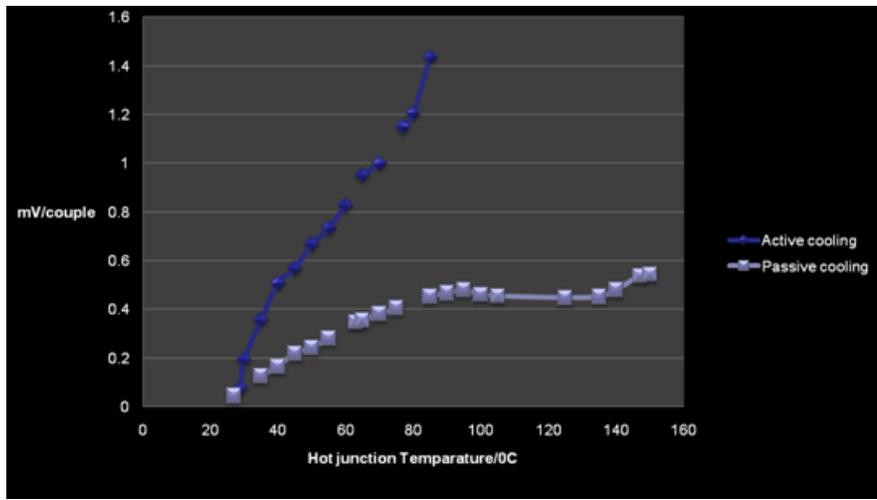
ක්‍රමවේදය

මෙම ව්‍යාපෘතියේ මූලික අදියර ලෙස භෞතික සාධක දෙකක් පිළිබඳව (සක්‍රිය/අක්‍රිය සිසිලනය, /රත්වූ සන්ධි) සොයා බැලේ. කුඩා විදුලි පංකාවක් භාවිතා කරමින් සිසිලනය සන්ධි නිර්මාණය කරමින්ද වාතය මගින් සිසිලනය කිරීමෙන් අක්‍රිය සිසිලනය ඇති කරමින්ද TEG හි පත්‍රිදානය නිර්ණයකරන කරන ලදී.

(රූපය) කෙසේ වුවද සම්පූර්ණ පරිභෝජන ශක්ති ප්‍රමාණය සැලකිල්ලට ගත් කළ ජනනයවන ශක්ති ප්‍රමාණයෙන් වැඩිකොටසක් සිසිලනය සඳහා වැයවන බැවින් සක්‍රිය සිසිලනය අසාර්ථක ක්‍රමවේදයක් ලෙස හඳුන්වා දිය හැක.

ප්‍රතිඵල

සක්‍රිය සිසිලනය මගින් ප්‍රතිදාන වෝල්ටීයතාවය සැලකිය යුතු ලෙස ඉහල නැංවුණි

රූපය 1 : සක්‍රිය හා අක්‍රිය සිසිලනයන් යටතේද සරල Fe / Ca තාප විද්‍යුත් උපකරණයක ප්‍රතිදානය

මානව සම්පත් සංවර්ධනය

2012 වසර තුළදී පුහුණු කරන ලද හා උපාධි පර්යේෂණයන් සම්පූර්ණ කරන ලද සිසුන්

1. පී.ඩී. මහකුමාර පරමාණුක බලශක්ති අධිකාරිය මහාචාර්ය සී.ඩී. දිසානායක සහ සහ ආචාර්ය එන්.ඩී. සුබසිංහ යන දෙපලගේ අධීක්ෂණය යටතේ ආචාර්ය උපාධිය හැදෑරීම සඳහා පේරාදෙණිය විශ්ව විද්‍යාලයේ ලියාපදිංචි විය.
නිබන්ධන මාතෘකාව : ශ්‍රී ලකාවේ තෝරාගත් සහ රේඛෝන් මට්ටමේ පිළිබඳ පූර්ව අධ්‍යයනය
2. ටී.ඩී. නිමල්සිරි, දුර්ගනපති උපාධිය හැදෑරීම සඳහා පේරාදෙණිය විශ්ව විද්‍යාලයේ ලියා පදිංචි විය.
නිබන්ධන මාතෘකාව : 'ශ්‍රී ලකාවේ හයිලන්ඩ් විජයන් හු සීමාවට අදාළව පවතින හු තාප අනුක්‍රමණය '
3. එන්.ඩී. සුරිය ආරච්චි, දුර්ගනපති උපාධිය හැදෑරීම සඳහා පේරාදෙණිය විශ්ව විද්‍යාලයේ ලියා පදිංචි විය.
නිබන්ධන මාතෘකාව 'මැග්නෝ ටෙලියුරික් සහ අනෙකුත් හු භෞතික ක්‍රමවේදයන් භාවිතාකරමින් ශ්‍රී ලංකාවේ හු තාප සම්පත් සිතියම් ගතකිරීම'
4. එස්. ඒ. සමරනායක රජරට විශ්ව විද්‍යාලයේ විද්‍යාවේදී උපාධියට අදාළ පර්යේෂණයන් සම්පූර්ණ කරන ලදී.
පර්යේෂණ ව්‍යාපෘතිය "වුම්බක අන්වේශයන් යොදා ගනිමින් එප්පාවල ඇපටයිට් නිධියෙහි උපපෘෂ්ඨ විස්ථාරණ හැකියාව හඳුනාගැනීම.
5. ජාතික විද්‍යා පදනමෙන් ලද ප්‍රතිපාදනයන් යටතේ ඩී.ආර්. වාල්ස් පර්යේෂණ සහකාරවරයෙකු බඳවා ගැනුණි.
6. පේරාදෙණිය විශ්ව විද්‍යාලයේ දුර්ගනපති උපාධිය හදාරණ ශිෂ්‍යයෙක් වන පී.එල්.ධර්මප්‍රිය පාෂාණ විද්‍යා තාක්ෂණයන් පිළිබඳ වසරක පුහුණුවක් ලබා ගන්නා ලදී.

සහයෝගීතාවයන්

මානිඩෝල් විශ්ව විද්‍යාලය, බැංකොක්, තායිලන්තය
පරමාණුක බලශක්ති අධිකාරිය

සහයෝගීතාදායක පිරිස්

මහාචාර්ය ටී.	ලිමෝනෝ, ටෝකියෝ විශ්ව විද්‍යාලය, ජපානය
ආචාර්ය ටී.	ඉෂිකාවා, විකිරණශීලී විද්‍යා පිළිබඳ ජාතික ආයතනය, ජපානය
පී.ඩී.මහකුමාර,	පරමාණුක බලශක්ති අධිකාරිය
නලින් ද සිල්වා,	හු විද්‍යා සහ පතල් කාර්යාංශය
ආචාර්ය එස්. මලවිආරච්චි,	පේරාදෙණිය විශ්ව විද්‍යාලය

වැඩමුළු සඳහා දායකත්වය

ශ්‍රී ලංකා හු විද්‍යා සංසදය විසින් සංවිධානය කරන ලද 2012 ඔක්තෝම්බර් 19-20 යන දිනයන්හි යාපනයේ පැවති හු විද්‍යාව පිළිබඳ වැඩමුළුව සඳහා ආචාර්ය එන්.ඩී. සුබසිංහ සම්පත්දායකයෙකු ලෙස සහභාගී විය.

7.1.4. ප්‍රකාශ රසායන විද්‍යාව

විකල්ප බලශක්තියක් ලෙස භාවිතයට ගැනීම සඳහා කෘතීම ප්‍රභාසංස්ලේෂණය මගින් සූර්ය ශක්තිය එක් රැස් කර ගැනීම

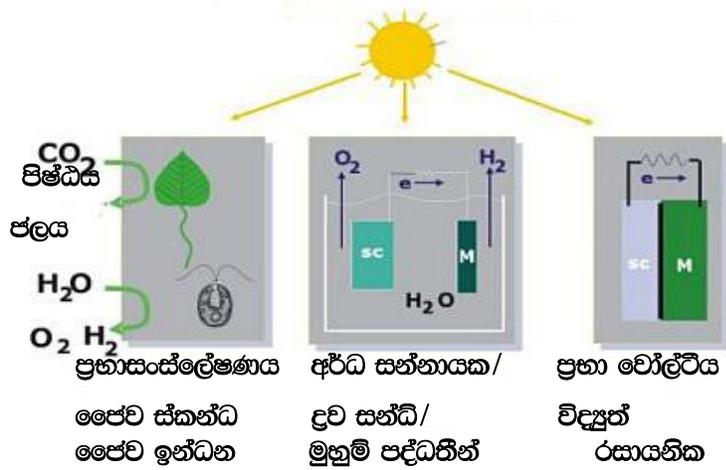
ව්‍යාපෘති නියමු: මහාචාර්ය ජේ.එම්.එස්.බණ්ඩාර (පර්යේෂණ මහාචාර්ය)

පර්යේෂණ තොරතුරු

පොසිල ඉන්ධනයන් යනු දැනට භාවිතා වන ප්‍රධානතම ශක්ති සම්පත වන නමුදු මේ වන විට එම සම්පත් අධික වේගයෙන් ක්ෂය වෙමින් පවතී. දැනට පවතින පොසිල තැන්පතු ප්‍රමාණය තව වසර 100 ක කාලයකට පමණක් ප්‍රමාණවත් වන බව ගණන් බලා තිබේ. ඒ හැරුණු කොට පොසිල ඉන්ධනයන් ප්‍රයෝජනයට ගත හැකි ශක්තීන් බවට හැරවීමේ දී සිදුකරන දහන ක්‍රියාවලීන් හේතුවෙන් සෞඛ්‍යයට අහිතකර පාරිසරික දූෂකයන් සහ කාලගුණ විපර්යාසයන් ඇති කරන හරිතාගාර වායූන් මුක්ත වීම සිදු වේ. මෙබඳු ගැටළු හේතුවෙන් විකල්ප ශක්ති ප්‍රභවයන් පිළිබඳ සොයා බැලීම යෝග්‍ය වේ. න්‍යෂ්ටික, සුලං, භූ තාප හා සූර්ය ශක්තිය වැනි විකල්ප බලශක්තීන් පිළිබඳ පර්යේෂණ ක්ෂේත්‍රයේ විශාල අවධානයක් යොමු වී ඇත. ඒ අතුරින්, සූර්ය ශක්තිය යනු ලෝකයේ දැනට පවතින ඉල්ලුමට සරිලන ආකාරයෙන් බලශක්තිය ලබා දිය හැකි ප්‍රභවයක් ලෙස හඳුනා ගෙන ඇත. සූර්ය ශක්තිය පහසුවෙන් ලබාගත හැකි වන අතර ඇති කළ හැකි පාරිසරික හෝ කාලගුණික බලපෑම් ද අවමයකි. සූර්ය ශක්තිය ආශ්‍රිතව සුපිරිසිදු විදුලිබලය, හයිඩ්‍රජන් හා අනෙකුත් ඉන්ධනයන් ලබා දිය හැකි වන අතර ගෝලීය අවශ්‍යතාවන්ට සරිලන එකම තිරසාර විසඳුම මෙය බව පැහැදිලිය. මූලික පරිවර්තන සංසිද්ධිය නීතිනි පරමාණයෙන් වටහා ගැනීම උදෙසා අදාල පරිවර්තන කාර්යක්ෂමතාවය පස් ගුණයකින් හෝ දස ගුණයකින් ඉහල නැංවිය යුතු වේ.

විද්‍යුත් හා රසායනික ශක්තිය දක්වා

සූර්ය ශක්තිය

ස්වභාවික ප්‍රභාසංස්ලේෂණ ක්‍රියාවලියේදී හරිතශාකය තුළ සිදුවන රසායනික ප්‍රතික්‍රියා මාලාවක් ඔස්සේ කාබන්ඩයොක්සයිඩ් පිෂ්ඨය බවට හැරවීම සිදුකෙරේ. ප්‍රභාසංස්ලේෂණයේදී සිදුවන ස්වභාවික යාන්ත්‍රණයන් කෘතීම ලෙස සිදුකිරීමට හැකි දැයි සොයා බැලීම සඳහා අධ්‍යයනයන් සිදු කෙරෙමින් පවතී. එමගින් ශක්තිය නිපදවීමට හැකි වනු ඇත. කෙසේ වුවද ස්වභාවික ප්‍රභාසංස්ලේෂණ පද්ධතියක් තුළ සිදුවන ක්‍රියාවලීන් අනුකාර කිරීමේදී ජල අණු, හයිඩ්‍රජන් තුලපයන් සහ ඔක්සිජන් බවට බිඳහෙලන එන්සයිම සංකීර්ණයන් පිළිබඳ ව විශාල අභියෝගයන් පවතී. මෙම බිඳ හෙලීමේ ප්‍රතික්‍රියාව කැල්සියම් සමග අඩංගු වන මැංගනීස් පරමාණු 4ක් සහිත උත්ප්‍රේරකයක් මගින් උත්ප්‍රේරණය කෙරේ.

ඉහත විස්තර කළ පරිදි ස්වභාවික ප්‍රභාසංස්ලේෂණ ක්‍රියාවලිය අනුකාර කිරීම මගින් සූර්ය ශක්තිය විද්‍යුත් හා රසායනික ශක්තිය බවට පරිවර්තනය කළ හැක. මූලික අධ්‍යයන ආයතනයේ ප්‍රකාශ රසායන විද්‍යා පර්යේෂණ කණ්ඩායම විසින් කෘතීම ප්‍රභාසංස්ලේෂණය තුළින් සූර්ය ශක්තිය ඵලදායී ශක්ති ප්‍රභේදයක් බවට හැරවීමේ අන්වේෂණයන් සිදු කෙරෙමින් පවතී.

සූර්ය ශක්තිය විද්‍යුතය බවට පරිවර්තනය කිරීම , ඉන්ධන සහ ජල දූෂකයන් ඉවත් කිරීම පිලිබඳව සොයා බැලේ.

* සූර්ය විකිරණයෙන් විද්‍යුතය ජනනය කිරීම සඳහා නූතන ප්‍රභාවෝල්ලීය තාක්ෂණයන් විශේෂයෙන්ම වර්ණ සංවේදී සහ බහුඅවයවික සූර්යකෝෂයන් යොදා ගැනීම.

* සූර්ය විකිරණ ශක්තිය එක් රැස් කිරීමට මෙහෙයවීමට සහ භාවිතා කිරීම සඳහා අනුකාර ප්‍රභාසංස්ලේෂණය සිදුකිරීමට කෘතීම රසායනික උපකරණ නිපදවීම

උදාහරණයක් ලෙස : ජල අණු බිඳ හෙලීම, වායුගෝලීය කාබන්ඩයොක්සයිඩ් පරිවර්තනය සහ එනයින් පාරිසරික වශයෙන් සුපිරිසිදු ඉන්ධනයන් නිපදවීම

* ජල පිරිපහදුව සඳහා රසායනික, විද්‍යුත් රසායනික සහ ප්‍රකාශ රසායනික ක්‍රමවේදයක් යොදා ගැනීම

ප්‍රකාශ රසායන විද්‍යා පර්යේෂණ කණ්ඩායමේ සාමාජිකයන්

පර්යේෂණ සහයක :	ජේ. අකිලවසන්	(1-D නැනෝ ව්‍යුහය මත පදනම් වූ වර්ණ සංවේදී සූර්ය කෝෂ පිලිබඳව පර්යේෂණ සිදුකරයි.)
	කේ.ටී. විජේරත්න	(වර්ණසංවේදී සූර්යකෝෂ සහ හයිඩ්‍රජන් නිපදවීම පිලිබඳව පර්යේෂණ සිදුකරයි.)
	එස්.එම්. වාසනා	(ජල පිරිපහදුව පිලිබඳව පර්යේෂණයන් සිදුකරයි.)
	ඒ. මංජීවන්	(Q ඩොට් මත පදනම් වූ වර්ණ සංවේදී සූර්ය කෝෂ පිලිබඳව පර්යේෂණයන් සිදුකරයි.)
ස්වේච්ඡා පර්යේෂණ සහකාර:	ඩී. ධර්මවික්‍රම	(හයිඩ්‍රජන් නිපදවීම පිලිබඳව පර්යේෂණයන් සිදුකරයි.)

ජ්‍යෙෂ්ඨ මාණ්ඩලික තාක්ෂණ නිලධාරීන්:

ඩී.අලුත්පට්ටැලි (ජල පිරිපහදු කිරීමේ තාක්ෂණයන් පිළිබඳව පර්යේෂණ සිදුකරයි.)

පර්යේෂණ සංකීර්ණයන්:

ශක්ති අර්බුදයට ලබා දිය හැකි විසඳුමක් සොයා ගැනීම මෙම ව්‍යාපෘතියේ දීර්ඝකාලීන අරමුණ වේ. විකල්ප ශක්ති සම්පත් පිළිබඳ අන්වේෂණයන් සහ පර්යේෂණයන් සිදුකිරීම අභිමතාර්ථ කොට ගෙන ඇත. පුනර්ජනනය කළ හැකි ශක්තීන් පිළිබඳ ව මූලික වශයෙන් අවධානය යොමු කර ඇති අතර සූර්ය ශක්තිය, රසායනික හා විද්‍යුත් ශක්තිය බවට පරිවර්තනය කිරීම සඳහා අවසි නවීන ද්‍රව්‍යයන් නිපදවීම ද සිදුකෙරේ. එමෙන්ම කාර්මික දූෂකයන් බිඳ හෙලීම සඳහා නිරූ එලිය භාවිතා කළ හැකි ලාහදායී පිරිපහදු ක්‍රමවේදයක් පිළිබඳවද අන්වේෂණයන් සිදුකෙරේ.

7.1.4.1. වර්ණ සංවේදී/ නිබර් විෂම සන්ධි සහ මුහුම් සූර්ය කෝෂ නිර්මාණය කිරීම

ජේ. අබ්ලවසන්, ඩී.අලුත්පට්ටැලි, ඩී. ධර්මවික්‍රම, ඒ. මංජීවන්, එස්.එම්. වාසනා, කේ.ටී. විජේරත්න, ජේ. බණ්ඩාර

ප්‍රකාශ රසායන විද්‍යා ව්‍යාපෘතිය, මූලික අධ්‍යයන ආයතනය, මහනුවර

අරමුණ

සූර්ය ශක්තිය විද්‍යුත් ශක්තිය බවට පරිවර්තනය කිරීම

- (a) සූර්ය ශක්තිය විද්‍යුතය බවට හැරවීම සඳහා විවිධ සූර්ය කෝෂයන් නිර්මාණය කිරීම
QDot –PbS,CdSe,CdS,Cu₂O වැනි ද්‍රව්‍යයන් නිතිනි පටලයන් මත යොදා ගනිමින් ආලෝකය ප්‍රතිග්‍රහනය කර ගැනීම පිළිබඳ අන්වේෂණයන් සිදු කරන ලදී.
- (b) ටින් ඔක්සයිඩ්, ටයිටේනියම් ඔක්සයිඩ් නිතිනි ටියුබ් නිර්මාණය කිරීම සහ සූර්ය කෝෂයන් හි ඉලෙක්ට්‍රෝඩ ලෙස ඒවා භාවිතයට ගන්නා ලදී.

ප්‍රතිඵල

සන්නායක විදුරු මත තුනී ටින් ඔක්සයිඩ් හා ටයිටේනියම් ඔක්සයිඩ් නිතිනි ටියුබ් පටලයන් නිර්මාණය කළ හැකි අතර ඒවා ඉලෙක්ට්‍රෝඩ ලෙස සාර්ථකව භාවිතයට ගැනීමට හැකි විය. මෙම නිතිනි ටියුබ් මතදී QDot තැන්පත් වීම සිදුවිය. එම තැන්පතු සූර්ය කෝෂ තුලදී ක්‍රියාකරන ආකාරය පිරික්සා බලන ලදී. තවද මෙම ඉලෙක්ට්‍රෝඩයන් වර්ණ සංවේදී සූර්ය කෝෂ සඳහා ද භාවිතයට ගැනුණි. අප ආයතනය තුළ නිමානය කිරීමේ තාක්ෂණික පහසුකම් අවම වීම හේතුවෙන් නිමානය කිරීම සඳහා නියැදීන් විදේශ රටවල් වෙත යවන ලදී. පර්යේෂණ ප්‍රතිඵල ජාත්‍යන්තර SCI සඟරාවක ප්‍රකාශයට පත් කිරීමට හැකි විය.

7.1.4.2 ටැන්ඩම් සූර්යකෝෂයන් නිර්මාණය කිරීම සහ හයිඩ්‍රජන් නිපදවීම සඳහා ප්‍රභා උත්ප්‍රේරක පද්ධතීන් වැඩි දියුණු කිරීම

ජේ. අකිලවසන්, ඩී. අලුත්පට්ටැලි, ඩී. ධර්මවික්‍රම, ඒ. මංජීවන්, එස්.එම්. වාසනා, කේ.ටී. විජේරත්න, ජේ. බණ්ඩාර

ප්‍රකාශ රසායන විද්‍යා ව්‍යාපෘතිය, මූලික අධ්‍යයන ආයතනය, මහනුවර

අරමුණ

සූර්ය ශක්තිය විද්‍යුත් ශක්තිය බවට පරිවර්තනය කිරීම

නවීන ක්‍රමවේදයක් අනුගමනය කරමින් බහුගුණක තිරු නිදැස් සූර්ය කෝෂයන් නිර්මාණය කරන ලදී. මෙම ක්‍රමවේදය භාවිතා කරමින් පහසුවෙන් ටැන්ඩම් සූර්ය කෝෂයන් නිපදවිය හැක. එමෙන්ම තුනී පටල ප්‍රභා උත්ප්‍රේරකයන් (උදා: $W\text{O}_3$ සහ Cu_2O) ද නිර්මාණය කරන ලදී. මෙම ඉලෙක්ට්‍රෝඩයන් ටැන්ඩම් ආකාරයෙන් යොදා ගනිමින් නිර්මාණය කෙරෙන උපකරණයක් භාවිතයෙන් පල අණු බිඳ හෙලීම සිදු කිරීම අපේක්ෂා කෙරේ.

ප්‍රතිඵල

අධෝරක්ත කලාපයේදී සක්‍රීය වන ප්‍රකාශ උත්ප්‍රේරකයක් සාර්ථක ලෙස නිපදවන ලදී. එමෙන්ම අඩු උෂ්ණත්වයේ දී ටැන්ඩම් සූර්ය කෝෂ නිර්මාණය කිරීමේ ක්‍රමවේදයක් වැඩිදියුණු කිරීමට ද හැකි විය. පර්යේෂණ ඇසුරෙන් ප්‍රකාශනයක් සැකසෙමින් පවතී.

7.1.4.3 රජරට වකුගඩු රෝගයට බලපාන හේතූන් හඳුනාගැනීම

(හඳුනා නොගත් වකුගඩු රෝගය කෙරෙහි ඇලමිනියම් සහ ෆ්ලුවෝරයිඩ් බලපෑම අන්වේෂණය කිරීමේ විශේෂ ව්‍යාපෘතියකි. මෙහි වැඩකටයුතු මේ වන විට නිමා කර ඇත.)

ජේ. අකිලවසන්, ඩී. අලුත්පට්ටැලි, ඩී. ධර්මවික්‍රම, ඒ. මංජීවන්, එස්.එම්. වාසනා, කේ.ටී. විජේරත්න, ජේ. බණ්ඩාර

ප්‍රකාශ රසායන විද්‍යා ව්‍යාපෘතිය, මූලික අධ්‍යයන ආයතනය, මහනුවර

අරමුණ

1. අනුරාධපුර දිස්ත්‍රික්කයේ නිදහස් වකුගඩු අකාර්මන්‍යතාවයට අදාළව තෝරා ගත් ලෝහ අයන සාන්ද්‍රණයන්ගේ (Al^{3+} , Cd^{2+} , Pb^{2+} , Ca^{2+} , Mg^{2+}) බලපෑම් හඳුනා ගැනීම
2. වකුගඩු රෝගය කෙරෙහි ඇලමිනියම් ෆ්ලුවෝරයිඩ් සංයෝගයන්ගේ බලපෑම හඳුනාගැනීම
3. ලෝක සෞඛ්‍ය සංවිධානයේ ප්‍රමිතීන්ට අනුකූල වන මට්ටමක් දක්වා පානීය ප්‍රදේශයේ ෆ්ලුවෝරයිඩ් සාන්ද්‍රණය අඩුකර ගැනීමට ඵලදායී ක්‍රමවේදයක් වැඩි දියුණු කිරීම.

ප්‍රතිඵල

රජරට ප්‍රදේශයේ පල ගුණාත්මකතාවය පිරික්සා බැලීම සහ හමු දත්තයන් සංඛ්‍යාත්මකව අන්වේෂණය කිරීම දැනටමත් සිදුකර ඇත. ජීවිතයක යොදා ගනිමින් නවදුරටත් පර්යේෂණයන් සිදුකළ අතර ලබාගත් ප්‍රතිඵල විශ්ලේෂණය වෙමින් පවතී.

ලබාගත් ප්‍රතිඵල වලින් පර්යේෂණ ප්‍රකාශනයන් සැකසෙමින් පවතී.

2011-2012 කාලසීමාව තුළ පල කරන ලද මුළු SCI ප්‍රකාශන ප්‍රමාණය 5 කි.

මානව සම්පත් සංවර්ධනය

දර්ශනපති උපාධිය සඳහා ලියාපදිංචි වූ පර්යේෂණ සහකාරවරුන්

- 1. ජේ. අතිලවසන්- නිබන්ධන මාතෘකාව - 'ටයිටේනියා නිතිනි ටියුබ් මත පදනම් වූ ක්වොන්ටම් ඩොට් සංවේදී සූර්ය කෝෂ'
- 2. කේ. විජේරත්න - නිබන්ධන මාතෘකාව - ' 1- පරිමාණයේ ටින් ඔක්සයිඩ් හා සින්ක් ඔක්සයිඩ් නිතිනි සංයුතීන් භාවිතා කරමින් වර්ණ සංවේදී සූර්ය කෝෂයන් හි කාර්යක්ෂමතාවය ඉහල නැංවීම'
- 3. යු.ඩබ්. ප්‍රදීප්- නිබන්ධන මාතෘකාව - 'නිබර විෂම සන්ධි සූර්ය කෝෂ'
- 4. ඩබ්.වාසනා - නිබන්ධන මාතෘකාව- 'රජරට ප්‍රදේශයේ පානීය ජල ගුණාත්මකභාවය සහ හඳුනා නොගත් වතුගඩු රෝගය'
- 5. ගන්තෝරුව - නිබන්ධන මාතෘකාව- ' ටැන්ඩම් සූර්යකෝෂ භාවිතා කරමින් සූර්ය ශක්තිය රසායනික ශක්තිය බවට පරිවර්තනය කිරීම'

2012 වසර තුළදී පුහුණු කරන ලද උපාධි අපේක්ෂක සිසුන්

උගව වෙල්ලස්ස විශ්ව විද්‍යාලයෙන් පැමිණි උපාධි අපේක්ෂක සිසුන් තිදෙනෙකුට මාස 3 ක කාලයක් පුහුණුව ලබා දෙන ලදී.

රසායන විද්‍යා ආයතනයෙන් පැමිණි තවත් සිසුවෙකු පූර්ණ කාලීනව පර්යේෂණ කටයුතු වල නිරත වෙමින් පවතී.

7.2. කෘතීම බුද්ධිය සහ ව්‍යවහාරික ඉලෙක්ට්‍රෝන

ව්‍යාපෘති නියමු: මහාවාර්ග්‍ය ආසිරි නානායකකාර (පර්යේෂණ මහාවාර්ග්‍ය)
 මොළය - පරිගණක අතුරු මුහුණත සහ සිංහල භාෂාව පදනම් කොට ගත් කෘතීම බුද්ධිය

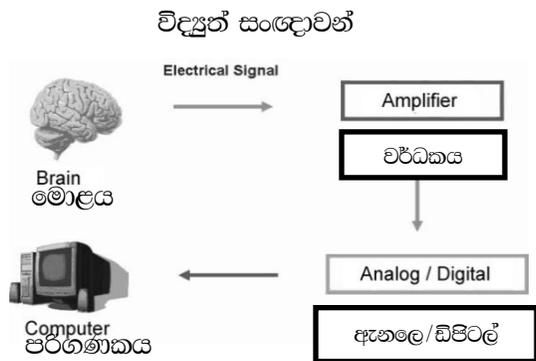
(a) මොළය- පරිගණක අතුරු මුහුණත

පර්යේෂණ තොරතුරු

මොළය සහ පරිගණක අතුරු මුහුණතක් (BCI) හෙවත් සෘජු ස්නායුක අතුරු මුහුණතක් යනු මොළය හා පරිගණකය අතර සෘජු තාක්ෂණික අතුරු මුහුණතකි. ස්විච්, රෝද පුටු, පරිගණක හෝ ස්නායු උපකරණ වැනි ඛානිත උපාංග ක්‍රියාකරවීම සඳහා මෙම අතුරු මුහුණත මගින් විද්‍යුත් චුම්භක හෝ ගතික සංඥාවන් ලබාදිය හැක. විශේෂයෙන් ම විවිධ භෞතික ආබාධ වලට ලක් වී ඇති රෝගීන්ට මෙබඳු පද්ධතීන් වැදගත් වේ.

මිනිස් මොළය සහ පරිගණකය අතර සන්නිවේදන සබැඳියාවක් ඇති කිරීම උදෙසා ඉහල ක්‍රියාකාරීත්වයකින් යුත් දෘඩාංග සහ මෘදුකාංග පද්ධතියක් නිර්මාණය කිරීම මෙම ව්‍යාපෘතියේ අරමුණ වේ. මෙබඳු පද්ධතියක් භාවිතා කිරීමෙන් පුද්ගලයෙකුට තම සිතුවිලි පමණක් යොදා ගනිමින්, එනම් භෞතික උපකරණයකින් තොරව ඛානිත ලෝකය සමග අන්තර්ක්‍රියා සිදුකිරීමට සහ විවිධ උපකරණ ක්‍රියාත්මක කිරීමට හැකිවේ. මේ ආකාරයෙන් විවිධ භෞතික ආබාධ සහිත පුද්ගලයන්හට රෝද පුටු, රූපවාහිනී යන්ත්‍ර යනාදී උපකරණ ක්‍රියාකරවීමට මෙන්ම සිය මව් භාෂාව භාවිතා කරමින් සන්නිවේදනය සිදු කිරීමට ද ඉඩ සැලසේ. (සිංහල, දෙමල හෝ ඉංග්‍රීසි)

මිනිස් මොළය තුළ සිදුවන ඇතැම් ක්‍රියාකාරකම් හේතුවෙන් විවිධ ප්‍රතිචාරයන් ඇතිවන අතර ඒවා උචිත සංවේදකයන් යොදා ගනිමින් අනාවරණය කරගත හැක. එම ප්‍රතිචාරයන් මොළය පරිගණක අතුරු මුහුණත පද්ධතීන් ක්‍රියාකරවීමට ද යොදා ගත හැකිය. උදාහරණයක් ලෙස මොළයේ ක්‍රියාකාරකම් හේතුවෙන් චුම්භක ක්ෂේත්‍රයක් නිර්මාණය වන අතර MEG හෙවත් මැග්නටොඑන්සෙපලග්‍රැෆි භාවිතයෙන් එම ක්ෂේත්‍රයන් අනාවරණය කර ගත හැක. මොළයේ සමහර ක්‍රියාකාරකම් හේතුවෙන් විද්‍යුත් සංඥාවන් නිපදවන අතර එම සංඥාවන් ස්කාල්ප් (EEG), ECoG හෝ ඛානික පෘෂ්ඨයන් මගින් අනාවරණය කර ගැනීමට හැකිවේ. වර්තමානයේ MEG වැනි උපකරණයන් ඉතා මිල අධික වන බැවින් EEG සහ ECoG වැනි උපකරණයන් එබඳු අනාවරණයන් සඳහා බහුලවම භාවිතා කෙරේ.

MEG හෝ FMRI යන්ත්‍ර සමග සසඳා බලන කල EEG පද්ධතීන් ඉතා ලාභදායී වුවද ශ්‍රී ලංකාව වැනි රටක වෙසෙන බහුතර ජනතාවට තවමත් ඒවායේ මිල ගණන් දැරිය නොහැකි මට්ටමක පවතී. මොළය පරිගණක අතුරු මුහුණත පද්ධතියක් සඳහා භාවිතා කළ හැකි ලාභදායී මෘදුකාංග හා දෘඩාංගයන් නිර්මාණය කිරීම සහ වැඩිදියුණු කිරීම මෙම ව්‍යාපෘතියේ එක් අරමුණකි. එමෙන්ම ශ්‍රී ලංකාවේ, දැරුණු ලෙස භෞතික ආබාධයන්ට ලක් වූ පුද්ගලයන්ට භාවිතා කිරීමට හැකි තර්ජනාලීන BCI පද්ධතියක් වැඩිදියුණු කිරීම තවදුරටත් අරමුණු කර

ගැනේ. EEG සංඥා මගින් සිතුවිලි හඳුනාගැනීමට සහ එම සිතුවිලි වලට අනුව ක්‍රියාකාරකම් සිදුකිරීමට අවශ්‍ය නව තාක්ෂණික ක්‍රමෝපායන් වැඩි දියුණු කෙරෙනු ඇත.

(b) සිංහල භාෂාව මූලික කොටගත් කෘතීම බුද්ධිය පර්යේෂණ තොරතුරු

කථන අපහසුතා සහිත පුද්ගලයින් හට බාහිර සමාජය සමග සන්නිවේදනය සිදුකිරීම සඳහා කාර්යක්ෂම ක්‍රමවේදයක් අවැසි වේ. එබැවින් එබඳු පුද්ගලයන් සඳහා ඔහු හෝ ඇයගෙන් ලැබෙන ප්‍රදානයන්ට අනුව සිංහල කථනය සිදුකෙරෙන කථන පද්ධතියක් නිර්මාණය කිරීම මෙම ව්‍යාපෘතිය මගින් සිදුකෙරේ. සිය දෑත් හෝ උරහිස් සෙලවීමට හැකි ආබාධිතයින් හට විද්‍යුත් අත්වැස්මක් සහිත යතුරු පුවරුවක් ප්‍රධාන උපකරණය ලෙස සැපයෙන අතර දෑතේ හා උරහිස් පේශී ක්‍රියාකාරීත්වය අනිමි වුවහොත් තම ශරීරයේ ඕනෑම කොටසක පේශී ක්‍රියාකාරකම් මගින් විද්‍යුත් සංඥාවන් නිපදවිය හැකි කථන පද්ධතියක් ලබා දිය හැක. මයික්‍රොකන්ට්‍රෝලර් භාවිතයෙන් අතේ ගෙන යා හැකි සිංහල කථන පද්ධතියක් නිර්මාණය කිරීම මෙම ව්‍යාපෘතියේ අවසන් අරමුණ වේ.

පර්යේෂණ සහකාර : ධම්මික විජේතුංග, ජන්මිත් සක්කාරා

7.2.1. මොළය පරිගණක අතුරු මුහුණත (BCI)

හැඳින්වීම

ශ්‍රී ලංකාවේ ආබාධිත පුද්ගලයින් සඳහා භාවිතයට ගත හැකි මොළය පරිගණක අතුරු මුහුණත පද්ධතියක් ගොඩනැංවීම මෙම ව්‍යාපෘතියේ ප්‍රධාන අරමුණ වේ. මෙම BCI පද්ධතීන් EEG මත පදනම් වන නමුදු EEG භාවිතය මිල අධික බැවින් ඒ වෙනුවට යොදාගත හැකි ලාභදායී මෘදුකාංග හා දෘඩාංග නිර්මාණය කිරීම හා වැඩිදියුණු කිරීම සිදු කෙරෙනු ඇත. එමෙන්ම දුරුණු ලෙස භෞතික ආබාධයන්ට ලක් වූ පුද්ගලයින් සඳහා තර්ජනාත්මක BCI පද්ධතියක් නිර්මාණය කිරීමට ද අපේක්ෂා කෙරේ. මෙමගින් EEG සංඥාවන් හරහා සිතුවිලි හඳුනාගැනීමට සහ එම සිතුවිලි වලට අනුව ක්‍රියාකාරකම් සිදුකිරීමට ද හැකියාව ලැබේ.

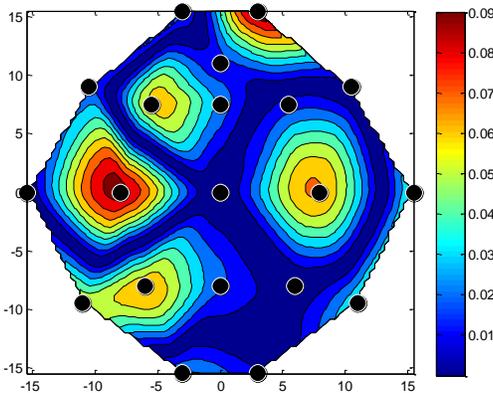
අරමුණු සහ අභිමතාර්ථයන්

ගත වූ දෙවසර තුළදී BCI ආශ්‍රිත පර්යේෂණ හා සංවර්ධන කටයුතු ප්‍රධාන ප්‍රවේශයන් දෙකක් ඔස්සේ සිදුවිය. (1) පුද්ගලයන්ගේ සිතුවිලි හඳුනාගැනීම සහ හඳුනාගත් සිතුවිලි වලට අනුව උපකරණ ක්‍රියාකරවීම සඳහා නව ක්‍රමවේදයක් සහ මෘදුකාංග පද්ධතියක් වැඩිදියුණු කිරීම. ඒ සඳහා BCI පද්ධතීන් හි වඩාත් ස්වභාවික සහ නිරවද්‍ය ලෙස භාවිතා කල හැකි නව වෛතසිකයන් සොයා ගැනීම සිදු කෙරෙනු ඇත. (2) EEG වර්ධකයන් පටිගත කිරීමේ ඉලෙක්ට්‍රෝඩයන් වැනි ලාභදායී BCI දෘඩාංගයන් නිර්මාණය කිරීම සහ වැඩිදියුණු කිරීම.

ප්‍රතිඵල (2012)

ඉතා කාර්යක්ෂම ලෙස BCI හි භාවිතයට ගත හැකි වෛතසිකයන් වන Visual Arrow Movement (VAM) හඳුනා ගැනීමට ගතවූ වසර කිහිපය තුළදී හැකිවිය. මෙම වසරේදී VAM වෛතසිකයන්ගේ විශිෂ්ඨ ක්‍රියාකාරකම් අක්ෂි චලනය හේතුවෙන් සිදු නොවන්නක් බව තහවුරු කර ගැනීම සඳහා වස්තූන් 6 ක් යොදා ගනිමින් 20 EEG ඉලෙක්ට්‍රෝඩයන් අනු ත්‍රිත්ව ආකාරයෙන් 10-20 පද්ධතියක තැන්පත් කරන ලදී. එම ඉලෙක්ට්‍රෝඩ වලින් ලබා ගත් සංඥාවන් වාර්තා කිරීම සහ වම් ඇස වටා තබන ලද EOG ඉලෙක්ට්‍රෝඩයන් ත්‍රිත්වය ද සමග එම සංඥාවන් විශ්ලේෂණය කිරීම සිදුකරන ලදී. මෙම පරීක්ෂණ කටයුතු වලදී EOG සංඥාවන් වාර්තා කිරීම සඳහා මූලික අධ්‍යයන ආයතනයේ අප විද්‍යාගාරයේ නිර්මාණය කරන ලද EOG/ EMG වර්ධකයක් යොදා ගැනුණි. මෙම අත්හදා බැලීමේ පරීක්ෂණ වලින් ලබා ගත් දත්තයන් විවිධ සංඥා ක්‍රියායන ක්‍රමවේදයන් යොදා

ගනිමින් විශ්ලේෂණය කරන ලදී. EOG මෙවලම් හේතුවෙන් නොව මොළයේ EEG සංඥාවන් පාලනය කරන විද්‍යුත් ක්‍රියාකාරකම් හේතුවෙන් ඵලදායී VAM වෛතසිකයන් ඇති වන බව සනාථ කිරීමට හැකිවිය. EEG සංඥාවන් තවදුරටත් CSP හෙවත් කොමන් ස්පාෂල් පැටර්න්ස් භාවිතයෙන් විශ්ලේෂණය කිරීම සහ එමගින් මොළයේ අනුරූපණයන් නිර්මාණය කිරීම සිදුකරන ලදී. එහිදී VAM වෛතසිකයන් ක්‍රියාත්මක වන විට මොළයේ කොටසක් ක්‍රියාකාරී වන බව සහ එම ක්‍රියාකාරී වන ප්‍රදේශය හඳුනාගැනීමට හැකි විය. කෙසේ වුවද පැහැදිලි CSP අනුරූපණයක් නිර්මාණය කිරීම සඳහා අඩුම තරමේ ඉලෙක්ට්‍රෝඩ් 64 ක් වත් සහිත ඉහල විභේදන විද්‍යුත් ගිස්වැස්මක් අවැසි වේ. ඊලඟ වසර තුළදී එසේ සිදුකිරීමට අපේක්ෂා කරන අතර VAM දත්තයන් CSP ඇසුරෙන් ක්‍රියායනයෙහි යෙදවීම සහ වර්ගීකාරකයන් ලෙස LDA භාවිතය ද මේ වන විට සිදු කර ඇත. මෙමගින් 2013 වසර තුළදී මෙම අධ්‍යයනය සාර්ථකව නිම කිරීම සඳහා අවැසි ප්‍රතිඵල ලබා දෙනු ඇතැයි අපේක්ෂා කෙරේ. EEG සංඥාවන් තවදුරටත් CSP හෙවත් කොමන් ස්පාෂල් පැටර්න්ස් භාවිතයෙන් විශ්ලේෂණය කිරීම සහ එමගින් මොළයේ අනුරූපණයන් නිර්මාණය කිරීම සිදුකරන ලදී.

තනි වස්තුවක පහලට සිදුවන චලිතය, දකුණු පසට සිදුවන චලිතයකින් වෙන් කර හඳුනාගැනීම සඳහා වැදගත් වන CSP රටාවන්

පර්යේෂණ සහකාර: ධම්මික විජේතුංග, ඡන්මිත් සක්කාර්

7.2.2 සිංහල භාෂාව මූලික කොටගත් කෘතීම චුද්ධිය

කථා කිරීමේ අපහසුතා සහිත පුද්ගලයින් හට සංඥා භාෂාව හඳුනන හෝ නොහඳුනන බාහිර පුද්ගලයන් සමඟ සන්නිවේදනය කිරීම සඳහා කාර්යක්ෂම ක්‍රමවේදයක් අවශ්‍ය වේ. එබැවින් එබඳු පුද්ගලයින් සඳහා ඔහුගෙන් හෝ ඇයගෙන් ලබා ගැනෙන ප්‍රදානයන්ට අනුව ක්‍රියාකරන සිංහල කථනය නිපදවිය හැකි අතේ

ගෙන යා හැකි ඉලෙක්ට්‍රොනික් පද්ධතියක් ප්‍රයෝජනවත් වනු ඇත. අදාල රෝගී පුද්ගලයින් හට යතුරු පුවරුවක් හෝ අත්වැසුම් ආකාරයේ උපකරණයක් භාවිතා කිරීමේ හැකියාව ඇත්නම් යතුරු පුවරුවක් හෝ ඉලෙක්ට්‍රොනික අත්වැසීමක් සහිත සිංහල කථන පද්ධතියක් ලබා දිය හැක. කථා කිරීමේ හැකියාව මෙන්ම දෑතේ හෝ බාහු වල මාංශ පේශී ක්‍රියාකාරීත්වයද දුර්වල වූ පුද්ගලයින් හට තම ශරීරයේ ඕනෑම කොටසක ක්‍රියාකාරී පේශී මගින් ඇති කෙරෙන EMG සංඥාවන් ප්‍රදානය ලෙස භාවිතා කළ හැක.

අරමුණු සහ අභිමතාර්ථයන්

මෙම ව්‍යාපෘතිය යටතේ මයික්‍රොකන්ට්‍රෝලර්ස් මත පදනම් වූ අතේ ගෙන යා හැකි සිංහල කථනය සිදුකරන ඉලෙක්ට්‍රොනික් කථන පද්ධතියක් නිර්මාණය කිරීම සිදු කෙරේ. අත් හෝ උරහිස් වලනය සිදු කළ හැකි ආබාධිත පුද්ගලයින් හට ප්‍රදාන උපකරණය ලෙස හතරුපුවරුවක් හෝ ඉලෙක්ට්‍රොනික අත්වැසීමක් ලබා දිය හැකි වන අතර දෑතේ හෝ බාහු වල පේශී අක්‍රිය වී ඇති රෝගීන්ට ශරීරයේ ඕනෑම කොටසක ක්‍රියාකාරී පේශී මගින් ඇති කෙරෙන EMG සංඥාවන් භාවිතා කළ හැක.

ප්‍රතිඵල (2012)

1. ධීවනි දත්ත සංවිතයේ අඩු සංචායක ධාරිතාවය පවත්වා ගනිමින් ඉහල ගුණාත්මකතාවයකින් යුතු සිංහල කථනයක් නිර්මාණය කිරීම සඳහා නව ධීවනි ඒකකයක් හඳුන්වා දීම සිදු කෙරෙන අතර වචන සහ වාක්‍ය නිර්මාණය කරන විටදී අවශ්‍ය වෙනස්කම් සිදු කිරීම සඳහා ගණිතමය ක්‍රමවේදයක් භාවිතා කරන ලදී.
2. ඊට අමතරව ශබ්දානු සංයුක්ත කරමින් ද්විශබ්දානුවක් ජනනය කරන විටදී එක් ශබ්දානුවක් අනෙක් ශබ්දානුව මත ඇති කරන බලපෑම ලිනියර් ප්‍රෙඩික්ටිව් කෝඩිං (LPC) තාක්‍ෂණයන් ඇසුරින් අධ්‍යයනය කරන ලදී.
3. නව TTS පද්ධතිය අන්වේෂණය කිරීම සඳහා මෘදුකාංගයක් වැඩිදියුණු කරන ලද අතර එහිදී ස්වභාවිකත්වය සහ අවබෝධ කර ගත හැකි බව පිළිබඳ අවධානය යොමු කරන ලදී.
4. මයික්‍රොකන්ට්‍රෝලර් මත පදනම් වූ TTS පද්ධතියේ වැඩිදියුණු කිරීම ආරම්භ කරන ලදී. සිංහල අකුරු සංකලනය, ප්‍රදාන උපකරණය ලෙස ස්පර්ශ නිර යොදා ගැනීම, සුරක්ෂිත සංඛ්‍යාංක කාඩ් අතුරුමුහුණත් සහ පල්ස් විඩින් මොඩියුලේෂන් (PWM) ක්‍රමවේදයන් භාවිත කරමින් කථන ජනනය වැනි ක්‍රියාකාරකම් කීපයක් සිදු කෙරුණි.

7.3 පාරිසරික සහ පාරිච්චි විද්‍යා

7.3.1 රසායනික හා පාරිසරික පද්ධති අනුරූපභාවය

ව්‍යාපෘති නියමු : ආචාර්ය මෙන්තිකා විතානගේ

ව්‍යාපෘති තොරතුරු

රසායනික හා පාරිසරික පද්ධති අනුරූපභාවය පර්යේෂණ ව්‍යාපෘතිය, 2009 වසර ආයතනයේදී ආචාර්ය මෙන්තිකා විතානගේ විසින් ආරම්භ කරන ලදී. ඉහල යන පානීය ජල අවශ්‍යතාවයන් සපුරාගැනීම උදෙසා භූ ගත ජල පරිභෝජනය සිදු කල හැකි වුවද ස්වාභාවික හේතූන්, මිනිස් ක්‍රියාකාරකම්, කාලගුණ විපර්යාසයන් හෝ සාගර ජල මට්ටම ඉහලයාම හේතුවෙන් භූ ගත ජල පරිභෝජනයට හුසුදුසු තත්වයට පත්විය හැකි. ඝන ද්‍රාවණ අන්තරානිකයන්හි සිදුවන රසායනික ප්‍රතික්‍රියාවන් හදුනාගැනීම, නිමානය, පරිච්ඡේදනය සිදු කරන අතරම මානව සුඛ සිද්ධිය උදෙසා එබඳු පද්ධතීන් අනුරූපභාවය කිරීම මෙම ව්‍යාපෘතිය මගින් සිදුකෙරේ.

2009 වසර අගභාගයේදී ආරම්භ කරන ලද මෙම ව්‍යාපෘතිය මේ වන විට 85 % ක් පමණ දුරට අවසන් කර ඇත. සර්පර්පෙන්ට්ස් පස් තුළින් ක්‍රෝමියම්, නිකල් සහ මැන්ගනස් වැනි බැර ලෝහ නිදහස් වීමේ යන්ත්‍රණයන් අවබෝධ කර ගැනීම, මෙම ව්‍යාපෘතිය මගින් අරමුණු කරගැනුණි. හියුමික් ද්‍රව්‍ය, මැන්ගනිස් ඔක්සයිඩ් වැනි සාධකයන්ගේ බලපෑම අනුව ක්‍රෝමියම් නිදහස් වන ආකාරය අධ්‍යයනය කිරීම සඳහා අනුරූපභාවය පද්ධතියක් යොදා ගැනුණි. විවිධ මැටි වර්ග තුළින් නිකල් නිදහස්වීමේ යාන්ත්‍රික අනුරූපභාවයන්ද මෙම ව්‍යාපෘතිය යටතේ අධ්‍යයනය කෙරුණි.

ස්විඩනයේ ජාත්‍යන්තර විද්‍යා පදනම (IFS) වෙතින් මෙම ව්‍යාපෘතිය සඳහා ආධාර සැපයුණි. 2012 වසරේදී ජාත්‍යන්තර පර්යේෂණ ප්‍රකාශනයන් දෙකක් ඉදිරිපත් කෙරුණු අතර, ආර්.එම්.යු. රාජපක්ෂ (පර්යේෂණ සහකාර) විසින් සිය දර්ශනපති උපාධිය අවසන් කරන ලදී SCL සඟරා ප්‍රකාශක දෙකක්ද ප්‍රකාශනයට පත් කෙරුණු අතර මෙම ව්‍යාපෘතිය පිළිබඳව Geoderma සඟරාවේ පල කෙරුණු ලිපිය 2012 වසර තුලදී වැඩිම වැඩිම වාරයක් භාගත කෙරුණු ප්‍රකාශනය ලෙස වාර්තාවක් තැබීමට සමත් විය.

අපජලය (Characteristics), ගුණාංගයන් සහ පිරිපහදුව

2010 වසරේදී ආරම්භ කරන ලද මෙම ව්‍යාපෘතිය මේ වන විටත් සිදු කෙරෙමින් පවතී. ගොනාගෙඩි සහ ගම්පොල කසල බිම් තුළින් ලබාගත් අප ජලය සහ පස් විශ්ලේෂණය කිරීම සිදුවේ. භූ භෞතික තාක්ෂණයන් යොදාගනිමින් ස්ථානීය හා කාලානුරූප විචලනයන් හදුනා ගැනේ. එමෙන්ම අප ජලය පිළිබඳව පරීක්ෂණයන් සිදු සිදුකෙරෙමින් පවතී.

එස්.එස්.ආර්.එම්.ඩී.එච්.ආර්. විජේසේකර, මෙම පර්යේෂණ සිදුකරමින් සිය දර්ශනපති උපාධි සඳහා 2010 වසරේදී ලියාපදිංචි වන ලදී. සබරගමුව විශ්ව විද්‍යාලයේ උපාධි අපේක්ෂක සිසුන් දෙදෙනෙකු සහ විද්‍යා පශ්චාත් උපාධි ආයතනයේ පශ්චාත් උපාධි අපේක්ෂකයෙකු විසින් මෙම ව්‍යාපෘතියට අදාලව සිය පර්යේෂණ කටයුතු සිදු කරති.

විවිධ ද්‍රව්‍ය මත ශුද්ධකරණය අධ්‍යයනයේ යාන්ත්‍රික අනුරූපභාවය

බහුලවම දක්නට ලැබෙන භූ ගත ජල දූෂකයක් ලෙස ශුද්ධකරණය සැලකේ 2010 වසරේදී ආරම්භ කරන ලද මෙම ව්‍යාපෘතිය 40 % ක් පමණ වැඩ කටයුතු මේ වනවිට අවසන් කර ඇත. අනුරූපභාවය, පරීක්ෂණයන් සහ වර්ණාවලික ක්‍රමවේදයන් භාවිතයෙන් ශුද්ධකරණය ඉවත් කිරීම සඳහා යෝග්‍යය වන ස්වභාවික හා සංස්ලේෂිත නිනිති ද්‍රව්‍යයන් භාවිතා කරමින් හැකියාව විමර්ශනය මෙමගින් අරමුණු කරගෙන ඇත. මැඩ්‍රාස් හි ඉන්දිය තාක්ෂණ ආයතනය සහ පේරාදෙණිය විශ්ව විද්‍යාලයේ සහයෝගීතාවයෙන් ප්‍රකාශනයන් දෙකක් මේ

සෝනියා මායාකඩුව (සබරගමුව විශ්ව විද්‍යාලය)

සහයෝගීතාවයන් : මහාචාර්ය වයි.එස්. ඔක් (කැන්ග්වොන් ජාතික විශ්ව විද්‍යාලය), මහාචාර්ය කේ. ඔර්බ්බික්සන් සහ මහාචාර්ය එස්. ස්ටීප් (කොපන් හෙගන් විශ්ව විද්‍යාලය, ඩෙන්මාකස්), මහාචාර්ය ටී ප්‍රදීප් ඉන්දිය තාක්ෂණ ආයතනය, චෙන්නායි), මහාචාර්ය එන්. ප්‍රියන්ත, මහාචාර්ය බී.එෆ්.ඒ ඛස්නායක, මහාචාර්ය ආර්. විරසුරිය සහ ආචාර්ය ඩබ්.එම්.ඒ.ටී. ඛණ්ඩාර ආචාර්ය පත්මරාජී (ජේරුදෙනිය විශ්ව විද්‍යාලය) ආචාර්ය ක්‍රිස්ටෝපර් ඔස් (කැන්ටබරි විශ්ව විද්‍යාලය, නවසීලන්තය, ආචාර්ය හේරන් මන්ත්‍රිලක (IWMI, ශ්‍රී ලංකාව), ආචාර්ය ටී. මිකුන්තන් (යාපනය විශ්ව විද්‍යාලය, ශ්‍රී ලංකාව)

7.3.1.1 ශ්‍රී ලංකාවේ සර්පන්ටින් මත ක්‍රෝමියම් ස්වභාවික හායනය

අනුෂ්ඨා උපමාලි රාජපක්ෂ, මෙන්තිකා විතානගේ ¹, ක්‍රිස්ටෝපර් ඔස් ² සහ වයි ඔක්

¹ රසායනික හා පාරිසරික පද්ධති අනුරූපණ පර්යේෂණ කණ්ඩායම මූලික අධ්‍යයන ආයතනය, හන්තාන පාර මහනුවර ශ්‍රී ලංකාව ² භූ විද්‍යා දෙපාර්තමේන්තුව, කැන්ටබරිවිශ්ව විද්‍යාලය, නවසීලන්තය ³ ජෛව පාරිසරික අංශය, කැන්ග්වොන් ජාතික විශ්ව විද්‍යාලය, එන්විසොන්, කොරියාව

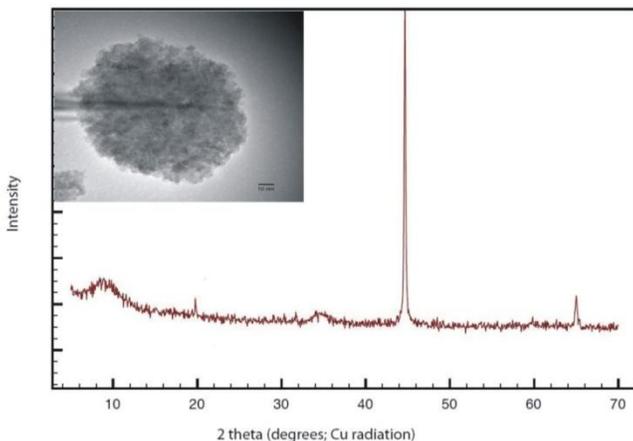
පාෂාණ පිරණය හේතුවෙන් පසෙහි ක්‍රෝමියම්, නිකල්,කොබෝල්ට් සහ මැන්ගනස් වැනි මූලද්‍රව්‍ය සාන්ද්‍රණය අධික විය හැක. පාංශු ජලයේ පවතිනක්‍රෝමියම් ත්‍රි සංයුජ අයනයන් (Cr^{+3}) ක්‍රෝමියම් සහ සංයුජ (Cr^{+6}) බවට පත්වීම සහ එම අධික විෂ සහිත Cr^{6+} භූගත ජලය සමඟ මුසු වීම අවදානම් සහගත විය හැක. එබැවින් සර්පන්ටින් පස් තුළ Cr^{6+} නිර්මාණය සහ ඒවායේ පැවැත්ම පිළිබඳ මෙම අධ්‍යයනය මගින් සිදු කෙරුණි. ක්ෂීරණ අන්වේෂණ පෙලක් යොදා ගනිමින් එම පස් නියැදිහි ක්‍රෝමියම් විභාජනය පරීක්ෂා බලන ලදී. උස්සන්ගොඩින් ලබාගත් පස්වල මුළු ක්‍රෝමියම් ප්‍රමාණය 11000 mgkg^{-1} ප්‍රමාණයකින් වාර්තාවිය. Cr^{6+} ප්‍රමාණය දල වශයෙන් 202 mgkg^{-1} ලෙස සොයා ගැනුණි. නුවමාරුව සිදුවිය හැකි පස් බණ්ඩයෙහි, ක්‍රෝමියම් ප්‍රමාණය $3.2 \pm 0.2 \text{ mgkg}^{-1}$ පමණ අඩු අගයක් ගැනුණි. අවශිෂ්ඨ බණ්ඩයෙහි, ක්‍රෝමියම් කාබනික ද්‍රව්‍ය සමඟ බැඳෙමින් පැවතුණ අතර ඉහල ප්‍රමාණයකින් අඩංගු විය. ($8,448 \text{ mgkg}^{-1}$, 83%: 693.1 mgkg^{-1} , 4.6%) සර්පන්ටින් පස් තුළින් Cr^{6+} අනාවරණය කරගත හැකි ප්‍රමාණයන් වාර්තා නොවුණි. නියුමික් ද්‍රව්‍ය සහ යොදා ගනිමින්, ක්‍රෝමියම් ස්වභාවික හායනය පිළිබඳ අධ්‍යයනය කරන ලද අනුරූපණ පර්යේෂණයන්ගෙන් තහවුරු වූ පරිදි P^{H6} දී නියුමික් නොමැති විට Cr^{6+} නිර්මාණය වීම ඉහල සීඝ්‍රතාවයකින් සිදු විය. (1.52×10^{-4}) කෙසේ වුවද නියුමික් ද්‍රව්‍ය ඇති විටදී Cr^{6+} ඇති වීමේ සීඝ්‍රතාවයේ සැලකිය යුතු අඩු වීමක් දක්නට ලැබුණි. (80%, 100ppm). Cr^{3+} අයනයන්, නියුමික් ද්‍රව්‍ය සමඟ සංකීර්ණව බැඳෙමින් සර්පන්ටින් පස් වලින් ඉවත්ව ගොස් ඇති බවත් , එහෙයින් Cr^{6+} බවට පත් වීමට හැකි, නිදහස් Cr^{+3} ප්‍රමාණය අඩුවී ඇති බවත් නිගමනය කල හැක. එබැවින් ශ්‍රී ලංකාවේ සර්පන්ටින් පස් තුළ ක්‍රෝමියම් හායනය සිදුකිරීමේදී, විශාල කාර්යභාරයක් නියුමික් ද්‍රව්‍ය මගින් ඉටුවන බව පැහැදිලි වේ.

7.3.1.2 කසල බිම් වලින් ගලා යන අප ජලය සංයුතිය නිමානය සහ ප්‍රතිකර්මණය

එස්.එස්.එම්.එච්.ආර්. විජේසේකර, මෙක්නිකා විතානගේ¹, කේ.ඩී. ඩරික්සන්², එස්.එස්. මායාකඩුව², යූ. අමන්දා³, එන්.ද. සිල්වා⁴, බී.එල්.ඒ. ඩස්නායක⁵,

¹ රසායනික හා පාරිසරික පද්ධති අනුරූපන පර්යේෂණ කණ්ඩායම, මූලික අධ්‍යයන ආයතනය, හන්තාන පාර, මහනුවර ² නීති විද්‍යා මධ්‍යස්ථානය, කෝපන්හේගන් විශ්ව විද්‍යාලය, ඩෙන්මාර්ක් ³විද්‍යා පශ්චාත් උපාධි ආයතනය, ජේරාදෙනිය විශ්ව විද්‍යාලය, ජේරාදෙනිය ⁴ නවීද්‍යා හා පතල් කාර්යාංශය ⁵ කෘෂි ඉංජිනේරු අංශය, ජේරාදෙනිය විශ්ව විද්‍යාලය.

බොහෝමයක් සංවර්ධනය වෙමින් පවතින රටවල කසල බැහැර කරම සඳහා යොදා ගැනෙන සුලභතම ක්‍රමවේදය නම්විවෘත කසල බිම් තළට බැහැර කිරීමයි. මේ හේතුවෙන් පාරිසරික ගැටළු රැසක් ඉස්මතු වී ඇති අතර එබැවින් කාර්යක්ෂම ප්‍රතිකර්මණ ක්‍රමවේදයක් ස්ථාපිත කිරීම කාලීන අවශ්‍යතාවක්ව පවතී. වඩාත් ගැලපෙන ප්‍රතිකර්මණ ක්‍රමවේදයක් තෝරා ගැනීම සඳහා ගොභාගොඩ කසල බිමෙන් නිකුත් වන අප ජලයෙහි භෞතරසායනික සංයුතිය ස්ථානුරූපීව සහ කාලානුරූපීව විචලනය අධ්‍යයනය කිරීම සිදුකෙරුණි. අප ජලය ප්‍රතිකර්මණය උදෙසා, විවිධ තහවුරු කාරකයන් සමග සංයුජතාවය ශුන්‍ය වන නීතිනිඅයනයන් යොදාගත හැකි අන්දම පරීක්ෂා බලන ලදී. එනිදී අයන් ඔක්සයිඩ් ගබ්සයිට් සහ රිදී තහවුරු කාරකයන් ලෙස යොදා ගැනුණි. අප ජලය තුළ නයිට්‍රේට් 1-765 mg/L ප්‍රමාණයකින්ද පොස්පේට් 2-258 mg/L ප්‍රමාණයකින්ද අඩංගු වූ අතර ඉහල බැර ලෝහ හා ඝන සාන්ද්‍රණයන් හේතුවෙන් අප ජලයෙහි දූෂිත ස්වභාවය තවදුරටත් තහවුරු විය. ප්‍රතිරෝධකතා අධ්‍යයනයන් භාවිතයෙන් අප ජලය ප්‍රවාහනය අදාල මතුපිට ප්‍රදේශයට පමණක් සීමාවී ඇති බවද සැලකිය යුතු තරම් උප පෘෂ්ඨය පරිවහනයක් නොමැති බවද සොයා ගැනුණි. XRD සහ TEM අධ්‍යයනයන් මගින් අප ජලයේ අඩංගු දූෂකයන් ඉවත් කිරීම සඳහා සංස්ලේෂිත නීතිනි ද්‍රව්‍යයන්ට ඇති හැකියාව තහවුරු කෙරුණි. අධ්‍යයනයන් සඳහා යොදාගැනුණ නීතිනි ද්‍රව්‍යයන් අතුරින්, සංයුජතාවය ශුන්‍ය නීතිනි අයනයන් හා අයන් ඔක්සයිඩ් නීතිනි අංශුන් අතුරින්, වඩාත් උචිත හා කාර්යක්ෂම ලෙස ශ්‍රී ලංකාවේ අප ජලය ප්‍රතිකර්මණය සඳහා යොදා ගත හැකි බව නිගමනය කරන ලදී.

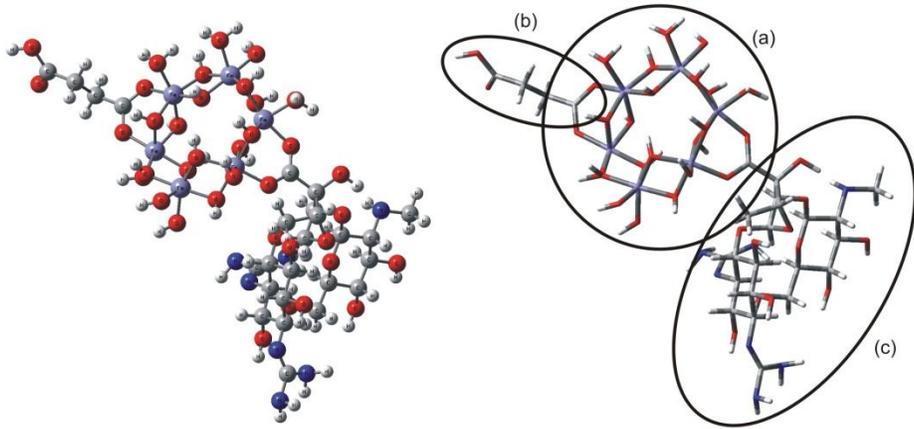

රූපය 1 : සංයුජතාවය ශුන්‍ය නීතිනි අයනයන්ගේ XRD හා TEM රූපයෙන්

**7.3.1.3 නිනිති ද්‍රව්‍යයන් සංස්ලේෂණය / ගති ලක්ෂණ නිමානය සහ අණුක අනුරූපනය
ලක්මාල් ජයරත්න¹, ඩබ්.පී.භාග්², අතුලබන්ඩාර³, මෙත්තිකා විතානගේ¹, සී.ඩී. දිසානායක¹, ආර්.
වීරසූරිය⁴**

¹ රසායනික හා පාරිසරික පද්ධති පර්යේෂණ කණ්ඩායම, මූලික අධ්‍යයන ආයතනය, හන්තාන පාර, මහනුවර.² පාරිසරික හා සිවිල් ඉංජිනේරු අංශය, නැන්යාන්ග් තාක්ෂණික විශ්ව විද්‍යාලය, සිංගප්පූරුව³ රසායනික විද්‍යා අංශය, පේරාදෙණිය විශ්ව විද්‍යාලය, පේරාදෙණිය
⁴ පාංශු විද්‍යා අංශය, කෘෂිවිද්‍යා පීඨය, පේරාදෙණිය විශ්ව විද්‍යාලය, පේරාදෙණිය

සක්සිනික් අම්ලයට ආග්‍රහණයට කරන ලද ගැමා අයන් ඔක්සයිඩ් නිනිති අංශුන් සංස්ලේෂණය කෙරුණු අතර ඒ සඳහාසහ - අවක්ෂේපණ ක්‍රමය යොදා ගැනුණි. අනුරූපන ඖෂධය ලෙස ස්ට්‍රෙප්ටොමයිසින් භාවිතා කරන ලදී. ගවුසියන් 03 මෘදුකාංග පැකේජය භාවිතයෙන් ව්‍යුහාත්මක ප්‍රතිශක්තිකරණය සහ ස්පන්දන සංඛ්‍යාත්මක ගණනය කිරීම සිදුකෙරුණි. XRD හා TEM ලබාගත් ප්‍රතිඵල මගින්, එම නිනිති ද්‍රව්‍යයන් නැනෝමීටර 5 - 20 අතර පරාසයක පවතින බවද අයන් ඔක්සයිඩයන්ගේ ගැමා කලාපයට වඩාත් සමීප බවද තහවුරු විය. FTIR ප්‍රකාශ දත්ත අධ්‍යයනයන් මගින්, සක්සිනික් අම්ලය හා ස්ට්‍රෙප්ටොමයිසින් ගැමා අයන් ඔක්සයිඩ් මත ප්‍රතික්‍රියාවෙන් ද්විතීයික හා ද්වි-දන්තර සංකීර්ණයන්, සාදන බව හෙලිදරව් විය. අඩු PH අගයන්හිදී ඖෂධ නිදහස් වීම ඉතා ඉහල බව තවදුරටත් සොයාගැනුණි. ගණනය කරන ලද ස්පන්දන සංඛ්‍යාත්මක අගයන් හා බන්ධන වල දුර ප්‍රමාණයන් නිරීක්ෂක ප්‍රතිඵල සමග සසඳා බලන ලදී.

සක්සිනික් අම්ලය ස්ට්‍රෙප්ටොමයිසින් ගැමා අයන් ඔක්සයිඩ් නිනිති අංශුන්ගේ ප්‍රශස්තිකරණ ව්‍යුහය (a) ගැමා අයන් ඔක්සයිඩ් කණ්ඩායම (b) සක්සිනික් අම්ලය (c) ස්ට්‍රෙප්ටොමයිසින්

**7.3.1.4 ඉවතලන ජෛව අපද්‍රව්‍යයන්ගෙන් තහන ලද ජීව අඟුරු භාවිතා ජලීය ද්‍රවණයන්හි පවතින
කාබොපිප්‍රුරාන් කෘෂිනාශක ඉවත්කිරීම**

මෙත්තිකා විතානගේ¹, ඒ තිලකරත්න², එන් ඉමන්තිකා², එස්.එස්. මායාකඩුව¹, අයි.පී.එල්. ජයරත්න¹,

¹ රසායනික හා පාරිසරික පද්ධති පර්යේෂණ කණ්ඩායම, මූලික අධ්‍යයන ආයතනය, හන්තාන පාර, මහනුවර.² විද්‍යා පශ්චාත් උපාධි ආයතනය, පේරාදෙණිය විශ්ව විද්‍යාලය, පේරාදෙණිය

කෘෂිකර්මාන්තයේ නවීන දියුණුවත් සමගම කෘෂිනාශක භාවිතයද ඉහල යෑම සිදුවූ අතර එමගින් යහපත් ප්‍රතිඵල මෙන්ම අයහපත් පාරිසරික බලපෑම් ඇති වීමද සිදුවිය. කාබොපිප්‍රුරාන් කෘෂිකර්මාන්තයේදී සුලභව භාවිතයට ගැනෙන කෘෂිනාශකයකි. එම කෘෂිනාශක ගලා යෑමෙන් අවට ජල ප්‍රභවයන් හා මුසුවිය හැක. එබැවින් එසේ ඇති විය හැකි දූෂණයන් වලකාළමින් ජලීය කාබොපිප්‍රුරාන් ඉවත්කිරීම සඳහා ලාභදායී ක්‍රමවේදයක් ලෙස ඉවතලන ජීව ද්‍රවයන් (උදා:- ඉවත ලන තේකොල, වී පොතු, කොහුබත්, ආක්‍රමණික ශාක)

භාවිතයෙන් නිපදවූ ජීව අඟුරු යොදා ගැනීම පිළිබඳව අන්වේෂණය කිරීම මෙම අධ්‍යයන මගින් සිදුවිය. උෂ්ණත්වය අගයන් තුනකදී (300°C, 500°C සහ 700°C) ජීව අඟුරු නිපදවන ලද අතර ඒවායේ ගතිලක්ෂණ නිමනයද සිදු කරන ලදී. ලබාගත් ප්‍රතිඵල වලට අනුව 300°C හා 700°C දීවී පොතු, වලින් නිපදවන ලද ජීව අඟුරුවලට (RHBC), එම (TWBC) වඩා කාර්යක්ෂම ලෙස කාබපියුරාන් ඉවත්කිරීමට හැකියාව ඇති බව තහවුරු විය. PH අගය - වන විටදී RHBC 300°C මගින් 33.13 % අධිශෝෂණය කරන ලදී. ඉහල උෂ්ණත්වයන්හිදී ඇරෝමැටික ස්වභාවය වැඩි වීම සහ ක්ෂුද්‍ර විවරයන් හි විශාල වීම මේ සඳහා ඉවහල්වන්නට ඇත. වැඩිදුර පර්යේෂණ සිදුවෙමින් පවතී.

7.3.1.5. ක්‍රෝමියම් මගින් දූෂිත පස් සහ ජලයේ පවතින ක්‍රෝමියම් සයසංයුජ අයන අක්‍රිය කිරීම හා ඉවත් කිරීම.

මෙන්නිකා විනාහගේ ¹, බී.එම්. විජේසුන්දර ², අනුෂ්කා උපමාලි රාජපක්ෂ ¹, නාමල් ප්‍රියන්ත ³ සහ වයි ඔක් ⁴

¹රසායනික හා පාරිසරික පද්ධති පර්යේෂණ කණ්ඩායම, මූලික අධ්‍යයන ආයතනය, හන්තාන පාර, මහනුවර. ² විද්‍යා පශ්චාත් උපාධි ආයතනය, ජේරාදෙනිය විශ්ව විද්‍යාලය, ජේරාදෙනිය ³ රසායනික විද්‍යා අංශය, ජේරාදෙනිය විශ්ව විද්‍යාලය, ජේරාදෙනිය ⁴ ජෛව පාරිසරික අංශය, කැන්ග්වොන් ජාතික විශ්ව විද්‍යාලය, චන්චියොන්, ජනාර්ථය

හම් පදම් කිරීමේ කාර්යාලයක් ගාලා වලින් ඉවතලන අපද්‍රව්‍ය හේතුවෙන් අවට පස්තල සාන්ද්‍රණ ගතව පවතින ක්‍රෝමියම් ඉවත් කිරීම. සඳහා උචිත රසායනික හා ජෛවීය ක්‍රමවේදයන් වැඩිදියුණු කිරීම මෙම අධ්‍යයන මගින් අරමුණු කර ගැනුණි. ඉවතලන තේ කොළ අපද්‍රව්‍ය (5 %) හා ඒවායින් 300°C දී නිපදවූ ජීව අඟුරු (5 %) අයන් ඔක්සයිඩ් (1%) සහ සර්කොනියම් අයන් ඔක්සයිඩ් (1 %) යනාදී සංශෝධකයන් භාවිතා කරමින් දින 120 ක පාංශු බීජෝෂණ පරීක්ෂණයන් සිදු කරන ලදී. එම කාර්යාලය අපද්‍රව්‍ය හා අවට පස් තල තිබේ ක්‍රෝමියම්, පිලිවෙලින් (1-513)mg/L හා (800-9,360) mg/Kg ප්‍රමාණයකින් අනාවරණය කර ගැනුණි. අනුක්‍රමික නිස්සාරණයන් මගින් තහවුරු වූ ලෙස ක්‍රෝමියම් ප්‍රධාන වශයෙන් කාබනික ද්‍රව්‍ය, කාබනේට් හා අවශිෂ්ඨ ද්‍රව්‍ය සමග බැඳී පවතී. තේ කොළ අපද්‍රව්‍ය යොදා ගැනීමෙන් පිලිවෙලින් DTPA , කැල්සියම් ක්ලෝරයිඩ් සහ EDTA නිස්සාරිත ක්‍රෝමියම් 90%, 50%, හා 40% කින් ඉවත් කිරීමට හැකිවිය. තේ කොළ අපද්‍රව්‍ය භාවිතයෙන් පසෙහි අඩංගු හුවමාරු විය හැකි ක්‍රෝමියම් අයන සැලකිය යුතු ප්‍රමාණයකින් අඩු කළ හැකි බවද පැහැදිලි විය. අයන් ඔක්සයිඩ් භාවිතයෙන් ද හුවමාරු විය හැකි ක්‍රෝමියම් අයන 90% ක් දක්වා අඩු කළ හැකි වුවද පසෙහි පවතින අනෙකුත් ක්‍රෝමියම් ඛණ්ඩයන් කෙරෙහි එමගින් සැලකිය යුතු බලපෑමක් ඇති නොකෙරුණි. එබැවින් තේ කොළ අපද්‍රව්‍ය හා අයන් ඔක්සයිඩ් සංයුක්ත භාවිතය මගින් ක්‍රෝමියම් දූෂිත පස් ප්‍රතිකර්මණය කිරීම සිදු කළ හැකි බව පැහැදිලිය.

මානව සම්පත් සංවර්ධනය

- පශ්චාත් උපාධි ලාභීන් -** ආර්. එම්. ඒයු. රාජපක්ෂ - දුර්ගත පති උපාධිය (2012 - විද්‍යා පශ්චාත් උපාධි ආයතනය)
- පශ්චාත් උපාධි අපේක්ෂක -**
- 1. අයි.පී.එල්. ජයරත්න, - ආචාර්යඋපාධි අපේක්ෂක විද්‍යා (පශ්චාත් උපාධි ආයතනය)
  - 2. හසින්ත විජේසේකර - දුර්ගතපති උපාධි අපේක්ෂක (විද්‍යා පශ්චාත් උපාධි ආයතනය)

අර්ධ කාලීන පර්යේෂණ සිසුන්

1. එම්. විජේසුන්දර -	විද්‍යාපති උපාධි අපේක්ෂක (විද්‍යා පශ්චාත් උපාධි ආයතනය)
2. ඒ. තිලකරත්න -	විද්‍යාපති උපාධි අපේක්ෂක (විද්‍යා පශ්චාත් උපාධි ආයතනය)
3. එන්. ඉවන්තිකා -	විද්‍යාපති උපාධි අපේක්ෂක (විද්‍යා පශ්චාත් උපාධි ආයතනය)
4. යු.අමන්දා -	විද්‍යාපති උපාධි අපේක්ෂක (විද්‍යා පශ්චාත් උපාධි ආයතනය)
5. ඩී.ආර්.ඩී.පී. - ඇහැලියගොඩ	(උපාධි අපේක්ෂක සබරගමුව විශ්ව විද්‍යාලය)
6. එස්.එස්. මායාකඩුව -	(උපාධි අපේක්ෂක සබරගමුව විශ්ව විද්‍යාලය)

වැඩමුළු

1. ආචාර්ය එම්. විතානගේ විසින් නුවර මහාමායා විද්‍යාලයේ ලෝක ජල දින උත්සවයේ ආරාධිත කථනයක් පවත්වන ලදී. 2012
2. 2012, අගෝස්තු මස පරිසර අමාත්‍යාංශයෙන් පවත්වන ලද රසදිය ආශ්‍රිත ගැටළු පිළිබඳ වැඩමුළුවේ සම්පත්දායකයෙකු ලෙස ආචාර්ය එම්. විතානගේ සහභාගි විය.

7.3.2. පරිසර විද්‍යාව සහ පාරිසරික ජීව විද්‍යාව

ව්‍යාපෘති නියමු : ආචාර්ය සුරේෂ් පී. බෙන්ජමින්
ව්‍යාපෘති තොරතුරු
ශ්‍රී ලංකාවේ ජෛව විවිධත්ව සමීක්ෂණය

ජනගහනය ඉහල යෑම, වාසස්ථාන විනාශ වීම සහ කාලගුණික විපර්යාස යනාදිය නිසාවෙන් ජීවින්ගේ වාසස්ථාන විනාශවීම. බොහෝ විද්‍යාඥයින්ගේ කතිකාවට ලක්ව ඇති කරුණකි. ශ්‍රී ලංකාව තුළ, විශේෂයෙන් අවධානයට යොමු නොවූ අපෘෂ්ඨවංශී හා කුඩා ශාක ජෛව විවිධත්වය පිළිබඳ අවධානයට යොමු නොවූ අපෘෂ්ඨවංශී හා කුඩා ශාක ජෛව විවිධත්වය පිළිබඳ මෙම ව්‍යාපෘතිය මගින් අධ්‍යයනය කෙරේ. යටත් විජිත යුගයෙන් පසුව ශ්‍රී ලංකාව තුළ මෙම ව්‍යාපෘතිය මගින් අධ්‍යයනය කෙරේ. යටත් විජිත යුගයෙන් පසුව ශ්‍රී ලංකාව තුළ, ක්‍රමවත් අපෘෂ්ඨවංශී සමීක්ෂණයක් සිදුකර නොමැති අතර සන්ධිපාදක විවිධත්වය නිමානය කිරීම මගින් පරිසර පද්ධති ක්‍රියාකාරීත්වය හා ඵලදායිතාවය පිළිබඳ වක්‍රාකාරව තොරතුරු ලබාගත හැකි වේ. එමෙන්ම මිනිසාගේ මැදිහත් වීමෙන් සිදුවන පාරිසරික ප්‍රතිචාරයන් පිළිබඳව සෘජුවම දැනගත හැක. අපගේ පර්යේෂණ කණ්ඩායම, සංරක්ෂණ අවශ්‍යතාව තදින්ම පවතින ව්‍යාජ ගෝනුස්සන්, මකුළුවන් හා ඕකිඩි වැනි විශේෂයන් පිළිබඳ පර්යේෂණ කටයුතු දියත්කොට ඇත. කෙසේ වුවද මීට වසර 40 කටපෙරදී අවසාන වශයෙන් සමීක්ෂණයට ලක්කර ඇති කන්වැසන් (ear wigs) පිළිබඳ පර්යේෂණයක් අපගේ පර්යේෂණ කණ්ඩායම විසින් අරඹා ඇත.

ඕකිඩිසියේ යනු ශ්‍රී ලංකාවේ විශාලතම ශාක කුලයන්ගෙන් එකක් වන අතර ඒවා බොහෝවිට සියළුම ආකාරයේ භෞමික වාසස්ථාන සහ ගස් කොළන් අතරදී සොයාගත හැකි වේ. ශ්‍රී ලංකාවට ඒකදේශික වන ඕකිඩි විශේෂ 55 ක් ද ඒකදේශික ගණ 01 ක් ද ඇතුළුව ගණ 78 කට අයත් වන ඕකිඩි විශේෂ 118 ක් පවතී. කඳුරට හා පහතරට තෙත් කලාපීය වනාන්තර සතුව ඉහළ ඕකිඩි ජෛව විවිධත්වයක් පවතී. ඒවායේ හටගන්නා අලංකාර පුෂ්ප නිසා මෙම ශාක විසිතුරු ශාක ලෙස ආර්ථික වටිනාකමකින් යුක්ත වේ. එමෙන්ම තර්ජනයට ලක්ව ඇති විශේෂයක් ලෙස සැලකේ. මේ අයුරින් ගත්කල ඕකිඩි යනු සංරක්ෂණය කළ යුතු කාණ්ඩයක් බව මනාව පැහැදිලි වේ. මේ වන විට අප විසින් ඩෙන්ඩ්‍රෝබියම් සහ බල්බොෆොලියම් යන ගණ පිළිබඳව සමීක්ෂණ සිදුකරමින් පවතී. 1960 පමණ කාලයේදී ස්මිත් සෝනියන් ආයතනය විසින් වෘක්ෂලතාදිය පිළිබඳව සිදුකරන ලද සමීක්ෂණයට පසුව ශ්‍රී ලංකාවේ සිදුකරන ප්‍රථම සමීක්ෂණය මෙය වේ. මෙම පර්යේෂණ ව්‍යාපෘති සියල්ලම 2009 වසර තුළදී සහ ඒ ආසන්න කාලයේදී ආරම්භ කරන ලද අතර මේ වන විට පර්යේෂණ සහකාරවරුන් තිදෙනෙක් සහ ස්වේච්ඡා සිසුන් කිහිපදෙනෙක්ම මෙම ව්‍යාපෘති කටයුතු වල නිරත වෙති. එමෙන්ම දේශීය හා විදේශීය පර්යේෂණ ආයතන කිහිපයක් සමගම සහයෝගීතාවයන් ඇති කරගෙන ඇත.

(කැලණියවිශ්ව විද්‍යාලය, ශ්‍රී ලංකාව ; හැමිප්පයර් විශ්ව විද්‍යාලය, එක්සත් රාජධානිය ; ඇරිසෝනා විශ්ව විද්‍යාලය, එක්සත් රාජධානිය)

* පාංශු සන්ධි පාදකයින්ගේ ජෛව විවිධත්වය

ඒක දේශික සත්ත්ව හා ශාක විවිධත්වය අතින් සුවිශේෂී පරිණාමික ඉතිහාසයක් ශ්‍රී ලංකාව සතුව ඇතත් අවාසනාවකට එබඳු අතිමහත් ජෛව විවිධත්වය සැලකිය යුතු අධ්‍යයනයකට ලක්වී නොමැත. මූනාන්‍යපාලන සමයේදී පෘෂ්ඨවංශී සහ අපෘෂ්ඨවංශී යන දෙවර්ගයේම සත්ත්වයින් පිළිබඳව තක්සනෝමික හෙවත් වර්ගීකරණ අධ්‍යයනයන් කිහිපයක්ම සිදුකර ඇති අතර එබඳු ප්‍රමාණික අධ්‍යයනයන් ' ශ්‍රී ලංකාව සහ මුරුමය ඇතුළු මූනාන්‍ය ඉන්දියාවේ සතුන්' යන නිබන්ධන පෙල යටතේ ප්‍රකාශයට පත් කර ඇත. කෙසේ වුවද එහි ව්‍යාජ ගෝනුස්සන් වැනි කුඩා ඇරක්නීඩ ගණයන් පිළිබඳව අවධානය යොමු කර නැත. ව්‍යාජ ගෝනුස්සන් සහ මකුළුවන් පිළිබඳව සමීක්ෂණයක් අප විසින් ආරම්භ කර ඇති අතර ඒ සඳහා විවිධ වාසස්ථාන නියැදි ලෙස භාවිතයද විවිධ රැස් කිරීමේ ක්‍රමවේදයන් සොයා ගැනීමද සිදුකෙරේ. ව්‍යාජ ගෝනුස්සන් පිළිබඳව අප විසින් සිදුකරන ලද එක් සමීක්ෂණයකින් ගණයන් 23 කට අයත් වන විශේෂ 51 ක් සොයා ගැනුණි. විශේෂ 8 ක් නව සොයා ගැනීම් විය හැකි අතර වෙයිට්ඩිඩේ කුලය ශ්‍රී ලංකාව තුළදී ප්‍රථම වරට හඳුනා ගැනුණි. සොයා ගත් විශේෂ 51 න් විශේෂ 20 ක් ශ්‍රී ලංකාවට ආවේණික වේ. ශ්‍රී ලංකාවේ මකුළුවන් පිළිබඳව පිරික්සුම් ලැයිස්තුවක් මේ වන විට සැකසෙමින් පවතී.

පර්යේෂණ සහකාර : මුද්ධිකා පෙරේරා, හර්ෂණී සඳුමාලි

පෞෂ්ඨ මාණ්ඩලික කාර්මික නිලධාරී : නාමල් අතුකෝරල

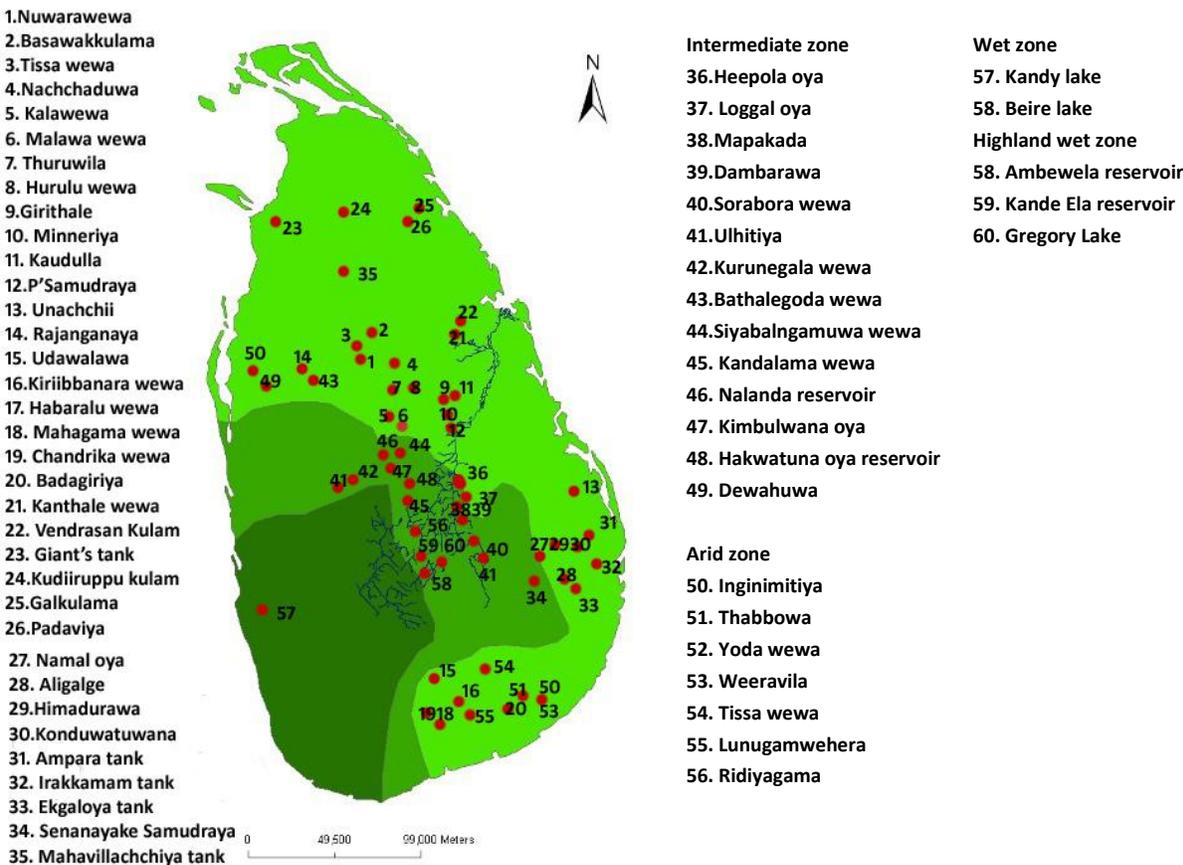
7.3.2.1 ශ්‍රී ලංකාවේ ජලාශ වල ශාක ජලවාංග සහ සත්ත්ව ජලවාංග පිළිබඳව සංසන්දනාත්මක
 අමික්ෂණයන්

ඩී.පෙරේරා¹, එස්.කේ. යටිගම්මන², එස්.ඒ. කුලසූරිය¹

¹පරිසර විද්‍යා සහ පාරිසරික ජෛව විද්‍යා ව්‍යාපෘතිය, මූලික අධ්‍යයන ආයතනය, මහනුවර² සත්ත්ව විද්‍යා
 අංශය, පේරාදෙණිය විශ්ව විද්‍යාලය, පේරාදෙණිය

ශාක ජලවාංග සහ සත්ත්ව ජලවාංග යනු කරදිය සහ මිරිදිය ජලජ ආහාර දාම හා ජලාශ පද්ධතීන් සතු ඉතා වැදගත් සංඝටකයන් ය. ජලවාංගයන් යනු බහුලව යොදා ගන්නා ජෛව සුචකයන් බැවින් එම පිවිසීමේ පැවතීම, බහුලතාවය හා විවිධත්වය යන සාධක මගින් පාරිසරික තත්ත්වයන්, පරිසරයේ අතීත / අනාගත සංසිද්ධීන් පිළිබඳව වැදගත් තොරතුරු ලබාගත හැක.

ශ්‍රී ලංකාවේ විශලි, තෙත් හා අතරමැදි කලාපීය ජලාශ 61 කින් ලබාගත් නියැදි පරීක්ෂණයට ලක් කරන ලදී.

මේ වන විට ජලවාංග ගණ 123 ක් වාර්තා වී ඇත. ඒ අතුරින් ගණ 69 ක් ශාක ජලවාංග වන අතර 29 ක් සත්ත්ව ජලවාංග වේ. කෙසේ වුවද විශේෂ 27 ක් හඳුනා ගත නොහැකි මට්ටමක පැවතුණි. හඳුනාගත් ගණ 87 න්, 24ක් ක්ලෝරෝෆයිටා වංශයටද ගණ 3 ක් සැන්තොපයිසියේ වංශයට ද, තවත් ගණ 3 ක් එවුල්ලෙනෝෆයිටා සහ 19 ක් හා 17 ක් පිළිවෙලින් සයනොෆයිටා සහ බැසිලරියොෆයිටා සේ යන ගණයන්ටද අයත්විය. තවත් ගණ 3 ක් ඩයිනොෆයිසියේ වංශයට අදාළ විය. ඉහලම සයනොබැක්ටීරියා විවිධත්වය අනුරාධපුර දිස්ත්‍රික්කයෙන් වාර්තා වූ අතර ගණ 19 ක් නිරීක්ෂණය කරන ලදී. සිලින්ඩ්‍රොස්පර්මොප්සිස් රූපි

බෝස්කි, මයික්‍රොසිස්ටිස් වැනි ධූලක නිපදවන සයනොබැක්ටීරියාන්ද සාපේක්ෂව ඉහල ප්‍රමාණයකින් සොයා ගැනුණි. ධූලක නිපදවන සිලින්ඩ්‍රොස්පර්මොප්සිස් රූපී බෝස්කි මීට පෙර නුවරඑළිය දිස්ත්‍රික්කයෙන් වාර්තා වී නොතිබුණි. සත්ත්ව ප්ලවාංග අතුරින් ක්ලැඩොසෙරා වංශය ප්‍රමුඛ වූ අතර ඔස්ට්‍රොකෝඩා වංශය දුර්ලභ විය. ගණ 07 ක් රොටීෆෙරාවන් ලෙසද ගණ 12 ක් ක්ලැඩොසෙරාවන් ලෙසද ගණ 02 ක් ඔස්ට්‍රොකෝඩාවන් සහ ගණ 04 ක් කොපොපෝඩා ලෙසද හඳුනාගන්නා ලදී. නිරීක්ෂණය කරන ලද සියළුම ප්ලවාංගයන් ඡායාරූපගත කෙරුණු අතර ඒවා ප්ලවාංග හඳුනා ගැනීමට භාවිතා කළ හැකි මාර්ගෝපදේශක ග්‍රන්ථයක් සඳහා ඉදිරියේදී භාවිතා කෙරෙනු ඇත. නියැදි ලබාගත් සියළුම ප්ලාශවලින් සයනොබැක්ටීරියාවන් අනාවරණය කර ගැනීමට හැකි විය. අනුරාධපුර දිස්ත්‍රික්කයෙන් ඉහල සයනොබැක්ටීරියා විවිධත්වයක් වාර්තා විය.

7.3.2.2 ශ්‍රී ලංකාවේ ඩෙන්ඩ්‍රෝබියම් සහ බල්බොපයිලම් (ඔකිඩෙසියේ) ගණ පිළිබඳව වර්ගීකරණ සමීක්ෂණය

හර්ෂණී සඳමාලි සහ සුරේෂ් පී බෙන්පමින්

පරිසර විද්‍යා සහ පාරිසරික ජෛව විද්‍යා ව්‍යාපෘතිය, මූලික අධ්‍යයන ආයතනය, මහනුවර

ඔකිඩෙසියේ යනු භෞමික වෘක්ෂලතාදිය සහතික වාසස්ථාන වලින් සොයා ගත හැකි ශ්‍රී ලංකාවේ විශාලතම ශාක කුලයන්ගේ එකකි. මෙම වසර තුළදී ඩෙන්ඩ්‍රෝබියම් සහ බල්බොපයිලම් විශේෂ පිළිබඳව ක්ෂේත්‍ර අධ්‍යයනයන් 17 ක් පමණ සිදු කරන ලදී. එමගින් ඩෙන්ඩ්‍රෝබියම් පදුරාටම් සහ ඩෙන්ඩ්‍රෝබියම් මැකාති යන විශේෂ වාර්තා කිරීමට හැකිවිය. ඩෙන්ඩ්‍රෝබියම් 62 % ක් හා බල්බොපයිලම් 36 % ක් ඡායාරූප ගත කරන ලදී. ශ්‍රී ලංකාවේ වාර්තා වී ඇති ඩෙන්ඩ්‍රෝබියම් විශේෂ 8 කින් 6 ක් ද, බල්බොපයිලම් විශේෂ 11 කින් විශේෂ 7 ක් ද සොයා ගැනුණි. මෙම අධ්‍යයනයට ලක්වූ විශේෂයන්ගේ ධාරක ශාක පිළිබඳව සොයාබැලීම මූලික අරමුණවේ. සියළුම නිර්දේශයන්ගේ වර්ධන ලක්ෂණයන් වර්නියර් කැලිපරයක් හා මිනුම් පටියක් ආධාරයෙන් මනින ලදී. ත්‍රිමාන අන්වීක්ෂයේ භාවිතයෙන් විවිච්ඡේදනය කරන ලද පුෂ්ප කොටස් ඇදීම සිදුකරන ලදී. ඩෙල්ටා මෘදුකාංග පැකේජය යොදා ගනිමින් ශාක පුෂ්පීය කොටස් විශ්ලේෂණය කෙරුණි. අපගේ විද්‍යාගාරයෙහි අනුක විද්‍යා තාක්ෂණය භාවිතයෙන් විශේෂයන් ලක්ෂණ සැලසුම් කර ඇති අතර අපගේ නියැදිවලින් DNA නිස්සාණය කිරීම හා ඒවා PCR වර්ධන ක්‍රියාවලීන්ට ලක්කිරීම සිදු කෙරෙමින් පවතී.

7.3.3 පාරිසරික ඉන්ජිනේරු විද්‍යාව / රසායන විද්‍යාව

ව්‍යාපෘති නියමු : ආචාර්ය කේ.පී.එන්. නානායක්කාර (පර්යේෂණ ආචාර්ය)

ව්‍යාපෘති තොරතුරු

දුෂක ඉවත්කිරීම ක්‍රමවේදයන්හි මූලික සිද්ධාන්තයන් අවබෝධ කර ගැනීම උදෙසා පර්යේෂණ කටයුතු දියත් කිරීම මෙම ව්‍යාපෘතිය මගින් ප්‍රධාන වශයෙන් අරමුණු කරගෙන ඇත. මෙමගින් ලබාගන්නා දැනුම ඉන්ජිනේරු ක්ෂත්‍රයේ විවිධාකාර ක්‍රමවේදයන් වැඩිදියුණු කිරීමේනිලා යෙදාගැනීමට අපේක්ෂා කෙරේ. විද්‍යුත් රසායන විද්‍යාව ප්‍රතිකාර ක්‍රමවේදයක් (උදා - : විද්‍යුත් රසායනිකදුෂක ඉවත්කිරීම) ලෙස මෙන්ම ද්‍රව්‍ය ගති ලක්ෂණ හා ප්‍රතික්‍රියාවන් අන්වේෂණය වැනි කාර්ය ක්‍රම වර්ධනය සඳහාද වැදගත් වේ. අපගේ පර්යේෂණ කටයුතු මූලික වශයෙන් පල ප්‍රතිකර්මණය සඳහා යොදා ගත හැකි විද්‍යුත් රසායනික තාක්ෂණයන් පිළිබඳ අන්වේෂණය උදෙසා සිදුකෙරේ.

පල දුෂණය යනු ලොව පුරා උද්ගතව ඇති බරපතල පාරිසරික වන අතර එමගින් සෞඛ්‍ය, ආර්ථික හා පාරිසරික අර්බුද රැසකට තුඩු දී ඇත. දිනෙන් දිනම පල දුෂකයන්ගේ ලැයිස්තුව ඉහල යන අතර ඒ සඳහා උචිතවන කාර්යක්ෂම ප්‍රතිකර්ම ක්‍රමවේදයන්ගේ අවශ්‍යතාවය තදින්ම මතුපි ඇත. අනෙකුත් තාක්ෂණික ක්‍රමවේදයන් සමඟ සසඳා බලන කළ විද්‍යුත් රසායනික තාක්ෂණය වඩාත් සාර්ථක ලෙස යොදා ගත හැක. උදාහරණයක් ලෙස ඇනෝඩ ප්‍රතික්‍රියාව මගින් එම අවස්ථාවේදීම ඔක්සිකාරයන් ශ්‍රේණියක් ඇතිකෙරෙන බැවින් රසායනික ගබඩා කිරීමක් හෝ තත්ව පාලනයක් අවශ්‍යය නොවේ. එමෙන්ම ඇනෝඩය මතදී කාබනික දුෂකයන් ඉවත් කිරීම බෙහෙවින් සාර්ථකව සිදුවේ. එබැවින් කැතෝඩ ඔක්සිහරණය මගින් දුෂක ඉවත්කිරීම සඳහා විශිෂ්ඨ පරිසරයක් නිර්මාණය කරයි (උදා - : බැර ලෝහ වැනි දුෂකයන්) එබැවින් විද්‍යුත් රසායනික ප්‍රතිකර්මණය භාවිතයෙන් පල පිරිපහදුව උදෙසා නවීන ක්‍රමවේදයක් සහ භෞතික ද්‍රව්‍යයන් වැඩිදියුණු කිරීම අපගේ පර්යේෂණ කටයුතු මගින් සිදුවේ.

මෙම පර්යේෂණ ව්‍යාපෘතීන්, පහත සඳහන් තේමාවන් යටතේ 2011 සැප්තැම්බර් - නොවැම්බර් කාලසීමාවේදී අරඹා ඇත.

- (a) පරිමාණික ලෙස ස්ථායී ඇනෝඩයන් මතදී දූෂිත පලයේ අඩංගු පිනෝල් ඇනෝඩ ඔක්සිහරණය (IFS අරමුදලින් ක්‍රියාත්මක වේ.)
- (b) කෘමිනාශක වල අඩංගු කාබනික හා බැර ලෝහ දුෂක ඉවත්කිරීම සඳහා විද්‍යුත් රසායනික ක්‍රමවේදයන් වැඩි දියුණු කිරීම. (ජාතික පර්යේෂණ සභාවේ අරමුදලින් ක්‍රියාත්මකවේ.)
- (c) දූෂිත භූගත පලයේ අඩංගු නයිට්‍රේට් ඉවත්කිරීම සඳහා විද්‍යුත් රසායනික ක්‍රමවේදයන් වැඩි දියුණු කිරීම. (ජාතික විද්‍යා පදනමෙහි RG/2011/85/01 දරන අරමුදලින් ක්‍රියාත්මක වේ.)

ව්‍යාපෘති ඡායාරූපය

පර්යේෂණ සහකාර : පවිත්‍රා භක්ති ජයතිලක, චන්ද්‍රිමා විරක්කොඩි (NRC), ගයානි චතුරකා පතිරාජ (NRC)

තාක්ෂණික සහකාර : ප්‍රතික්ෂා විමංසි අබේගුණවර්ධන (NRF)

පෝෂ්‍ය මාණ්ඩලික කාර්මික නිලධාරී : ඩබ්.පී. ජයසේකර

ස්වේච්ඡා : ලසංගි ධනපාල

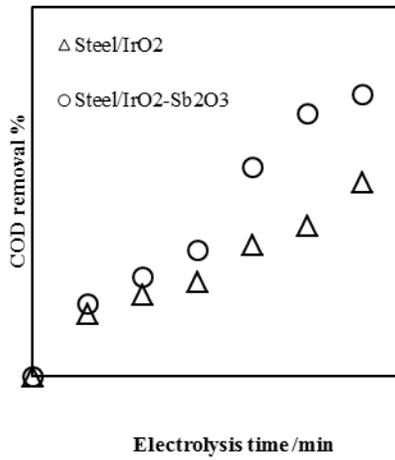
7.3.3.1 පරිමාණික ලෙස ස්ථායී ඇනෝඩයක් මතදී දූෂිත ජලයේ අඩංගු පිනෝල් ඇනෝඩ ඔක්සිකරණය

එච්.ඒ.පී.බී. ජයතිලක¹, ඩබ්.එම්.ඒ.ටී. බණ්ඩාර², ඩබ්.පී. ජයසේකර¹, කේ.පී.එන්. නානායක්කාර^{1,3}

¹ පරිසර විද්‍යා සහ පාරිසරික ජෛව විද්‍යා ව්‍යාපෘතිය, මූලික අධ්‍යයන ආයතනය, මහනුවර
² රසායනික විද්‍යා අංශය, විද්‍යාපීඨය, ජේරාදෙනිය විශ්ව විද්‍යාලය, සිවිල් ඉංජිනේරු අංශය, ඉංජිනේරු පීඨය, ජේරාදෙනිය විශ්ව විද්‍යාලය

හැඳින්වීම

පිනෝල් යනු කාර්මික අපජලයෙහි බහුලවම දක්නට ලැබෙන දූෂකයකි. ඇනෝඩ ඔක්සිකරණය මගින් පිනෝලික සංයෝගයන් විදුන් රසායනිකව බිඳහෙලීම පිළිබඳව විදුන්මක අධ්‍යයනයන් සිදු කර ඇත. (1). කෙසේ වුවද ඔක්සිකරණය සමග සිදුවන ඒෂණීය යාන්ත්‍රණයන් පිළිබඳව සිදුකර ඇති අධ්‍යයනයන් අල්ප වේ. ඇනෝඩ ද්‍රව්‍ය ලෙස මිශ්‍ර - ලෝහ (හෝ ලෝහ ඔක්සයිඩ) යොදා ගැනීම පිළිබඳව වාර්තා වී ඇත. මෙම බොහෝ අධ්‍යයනයන් ඉලෙක්ට්‍රෝඩ වර්ග කිහිපයක් සසඳා බැලීමට සීමා වී තිබේ. ඇනෝඩ ද්‍රව්‍ය ප්‍රශස්තිකරණය පිළිබඳ යොමුකර ඇත්තේ අඩු අවධානයකි. එබැවින් මෙම ව්‍යාපෘතිය මගින් පිනෝල් විදුන් රසායනික බිඳ හෙලීමේදී සිදුවන ඒෂණීය යාන්ත්‍රණයන් සහ එම ක්‍රියාවලියට උචිත වන ඇනෝඩ ද්‍රව්‍යයන් වැඩි දියුණු කිරීම පිළිබඳව අවධානය යොමු කර ඇත.

පීනීම් බනිජ්‍යවනය

75% කට ඉහළ බනිජ්‍යවනයක් සිදුකිරීමට වැඩිදියුණු කරන ලද ඇනෝඩයට හැකිවී ඇත. (රූපය 1)

පරීක්ෂණාත්මක සහ න්‍යායාත්මක අන්වේෂණයන් භාවිතයෙන් සිදුකල යාන්ත්‍රණ අධ්‍යයනයන් මගින් හෙලිදරව් වූ පරිදි හයිඩ්‍රොක්සිල් බණ්ඩයන් විසින් ඔක්සිකරණ ක්‍රියාවලියේදී වැදගත් මෙහෙයක් ඉටු කරයි.

වැඩිදියුණු කරන ලද ඇනෝඩයේ ප්‍රශස්තිකරණ කටයුතු නවමන් සිදුවෙමින් පවතී.

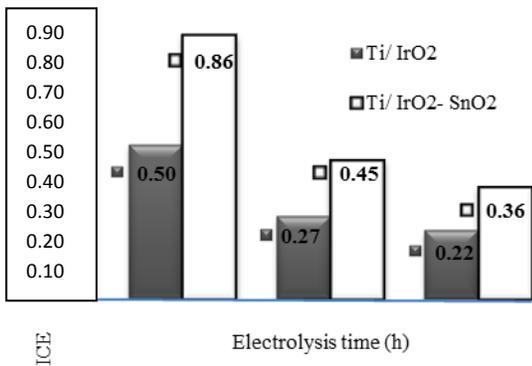
7.3.3.2 කෘමිනාශක වල අඩංගු කාබනික සහ බැර ලෝහ දූෂක ඉවත් කිරීම සඳහා විදුන් රසායනික ක්‍රමවේදයන් වැඩිදියුණු කිරීම.

සී.වීරක්කොඩි ¹, ජී.සී.පතිරාජ ¹ ඩී.පී.පී.පී. කරුණාරත්න ², කේ.ඩී.එස්.එන්. පිනදාස³, ඒ. විජේසිංහ ⁴, කේ.පී.එන්. නානායක්කාර ^{1,3}

¹ පාරිසරික ඉංජිනේරු විද්‍යා/විදුන් රසායන විද්‍යා ව්‍යාපෘතිය, මූලික අධ්‍යයන ආයතනය, හන්තාන පාර, මහනුවර ²රසායන ඉංජිනේරු අංශය, ඉංජිනේරු පීඨය, ජේරාදෙනිය විශ්ව විද්‍යාලය, ජේරාදෙනිය ³ සිවිල් ඉංජිනේරු අංශය, ඉංජිනේරු පීඨය, ජේරාදෙනිය විශ්ව විද්‍යාලය, ⁴විද්‍යා හා තාක්ෂණ අංශය, උගව වෙල්ලස්ස විශ්ව විද්‍යාලය

කෘමිකාර්මික බිම් හරහා සිදුවන ගලා යෑම් නිසා හෝ කෘෂිරසායන ද්‍රව්‍ය නිපදවීමේ/ඇසුරුම් කිරීමේ කට්ඨාන ශාලා වලින් නිකුත් වන අපවහනයන් හේතුවෙන් කෘමිනාශක ජලයට එකතු වීම සිදුවේ. එම දූෂිත අපවහනයන් මගින් කාබනික හා අකාබනික දූෂකයන් (බැර ලෝහ) මතුපිට හා භූගත ජලය වෙත ගෙන යා හැක. මෙම පර්යේෂණයන් මගින්, විද්‍යුත් රසායනික ප්‍රතික්‍රියාවන් මත පදනම් වූ ධරණීය තාක්ෂණයන් වැඩිදියුණු කිරීමෙන් ඉහත සඳහන් පාරිසරික ගැටළු සඳහා උචිත විසඳුමක් සොයා බැලීමට අපේක්ෂා කෙරේ. තනි ප්‍රතික්‍රියාකාරකයක් තුළදී කාබනික සංයෝග හා බැර ලෝහ යන දෙවර්ගයම එක විට ඉවත් කිරීමට ඇති හැකියාව පිළිබඳව ද අන්වේෂණය කෙරෙනු ඇත.

ජලයෙන් ක්ලෝරෝපයිට්‍රිනෝස් කෘමිනාශකය ඉවත් කිරීම සඳහා ඇනෝඩ 2 ක් සාර්ථකව වැඩිදියුණු කිරීම සහ යොදා ගැනීම සිදුකර ඇත. එම ඇනෝඩ දෙකම සැලකිය යුතු තරම් ඉහල කාර්යක්ෂමතාවක් පෙන්නුම් වන බව සොයා ගැනුණි. ඇනෝඩ ප්‍රශස්තීකරණය සිදුවෙමින් පවතින අතර ක්ලෝරෝපයිට්‍රිනෝස් ඔක්සිකරණය හා සබඳව යාන්ත්‍රණයක් පිළිබඳව අධ්‍යයනය කෙරේ.

කෝෂයෙහි කැතෝඩය පිලියෙල කිරීම සඳහා ක්‍රමවේදයක් සාර්ථකව වැඩි දියුණු කරන ලදී. ප්‍රශස්තීකරණ කටයුතු සිදුවෙමින් පවතී.

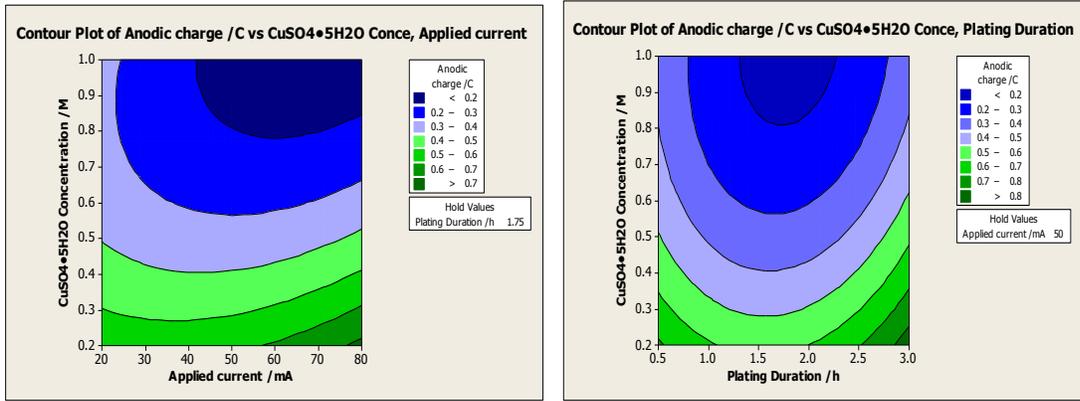
රූපය 2 ධාරා ක්ෂමතාවය වෙනස් කිරීම

7.3.3.3 දූෂිත භූගත ජලයෙහි නයිට්‍රේට් ඉවත් කිරීම සඳහා විද්‍යුත් රසායනික ක්‍රමවේදයන් වැඩිදියුණු කිරීම.

පී.ඩබ්. අබේගුණවර්ධන ¹, ජේ.පී.පද්මසිරි ¹, එම්. විතානගේ ¹, කේ.ඩී.එස්.එන්. පිහදුසි ²
 කේ.පී.එන්. නානායක්කාර ^{1,2}

1 පාරිසරික ඉංජිනේරු විද්‍යා/විද්‍යුත් රසායන විද්‍යා ව්‍යාපෘතිය, මූලික අධ්‍යයන ආයතනය, නන්තාන පාර, මහනුවර 2 සිවිල් ඉංජිනේරු අංශය, ඉංජිනේරු පීඨය, ජේරාදෙනිය විශ්ව විද්‍යාලය

විද්‍යුත් රසායනික ලෙස නයිට්‍රේට් ඉවත් කිරීම පිළිබඳව සිදුකර ඇති අධ්‍යයනයන් වාර්තා වී ඇත. කෙසේ වුවද නවීන කාර්යක්ෂම ඉලෙක්ට්‍රෝඩ ද්‍රව්‍යයන් වැඩි දියුණු කිරීම සහ ප්‍රශස්තිකරණය පිළිබඳ එම අධ්‍යයනයන්හි යොමු කර ඇති අවධානය ප්‍රමාණවත් නොවේ. ඔක්සිහරණ අතුරුඵල ඔක්සිකරණය වීම ප්‍රධාන වශයෙන් ජලයේ පවතින ක්ලෝරයිඩ් ප්‍රමාණය මත රඳා පවතී. එබැවින් කාර්යක්ෂම ලෙස නයිට්‍රේට් ඉවත් කිරීම සඳහා එම ක්‍රියාවලීන්ට අදාළ වන සාධකයන් පිළිබඳව ද සලකා බලමින් නවීන ඉලෙක්ට්‍රෝඩ ද්‍රව්‍ය වැඩිදියුණු කිරීම සහ ප්‍රශස්තිකරණය කෙරෙහි මෙම පර්යේෂණය මගින් අවධානය යොමු කර ඇත. ක්ලෝරයිඩ් රහිත විද්‍යුත් විච්ඡේදකයන්හි අතුරුඵල ඔක්සිකරණය ඉහල නැංවීම පිළිබඳ අවධානය යොමු කෙරේ. මෙම පර්යේෂණය මගින් නිෂ්ක්‍රීය උපස්ථර ද්‍රව්‍යයක් මත යොදා ගැනුණු ආලේපන ස්ථරයක් භාවිතයෙන් කැතෝඩ ද්‍රව්‍යයක් වැඩිදියුණු කිරීම සිදුකර ඇත. ඉලෙක්ට්‍රෝඩ ප්‍රශස්තිකරණය කිරීමකින් තොරව, 70% ක් පමණ නයිට්‍රේට් ඉවත් කිරීමට හැකි බව නිරීක්ෂණය විය. කාර්යක්ෂම ලෙස නයිට්‍රේට් ඉවත් කිරීම හා විද්‍යුත් - සක්‍රීය මතුපිට වර්ගඵලයක් පිළිබඳව සලකා බලමින් කැතෝඩ ද්‍රව්‍ය ප්‍රශස්තිකරණය සිදුකෙරෙමින් පවතී. (රූපය 3) ඇනෝඩ ද්‍රව්‍යයක් තෝරා ගැනීමද සිදු කෙරුණි. වීරල ලෝහ ඔක්සයිඩයක් ආලේපනය කරන ලද ඇනෝඩ ද්‍රව්‍ය, ක්ලෝරයිඩ් රහිත විද්‍යුත් විච්ඡේදකයන්හිදී වඩාත් හොඳින් ක්‍රියාකරන බව අනාවරණය විය. ඇනෝඩ ද්‍රව්‍ය ප්‍රශස්තිකරණ කටයුතු සිදුකෙරෙමින් පවතී.

රූපය 3: කැතෝඩ ද්‍රව්‍ය ප්‍රශස්තිකරණයට අදාළ වන දල සටහන්

මානව සම්පත් සංවර්ධනය

- 1 එච්.ඒ.පී. පවිත්‍රා භක්ති ජයතිලක, පර්යේෂණ සහකාර (IFS) විද්‍යා පශ්චාත් උපාධි ආයතන යෙහි දුර්ගහපති උපාධිය සඳහා ලියාපදිංචි විය.
- 2 වන්දිමා විරක්කොඩි, පර්යේෂණ සහකාර (NRC) විද්‍යා පශ්චාත් උපාධි ආයතනයෙහි දුර්ගහපති උපාධිය සඳහා ලියාපදිංචි විය.

- 3 ගයනි චතුරිකා පතිරාජ, (NRC)විද්‍යා පශ්චාත් උපාධි ආයතනයෙහි දුර්ගහපති උපාධිය සඳහා ලියාපදිංචි විය.
- 4 ප්‍රතික්ෂා විමසි අබේගුණවර්ධන (තාක්ෂණ සහකාර, NFS) විද්‍යා පශ්චාත් උපාධි ආයතනයෙහි දුර්ගහපති උපාධිය සඳහා ලියාපදිංචි විය.

ස්වේච්ඡා - ලසංගි ධනපාල

7.3.4 නීති තාක්ෂණය

7.3.4.1.හරිත නීති තාක්ෂණය

ව්‍යාපෘති නියමු : මහාචාර්ය සී.ඩී. දිසානායක (අධ්‍යක්ෂ, මූලික අධ්‍යයන ආයතනය)

ව්‍යාපෘති තොරතුරු

1959 දී 'පතුලෙහි වැඩිපුර අවකාශයක් පවතී' යන මැයිගේ දේශනයක් පවත්වමින් විදුලෙවට අභියෝගයක් එල්ල කළ නොබෙල් ත්‍යාගලාභී භෞතික විද්‍යාඥ රිචඩ් ෆෙයින්මන් විසින් විද්‍යා හා තාක්ෂණ ලෝකයෙහි නව පෙරලියකට මුල පුරන ලදී. පදාර්ථය පරමාණුක පරමාණයන් හි හසුරුවමින් සුවිශේෂී උසස් ද්‍රව්‍ය, උපකරණ වැනිදෑ නිපදවීම නොහොත් නීති තාක්ෂණය මේ වන විට වේගයෙන් ප්‍රවලිත වෙමින් පවතී. නීති ව්‍යුහාත්මක ද්‍රව්‍යයන්ගේ ආකර්ෂණීය ගුණාංගයන් හේතුවෙන් ඇසට නොපෙනෙන සෞඛ්‍ය හෝ පාරිසරික තර්ජන ඇතිවේද යන්න පිලිබඳ ගැටළු මතු වී ඇත. උදාහරණයක් ලෙස පරිපථ පුවරුවක ලංව බැඳී ඇති විද්‍යුත් නීති අංශුන් ආරක්ෂාකාරීව පවතින බව අප සිතුවත් පරිපථ පුවරුව කැඩීයන විටක හෝ එය භාවිතයෙන් ඉවත දමන විටක එම නීති අංශුන්ට කුමක් සිදුවේද? ඒවා පරිසරයට නිදහස් වේද? ගිනි ගනිද? එම ද්‍රව්‍ය ආරක්ෂාකාරීව බැහැර කරන්නේ කෙසේද? යනුවෙන් ගැටළු රාශියක් උද්ගත වේ. හරිත රසායනික සිද්ධාන්තයන් භාවිතා කරමින් පරිසර හිතකාමී නීති ද්‍රව්‍යයන් නිර්මාණය කිරීමේ අරමුණ පෙරදැරි කොට ගෙන මූලික අධ්‍යයන ආයතනයේ හරිත නීති තාක්ෂණ පර්යේෂණ ව්‍යාපෘතිය අරඹා ඇත. මෙම විමර්ශනය සිදුකරන කාලය වන විටදී අපගේ පර්යේෂණ කණ්ඩායම විසින් ශුන්‍ය සංයුජ අයන් (Fe^0) අයන් ඔක්සයිඩ් සහ පයිරයිට් වැනි ද්‍රව්‍ය භාවිතයෙන් පරිසර දූෂණය සීමා කිරීමේ ප්‍රයත්නයක නිරත වෙමින් පවතී. නීති ද්‍රව්‍යයන්ගේ පරිවහනය සහ ඒවායේ අවසන් ඉරණම පිලිබඳව නීති ද්‍රව්‍යයන්ගේ පෘෂ්ඨ රසායන මූලද්‍රව්‍ය සහ ප්‍රතික්‍රියාකාරීත්වයන් ඇසුරෙන් අන්වේෂණය කිරීම ද සිදුකෙරේ. තවද එම ද්‍රව්‍යයන්ගේ නිෂ්පාදනය, භාවිතය සහ බැහැර කිරීම ආශ්‍රිත පාරිසරික ගැටළු සහ අවදානම් සහගත තත්ත්වයන් නිර්ණය කිරීම උදෙසා ජීවන චක්‍ර ඇගයීම (life cycle assessment) ද සිදු කෙරේ.

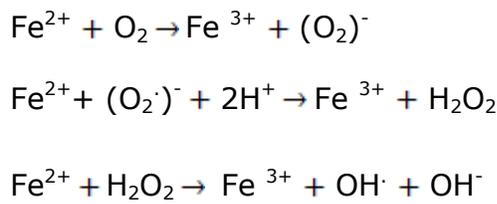
- පර්යේෂණ කාර්ය මඩුල්ල
  - මහාචාර්ය රොහාන් වීරසූරිය, මූලික අධ්‍යයන ආයතනය (2012)
  - මහාචාර්ය ඒ. බණ්ඩාර, රසායන විද්‍යා අංශය, ජේරාදෙනිය විශ්ව විද්‍යාලය
  - එම්. මාකෙහෙල්වල, ජාතික ජල සම්පාදන හා ජලාප්‍රවාහන මණ්ඩලය
  - අජිත් හේරත්, අංශාධිපති, ව්‍යවහාරික විද්‍යා අංශය, රජරට විශ්ව විද්‍යාලය
- පර්යේෂණ සිසුන් :
  - අතුල ඒ. තුසිත, උග්‍ර වෙල්ලස්ස විශ්ව විද්‍යාලය
  - දීපිකා පෙරේරා, රජරට විශ්ව විද්‍යාලය
  - වාමලී නාරංගොඩ, රසායන විද්‍යා ආයතනය
  - විදුමින් දහනායක, රසායන විද්‍යා ආයතනය

7.3.4.2 හිනිනි පයිරයිට් වෙනිනි නවීන ගෙන්ටන් ප්‍රතිකාරකයක්

රොහාන් විරසුරිය¹, අතුල බණ්ඩාර ²,සහ සී.බී. දිසානායක³

¹භාංශු විද්‍යා අංශය, පේරාදෙණිය විද්‍යා2රසායන විද්‍යා අංශය 3 මූලිකඅධ්‍යයන ආයතනය, මහනුවර

පයිරයිට් (Fes₂)යනු ස්වභාවයේ පවතින විශ්මය ජනක සාර්වත්‍රික ඛනිජයකි. ඒවා විවිධ ව්‍යුහයන්ගෙන් පවතින අතර පයිරයිට් යනු ‘හිනිනි’ හැඳින්වීමට භාවිතා වන ශ්‍රිත වචනයකි. මන්දයත් පයිරයිට් ඛනිජය යකඩ හා ගැටුණු විට ගිනිපුලිඟු විසිරෙන බැවිනි. කැණීම් සිදුකරන්නන් විසින් පයිරයිට් රත්තරන් ලෙස වරදවා වටහා ගන්නා අවස්ථාවන්ද තිබේ. වර්ණයෙන් හා දීප්තියෙන් බොහෝ දුරට රත්තරන්වලට සමාන වුවද 000පයිරයිටිනි භෞතික ගුණාංග බෙහෙවින් වෙනස් වේ. වසර ගණනාවක් මුළුල්ලේ විසිතුරු කැබලි ලෙස ආහරණ කම්මාන්තයේ යොදා ගැනෙන පයිරයිට් දෘඩ, ඝනත්වය අඩු , වඩාත් හංගුරු ද්‍රව්‍යයක් ලෙස පවතී. පුරාණ ශ්‍රීක හා රෝම ශිෂ්ටාචාරයන් හි පයිරයිට් ආහරණයක් ලෙස යොදාගත් බවට සාක්ෂි ලැබී ඇත. දකුණු අමෙරිකාවේ ඉංකාවරු ඔපදමන ලද විශාල පයිරයිට් කැබලි, විශාලනය කරන ලද දුර්පණ ලෙස භාවිතා කලහ. උතුරු අමෙරිකානු රතු ඉන්දියානුවරු, ආරක්ෂාව සඳහා පලඳින සුරයන් ලෙස පයිරයිට් භාවිතා කර ඇත. ශ්‍රී ලංකාවේ ග්‍රැෆයිට් නිධි වල මෙම පයිරයිට් මිශ්‍ර වී ඇති ආකාරය සුලභව දැක ගත හැකිය. ග්‍රැෆයිට් නිධිවලින් පයිරයිට් ඉවත් ඉවත් කිරීමද මුහුණ දී ඇති අභියෝගයකි. පයිරයිට් ඔක්සිකරණය කිරීමෙන් පරිසර හිතකාමී ඵලයන් ලබාගත හැකිය. එමෙන්ම පයිරයිට් හි මතුපිට රසායනික ස්වභාවයද ආකර්ෂණීය ජලකාමී හා ජල ප්‍රතිරෝධී යන ද්විත්ව ගුණාංගයන්ගෙන් සමන්විත වේ. සිදුවන යාන්ත්‍රණ පියවරයන් හරියටම හඳුනාගත නොහැකි වුවද පයිරයිට් මැදිහත් වීමෙන් ජල අණු බිඳී යන බව අපගේ පර්යේෂණයන් මගින් තහවුරු වී තිබේ. මේ ආකාරයෙන් සිදුකල උපකල්පනයන් භාවිතයෙන්, පයිරයිට් ජලීය ද්‍රවණයේදී අන්තර් ක්‍රියාවෙන් සාදන ප්‍රතික්‍රියක ඔක්සිජන් විශේෂකයන් පිළිබඳව අවධානය යොමු කර ඇත. එබැවින් පයිරයිට් ජලයට නිරාවරණය වීමේදී හයිඩ්‍රොක්සිල් බණ්ඩයන් සහ හයිඩ්‍රජන් පෙරොක්සයිඩ් ඉබේම ඇති වන බව සිතිය හැකිය. උපකල්පනය කරන ලද ප්‍රතික්‍රියාවන් පහත දැක්වෙන පරිදි සිදුවේ.

හයිඩ්‍රොක්සිල් බණ්ඩයන් යනු පරිසරයේ පවතින බොහෝ ප්‍රතිරෝධී කාබනික දූෂකයන් සමග ප්‍රතික්‍රියා කල හැකි අවිශේෂිත ඔක්සිකාරකයකි. මෙම පර්යේෂණ ප්‍රතිඵලයන් යොදා ගනිමින් ජලයේ පවතින හානිදායක කාබනික දූෂකයන් ඉවත් කිරීම සඳහා නවීන ගෙන්ටන් ප්‍රතිකාරකයක් නිර්මාණය කිරීම සිදුකෙරේ. ගෙරස් සල්ෆේට් හෝ හයිඩ්‍රජන් පෙරොක්සයිඩ් වැනි මිල අධික රසායන ද්‍රව්‍යයන්හි අවශ්‍යතාවන් පැන නොනගින බැවින් මෙම ක්‍රියාදාමය වඩාත් සිත් ගන්නා සුළුය. 2012 වසරේදී ස්වීඩනයේ පැවැත්වෙන ස්ටොක්හෝම් පුනිසර් වෝටර් අවෝඩ් තරඟාවලිය සඳහා ඉහත තාක්ෂණයන් මූලධර්ම කොට ගෙන නිර්මාණය කරන ලද ආදර්ශක පිරිපහදු පද්ධතියක් ඉදිරිපත්කෙරෙනු ඇත. මහනුවර ධර්මරාජ විද්‍යාලයේ දක්ෂ සිසුන් පිරිසක් (බී.එම්. රන්කොත්ගේ, කේ.සී. ජයකොඩි, එච්.ඒ.එච්.අයි. පෙරේරා) මෙම කාර්යය සඳහා සිය දායකත්වය සපයා ඇත. ශ්‍රී ලංකාවේ ජාතික පර්යේෂණ සභාව (NRC 06- 017) මගින් මෙම ව්‍යාපෘතියට ආධාර සැපයේ.

7.3.4.3 ඖෂධ විසර්ජනය සඳහා නිතිති හයිඩ්‍රොක්සි අයන් ඔක්සයිඩ් පිරිසැකැස්ම

එල්.ජයරත්න¹, ඒ.බණ්ඩාර², එම්.විතානගේ¹, ආර්.වීරසූරිය³, එන්.නාග්⁴

¹ මූලිකඅධ්‍යයන ආයතනය, මහනුවර ² රසායන විද්‍යා අංශය, ජේරාදෙනිය විශ්ව විද්‍යාලය
³ පාංශු විද්‍යා අංශය, ජේරාදෙනිය විශ්ව විද්‍යාලය ⁴ සිංගප්පූරු ජාතික විශ්ව විද්‍යාලය,
 සිංගප්පූරුව

සක්සිනික් අම්ලයට ආග්‍රහනය කෙරුණු ගැමා අයන් ඔක්සයිඩ් භාවිතයෙන් මධ්‍ය කවච නිතිති ව්‍යුහයන් සංස්ලේෂණය කරන ලදී. අනුරූප ඖෂධය ලෙස ස්ට්‍රෙප්ටොමයිසීන් යොදා ගැනුණු අතර ඒවා ගැමා අයන් ඔක්සයිඩ් හි මධ්‍ය කවචයන්ට සම්බන්ධ වීමට ඉඩ හරින ලදී. ස්පන්දන වර්ණාවලි දත්ත මගින් තහවුරු වූ පරිදි ද්වි-න්‍යෂ්ටික සංකීර්ණයක් හා ද්වි දන්තර සංකීර්ණයන් හරහා කාබනික ලිගන්ඩයන් (උදා: සක්සිනික් අම්ලය හෝ ස්ට්‍රෙප්ටොමයිසීන්), ගැමා අයන් ඔක්සයිඩ් මතට විශේෂි අධිශෝෂණය සිදුවේ. $Fe_6(OH)_{18}(H_2O)_6$ වලයාකාර සමූහයන් යොදා ගනිමින් ඝනත්ව ක්‍රියාකාරී මූලධර්මය (DFT) භාවිතා කර කාබනික ලිගන්ඩ හා ගැමා අයන් ඔක්සයිඩ් අතර අතර ඇති විය හැකි අණුක ආකෘතීන් අන්වේෂණය කරන ලදී. ප්‍රශස්තිකරණය කරන ලද ගැමා අයන් ඔක්සයිඩ් කාණ්ඩයන් හි ස්පන්දන නිව්‍රතා අගයන් හා බන්ධන දිග අගයන් ගණනය කරන ලද අගයන් සමඟ මනාව ගැලපුණි.

7.3.4.4 අයන වර්ණීය ඉලෙක්ට්‍රෝඩ පවතින තැනදීම ක්‍රමාංකනය කිරීම සඳහා නිතිති කැසොලිනයිට් වලින් ලෝහ අයන ස්චාරකයන් වැඩිදියුණු කිරීම.

රොහාන් වීරසූරිය¹, මධුහාමිණී මාකෙහෙල්වල²

¹ පාංශු විද්‍යා අංශය, ජේරාදෙනිය අධ්‍යයනය ² ජාතික ජල සම්පාදන හා ජලාප්‍රවාහන මණ්ඩලය, මහනුවර

ස්වභාවික ජලයට ලෝහ අයන විශේෂ ප්‍රාප්තිය සිදුවන අතර අංශුමාත්‍ර ලෝහයන්ගේ විෂභාවය හා පැවැත්ම හා පැවැත්ම පදාර්ථයේ ලෝහයන් රසායනික විශේෂ ප්‍රාප්තිය සිදුවන ආකාරය මත රදාපවතී. ලෝහ අයන භාණ්ඩ අතුරින් නිදහස් ආකාරයන් පමණක් පේපිය වශයෙන් ක්‍රියාකාරීවේ.(උදා --: ලෙස කොපර්වල ජලීය ලිගන්ඩය $Cu(H_2O)_6^{2+}$). කෙසේ වුවද බොහොමයක් පර්යේෂණ ක්‍රමවේදයක් මගින් මුළු ලෝහ අයන සාන්ද්‍රණය පමණක් අනාවරණය කෙරේ. මේ වන තුරු නිදහස් ලෝහ අයන ප්‍රතික්‍රියාකාරීත්වය අනාවරණය කිරීම සඳහා උචිත ක්‍රමවේදයක් සොයාගෙන නොමැත. කියුප්‍රික් අයන වර්ණීය ඉලෙක්ට්‍රෝඩයන්, (cuISE) එමනිසා දහස් ලෝහ අයන ක්‍රියාකාරීත්වයන් නිර්ණය කිරීමට සුදුසු, වටිනා ඒෂණයන් ලෙස හැඳින්විය හැක. කෙසේවුවත් නිෂ්පාදකයා විසින් අනුමත කරන ලද 10^6 M ප්‍රමාණයකට සීමාවී ඇත. මෙය අයන වර්ණීය ඉලෙක්ට්‍රෝඩයේ ස්වභාවය හේතුවෙන් පැන නගින ගැටළුවක් නොව ක්‍රමාංකනය සඳහා යොදා ගැනෙන ස්චාරකයක නොවූ ලෝහ අයන ප්‍රමාණිකයන් නිසාවෙන් උද්ගත වන්නකි. අපගේ පර්යේෂණ විද්‍යාඥයන් විසින් මෙම ගැටළුව මඟ හරවා ගැනීම උදෙසා කොපර්/එතිලීන්ඩයිඇමයින්/හැනෝකැසොලින් ස්චාරකයන් භාවිතා කරන ලදී. එලෙස සිදුකිරීමෙන් කොපර් (II) අයන වර්ණීයඉලෙක්ට්‍රෝඩයෙහි අවම සීමාව 10^{12} M දක්වා විස්තීර්ණය වන බව පෙන්වා දුනි. මෙම ලෝහ ස්චාරකයක පද්ධතීන් සම්පූර්ණයෙන් ක්‍රියාත්මක වන විටදී. ස්වභාවික ජල නියැදිනි අඩංගු නිදහස් ලෝහ අයන සාද්‍රණයන් එතැනදීම මිණුම් කර ගත හැක.

මානව සම්පත් සංවර්ධනය

දුර්ශනපති උපාධිය -- එම්. මාකෙහෙල්වල

ආචාර්ය උපාධිය -- එල්. ජයරත්න

7.3.5. ශ්‍රී ලංකාවේ වියලි කලාපීය ප්‍රදේශයන්හි පානීය ජලයෙහි ගුණාත්මකභාවය ඉහල නැංවීම

ව්‍යාපෘති නියමු : ජේ. පද්මසිරි (බාහිර විද්‍යාඥ)

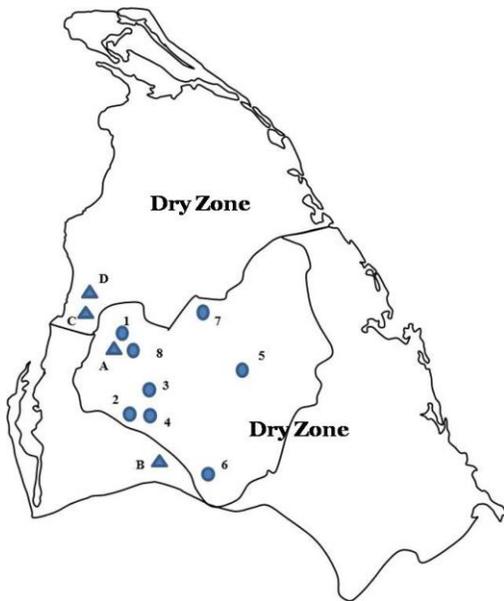
ව්‍යාපෘති තොරතුරු:

සෞඛ්‍ය සම්පන්න ජන සමාජයක් උදෙසා පානීය ජලය සුරක්ෂිතතාවය ඇති කිරීම බෙහෙවින් වැදගත් වේ. වර්තමානයේ ශ්‍රී ලංකාවේ දුෂ්කර ප්‍රදේශවල පානීය ජලය ආශ්‍රිතව ගැටළු රැසක් පැන නැගී ඇති අතර හඳුනා නොගත් වකුගඩු රෝගය සඳහා ද එහි බලපෑමක් ඇති බව පැහැදිලිය. ශ්‍රී ලංකාවේ ග්‍රාමීය ජනතාවට බෙහෝ විට භූගත ජලය භාවිතා කරන අතර එම ජලයේ ඉහල කැඩීන්වයක් හා ග්ලූටොරයිඩ් ප්‍රමාණයක් අඩංගු වී තිබීම හේතුවෙන් ගුණාත්මකභාවය අල්පවේ. මෙම ව්‍යාපෘතිය මගින් ගුණාත්මකත්වයේ පානීය ජලය සැපයීම සඳහා අවශ්‍ය කරන ලුහුයන ක්‍රමවේදයන් පෙන්වා දී ඇත. මෙතෙක් ගෙන ඇති ක්‍රියාමාර්ගයන් ලෙස ලිං පරීක්ෂා කිරීම සහ පාසැල්/ප්‍රජාසමිතිවල දැනුවත් කිරීම් වැඩසටහන් පැවැත්වීම දැක්විය හැක. දුෂ්කර ප්‍රදේශයන්හි මෙබඳු ක්‍රියාමාර්ගයන් අඩුවෙන් සිදුකෙරෙන බැවින් පාසැල් මට්ටමින් දැනුවත් කිරීමේ වැඩසටහන් පැවැත්වීම වැදගත්වේ.

ප්‍රජාමූලික ජල සම්පාදන යෝජනා ක්‍රමයන් 4500 ක් පමණ ස්ථාපිත කර ඇතත් ඒවායින් 30%ක් පමණ කැඩීන්වය හා අධික ග්ලූටොරයිඩ් හේතුවෙන් ජනතාව විසින් පානය සඳහා යොදා නොගැනේ. මෙම අභියෝගය ජය ගැනීම සඳහා විද්‍යුත් තැටි ගැසීම මගින් ජල පිරිපහදුව සිදුකළ හැකි පිරිපහදු ඒකකයක් හඳුන්වාදී ඇත. එමගින් ජලයේ අඩංගු ග්ලූටොරයිඩ් ප්‍රමාණය 90% දක්වාද අඩු කිරීමට හැකිවී ඇත. එබඳු පිරිපහදු ඒකක 2 ක් 2011 වර්ෂය තුළදී මහවිලවිටිය අසෝකමල්ගම ප්‍රදේශයේ හා මොරගොල්ලගම නිකවැව ප්‍රදේශයේ ස්ථාපිත කරන ලදී. 2012 වසරේදී මෙම ව්‍යාපෘතිය විස්තාරණය කරන ලදුව අනුරාධපුර දිස්ත්‍රික්කයේ විද්‍යුත් තැටි ගැසීමේ ඒකක 8ක් (පැයකට ලීටර් 200 වන) ස්ථාපිත කරන ලදී. ඒ සඳහා තාක්ෂණ හා පර්යේෂණ අමාත්‍යාංශය මගින් අරමුදල් සපයන අතර රාජ්‍ය නොවන සංවිධානයන්ගේ ආධාරයෙන් තවත් පිරිපහදු ඒකක 2 ක් වවුනියාව දිස්ත්‍රික්කය තුළ පිහිටුවීමට හැකිවිය. මෙම ව්‍යාපෘතිය විශේෂ අවධානයක් දිනා ගැනීමට සමත් වූ අතර 2012 වසර තුළදී ජල සම්පාදන අමාත්‍යාංශය මගින්ද එබඳු පිරිපහදු ඒකක 5 ක් ස්ථාපිත කරන ලදී. මෙම සියලු කාර්යයන් කුරුණෑගල ස්පෙක්ට්‍රා ඉන්ඩස්ට්‍රි ආයතනයේ සහයෝගීතාවයෙන් සිදුකරන ලදී.

ජල පිරිපහදු ඒකකයන් දැක්වෙන සිතියම

පුද්ගලික අංශයේ දායකත්වයෙන් ස්ථාපිත කරන ලද ඒකකයන්

- A. අසෝකමල්ගම, නොවිටියාගම
- B. නිකවැව, කුරුණෑගල
- C. අක්කර 2 වත්ත, වෙඩිකිකුලම්
- D. අක්කර 400 වත්ත, උලුක්කුලම

තාක්ෂණ හා පර්යේෂණ අමාත්‍යාංශයේ දායකත්වයෙන් පිහිටුවන ලද පිරිපහදු ඒකකයන්

1. සිසිලස ප්‍රජාමූල, මහවිලවිටිය
2. සුවපැන් ප්‍රජාමූල, නොවිටියාගම
3. රන්දිය ප්‍රජාමූල, නොවිටියාගම
4. එකමුතු ප්‍රජාමූල, ගලදිවුල් වැව
5. මහසෙන් ප්‍රජාමූල, මිහින්තලේ
6. අරුණල ප්‍රජාමූල, ගල්නෑව
7. ඉසුරු ප්‍රජාමූල, මැදවිටිය
8. සහන ප්‍රජාමූල, පෑමඩුව

රූපය 1:විද්‍යුත් තැටි ගැසීමේ ඒකකයන්

රූපය 2:පුහුණු වැඩසටහන් පැවැත්වීම.

රූපය 3:ප්‍රතිකාරකයන්ට ඵලකයන් සවිකිරීම.

රූපය 4:පිරිසිදු ජලය එක් රැස්කිරීම.

7.3.6. ජෛව විවිධත්වය හා සංරක්ෂණය

7.3.6.1. වානර ජීව විද්‍යාව

ව්‍යාපෘති නියමු: ආචාර්ය ඩබ්.පී.ජේ. ඩිට්ටස් (ජ්‍යෙෂ්ඨ බාහිර විද්‍යාඥ)
ව්‍යාපෘති තොරතුරු

පොලොන්නරුව දිස්ත්‍රික්කයේ ස්වභාවික වනාන්තර වාසස්ථාන වල වෙසෙන වඳුරන් පිළිබඳව නිරීක්ෂණ අධ්‍යයනයන් සිදු කිරීම මෙම ව්‍යාපෘතිය මගින් අරමුණු කරගෙන ඇත. මිනිසා ද ඇතුළු වානර කුලයට අයත් ජීවින්ගේ සමාජීය හැසිරීමෙහි ජීව විද්‍යාත්මක පදනම පිළිබඳ නව දැනුම සොයා යෑමද එක් අභිමතාර්ථයකි. හැසිරීම් රටා කෙරෙහි බොහෝ ජීව විද්‍යාත්මක කරුණු අදාළ වන අතර අන්තර් ක්ෂේත්‍ර ගණනාවක් පිහිටුවීමට අදහස් කෙරේ. පසුගිය ප්‍රකාශන තුළින් සමාජ සංවිධානයන්, මාතෘත්වය, ශ්‍රෝතීත්වය, පාරිසරික විද්‍යාව, ජාන විවිධත්වය හා පාරිසරික වෙනස්කම් යන කරුණු අතර අන්තර් සබැඳියාවක් විස්තර කර ඇත. ඩාවිනියන් යෝග්‍යතාව හා ජාන විකාශනය භාවිතයෙන් එබඳු විචල්‍යයන් මිනුම් කිරීම අපගේ අවධානයට ලක් ව ඇත. උදාහරණයක් ලෙස ගත් කළ අපගේ ප්‍රථම පර්යේෂණය ලෙස සිදුකරන ලද්දේ වානරයින් සඳහා ආයුගණක විච වගුවක් සකස්කිරීමයි. එමගින් ප්‍රවර්තනය, අභිජනනය හා රූප විද්‍යාත්මක සංවර්ධනය කෙරෙහි සමාජීය හැසිරීමෙහි බලපෑමක් ඇති බව තහවුරු විය. එබඳු දත්තයන් වර්තමාන සමාජ - ජෛව විද්‍යාත්මක හා පරිණාමිත කල්පිත පරීක්ෂාවට යොදා ගැනෙන අතර විද්‍යා හා සංරක්ෂණ ක්ෂේත්‍රයන් කෙරෙහි පුළුල් අදාලත්වයක් පවතී.

ප්‍රායෝගිකව, සමාජ පරිණාම සංසිද්ධිය අන්වේෂණය කිරීම සඳහා හාරදහසකට වඩා වැඩි ජීවී/අජීවී මැකාක් වඳුරන් පිරිසක් යොදා ගන්නා ලදී. ඔවුන් වෙත සමාජ කණ්ඩායම් 34 කට බෙදා දක්වන ලදී. එක් එක් වඳුරන් සඳහා ඔවුන්ගේ හැසිරීමට අනුව වංශීය පාරිසරික හා ජාන විකාශීය ඉතිහාසය සටහන් කර ගනුණි. ඊට අමතරව මැකාක් වඳුරන් 1500 දෙනෙකුගේ පීතෘ වංශය හඳුනා ගන්නා ලදී. අප විසින් භාවිතා කළ ක්‍රමවේදයන් හැසිරීමේ හා ප්‍රවර්තන විචල්‍යයන් සම්බන්ධ කරන ආයු ගණනයන්ට සමාන වේ. අවසාන කිරීම සඳහා දීර්ඝ කාලයක් තිස්සේ සංඛ්‍යාන අඛණ්ඩතාවය සහතික කරන ලද විශාල නියැදීන් අවශ්‍ය වේ. වසර කිහිපයකට පෙර පොලොන්නරුව ප්‍රදේශයේ අළු සහ දම් පැහැති ලැංගර් වඳුරන් පිළිබඳවද මෙබඳු අධ්‍යයනයන් සිදුකර ඇත.

ශ්‍රී ලංකාවේ ජාතික සංවර්ධනයට අදාළ වන ප්‍රායෝගික භාවිතයන් අපගේ පර්යේෂණයන් හි අන්තර්ගත වේ. උදාහරණයක් ලෙස, පේරාදෙණිය විශ්ව විද්‍යාලයේ පශු විශේෂඥයින්ගේ සහයෝගිතාව ලබා ගනිමින්, සිංගු උණ මැක්සෝප්ලස්මොසිස්, ක්‍රිස්මොස්පෝරියම් සහ අනෙකුත් ආසාදිත රෝගයක් වැළඳීම සම්බන්ධව මිනිසා හා වානරයින් අතර පවතින සම්බන්ධතාවන් පිළිබඳ පෙන්වා දෙන ලදී. අනෙක් අතට සොබාදහම් සංරක්ෂණය සඳහා ප්‍රාදේශීය ප්‍රජාව වෙනුවෙන් අධ්‍යාපනික වැඩසටහන් දියත් කර ඇත. එමගින් මිනිසා හා වඳුරන් අතර ඇති වන ගැටුම් අවම කිරීමට දායක වී ඇත. පරිසර අමාත්‍යාංශය හා ජෛව විවිධත්ව ලේකම් කාර්යාලය මගින් නිකුත් කෙරුණු 2012 ජාතික ක්ෂීරපායී රතු ලැයිස්තුව සඳහාද දායකත්වය සපයා ඇත. අවසාන වශයෙන් ඉහල ගුණාත්මක වාර්තාමය විග්‍රහයක් ඔස්සේ අපගේ පර්යේෂණ ලොව පුරා විකාශය කර ඇති අතර එමගින් මහජනතාවගේ සානුකම්පිත අවධානය දිනාගැනීම හා එමගින් සංරක්ෂණය කෙරෙහි යොමු කිරීමට අරමුණු කරගෙන ඇත. ශ්‍රී ලංකාව කෙරෙහි ජාත්‍යන්තර ආර්ථික දේශපාලන ක්ෂේත්‍රයන්හි සුබවාදී ප්‍රතිරූපයන් ඇති කිරීමට හා සංචාරක ආකර්ෂණය ඇතිකිරීමටද අපේක්ෂා කෙරේ.

- පර්යේෂණ සම්බන්ධීකාරක : සුනිල් ගුණතිලක
- ජ්‍යෙෂ්ඨ පර්යේෂණ සහකාර : වමීර පතිරණ
- පර්යේෂණ සහකාර : සුනිල් රත්නායක
- බාහිර සහකාර : මෙලි සාඟෙල්ඩර්

සහයෝගීතාවයන්

- මහාචාර්ය ආර්.පී.වී. ජයන්ත රාජපක්ෂ, මහාචාර්ය අංශාධිපති පරපෝෂි ජීව විද්‍යා අංශය, ජේරාදෙනිය විශ්ව විද්‍යාලය
- ආචාර්ය අශෝක දුංගොල්ල, පශු වෛද්‍ය පීඨය, ජේරාදෙනිය විශ්ව විද්‍යාලය
- මහාචාර්ය පීටර් නන්බර්ග් කොලොන්ග් විශ්ව විද්‍යාලය, ජර්මනිය

මානව සම්පත් සංවර්ධනය

2012 වසර තුළදී අධ්‍යාපන දෙපාර්තමේන්තුවේ සහයෝගයද ලබා ගෙන අධ්‍යාපනික වැඩසටහන් 6 ක් දියත් කරන ලදී. ස්වභාවික පරිසර අධ්‍යාපනය ඇතුළත් මෙම වැඩසටහන සඳහා පොළොන්නරුව දිස්ත්‍රික්කයේ සිසුන් 300 ක් සහභාගී විය.

- ස්ථානය - ස්මිත්සෝනියන් ක්ෂේත්‍ර පර්යේෂණ මධ්‍යස්ථානය/ රාජකීය විද්‍යාලය, පොළොන්නරුව 2012 ජූනි 23, ජූලි 7, ජූලි 28, අගෝස්තු 15, සැප්තැම්බර් 26, සැප්තැම්බර් 29 සිසුන් 50 ක් හා ගුරුවරුන් සහභාගී විය
- බිබිසි විනුපට කණ්ඩායම සහ ව්‍යාපෘති සාමාජිකයින් ප්‍රායෝගික හා දේශන පාඩම් මාලාවක් 'පාරිසරික වාර්තා නිපදවන්නේ කෙසේද?' මැයි පවත්වන ලදී. (ස්ථානය- පොළොන්නරුව රාජකීය විද්‍යාලය, සිසුන් 150 ක් හා ගුරුවරුන් සහභාගී විය.)

දේශන හා සම්මන්ත්‍රණයන්

- ඩබ්.ඩීටීටී, 2012 මාර්තු 15 ශ්‍රී ලංකා වන ජීවී හා ස්වභාවික පරිසර ආරක්ෂණ සංවිධානය 'වදුරන් පිළිබඳ ගැටළු:මිත්‍යාවන් හා විසඳුණ'
- ඩබ්.ඩීටීටී, 2012 ඔක්තෝම්බර් 20 මගපෙන්වන්නන් හා දේශක සංගමය. 'ශ්‍රී ලංකාවේ වානරයින් ' සහ වානර අධ්‍යාපනික වැඩසටහන්

7.4 ආහාර විද්‍යාව හා පෝෂණය

ව්‍යාපෘති නියමු :

ආචාර්ය රුවිනි ලියනගේ (පර්යේෂණ ආචාර්ය) පර්යේෂණ තොරතුරු

2011 වර්ෂයේ ජනවාරි මස ආරම්භ කරන ලද මෙම ව්‍යාපෘතිය මගින් ශ්‍රී ලාංකීය පෝෂණ තත්ත්වයන් ඉහල නැංවීම අරමුණු කර ගෙන ඇත. ශ්‍රී ලංකාව තුළ ස්වභාවිකව දක්නට ඇති ආහාරයන් ඒ සඳහා පිලියම් සෙවීම ප්‍රධාන වශයෙන් සිදුකෙරේ. ආහාර නිෂ්පාදනයන් හි ගුණාත්මකභාවය සුරක්ෂිත කිරීම, දේශ රසායනයන් සඳහා විවිධ ආහාරයන්හි බලපෑම අධ්‍යයනය කිරීම, ආහාර පෝෂණය හා සුභ සාධනය යන කරුණු අතර සම්බන්ධතාවයන් අධ්‍යයනය කිරීම මෙම ව්‍යාපෘතියෙහි අන්තර්ගත වේ. වර්තමාන ශ්‍රී ලංකාවෙහි පවතින පෝෂණ ගැටළු සඳහා හේතුවන මූලික කරුණු ලෙස අධ්‍යාපන පසුබිම හා ආදායම් උපයුතු තත්ත්වය හැඳින්විය හැක. අඩු ආදායම්ලාභී පවුල් වල ගර්භණීමාතාවන් සහ ළමුන් අතර පෝෂණ උපයුතුවන් දක්නට ලැබේ. එමෙන්ම නගරබදුව ජීවත් වන මධ්‍යම හා ඉහල පන්තියේ ජනතාව අතර ආහාර හේතුවෙන් පැන නැගෙන ස්ට්‍රලතාව සහ දියවැඩියාව වැනි රෝග දක්නට ලැබේ. ගර්භණී මවු වරුන් සහ ළමුන් අතර දක්නට ලැබෙන පෝෂණ උපයුතු ගැටළු සඳහා විසඳුමක් ලෙස අදාළ පෝෂණ ගුණාංගයන්ගෙන් සපිරි ස්වභාවික ආහාර ලබාදිය හැක. ඒ සඳහා දේශීය වශයෙන් ලබාගත හැකි ශාක විශේෂයක් ලෙස මුරුංගා හඳුනාගෙන ඇත. ශ්‍රී ලංකාවේ දිස්ත්‍රික්ක අටකින් ලබාගත් මුරුංගා පත්‍රයන්හි ක්ෂුද්‍රපෝෂක සංයුතිය හා ප්‍රෝටීන අන්තර් ගතය පිළිබඳ අන්වේෂණයන් සිදුකර ඇති අතර පෝෂණ උපයුතු ගැටළු සඳහා ලබාදිය හැකි ප්‍රෝටීන හා ක්ෂුද්‍රපෝෂක ප්‍රභවයක් බවට මේ වන විට තහවුරු වී ඇත. ඊට අමතරව මූලික අධ්‍යයන ආයතනයේ අර්ධමාත්‍ර රෝපණ ඇල්ගාවක් ලෙස ස්ථාපිත කල ස්පිරුලිනා ජලදෙන්නිස් නැමැති ක්ෂුද්‍ර ඇල්ගේ විශේෂයද විශිෂ්ඨ ගුණයේ ප්‍රෝටීන, ක්ෂුද්‍ර පෝෂක සහ ප්‍රතිඔක්සිකාරක ප්‍රභවයන් බව තහවුරු කරගෙන ඇත. ශ්‍රී ලංකාව තුළ සාමාන්‍යයෙන් පරිභෝජනයට ගැනෙන කවිපි ප්‍රභේදයන්ගේ සෞඛ්‍යාත්මක ගුණාංගයන් පිළිබඳව පරීක්ෂා කිරීම සඳහා ද අධ්‍යයනයක් සිදු කරන ලදී. ලබාගත් ප්‍රතිඵල වලට අනුව බොම්බේ සහ MI35 යන ප්‍රභේදයන් විසින් අධ්‍යයනයට යොදාගත් මියන්ගේ අන්තරංග මේද ප්‍රමාණය සැලකිය යුතු වශයෙන් අඩුකරන බව පැහැදිලි විය.

පේරාදෙණිය විශ්ව විද්‍යාලයේ කෘෂි විද්‍යා පීඨයේ සහයෝගීතාව ලබා ගනිමින් එම පරීක්ෂණයන් සිදුකරන ලදී.

පර්යේෂණ විද්‍යාඥ : මහාචාර්ය එස්.ඒ. කුලසූරිය

පර්යේෂණ සහකාර : ඔෂිනි පෙරේරා, නිශාන්ත විජේසූරිය (ජාතික විද්‍යා පදනමේ අරමුදලින්)

පෝෂ්ඨ මාණ්ඩලික තාක්ෂණ නිලධාරී : අයිරාංගනි තුම්පැල.

රූපය: මුරුංගා කොළ කුඩු

රූපය: ස්පිරුලිනා ජලදෙන්නිස් රෝපිතයන්

7.4.1. කවිපි යොදා ගැනුණු ආහාරයන් භාවිතයෙන් මිශ්‍රණ තුල අන්තර්ගත මේද ප්‍රමාණය සහ නේකල් ක්ෂුද්‍ර ශාක ප්‍රමාණයන් අඩු වැඩි වන ආකාරය අන්වේෂණය කිරීම.

ඉමාන්.එල්. පෙරේරා ², ලක්මිණි වඩුආරච්චි ², ඔමිනි පෙරේරා ¹, එන්.විජේසූරිය ¹, බර්නා ශ්‍රී. ජයවර්ධන², ජනක් කේ විද්‍යානාරච්චි ², සහ රුවිනි ලියනගේ¹.

¹ආහාර විද්‍යා හා පෝෂණ ව්‍යාපෘතිය, මූලික අධ්‍යයන ආයතනය, හන්තාන පාර, මහනුවර² සත්ත්ව විද්‍යා අංශය , ජේරාදෙනිය විශ්ව විද්‍යාලය ³ කෘෂි පද්ධති අංශය, රජරට විශ්ව විද්‍යාලය

හැඳින්වීම

කවිපි (vigna unguiculata L.walp) යනු ශ්‍රී ලංකාවෙහි වැවෙන ප්‍රධානතම රනිල ධාන්‍ය විශේෂයක් වේ. කවිපි බීජ මගින් ප්‍රෝටීන, වැදගත් විටමින, නන්තූ, කාබෝහයිඩ්‍රේට්, ඛනිජ සහ අංශුමාත්‍ර මූලද්‍රව්‍යයන්ට අමතරව ප්‍රතිමක්ෂිකාරකයන් ද ලබාගත හැක.(මොසස්, 2006).

මිනිස් සිරුරෙහි අඩංගු රුධිර කොලෙස්ටරෝල් ප්‍රමාණය අඩු කිරීම සහ එමගින් කිරීටක හෘදයාබාධ සඳහා ඇති අවදානම ලිහිල් කිරීම සඳහා ආහාර වල ඇති බලපෑම පිළිබඳව මෑත කාලීනව ඉහල අවධානයක් යොමු වී ඇත.(ෆ්රෝටා සහ පිරිස,2008) මෙම අධ්‍යයනය මගින් මේද බහුල ආහාර ලබා දුන් මිශ්‍රණයේ ශරීර තුල රුධිර තරලයෙහි ලිපිඩ සහ මහබඩවැලේ බැක්ටීරියා ඝනත්වයන් වෙනස් වීම කෙරෙහි කවිපි ප්‍රභේද හතරක බලපෑම අධ්‍යයනය කරන ලදී.

ක්‍රමවේදය

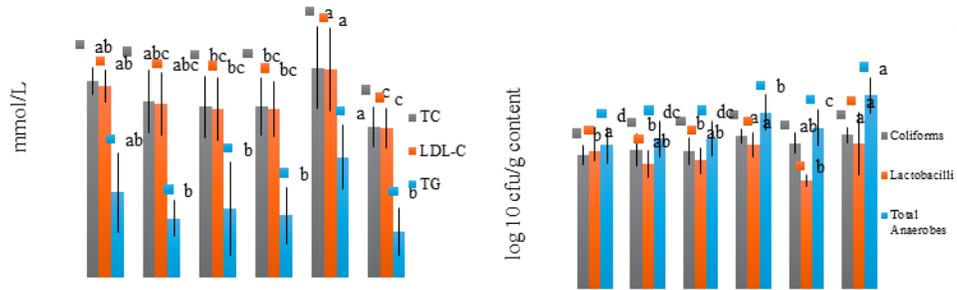
සති හයක් වයසැති පිරිමි මිශ්‍රණ තිස්හය දෙනෙකු ප්‍රතිචලිත 6 ක් සහිත කණ්ඩායම් හයකට අනුමු ලෙස බෙදා වෙන් කරන ලදී. අනතුරුව ඔවුන් තනි තනිව කුඩු වලට දමා ඇති අතර දින හතක අනුකූල කාලසීමාවකින් අනතුරුව පරීක්ෂණාත්මක ආහාර ලබාදීම සිදු කෙරුණි. AIN-93G අර්ධ වශයෙන් පිරිසිදු කරන ලද කෘන්තකයන් ආහාර වශයෙන් ලබාදුන් අතර ඉහල මේද ප්‍රමාණයක් ඇතුළත් කිරීමට 23% ක් සුකර මේදය එකතු කරන ලදී. (ඊවිස් සහ පිරිස,1991)

20% ක් මෝරු සහිත මේද ආහාර (CNF) 20% ක් වරුණි කවිපි ප්‍රභේදයේ කුඩු සහිත මේද ආහාර (WAF), 20] ක් බොම්බේ කවිපි ප්‍රභේදයේ කුඩු සහිත මේද ආහාර (BBF), 20] ක් දඹල කවිපි ප්‍රභේදයේ කුඩු සහිත ආහාර 20% ක් M 135 කවිපි ප්‍රභේදයේ කුඩු සහිත ආහාර සහ 20% ක් මෝරු සහිත මේද රහිත ආහාර (CNN) යනුවෙන් ප්‍රතිකාරක හතරක් භාවිතා කරන ලදී. සතිපතා, ශරීරයේ බර සහ ආහාර පරිභෝජනය පිළිබඳ සටහන් කර ගැනුණි. මල අපද්‍රව්‍ය වෙහ වෙනම එක් රැස් කරන ලදුව අවසාන සතියේ ඒවායේ බර කිරීම සිදුවිය. සති හයකින් පසු සියළුම මිශ්‍රණ මරණයට කැප කරන ලද අතර නිර්වින්දන තත්ත්වයන් යටතේ රුධිරය එක් රැස් කර ගන්නා ලදී. අක්මාව, මහ බඩ වැල, වකුගඩු මේද සහ උදරය මේදයන් කපා බර කිරා ගන්නා ලදී. මහ බඩ වැලෙහි වෙසෙන කෝලිෆෝම් සහ සියළුම නිර්වායු ජීවීන් ගණනය කර ගැනුණි. රුධිර තරල ලිපිඩ රේඛනයන් විශ්ලේෂණය සිදුකළ අතර අක්මාවේ ප්‍රතිමක්ෂිකාරක ධාරිතාවයද ගණනය කරන ලදී. (වන් වේ ඇනෝවා) භාවිතයෙන් දත්ත විශ්ලේෂණය සහ ඩන්කන්ගේ බහු පරාස ප (Duncan’s multiple rang test) යොදා ගනිමින් මධ්‍යයන අගයන් ගණනය කෙරුණි.

ප්‍රතිඵල

මුළු රුධිරයේ මුළු කොලෙස්ටරෝල් (TC), HDLනොවන කොලෙස්ටරෝල් (LDL-C) සහ ට්‍රයිග්ලිසරයිඩ සාන්ද්‍රණයන්, බොම්බේ කවිපි කුඩු සහිත ආහාර සහ M 135කවිපි කුඩු සහිත ආහාර ලබාදුන් මිශ්‍රණ තුළ අඩුවෙන් දක්නට ලැබුණි. මෝරු සහිත ආහාර (CF) ලබාදුන් මිශ්‍රණ තුල සාපේක්ෂව ඉහල අගයන්

නිරීක්ෂණය විය. දවල කවිපි කුඩු සහ MI 135කවිපි කුඩු ලබා දුන් මියන් තුළ, මෝරූ (CF) ලබාදුන් මියන්ට සාපේක්ෂව ඉහල ලැක්ටොබැසිලස් ස්ථානවයක් වාර්තා විය.

රූපය 1: සති 6 ක් තුළ පරීක්ෂණාත්මකව ආහාර වේල ලබා දුන් මියන්ගේ අන්තර්ගත මේද ප්‍රමාණයන්

රූපය 2: සති 6 ක් පරීක්ෂණාත්මකව ආහාර ලබා දුන් මියන් තුළ කේකල් බැක්ටීරියා සහතිකයන්

නිගමනය

කවිපි අන්තර්ගත පරීක්ෂණාත්මක ආහාර ලබා දුන් මියන් තුළ අන්තර්ගත මේද පරිවෘත්තීය හා උණුදායක පැසීමෙහි විචලනයන් ඇති කළ හැක.

කුඩු කළමියන්,

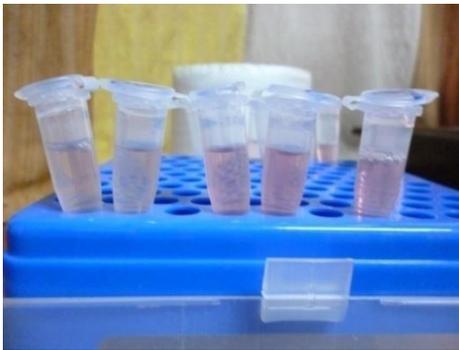
විච්ඡේදනයට සූදානම් කරන ලද මියන්

රුධිර නියැදිත් ලබා ගැනීම,

අවයව වෙන් කර ගැනීම

රුධිර නියැදිත් විශ්ලේෂණය,

ක්ෂුද්‍රජීවී අධ්‍යයනයන් සඳහා රෝපිතයන් පිළියල කිරීම

7.4.2. ශ්‍රී ලංකාවේ විවිධ දේශගුණික කලාප වලින් ලබාගත් මූරුංගා කොළ වල ක්ෂුද්‍රපෝෂක සංයුතීන් අන්වේෂණය

මී.එස්. පෙරේරා , ආර්.ලියනගේ, එස්.ඒ. කුලසූරිය

ආහාර විද්‍යා හා පෝෂණ ව්‍යාපෘතිය, මූලික අධ්‍යයන ආයතනය, හන්තාන පාර, මහනුවර සංකීර්තය

ශ්‍රී ලංකාවේ ගර්භණී මාතාවන් හා ළමුන් අතර දක්නට ලැබෙන ප්‍රධාන සෞඛ්‍ය ගැටලුවකි : ක්ෂුද්‍ර පෝෂක ඌනතාවය. යකඩ, සින්ක් හා කැල්සියම් ඌනතාවය ඒ අතරින් මූලික වේ. *Moringa oleifera* හෙවත් මූරුංගා යනු විවිධාකාර අරමුණු කීපයක් සඳහා යොදා ගැනෙන වැදගත් ශාකයක් වන අතර එහි පෝෂණීය ගුණාංගයන් මේ වන විට හඳුනා ගැනෙමින් පවතී. මෑත කාලීන පර්යේෂණ දත්තයන්ට අනුව මූරුංගා කොළ වල ගර්භණී සහ කිරිදෙන කාලසීමාව තුලදී අවශ්‍ය වන ක්ෂුද්‍ර පෝෂක බහුල වශයෙන් අඩංගු වේ. (ගුප්ත,2001 සහ මාර්තු 2005) කෙසේ වුවද ශ්‍රී ලංකාවේ මූරුංගා ශාක වල ක්ෂුද්‍රපෝෂක අන්වේෂණය පිලිබඳ සිදුකල අධ්‍යයනයන් මෙතෙක් වාර්තා වී නොමැත. එබැවින් මෙම අධ්‍යයනය මගින් ශ්‍රී ලංකාවේ දිස්ත්‍රික්ක අටකින් ලබා ගත් මූරුංගා ශාක පත්‍රයන්හි යකඩ, සින්ක්, කැල්සියම්, පොටෑසියම් සහ මැග්නීසියම් සංයුතීන් විශ්ලේෂණය කිරීම සිදුකරන ලදී.

ලබාගත් මූරුංගා කොළ නියැදි වියලා කුඩුකර දුටු නිස්සාරණය කිරීම සහ අනතුරුව FAAS භාවිතයෙන් මූලද්‍රව්‍ය සාන්ද්‍රණයන් අන්වේෂණය කරන ලදී. ලබාගත් දත්ත වලට අනුව යකඩ, සින්ක්, කැල්සියම්, පොටෑසියම් සහ මැග්නීසියම් පිළිවෙලින් ගත් කල (6-26)mg, (1-5)mg ,(1100-1600)mg ,(1600-2400)mg, සහ (290-818)mg, යන ප්‍රමාණයන්ගෙන් වියලි මූරුංගා කොළ කුඩු 100g තුළ අන්තර්ගතව තිබුණි. පොලොන්නරුව දිස්ත්‍රික්කයෙන් ලබාගත් කොළ නියැදි වල, අනෙකුත් දිස්ත්‍රික්කවලින් ලබාගත් කොළ නියැදිට සාපේක්ෂව ඉහල සින්ක්, යකඩ සහ පොටෑසියම් ප්‍රමාණයක් දක්නට ලැබුණි.

ප්‍රශ්න

1. මාර්තු, එම්.පී. 2005, මිරැක්ල් ට්‍රී . ලා කැනඩා : KOS හෙල්ත් පබ්ලිකේෂන්ස්
2. ගුප්ත, එල්.ජේ. (එඩ්) 2001 මිරැක්ල් ට්‍රී : ද මල්ටීපල් ඇට්‍රිබියුට්ස් ඔෆ් මොරිංගා, ඩාකාර්: සෙනේගල්

7.4.3. ස්පිරුලිනා ජලූටෙන්ටිස් ක්ෂුද්‍ර ඇල්ගාවන්ගේ පෝෂණීය ගුණාංගයන්

සී. ජයතිලක, මී. පෙරේරා, ආර්. ලියනගේ, එස්.ඒ. කුලසූරිය

ආහාර විද්‍යා හා පෝෂණ ව්‍යාපෘතිය, මූලික අධ්‍යයන ආයතනය, හන්තාන පාර, මහනුවර

වර්තමානයේ සංකීර්ණ ජීවන රටා සහ අවිධිමත් ලෙස ආහාර ගැනීමට හුරුවීම නිසා ජනතාව අතර ආහාර අතිරික්තයක් හෙවත් අවශ්‍ය ප්‍රමාණයට වැඩියෙන් ආහාර ගැනීමේ ප්‍රවණතාවක් දක්නට ලැබේ. ස්පිරුලිනා ජලූටෙන්ටිස් යනු ලෝකයේ මේ වන විට පෝෂණීය විකිස්සිය මෙන්ම මූල්‍යමය වශයෙන් ද ප්‍රචලිත වී ඇති ක්ෂුද්‍ර ඇල්ගාවකි. මෙම අධ්‍යයනය මගින් අධ්‍යයන ආයතනය තුල භරිතාගාර තත්ත්වයන් යටතේ වගාකරන ලද ස්පිරුලිනාවන්ගේ ආසන්න සංයුතීන්, වැදගත් ඛනිජයක් ලෙස පොටෑසියම්, කැල්සියම්, යකඩ සහ සින්ක් සංයුතීන්, ප්‍රතිඔක්සිකාරක ක්‍රියාකාරීත්වයන් සහ මුළු ෆීනෝල් සංයුතිය අන්වේෂණය කරන ලදී. A.O A.C, 2010 හි සඳහන් වන ක්‍රමවේදයට අනුව ආසන්න සංයුතිය නිමානය කෙරුණි. පොටෑසියම්, කැල්සියම්, යකඩ සහ සින්ක්, වැනි ක්ෂුද්‍ර පෝෂකයන් AAS භාවිතයෙන් විශ්ලේෂණය කරන ලදී. DPPH අර්ඝනය භාවිතයෙන් ප්‍රතිඔක්සිකාරක ක්‍රියාකාරීත්වයන් අධ්‍යයනය කෙරුණු අතර ඒ සඳහා ප්‍රමාණිකයන් ලෙස බියුටිලේට්ට්ට්

හයිඩ්‍රොක්සිල් ටොලුයින් (BHT) භාවිතා කරන ලදී. ගාලික් අම්ලය සහ ෆෝලික් - සියොකැල්ටේයු ප්‍රතිකාරකය ප්‍රමාණිකයන් ලෙස යොදා ගනිමින් මුළු ෆිනෝල සංයුතිය විශ්ලේෂණය කරන ලදී. ස්පිරැලිනා ප්ලැටෝටිස් තුළ

11.43 ± 0.15% ප්‍රමාණයක ප්ලොවැන්සි ද, 13.0 ± 0.5% ප්‍රමාණයක දල මේද සංයුතියක් ද, 0.78 ± 0.02%

ප්‍රමාණයක දල තන්තු සංයුතියක් සහ 60.1 ± 0.24% ප්‍රමාණයක දල ප්‍රෝටීන් සංයුතියක් ද අන්තර්ගත විය. ගණනය කරන ලද නිස්සාරිත නිදහස් නයිට්‍රජන් ප්‍රමාණය 2.13% ක් විය. ස්පිරැලිනා 100g තුළ, පොටෂියම්

13.52 ± 0.77, කැල්සියම් 1.68 ± 0.12, යකඩ 1.44 ± 0.22 සහ සින්ක් 0.023 ± 0.02 ප්‍රමාණයක් අන්තර්ගත බව සොයා ගැනුණි. ස්පිරැලිනාවන් DPPH ට එරෙහිව 375 mg/ml ප්‍රමාණයක ඉහල නිශේධක ක්‍රියාකාරීත්වයක් පෙන්නුම් කළ බවද තහවුරු කර ගැනුණි. එමෙන්ම කවිපි, මුං වැනි ධාන්‍ය, හරක් මස්, කුකුල් මස්, එළු මස් වල අඩංගු ප්‍රෝටීන් ප්‍රමාණය මෙන් තුන් ගුණයක් ද කිකිලි බිත්තර වල අඩංගු ප්‍රමාණය මෙන් පස් ගුණයක් ද, කකුළුවන්, ඉස්සන් හා සැමන් වල අඩංගු ප්‍රෝටීන් ප්‍රමාණය මෙන් තුන් හතර ගුණයක ප්‍රමාණයක් ද ස්පිරැලිනා වල අඩංගු වන බව සොයා ගැනුණි.

මේ ආකාරයෙන් ඉහල වශයෙන් ප්‍රෝටීන්, යකඩ, පොටෂියම්, කැල්සියම් සහ සින්ක් අන්තර්ගත වීමද ප්‍රතිඔක්සිකාරකයක් සහිත වීමද විශේෂයෙන් වාසිදායක වේ. ශ්‍රී ලංකාව තුළ බහුල වශයෙන් භාවිතයට ගැනෙන ආහාර ද්‍රව්‍යයන්ට සාපේක්ෂව මෙම ස්පිරැලිනාවන් තුළ පෝෂණීය හා විකිත්සීය ගුණාංගයන් අන්තර්ගත වන බැවින් ආහාර අතිරේකයක් ලෙස ස්පිරැලිනාවන් භාවිතා කිරීම මැනවින් යෝග්‍ය වේ.

මානව සම්පත් සංවර්ධනය

ඕ.එස්. පෙරේරා, පේරාදෙණිය විශ්ව විද්‍යාලයේ කෘෂි විද්‍යා පශ්චාත් උපාධි ආයතනයෙහි දුර්ගතපති උපාධිය සඳහා ලියාපදිංචි විය.

නිබන්ධන මාතෘකාව : මියන් තුළ අන්තරාගම මේද ප්‍රමාණය , අක්මා ප්‍රතිඔක්සිකාරක ධාරිතාවය සහ උණ්ඩුක සංක්ශේපනය කෙරෙහි බහුලව භාවිතයට ගැනෙන කවිපි අඩංගු ආහාර වල බලපෑම. ජාතික විද්‍යා පදනමේ ප්‍රතිපාදන යටතේ නිගාන්ත විජේසූරිය, පර්යේෂණ සහකාරවරයෙකු ලෙස බඳවාගැනුණි.

2012 වසර තුළදී පුහුණු කල සිසුන්

ස්වේච්ඡා පර්යේෂණ සහකාර

1. රුක්මිලා ජයමිණි බංගමුවගේ (මාස 6)
2. සුසන්ත හේරත් ඒකනායක (මාස 3)
3. සුභාෂි උභයවර්ධන - උපාධි අපේක්ෂක, පේරාදෙණිය විශ්ව විද්‍යාලය (සති 2)
4. සුමුදු සිතාරා අමරසේකර - උපාධි අපේක්ෂක, පේරාදෙණිය විශ්ව විද්‍යාලය (සති 2)

අවසන් වසර උපාධි අපේක්ෂක සිසුන්

1. ආර්.එම්.බී.කේ.එස්. රත්නමාලා -	කෘෂි විද්‍යා පීඨය, පේරාදෙණිය විශ්ව විද්‍යාලය (මාස 6)
2. ආර්.එම්.පී.සී.කේ. ජයතිලක -	කෘෂි විද්‍යා පීඨය, පේරාදෙණිය විශ්ව විද්‍යාලය (මාස 6)
3. ඩී.ඩබ්.එම්.එම්.එම්. කුමාරි -	කෘෂි විද්‍යා පීඨය, පේරාදෙණිය විශ්ව විද්‍යාලය (මාස 6)
4. ඉටාන් ලක්ෂාන් -	කෘෂි විද්‍යා පීඨය, පේරාදෙණිය විශ්ව විද්‍යාලය (මාස 6)
5. චතුර්කා රත්නායක -	කෘෂි විද්‍යා පීඨය, පේරාදෙණිය විශ්ව විද්‍යාලය (මාස 6)
6. ඩී.එම්.ඒ.බී. දිසානායක -	උගව වෙල්ලස්සවිශ්ව විද්‍යාලය (මාස 3)
7. පී.ඩබ්.ඒ.එස්. ලක්මිණි -	කෘෂි විද්‍යා පීඨය, රජරටවිශ්ව විද්‍යාලය (මාස 6)
8. ඩී.එස්.කේ. - මැදගොඩ -	උගව වෙල්ලස්සවිශ්ව විද්‍යාලය (සති 1)
9. නිගානි වීරසිංහ -	උගව වෙල්ලස්සවිශ්ව විද්‍යාලය (සති 1)

7.5 අණුක ජීව විද්‍යාව සහ ජාන විද්‍යාව

7.5.1 සෛල ජීව විද්‍යාව

ව්‍යාපෘති නියමු : ආචාර්ය ඩී.එන් මාගනආරච්චි (පර්යේෂණ ආචාර්ය)

ව්‍යාපෘතිය හැඳින්වීම

ශාක සෛල ජීව විද්‍යා ව්‍යාපෘතිය, සයනොබැක්ටීරියා ආශ්‍රිත පර්යේෂණයන් ද සමග 2004 වර්ෂයේ දෙසැම්බර් මසදී අරඹන ලදී. වර්ෂ 2009 දී මෙම ව්‍යාපෘතිය සෛල ජීව විද්‍යා ව්‍යාපෘතිය ලෙස නම් කෙරුණි. සයනොබැක්ටීරියා හා විදුබකියුලෝසිස් (ඝෂය රෝග කාරක බැක්ටීරියා) ආදී වශයෙන් ප්‍රධාන ක්ෂේත්‍ර දෙකකට අදාලව උප ව්‍යාපෘතීන් ලෙස අද වන විට මෙම පර්යේෂණ කටයුතු සිදුවන අතර ප්‍රයෝජනයට ගත හැකි සම්පත් යොදා ගනිමින් මානව සුභසාධනය සහ ජාතික සංවර්ධනයට දායකත්වය සැපයීම මෙහිලා අරමුණු කර ගෙන ඇත.

වෙන්කර වගා කරගත් ක්ෂුද්‍රජීවීන් හා ඔවුන්ගෙන් මිනිසාට ඇති විය හැකි බලපෑම හඳුනාගැනීම

සයනොබැක්ටීරියා හා ආර්කියා යනු ජීවයේ පරිණාමික වෘක්ෂයේ ප්‍රෝකැරියෝටික හා ඉයුකැරියෝටික ශාකා දෙකටම සමීප ලක්ෂණ පෙන්වනු ලබන සුවිශේෂී ජීව විශේෂ 2 කි. සයනොබැක්ටීරියාවන්ගේ හා ආර්කියාවන්ගේ ජෛව තාක්ෂණික විභවය මෑත කාලීනව බොහෝ සෙයින් අවධානයට ලක් වූ ආකර්ෂණීය කරුණක් විය. මෙම ව්‍යාපෘතියේ අරමුණ වූයේ ශ්‍රී ලංකාවේ මිරිදිය ජලාශ වල හා උණුදිය උල්පත් වල වෙසෙන සයනොබැක්ටීරියාවන්ගේ හා ආර්කියාවන්ගේ අති විශාල විවිධත්වය හා විභවතාවය පිළිබඳ තොරතුරු සොයා ගැනීමයි. මිනිස් සෞඛ්‍යයට බරපතල තර්ජනයක් ලෙස සැලකෙන සයනොබැක්ටීරියාවන් නිපදවන ධූලක (විෂ) බහුලවම දැකිය හැකි වනුයේ පානීය ජල මූලාශ්‍ර වල බව සොයා ගෙන ඇත. සයනොබැක්ටීරියාවන්ගේ ධූලකජනකතාවය නිර්ණය කිරීම මගින් ජලාශ වල ධූලක වර්ධනය පිළිබඳ පූර්ව නිගමනයකට එළඹිය හැකි වූ අතර ධූලක නාශනය පිළිබඳ පූර්ව මැදිහත්වීමකට හැකියාව ලැබීමත්, සෞඛ්‍ය ගැටළු අවම කර ගැනීමට හැකියාව ලැබීමත් වැදගත් වේ. අනෙකුත් රටවල සිදු කෙරෙන ආකාරයට ජල ප්‍රභවයන් හි ධූලක මට්ටම කෙරෙහි නිරන්තරයෙන් අවධානය යොමු කිරීම ඇති විය හැකි සෞඛ්‍ය අවදානම අවම කිරීමේලා අත්‍යවශ්‍ය වේ.

සයනොටොක්සින් සහ හඳුනාගොත් දරුණු වකුගඩු රෝගය (CKDU)

ධූලක ජනනය කරන සයනොබැක්ටීරියා යනු විශේෂයෙන්ම පානීය හා නැවත භාවිතය සඳහා යොදා ගැනෙන ජල ප්‍රභවයන්හි හටගන්නා වර්ධනය වෙමින් පවතින ප්‍රබල සෞඛ්‍ය තර්ජනයක් ලෙස හඳුනාගෙන ඇත. මිරිදිය ජලාශ පද්ධතීන්හි ඇති මෙබඳු සයනොබැක්ටීරියා ධූලක වලට සෘජු හා සෘජු නොවන මාර්ග යන ක්‍රම දෙකම ඔස්සේ නිරාවරණය වීම පැහැදිලිවම මිනිස් සෞඛ්‍යයට තර්ජනයක් බවට පත් වෙමින් ඇත. මෙම සයනොටොක්සින් අතුරින් මයික්‍රොසිස්ටින් සහ සිලින්ඩ්‍රොස්පිරිමොස්සින් වඩාත් බහුල ධූලක වර්ග ලෙස ලොව පුරා මිරිදිය ජලාශ වල දැකිය හැක. ශ්‍රී ලාංකීය මිරිදිය ජලාශ වල දැකිය හැකි සයනොබැක්ටීරියා උඩුමණ්ඩි පිළිබඳ අවධානය පසුගිය වසර කිහිපය තුළ වර්ධනය වීමට හේතුවක් වූයේ උතුරුමැද පලාත හා ඒ අවට ප්‍රදේශ වල වසංගත තත්ත්වයෙන් පැතිරයන හඳුනා ගොගත් දරුණු වකුගඩු රෝගයයි. (CKDU) කෙසේ වෙතත් මෙම රෝගය ඇති වීම ව්‍යාප්තවීම සහ ඊට බලපාන කරුණු පිළිබඳව මෙතෙක් අනාවරණය වී නොමැති අතර ඒ සම්බන්ධව සිදුකර ඇති අධ්‍යයනයන් ද ඉතා අවමය. මෙයට හේතුව ලෙස ජෛවීය හා රසායනික සංයෝගයන්ගේ ඒකාබද්ධ බලපෑමක්; බොහෝ විට එම ප්‍රදේශ වල ජලාශ වල පවතින සයනොටොක්සින් විය හැකි බව අනුමාන කෙරේ. එබැවින් මෙබඳු ජලාශ වල වැඩෙන සයනොබැක්ටීරියා හඳුනාගැනීම තුළින් සයනොටොක්සින් නිපදවන සයනොබැක්ටීරියා විශේෂයන් පිළිබඳ නව්‍ය වූත් වේගවත් වූත් අණුක විශ්ලේෂණයක් සිදුකිරීම දිගු කාලීන අරමුණක් විය. මේ හේතුවෙන් සයනොටොක්සින් යනු ජෛව දූෂකයක් ලෙසින් අප විසින් හඳුනාගන්නට යෙදුණු අතර සයනොටොක්සින් ප්‍රමාණය නිර්ණය කිරීම සඳහා අණුක ජෛව රසායනික හා ජෛවාඝර්ෂණ ශිල්පක්‍රම යොදා ගැනීමේ වැදගත්කම තහවුරු කෙරිණි.

ජාන නිරූපණ විශ්ලේෂණය; ශ්‍රී ලංකාවේ පැතිරයන දුරුණු වකුගඩු රෝගය (CKDU) හා බැඳී සොයා නොගත් පුරුක හඳුනාගැනීම

හඳුනානොගත් දුරුණු වකුගඩු රෝගයෙන් පෙළෙන රෝගීන්ගේ ජාන නිරූපණ විශ්ලේෂණ අධ්‍යයනයක් මෙතෙක් සිදුකොට නොමැත. ඒ පිළිබඳ මූලික අධ්‍යයනයක් සිදු කිරීමෙන් තෝරාගත් ජාන සඳහා (ඖෂධ, පාරිසරික සාධක, බැර ලෝහ, දියවැඩියාව, Xenobiotics, සහ ඔක්සිකාරක ආතතිය etc) මානව පාලකයන් හා රෝගී වකුගඩු සාම්පලයන් හි Real time PCR සමග RNA නිරූපණයන් කිරීමෙන් ජාන නිරූපණ ආකාරයන් (පෛච සලකුණු ආකාරයන්) හඳුනාගැනීම මගින් ඇති විය හැකි අවදානම් සාධකයන් නිර්ණය කල හැකි වේ.

බහුඖෂධ ප්‍රතිරෝධී ක්ෂය රෝග කාරක බැක්ටීරියා (MDR- TB)

ඖෂධ සංවේදී ක්ෂය රෝගයට වඩා වැඩි මර්ත්‍යතාවයකින් පැතිර යන බහුඖෂධ ප්‍රතිරෝධී ක්ෂය රෝගය මහජන සෞඛ්‍යයට දැඩි බලපෑමක් එල්ල කර ඇත. ක්ෂය රෝග මර්දනයේදී මුහුණපෑමට ඇති ප්‍රධානම අභියෝගයන් නම් ඉක්මනින් රෝගය හඳුනාගැනීම, ප්‍රතිබැක්ටීරියා ප්‍රතිකර්ම ප්‍රතිශක්තිකරණය සහ මූලිකවම ක්ෂය රෝග ප්‍රතිරෝධී ප්‍රභේද ඇති වීම වර්ධනය හා පැතිරීම වැළැක්වීමයි. මෙම ව්‍යාපෘතිය ඔක්තෝම්බර් මාසයේදී සම්පූර්ණ කරන ලද අතර අවසන් වාර්තාව ජාතික පර්යේෂණ සභාව (NRC) වෙත භාර දෙන ලදී. මයිකොබැක්ටීරියම් රියුබ්කියුලෝසිස් මාදිලි වල විකෘතීන් නිර්ණය කිරීම හා isoniazid හා rifampin යන ඖෂධ සඳහා ප්‍රතිරෝධීතාවය මැන බැලීම මෙම අධ්‍යයනයේදී අප විසින් සිදුකරන ලදී. එම නිසා ඖෂධ සංවේදීතාවයේ සෘජු නිර්ණය සඳහා මෙම ශිල්ප ක්‍රමය යොදා ගත හැකි අතර සම්ප්‍රදායික රෝපණ පෛවාර්ෂකයන් සඳහා වැයවන කාලය අඩු කර ගත හැකි වේ.

ක්ෂය රෝග කාරක නොවන මයිකොබැක්ටීරියා නිර්ණය උදෙසා වේගවත් ක්‍රමයක් සොයාගැනීම (NTM)

දර්ශීය නොවන මයිකොබැක්ටීරියම් යනු සුලභ රෝග කාරක ක්ෂුද්‍රජීවියෙකු වන අතර පෙර සිට පැවති පෙනහළු ව්‍යාධි වලින් පෙළෙන රෝගීන් හා ප්‍රතිශක්ති මර්දනයට ලක් වූ රෝගීන් හට බලපෑම් ඇති කරනු ලබයි. ක්‍ෂීට නියැදි වලින් සෘජුවම ලබාගත් රියුබ්කියුලෝසිස් නොවන මයිකොබැක්ටීරියාවන්, ඉක්මනින් වැඩෙන සහ සෙමින් වැඩෙන ලෙස වෙන වෙනම නිර්මාණය කිරීම සඳහා අණුක පෛවාර්ෂකයක් ප්‍රශස්ත මට්ටමට වැඩි දියුණු කිරීම අපගේ අධ්‍යයනයේදී සිදුකරන ලදී. මෙම ව්‍යාපෘතිය නිම කිරීමේ අවසන් අදියරෙහි පවතී.

ප්‍රශස්තිකරණය කරන ලද MIRU-VNTR සලකුණු කිරීමේ ක්‍රමවේදය හා Spoligotyping ක්‍රමවේදය රියුබ්කියුලෝසිස් සඳහා වූ ජනගහන මූලික අණුක වසංගත අධ්‍යයන සඳහා යොදා ගැනීම.

මයිකොබැක්ටීරියම් මාදිලි අණුක ක්‍රම වේද යොදාගෙන සලකුණු කිරීම මේ වන විට රියුබ්කියුලෝසිස් පැවැත්ම, පාලනය හා නිවාරණය උදෙසා යොදා ගන්නා වැදගත් ක්‍රමෝපායයන් බවට පත්ව ඇත. මෙම අධ්‍යයනයේදී අරමුණු කර ගැනුණේ මහනුවර මධ්‍යම ලය සායනයට පැමිණෙන රෝගීන් සහ බෝගම්බර බන්ධනාගාර රැඳවියන්ගෙන් ලබාගත් නියැදි වලින් වෙන් කර ගත් මයිකොබැක්ටීරියම් රියුබ්කියුලෝසිස් රෝපිතයන් MIRU-VNTR සලකුණු කිරීමේ ක්‍රමවේදය හා Spoligotyping ක්‍රමවේදය යොදාගෙන පුද්ගලයාගෙන් පුද්ගලයාට පෙනහළු ක්ෂයරෝගය පැතිරෙන ආකාරය අධ්‍යයනය කිරීමයි.

මහාපරිමාණයෙන් Spirulina රෝපණයන් සිදුකිරීම

මහත්මා ගාන්ධි මධ්‍යස්ථානයේ සහයෝගීතාවය ද ඇතිව මහාපරිමාණයෙන් රට තුළ Spirulina රෝපණයන් ව්‍යාප්ත කිරීම මෙහිලා ප්‍රධාන අරමුණු වේ. Spirulina යනු අඩු යෙදවුමක් තුළින් ස්වයං සහයෝගී වෙළඳ

වටිනාකමක් ලබාගත හැකි රෝපණයකි. ස්පිරැලිනා නිත්‍ය රෝපිතයන් දැනට විද්‍යාගාර තත්ත්ව යටතේ විවෘත ටැංකි වල වගා කිරීම සඳහා අලුතෙන් සූත්‍රය කරන ලද පිරිවැය ඵලදායී විකල්ප රසායනික ද්‍රව්‍ය සහිත මාධ්‍යයක් යොදා ගන්නා ලදී.

පර්යේෂණ සහකාර

ආර්.පී. වනිගනුංග (IFS), එච්.එම්.ලියනගේ (IFS)

ඩී.කේ. වීරසේකර (IFS) , එස්.මහේෂ්වරන් (NRC – ඔක්තෝම්බර් 31 දක්වා)

පර්යේෂණ විශේෂඥ සහ කාර්මික සහායක (Spirulina ව්‍යාපෘතිය සඳහා)

මහාචාර්ය එ.ස්.ඒ. කුලසූරිය (බාහිර පර්යේෂණ මහාචාර්ය)
ඒ.ටී. තෙන්නකෝන්

සහයෝගීතාවයන් :

ආචාර්ය එන්.වී. චන්ද්‍රසේකරන් (කොළඹ විශ්ව විද්‍යාලය)
වෛද්‍ය ටී. අබේසේකර (මහරෝහල, මහනුවර)
මහාචාර්ය එස්. යසවර්ධන (ශ්‍රී ජයවර්ධනපුර විශ්ව විද්‍යාලය)

සෛල ජීව විද්‍යා ව්‍යාපෘතිය, පර්යේෂණ කණ්ඩායම

7.5.1.1 සයනො බැක්ටීරියාවන්ගේ අණුක වංශ ප්‍රවේණිය හා මයික්‍රොසිස්ටික් නිපදවීම.

ආර්.පී.වනිගනුංග, ඩී.එන්.මාගනආරච්චි

සෛල ජීව විද්‍යා ව්‍යාපෘතිය, මූලික අධ්‍යයන ආයතනය, හන්තාන පාර, මහනුවර

සයනොබැක්ටීරියා යනු උණු දිය උල්පත්, කාන්තාර, ඇන්ටාක්ටික් කලාපය ඇතුළුව ලෝකයේ සියළුම පරිසර තත්ත්වයන් හි දැකිය හැකි ප්‍රභාසංස්ලේෂී බැක්ටීරියා කාණ්ඩයකි. ඒ අතරින් සයනොබැක්ටීරියා මාදිලි කිහිපයක් ධූලක නිපදවන අතර එමගින් පලප් ජීවීන්ට බලපෑම් ඇතිවිය හැකි අතර මානව සහ සත්ත්ව ගහනයන්ට ද සෞඛ්‍ය ගැටළු ඇති විය හැක. ලොව පුරා මිරිදිය ප්ලාශ උඩුමණ්ඩි වල බහුලවම දැකිය හැකි සයනොබැක්ටීරියා ධූලකය වනුයේ අක්මා විෂ මයික්‍රොසිස්ටික්ය.

අරමුණ

විවිධ පල ප්‍රභවයන් ලබාගත් සයනොබැක්ටීරියාවන් රූපවිද්‍යාත්මකව හා අණුකවිද්‍යාත්මකව විශ්ලේෂණ මගින් වර්ගීකරණය සහ වෙන් කර ගත් සයනොබැක්ටීරියාවන්ගෙන් මයික්‍රොසිස්ටික් නිපදවීම. නිර්ණය කිරීම මෙහි අරමුණ විය.

ප්‍රතිඵල

ප්ලාශ වල සයනොබැක්ටීරියා විවිධත්වය වර්ගීකරණය කිරීම සඳහා සියඹලා වැව, තිබ්බටු වැව, බිබ්බල දා වෙහෙර වැව, කරවිල හේන වැව, නාලන්දා අමුණ, නොවීවිකුලම වැව යන ස්ථාන වලින් පස් හා පල සාම්පල් ලබා ගන්නා ලදී. වෙන් කරගත් සයනොබැක්ටීරියාවන් තාවකාලිකව *Limnothrix sp.*, *Leptolyngbya sp.*, *Phoromidium sp.*, *Synechocystis sp.*, *Pesudoanabaena sp.*, *Chroocococcus sp.*, සහ *Aphanothece sp.*, ලෙස හඳුනා ගන්නා ලදී. ඉහත ලබා ගත් පල සාම්පල් වලින් නිස්සාරණය කරගත් DNA සහ 16 S RNA ජානය සඳහා රෝපිතයන් PCR ප්‍රතික්‍රියාවට භාජනය කරන ලද අතර සයනොබැක්ටීරියා විශේෂිත ඔලිගොනියුක්ලියෝ ප්‍රයිමර්ස් යොදා ගෙන විශේෂිත 450 bp DNA කොටස ලබා ගන්නා ලදී. 16 S t RNA ජාන විස්ථාරකය DGGE සහ DNA අනුපිලිවෙල විශ්ලේෂණය යන ක්‍රම මගින් රන්ගිරි උල්පත, හෙළීමී වැව, මහඔය, කන්නියා, මහව යන ස්ථාන වලින් ලබාගත් සාම්පල විශ්ලේෂණය කිරීමේදී සයනොබැක්ටීරියා ඝනයන් වන *Chroococcidipsis*, *Oscillatoria*, *Calothrix*, *Leptolyngbya* සහ *Xenococcus* හට අයත් වන විශේෂයන් හඳුනා ගන්නා ලදී. *Chroococcidipsis*, *Nostoc* සහ *Anabaena* වල මයික්‍රොසිස්ටික් නිපදවීමේ හැකියාව *mcyA* ජානය උපයෝගී කරගෙන සිදුකරන ලද PCR ප්‍රතිඵල මගින් තහවුරු විය. HPLC විශ්ලේෂණ මගින් මයික්‍රොසිස්ටික් – RR *Chroococcidipsis* මාදිලි IR හා L 5 හිද මයික්‍රොසිස්ටික් – LR *Chroococcidipsis* මාදිලි IR සහ D3 හිදී ද මයික්‍රොසිස්ටික් YR මාදිලි IR,LS Batti .6.2 , D3 සහ YRS 4a වලද හඳුනා ගන්නා ලදී. *M.aeruginosa* (PCC 7941), *M aeruginosa* BL සහ *Chroococcidipsis* රෝපිතයන් හි පූර්ණ මයික්‍රොසිස්ටික් සාන්ද්‍රණය PPI ජෛවාසර්ෂණය යොදා ගෙන නිර්ණය කරන ලදී.

7.5.1.2. සයනොටොක්සික් සහ හඳුනා නොගත් දරුණු වකුගඩු රෝගය

ආචාර්ය ඩී.එන්.මාගන ආරච්චි, එච්.එම්.ලියනගේ

සෛල ජීව විද්‍යා ව්‍යාපෘතිය, මූලික අධ්‍යයන ආයතනය, හන්තාන පාර, මහනුවර

හැඳින්වීම:

මිරිදිය ප්ලාශ වල පවතින සයනොටොක්සික් අතුරෙන් මයික්‍රොසිස්ටික් සහ සිලින්ඩ්‍රොස්පරොටොක්සික් මිනිස් වකුගඩු සහ අක්මා ක්‍රියාකාරීත්වය අඩපණ කරන ප්‍රධානතම ධූලක ලෙස හඳුනා ගෙන ඇත.

අරමුණ

සිලින්ඩ්‍රොස්පර්ටොප්සින් මාදිලි වෙන් කර ගැනීම, ඔවුන්ගේ අණුක ලක්ෂණ විදහා දැක්වීම සහ ශ්‍රී ලංකාවේ හඳුනා නොගත් දුරුණු වකුගඩු රෝගය සඳහා සයනොටොක්සින් අවදානම් සාධකයක් ද යන්න සොයා බැලීම

ප්‍රතිඵල

මෙම රෝගීන් ජලය ලබා ගන්නා අනුරාධපුර, ගිරාදුරුකෝට්ටේ, නිකවැව/පොල්පිනිගම ප්‍රදේශ වල වැව් ජල සාම්පල නියැදි හා ගිරාදුරුකෝට්ටේ වකුගඩු සායනය වෙත පැමිණෙන CKDU රෝගීන්ගේ රුධිර සාම්පල ලබා ගැනුණි. යාපනය, මොනරාගල සහ මහනුවර ප්‍රදේශ වලින් ලබා ගත් පාලක ජල සාම්පල් වල රූප විද්‍යාත්මක විශ්ලේෂණයන් සිදුකරන ලදී. එමගින් Aphanotheca, Dermocarpa, Calothrix, Phormidium, Chroococcidopsis, Synechocystis, Synechococcus, Anabaena, Chroococcus, Westiellopsis, Xenococcus, Oscillatoria, Chlorogloeopsis, Limnothix etc. යන විශේෂයන් ධූලක නිපදවන්නන් ලෙස දැල වශයෙන් හඳුනා ගැනුණි. මූත්‍රා සහ රුධිර නියැදි වල 16 S r RNA ජානය සඳහා PCR සිදු කෙරිණි. සාම්පල 22 ක් DNA අනුපිලිවෙල විශ්ලේෂණය කර Hapalosiphon, Leptolyngbya, Tolypothrix, Phormidium, Mastigocladus, Anabaena, Nostoc, Chroococcus සහ රෝපණය නොකළ සයනොබැක්ටීරියා ලෙස හඳුනා ගන්නා ලදී. තවත් ජල සාම්පල 8 ක් 16 S r RNA සහ Cyt ජාන සඳහා විස්ථාරණය කරන ලදී. මෙම සාම්පල විශ්ලේෂණයෙන් Phormidium, Oscillatoria, Raphidiopsis, Cylindrospermopsis සහ රෝපණය නොකළ සයනොබැක්ටීරියා ලෙස හඳුනා ගන්නා ලදී. CKDU රෝගීන්ගේ රුධිර සාම්පල් 50 කින් වෙන් කර ගත් DNA සහ 16 S r RNA සඳහා PCR කරන ලදී. කිසිදු විස්ථාරණයක් සිදු නොවීමෙන් සයනොබැක්ටීරියා නොමැති බව තහවුරු වුණි. Microcystest මගින් හුදු රෝපණ 8 ක් සහ නිකවැව/පොල්පිනිගම ප්‍රදේශ වලින් ලබාගත් සාම්පල 25 ක් ද ප්‍රමාණාත්මකව microcystin සාන්ද්‍රණය (මධ්‍යයන්‍ය 0.952 ug/L) ලබාගන්නා ලදී. මෙම සාම්පල සඳහා ELISA පරීක්ෂණය ද කිරීමෙන් ප්‍රමාණාත්මකව සිලින්ඩ්‍රොස්පර්ටොක්සින් සාන්ද්‍රණය (මධ්‍යයන්‍ය 0.036 ng/ml) ලබා ගන්නා ලදී. ජලාශ 2 ක ජල සාම්පල මගින් සයනොටොක්සින් නිස්සාරණය කරගත් අතර CKDU රෝගීන් දෙදෙනෙකුගේ රුධිර සාම්පල HPLC විශ්ලේෂණය සඳහා යොදා ගැනිණි.

7.5.1.3. PCR ජෛවාසර්ෂණය මගින් ඖෂධ ප්‍රතිරෝධී මයිකොබැක්ටීරියම් මාදිලි හඳුනා ගැනීම

ඩී.එන්. මාගන ආරච්චි, එම්. මනේෂ්වරන්, ඩී.කේ. චිරසේකර, ඩී. මැදුගෙදර

සෛල ජීව විද්‍යා ව්‍යාපෘතිය, මූලික අධ්‍යයන ආයතනය, හන්තාන පාර, මහනුවර

ශ්‍රීවසන ඒකකය, මධ්‍යම ලය සායනය, මහනුවර

හැඳින්වීම

ඖෂධ ප්‍රතිරෝධී මයිකොබැක්ටීරියම් මාදිලි දියුණු සහ දියුණු වෙමින් පවතින ප්‍රධාන ගැටළුවක් බවට පත් වී ඇත. ඖෂධ ප්‍රතිරෝධී ක්ෂය රෝගය (DR-TB) ජීවිත තර්ජන එල්ල කල හැකි අතර ක්ෂය රෝග මර්දන වැඩසටහන් වලට ද තර්ජනයක් විය හැක. එබැවින් එලදායි ප්‍රතිකාරක ක්‍රමවේදයන් සහ ඖෂධ ප්‍රතිරෝධී ක්ෂය රෝග පාලන ක්‍රමයන් යොදා ගැනීමට පෙර එබඳු ප්‍රතිරෝධී විශේෂයන් කල්තබා ගැනීම අත්‍යවශ්‍ය වේ.

අරමුණ

PCR සහ DNA සලකුණු කිරීම මත පදනම් වූ ක්‍රමවේදයන් පදනම් කරගෙන මහනුවර මහ රෝහලේ මධ්‍යම ලය සායනයට පැමිණෙන ක්ෂය රෝගීන් තුල මෙම ඖෂධ ප්‍රතිරෝධී ක්ෂය රෝගය හඳුනා ගැනීමට rpoB ,

inhA සහ KatG යන ජාන වල විකෘතිතාවයන් ඉලක්ක කර ගැනීම මගින් ඖෂධ ප්‍රතිරෝධී ක්ෂය රෝග මයිකොබැක්ටීරියම් මාදිලි හඳුනාගැනීම අරමුණු කරගෙන ඇත.

ප්‍රතිඵල

ක්ෂය රෝගීන්ගෙන් ලබා ගත් acid fast bacilli ඇති යැයි සැක ඇති බේට නියැදි 275 ක් ද එම සායනයටම පැමිණෙන acid fast bacilli අන්තර්ගත නොවන රෝගීන්ගෙන් ලබා ගත් බේට නියැදි 25 ක් පාලක නියැදි ලෙසද යොදා ගැනුණි. LJ/MB 7H10 මාධ්‍ය තුළදී අනුපාතික ක්‍රමය භාවිතා කරමින් isoniazid (INH) සහ rifampin සඳහා ප්‍රතිජීවක නම්‍යතාවය පරීක්ෂා කරන ලදී. මේවා අතුරින් 161 ක් (64.4%) MTB සංකීර්ණ ලෙසද ඉතිරිය MOTT බවට පේච් රසායන හා අණුක විශ්ලේෂණ මගින් තහවුරු විය. මෙම සොයා ගැනීම් අතුරින් 32 (12.8 %) මයිකොබැක්ටීරියම් ටියුබකියුලෝසිස් සංකීර්ණ RIF සඳහා ප්‍රතිරෝධී වූ අතර INH සඳහා සංවේදී විය. එයින් 6ක් (2.4 %) MDR ලෙස හඳුනා ගන්නා ලදී. rpoB ජානයේ Rifampin ප්‍රතිරෝධීතාවය නිර්ණය කරන කලාපයේ (RRDR) ඛනිරයේ සහ අභ්‍යන්තරයේ විකෘතිතාවයන් හඳුනා ගන්නා ලදී. මයිකොබැක්ටීරියම් ටියුබකියුලෝසිස් හි H₃₇ RV නියතය ලෙස යොදා ගනිමින් රූපානුදර්ශීයව හඳුනාගත් DR-TB මාදිලියන් සාර්ථකව නිර්ණය කර ගැනීම වැඩිදියුණු කරන ලද multiplex PCR (inhA + rpoB + KarG + rpoB) මෙය වේගවත් ක්‍රමවේදයක් නිසා රෝග නිශ්චය කිරීමේ පරමාර්ථයන් සඳහා යොදා ගනී.

ශ්‍රී ලංකා ජාතික පර්යේෂණ සභාව මගින් මෙම ව්‍යාපෘතිය සඳහා ප්‍රතිපාදන (No.07-47) ලබා දෙන ලදී.

7.5.1.4 බ්‍රොන්කොස්කොපි සාම්පල මගින් ලබාගත් ක්ෂය රෝග කාරක නොවන බැක්ටීරියා අණුක සලකුණු කිරීම මගින් නිර්ණය කිරීම

ඩී.එන්. මාගන ආරච්චි ¹, ඩී.කේ. විරසේකර ¹, ඩී. මැදගෙදර ²

සෛල ජීව විද්‍යා ව්‍යාපෘතිය, මූලික අධ්‍යයන ආයතනය, හන්තාන පාර, මහනුවර¹
ශ්‍රීවසන ඒකකය, මධ්‍යම ලය සායනය, මහනුවර ²

හැඳින්වීම

මයිකොබැක්ටීරියම් ටියුබකියුලෝසිස් සංකීර්ණයට අයත් නොවන විශේෂයන් අයත් වන්නේ මයිකොබැක්ටීරියම් වලට අයත් නොවන ටියුබකියුලෝසිස් (MOTT), ක්ෂය රෝග කාරක නොවන මයිකොබැක්ටීරියා (NTM) සහ දර්ශනීය නොවන මයිකොබැක්ටීරියාවන්මය.

අරමුණු

මයිකොබැක්ටීරියා ආසාදන නියත ලෙස නිර්ණය කර ගැනීමට පොලිමරේස් දාම ප්‍රතික්‍රියා (PCR) ක්‍රමවේදය භාවිතයෙන් සරල පේච්ඛණයන් වැඩි දියුණු කිරීම.

ප්‍රතිඵල

මහනුවර ශික්ෂණ රෝහලට පැමිණෙන රෝගීන්ගෙන් බ්‍රොන්කොස්කොපි නියැදීන් (N= 202) ලබා ගන්නා ලදී. AFB නියත රෝපිතයන් 46 ක් අතුරින් 4 ක් පමණ වේගයෙන් වැඩෙන මයිකො බැක්ටීරියා (~280-320 bp DNA කොටස්), වූ අතර 21 පමණ සෙමින් වැඩෙන මයිකොබැක්ටීරියා (200-220 bp DNA කොටස්) ද 15 ක් පමණ සෙමෙන් හා වේගයෙන් වැඩෙන මයිකොබැක්ටීරියා දෙවර්ගයටම අයත් බන්ධන සලකුණු පෙන්නුම්

කරන ලදී. DNA අනුපිලිවෙල විශ්ලේෂණය මගින් 1) *Nocardia* 2) *M. intracellulare* සහ 3) *M. Phocaicum* යන ක්ෂුද්‍රජීවීන් සිටින බව නිරීක්ෂණය කරන ලදී. මයිකොබැක්ටීරියම් විශේෂ 6 ක් සහ ටියුබරියුලෝසිස් මාදිලි 7 ක් ද DNA අනුපිලිවෙල විශ්ලේෂණය මගින් හඳුනාගන්නා ලදී. H₃₇RV, Hae III මගින් පිරණයෙන් 120 bp හා 50 bp බන්ධන සලකුණ ලබා ගත හැකි විය. *M.bovis* විසින් 120,000 සහ 50 bp DNA කොටස් නිපදවන ලද අතර *M.Phocaicum* විසින් 150 bp කොටස් ද *Nocardia* විසින් 180 සහ 200 bp කොටස් ද නිපදවන ලදී. CFI යොදා ගෙන *M.bovis* පිරණය මගින් 130 සහ 100 bp DNA කොටස් ද *M.Phocaicum* හද විසින් 230 හා 100 bp කොටස් ද ලබා ගත හැකි විය.

මෙම ව්‍යාපෘතිය ශ්‍රී ලංකා ජාතික රෝග මර්ධන ව්‍යාපාරයක් අර්ධ මූල්‍ය අනුග්‍රහය යටතේ සිදු කරන ලදී.

7.5.1.5 ප්‍රශස්තීකරණය කරන ලද MIRU-VNTR සලකුණු කිරීමේ ක්‍රමවේදය හා Spoligotyping ක්‍රමවේදය ටියුබරියුලෝසිස් සඳහා වූ ජනගහන මූලික අණුක වසංගත අධ්‍යයන සඳහා යොදා ගැනීම

ඩී.කේ.වීරසේකර, ඩී.එන්.මාගන ආරච්චි, සී.මැදගෙදර, වී.නෙවනේසම්
සෛල විද්‍යා ව්‍යාපෘතිය, මූලික අධ්‍යයන ආයතනය, හන්නාන පාර, මහනුවර වෛද්‍ය පීඨය, පේරාදෙණිය
විශ්ව විද්‍යාලය, ශ්‍රී ලංකා ජාතික රෝග මර්ධන ව්‍යාපාරය, මධ්‍යම ලය සායනය, මහනුවර

හැඳින්වීම

මෘත කාලයේදී ජනගහන මූලික අධ්‍යයන තුළින් සාමාන්‍ය භාවිතයේ පවතින වසංගත අධ්‍යයන ක්‍රමවේද හා අණුක මාදිලි සලකුණු කිරීමේ ශිල්ප ක්‍රම භාවිතයෙන් ටියුබරියුලෝසිස් වසංගත තත්ත්වය සාර්ථකව විශ්ලේෂණය කර ඇත.

වර්තමානයේ පවතින ටියුබරියුලින් ආශ්‍රයෙන් කරනු ලබන වර්ම පරීක්ෂණ වලට වඩා සීඝ්‍රයෙන් නිර්ණය කරනු ලැබූ අනන්‍ය ලක්ෂණ සහිත මාදිලි යොදා ගෙන කරනු ලබන පරීක්ෂණ තුළින් අනුමාන රෝග කාරකයන් හඳුනාගැනීම පහසුවෙන් හා විශ්වාසනීයව සිදුකල හැක.

අරමුණු

වෙන් කර ගත් ටියුබරියුලෝසිස් මාදිලි Spoligotyping සහ MIRU-VNTR ජන සලකුණු කිරීමේ ශිල්ප ක්‍රම මගින් වර්ගීකරණය

ප්‍රතිඵල

මහනුවර ලය සායනයෙන් ලබා ගන්නා ලද බේට නියැදි 100 ක් සහ බෝගම්බර බන්ධනාගාරයෙන් ලබා ගන්නා ලද බේට නියැදි 19 ක් 4% NaOH සමග මිශ්‍ර කර LJ සහ MB7H10 මාධ්‍යයේ රෝපණය කරන ලදී.

මෙම රෝපිතයන් සති 8 ක කාලසීමාවන් තුළ අංශක 37°C උෂ්ණත්වයේ දී ඝනාවාස සඳහා නිරීක්ෂණය කරන ලදී. බන්ධනාගාරයෙන් ලබා ගත් නියැදි වල මයිකොබැක්ටීරියා ඝනාවාස Acid Fast Staining මගින් හඳුනාගන්නා ලදී. CTAB/NaCl ශිල්පක්‍රමය මගින් මයිකොබැක්ටීරියා DNA නිස්සාරණය කර ගන්නා ලදී. බේට නියැදි වල DNA නිස්සාරණය කරන ලද්දේ සම්මත Booms ක්‍රමවේදය භාවිතයෙනි.

මානව සම්පත් සංවර්ධනය

ආචාර්ය උපාධිය, දර්ශනපති උපාධිය, විද්‍යාපති උපාධිය සඳහා ලියාපදිංචි වූ සිසුන්

1. ආර්.පී. වනිගතුංග(IFS) කොළඹ විශ්ව විද්‍යාලයේ ආචාර්ය උපාධිය සඳහා ලියාපදිංචි වී ඇත. නිබන්ධන මාතෘකාව 16S rRNA ජන යොදා ගෙන සයනොබැක්ටීරියා හඳුනාගැනීම සහ වර්ගීකරණය සහ අණුක ලකුණු කිරීම හෝ ධූලක නිපදවන සයනොබැක්ටීරියා වර්ගය නිශ්චය කිරීම

2. එච්.එම්. ලියනගේ (IFS) කොළඹ විශ්ව විද්‍යාලයේ දුර්ගතපති උපාධිය සඳහා ලියාපදිංචි වී ඇත. ශ්‍රී ලංකාවේ මිරිදිය ප්‍රලාශ ආශ්‍රිතව හඳුනාගන්නා ලද *Cylindrospermopsis* විශේෂයන් හඳුනා ගැනීම සහ අණුක වර්ගීකරණය
3. ඩී.කේ.වීරසේකර (IFS) පේරාදෙණිය විශ්ව විද්‍යාලයේ දුර්ගතපති උපාධිය සඳහා ලියාපදිංචි වී ඇත. නිබන්ධන මාතෘකාව එකිනෙකට වෙනස් ජන කාණ්ඩ 3 ක් ටියුබකියුලෝසිස් සඳහා මූලික අණුක වසංගත අධ්‍යයන සඳහා ප්‍රශස්තීකරණය කරන ලද MIRU-VNTR සලකුණු කිරීමේ ක්‍රමවේදය හා Spoligotyping ක්‍රමවේදය යොදා ගැනීම
4. ඩී.එම්.ඩී.පී.කේ.බණ්ඩාර (ස්වේච්ඡා) පේරාදෙණිය විශ්ව විද්‍යාලයේ විද්‍යාපති උපාධිය සඳහා ලියාපදිංචි වී ඇත. නිබන්ධන මාතෘකාව මයිකොබැක්ටීරියම් ටියුබකියුලෝසිස් හි WISE ජානය නිර්ණය සුළු නිවැරදි කිරීම් සහිතව නිබන්ධන බාරගන්නා ලදී.

2012 වසර තුළදී පුහුණුව ලැබූ සිසුන්

ස්වේච්ඡා පරීක්ෂණ සහකාර

1. නිල්මිණි පෙරේරා : මාස 5 (පූර්ණ කාලීන)
2. සවිනි මීගහකුඹුර : මාස 2 (පූර්ණ කාලීන)
3. නදීකා උඩවත්ත : මාස 4 (පූර්ණ කාලීන)

උපාධි අපේක්ෂක සිසුන්

1. යුෂරා නන්සිල් : මාස 2 (පූර්ණ කාලීන/අර්ධ කාලීන)
2. වමේලි සමරවිකුම : මාස 3

7.5.2 ක්ෂුද්‍රජීවී වාතාකෂණ විද්‍යාව

7.5.2.1 කෘෂිකර්මාන්තයේ දී භාවිතයන් සඳහා ජෛව පටලමය ජෛව පොහොර වැඩි දියුණු කිරීම

ව්‍යාපෘති නියමු :- මහාචාර්ය ජී. සෙනෙවිරත්න (පර්යේෂණ මහාචාර්ය)

ව්‍යාපෘති තොරතුරු

සම්ප්‍රදායික කෘෂිකර්මාන්තය හේතුවෙන් ගුණාභාවයට ලක් වූ පස්, දූෂිත ජලය, හා සත්ත්ව සහ ශාක ජෛව විවිධත්වය අඩු වීම සිදුවීම නිසා ලෝක ආහාර නිෂ්පාදනය මේ වන විට අනතුරුදායක තත්ත්වයක පවතී. ජෛව විවිධත්වභායනය නිරන්තරයෙන්ම රෝග පැතිරීම වැඩිකරන අතර ඇලිලෝපතික සංයෝග නිපදවීමද හිමි කරනු ලබයි. මෙහි ප්‍රතිඵලයක් ලෙස අස්වනු අඩුවීම හා ශාක මියයාම සිදුවේ. දැනට වාර්තා වන අන්දමට ගෝලීය කෘෂිකර්මික බිම් ප්‍රමාණයෙන් 40% ක් පමණ මේ වන විටත් භායනයට ලක් වී ඇති අතර විශාල වශයෙන් හීන වූ අස්වනු ප්‍රමාණය මගින් මෙය මනාව පැහැදිලි වේ. තවද මෙයින් 9% ක් පමණ වූ බිම් ප්‍රමාණයක් වානිජ මට්ටමේ ඵලදායී නිෂ්පාදනයක් සඳහා නැවත ප්‍රයෝජනයට ගත නොහැකි මට්ටමට භායනය වී ඇත. (බොසියෝ සහ පිරිස, 2010) දේශගුණ වෙනස්වීම, කාන්තාරකරණය හා ජෛව විවිධත්ව භායනයට එරෙහිව ක්‍රියාත්මක වන වර්තමාන ගෝලීය ප්‍රයත්නයන් සඳහා ඒකාබද්ධ තේමාවක් ලෙස හවුල් වගා බිම් යොදා ගැනීම, කාබනික කෘෂිකර්මාන්තය, ශෂ්‍යමාරු ගොවිතැන ආදී වූ තිරසාර භූමි කළමනාකරණ ක්‍රම රැසක් යෝජනා කොට ඇත. නිවර්තන කලාපීය රටවල් ප්‍රධාන කොට ගෙන ශීඝ්‍රයෙන් ඉහල යන ගෝලීය ආහාර ඉල්ලුම හේතුවෙන් මෙම කළමනාකරණ ක්‍රමෝපායන් සඳහා සීමාවන් පැන වී ඇත. මේ හේතුවෙන් තනි හෝගයක් වගා කරන මහා පරිමාණ සම්ප්‍රදායික ගොවිබිම් වල ඵලදායීතාව තිරසාර කිරීම සඳහා වන ක්‍රමෝපායන් කෙරෙහි අවධානය යොමු කළ යුතුව ඇත. සම්ප්‍රදායික කෘෂිකර්මාන්තයේ තිරසාර භාවිතය උදෙසා ක්ෂුද්‍ර ජීවීන්ගේ වැදගත්කම මෙතෙක් අප විසින් නිසි ආකාරයෙන් වටහාගෙන හෝ සැලකිල්ලට භාජනය කර හෝ නොමැති බව පැහැදිලිය. වගාබිම් වල නිෂ්පාදකතාවයෙහි තිරසාරතාවය උදෙසා කෘෂිකර්ම පරිසර පද්ධතීන් හි ශාක හා සත්ත්ව සංරචක වල නිරන්තර මෙහෙයවීම් මිනිසා විසින් සිදුකරන අතර ඉහත සඳහන් කළ ආකාරයටම එම ක්‍රමෝපායන් දීර්ඝකාලීන අඩු ඵලදායී හා ප්‍රායෝගික මට්ටමේදී කිරීමට අපහසු ක්‍රමෝපායන් වේ. ජෛව පටල මාදිලියේ වර්ධිත ක්ෂුද්‍රජීවී ප්‍රජාවන් ජෛව පටලමය ජෛව පොහොර (BFBF)ලෙස හඳුන්වනු ලබන අතර භායනයට ලක් වූ පස් සහිත නිවර්තන වගාබිම් වලට ඒවා එක් කිරීමෙන් පසු මාස 1-2 අතර කාලයකදී හායිත පස ප්‍රතිස්ථාපනය වීම මෙන්ම ඉහල ඵලදාවක් ලබා ගත හැකි බව මෂෙකදී තහවුරු වී ඇත.(සෙනෙවිරත්න සහ පිරිස,2011) මෙහිදී වඩා වැදගත් කරුණ වන්නේ පර්යේෂණය සඳහා යොදාගත් බෝග වලට 50% නිර්දේශිත රසායනික පොහොර සමග ජෛව පටල ජෛව පොහොර වල ප්‍රධාන භූමිකාවක් වනුයේ පාංශු ක්ෂුද්‍ර ජීවී විවිධත්වය වැඩි කිරීම වන අතර එමගින් පරිසර පද්ධති ක්‍රියාකාරීත්වය හා තිරසාරභාවය වැඩි දියුණු වීම සිදුවේ. ජෛව පටල ජෛව පොහොර වල ඇතුළත් ක්ෂුද්‍ර ජීවීන් අතර අන්තර්ක්‍රියා හේතුවෙන් විවිධ සංයෝග ගණනාවක් (අඩු පරමාණුක ස්කන්ධ සහිත සිනි, ඇමයිනෝ අම්ල යනාදී) පසට නිදහස් වේ. එම සංයෝග මගින් පාංශු ක්ෂුද්‍ර ජීවී ප්‍රචාරක සමූහ වලට අයත් කෝෂ්ඨය, ස්පෝර, අකෙහිට හා කොනිඩියා වල සුජනනාව බිඳ හෙලීම ප්‍රේරණය කරනු ලබයි.(සෙනෙවිරත්න කුලසූරිය,2013) මෙවැනි සංයෝග වැඩි වශයෙන් ප්‍රයෝජනයට ගත හැකි ආකාර වලින් පවතින විටදී එමගින් ක්ෂුද්‍ර ජීවී සෛල නැවත ප්‍රාණවත් කොට ඒවාට පුළුල් උපස්ථර පරාසයක වර්ධනය වීමට අවකාශ ලබාදෙයි. මේ අනුව බලන කළ ජෛව පටල ජෛව පොහොර භාවිතය මගින් ක්ෂුද්‍ර ජීවී ප්‍රචාරක වල සුජනනාවය බිඳ හෙලීමට ආධාර කරන අතර එය විවිධ වූ ක්ෂුද්‍ර ජීවී විශේෂ රාශියක් ඇතිවීමට හේතු වේ. ප්‍රතිවිරුද්ධ පාර්ශවය ගත් කළ රසායනික පොහොර භාවිතය මගින් ක්ෂුද්‍ර ජීවී ප්‍රජාවන් ඇතිවීම සිදුවේ. ඇතැම් අවස්ථාවන්හිදී ඝනපූර්ණ සංවේදනය හරහා සෛල - සෛල සන්නිවේදනය සිදු වී එමගින් වෙනත් සුජන සෛලයක සුජනනාව බිඳ හෙලීමට සෛලයක් යොමු කිරීම සිදුවන බව වාර්තා වේ. ජෛව පටල නිර්මාණය වීමේදී ඝනපූර්ණ සංවේදනය අත්‍යවශ්‍ය වන අතර ජෛව පටලය ගොඩනැංවීමේලා උපකාරී වේ. එහෙයින් ක්ෂුද්‍ර ජීවී ප්‍රචාරක සමූහවල සුජනනාවය බිඳ හෙලීම උදෙසා ජෛව පටල ජෛව පොහොර වල භූමිකාවද මෙමගින් පැහැදිලි කළ හැක. පරිසර පද්ධති තිරසාරභාවය උදෙසා හේතුවන ජෛව විවිධත්ව පරිසර පද්ධති කෘත්‍ය සම්බන්ධතාවය ශක්තිමත් කිරීම සඳහා මෙම ක්‍රියාවලිය දායක වේ.

සම්ප්‍රදායික කෘෂිකර්මාන්තයේදී සිදු වූ ක්ෂුද්‍රජීවී සමූහවල බිඳ වැටීම නැවත නැවත යථා තත්වයට පත් කර ගැනීම උදෙසා පත් කර ගැනීම සඳහා ජෛව පටල ජෛව පොහොර ආකාරයෙන් ක්ෂුද්‍රජීවීන් පසට හඳුන්වා දීම මේ ව්‍යාපෘතියේ සමස්ථ අරමුණ විය. කෘෂිකර්මාන්තයේදී ජෛව පටල ජෛව පොහොර භාවිතය මගින් පොහොර ආනයනය සඳහා වැයවන විදේශ විනිමය ඉතිරි කර ගත හැකි අතර එය පරිසර සංරක්ෂණය සඳහා උපකාරී වේ. ජෛව පටල ජෛව පොහොර වල විවිධ භාවිතයන් ඇතුළුව මෙම ව්‍යාපෘතියේ ප්‍රගතිය පහතින් සංක්ෂිප්තව දක්වා ඇත.

අර්තාපල් සඳහා වූ ජෛව පටල ජෛව පොහොර වැඩි දියුණු කිරීම

අර්තාපල් සඳහා ජෛව පටල ජෛව පොහොර සංකලනයක් වැඩි දියුණුකිරීම මෙම ව්‍යාපෘතියේ අරමුණ විය. ප්‍රථමයෙන් නොඉඳුල් පස් සහිත බඳුන් වල වැඩුණු අර්තාපල් මුලෙන් ගලවා ඉවත් කොට ගෙන, එම මුල් මගින් බැක්ටීරියා හා දිලීර ඒක රෝපිත ඇති කර ගන්නා ලදී. එසේ වගාකර ගත් ක්ෂුද්‍ර ජීවීන්ගේ ව්‍යාධි ජනකතාව පරීක්ෂා කිරීම සඳහා මූලික අධ්‍යයන ආයතනයේ, ක්ෂුද්‍ර ජීවී වා තාක්ෂණ ඒකකය මගින් වැඩි දියුණු කරන ලද ක්‍රමවේදයන්ට අනුකූලව වැලිබඳුන්වල සිටුවන ලද අර්තාපල් වලට, වගා කරගත් ක්ෂුද්‍ර ජීවීන් එන්නත් කිරීම සිදුකරන ලදී. සම්බන්ධිත වගා මාධ්‍යයේ ඉහත වර්ධනය කරගත් බැක්ටීරියා වගා කිරීම මගින් නයිට්‍රජන් තිර කරන බැක්ටීරියා හඳුනා ගැනීම සිදුවිය. එසේ හඳුනාගත් බැක්ටීරියා වල නයිට්‍රජන් එන්සයිම ක්‍රියාකාරීත්වය ඇගයීම සඳහා (ඇසිටලික් ඔක්සිහරණ පරීක්ෂාව) වායු වර්ණලේඛ ශිල්පය යොදා ගන්නා ලදී.

වී සඳහා නව ජෛව පටල ජෛව පොහොර සංකලනයන් (සයනොබැක්ටීරියා හා දිලීර බැක්ටීරියා ජෛව පටල ජෛව පොහොර) පරීක්ෂා කිරීම

මෙම ව්‍යාපෘතියේ අරමුණ වූයේ වී සඳහා දැනට පවතින්නාවූ සයනොබැක්ටීරියා හා දිලීර බැක්ටීරියා ජෛව පටල ජෛව පොහොර නවදුරටත් වැඩි දියුණු කිරීමයි. දැනට පවතින ජෛව පටල ජෛව පොහොරෙහි අඩංගු බැක්ටීරියා, දිලීර, සයනොබැක්ටීරියා ඒක වගාවන් සහ අපගේ ක්ෂුද්‍ර ජීවී එකතුවට අළුතෙන් එක්කරන ලද ක්ෂුද්‍ර ජීවී වර්ග, වී ශාකයේ වර්ධනයට බලපාන ආකාරය අධ්‍යයනය සඳහා බඳුන්ගත වී ශාක වලට ක්ෂුද්‍ර ජීවීන් එක් කොට පරීක්ෂා කරන ලදී. එසේ තෝරා ගන්නා ලද ක්ෂුද්‍ර ජීවීන් ඉන්ද්‍රොපාක්ෂික හා ද්‍රව්‍යාක්ෂික ජෛව පටල නිපදවීම සඳහා සූත්‍රනය කරන ලද අතර ඒවායේ නයිට්‍රජන් එන්සයිම ක්‍රියාකාරීත්වය හා ශාක වර්ධනයට දායකත්වය පරීක්ෂා කිරීම සිදුවිය. ද්‍රව්‍යාක්ෂික ජෛව පටල හා ඒක වගාවන් වලට සාපේක්ෂව ඉන්ද්‍රොපාක්ෂික සයනොබැක්ටීරියා ජෛව පටල ජෛව පොහොර වල නයිට්‍රජන් එන්සයිම ක්‍රියාකාරීත්වය (ca. 10 fold higher) ඉතා ඉහල අගයක් පෙන්නුම් කෙරුණි.

ගෙවතු වල වගා කෙරෙන එළවළු සඳහා ජෛව පටල ජෛව පොහොර පරීක්ෂා කිරීම

මහියංගනය, බිබිල, හැටන්, මිහිපේ, පොළොන්නරුව හා හොරණ යන ප්‍රදේශ 6 හිදී අධ්‍යයන ක්‍රියාත්මක කෙරුණ අතර වම්බටු , රාබු, තක්කාලි, බඩ ඉරිගු, ඉරිගු, මුං, මිරිස්, ගෝවා කරවිල මෑ , බණ්ඩක්කා ඇතුළුව එළවළු වර්ග 12 ක් යොදා ගන්නා ලදී. සියළු ක්ෂේත්‍රයේදී 100% රසායනික පොහොර, 50% රසායනික පොහොර, + ජෛව පටල ජෛව පොහොර, ජෛව පටල ජෛව පොහොර, පමණක් යෙදූ සහ පාලක පරීක්ෂණය ලෙස කිසිවක් නොයෙදූ වගාවන් ලෙස ආකාර 4 කට අධ්‍යයනය කෙරිණි. එක් එක් ආකාරය සඳහා අඩි 8x3 බැගින් වූ බිම් කැබලි 3 මැගින් භාවිතා කරන ලදී. පාලක පරීක්ෂණයට සපේක්ෂව එලදාව වැඩිවීම, ජෛව පටල ජෛව පොහොර පමණක් යෙදූ සහ පාලක පරීක්ෂණය ලෙස නොයෙදූ වගාවන් ලෙස ආකාර 4 කට අධ්‍යයනය කෙරිණි. එක් එක් ආකාරය සඳහා අඩි 8x3 බැගින් වූ බිම් කැබලි 3 බැගින් භාවිතා කරන ලදී. පාලක පරීක්ෂණයට සාපේක්ෂව එලදාව වැඩිවීම, ජෛව පටල ජෛව පොහොර පමණක් යෙදවීම, 100% රසායනික පොරහොර යෙදූ විට හා 50% රසායනික පොරහොර + ජෛව පටල ජෛව පොහොර යෙදූ විටදී පිලිවෙලින් 473%, 847% හා 1230% ලෙස වාර්තා විය.

බාහිර පර්යේෂණ මහාචාර්ය _

මහාචාර්ය එස්.ඒ.කුලසූරිය

පර්යේෂණ සහකාර _

එච්.එම්.එල්.අයි. හේරත්, කේ.එන්.එස් විරරත්න, යූ.ඒ.ඒ. බුද්ධිකා, එස්. ඒකානායක

ජ්‍යෙෂ්ඨ මාණ්ඩලික තාක්ෂණ නිලධාරීන් _

ආර්.සී.කේ කරුණාරත්න, ඒ.කේ. පතිරණ

රසානාගාර සහායක _

එම්.ඒ. ලාල්

සහයෝගීතාවයන් _

මහාචාර්ය අයිවන් කෙනඩි, සිඩ්නි විශ්ව විද්‍යාලය, ඔස්ට්‍රේලියාව

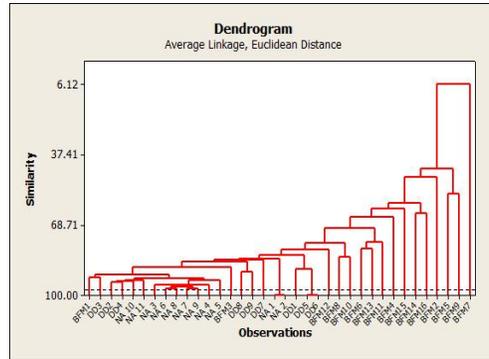
7.5.2.2 වර්ධිත දිලීර - බැක්ටීරියා ජෛව පටල වල නිර්යාස උපයෝගී කරගෙන

මෙතෙක් වගා නොකර ලද පාංශු බැක්ටීරියා හා දිලීර වර්ධනය කර ගැනීම සඳහා ක්‍රමවේදයක් වැඩිදියුණු කිරීම.

සී. සෙනෙවිරත්න,¹ එච්.එම්.එල්.අයි. හේරත්,¹ එ.එස්.එච්. රිතානා ² ක්ෂුද්‍ර ජීවී වාතාකෂණ විද්‍යා

ව්‍යාපෘතිය, මූලික අධ්‍යයන ආයතනය, හන්තාන පාර, මහනුවර කෘෂි විද්‍යා පීඨය, ශ්‍රී ලංකා රජරට විශ්ව විද්‍යාලය, පුලියන්කුලම, අනුරාධපුර

ස්වභාවික වාසස්ථාන හෝ පරිසර වල වැඩෙන වෘක්ක වූ බැක්ටීරියාවන්ගේ විද්‍යාගාර මට්ටමේ දී වගා කරගත හැක්කේ 1% අඩු ප්‍රමාණයක් පමණි. ඒ සඳහා සම්මත වගා මාධ්‍යයන් හා වගා තත්ත්වයන්ගෙන් සැදුම්ලත් සාම්ප්‍රදායික වගා ශිල්ප ක්‍රම භාවිතා කෙරේ. (අමාන් සහ පිරිස,1995) මෙලෙස පාංශු බැක්ටීරියාවන්හි වගා කල හැකි ප්‍රමාණය එහි සම්පූර්ණ වංශ ප්‍රවේණික විවිධත්වය නියෝජනය නොකරන අතර බැක්ටීරියා කොට්ඨාස 39 කින් 11 පමණ සාමාජිකයින් මෙතෙක් වගා නොකරන ලද බැක්ටීරියා වීම මගින් එය සනාත වේ.(ලෙඩ් බෙට්,2003) දිලීර සඳහා ද මේ තත්ත්වය වලංගු වේ. වගා කළ නොහැකි බැක්ටීරියා හා දිලීර වල බහුච්චි වර්ධන අවශ්‍යතා සංතෘප්ත කිරීම සඳහා දිලීර-බැක්ටීරියා ජෛව පටලයන්හි (දිලීර-බැක්ටීරියා ජෛව පටල, සෙනෙවිරත්න සහ පිරිස,2008) නිර්යාස යොදා ගැනීම ඇගයීම පරමාර්ථ කොට ගෙන මෙම අධ්‍යයනය සිදුකරන ලදී. දැනට භාවිතා වන්නාවූ වගා ක්‍රම (පෝෂ්‍ය ඒගාර්, අර්තාපල් ඩෙක්ස්ට්‍රෝස් ඒගාර් හා මඩල විසරණ ක්‍රමය) මගින් වගා කළ හැකි විවිධ බැක්ටීරියා හා දිලීර වල ගහණ ගුණාංග, පෝෂ්‍ය ඒගාර් හෝ අර්තාපල් ඩෙක්ස්ට්‍රෝස් සමග 50% දිලීර-බැක්ටීරියා ජෛව පටල නිර්යාස, එකතු කරන ලද වගා මාධ්‍ය යොදා ගෙන වගා කරනු ලැබූ දිලීර-බැක්ටීරියා වල ගහණ ගුණාංග සමග සංසන්දනය කිරීම පර්යේෂණයේදී මූලික කොට සලකන ලදී. ෆුරියර් පරිණාමික අධෝරක්ත වර්ණාවලිකෂ (FTIR) භාවිතයෙන් ක්ෂුද්‍රජීවීන් වර්ගීකරණය හා ලක්ෂණ නිර්ණය සිදුකරන ලදී. ඇස්පර්ජිලස් විශේෂය ඉහත වගා මාධ්‍යය තුනෙන්ම වගා කර ගත හැකි වූ අතර විවිධ රූපීය ලක්ෂණ සහිත වූ ඇක්ටිමොනියම් හා පෙනිසිලියම් විශේෂ, මඩල විසරණ හා ජෛව පටල යන වගා මාධ්‍ය දෙකෙහිම වගා කර ගත හැකි විය. අර්තාපල් ඩෙක්ස්ට්‍රෝස් මාධ්‍යයට හා මඩල විසරණ මාධ්‍යයට සංසන්දනය කර බැලූ කළ ජෛව පටල මාධ්‍ය විශේෂ ඝනත්වයේ ඉහලම අගය පෙන්නුම් කෙරිණි. බැසිලස්, ක්ලොස්ට්‍රිඩියම්, මයික්‍රොකොකස්, කොරිනෙබැක්ටීරියම් සහ ස්ට්‍රිප්ටොකොකස් යන විශේෂයන් වගා ක්‍රම වේද 3 නිදීම දක්නට ලැබුණු අතර ඊට අමතරව එන්ටරොබැක්ටීරියාසියේ විශේෂය, මඩල විසරණ හා ජෛව පටල මාධ්‍යයන් මගින් වගාකර ගත හැකි විය. එක් එක් විශේෂයගේ සංඛ්‍යාත්මකව ඉහල අගයන් වාර්තා වූයේ ජෛව පටල වගා මාධ්‍යයේදී වීම වැදගත් කරුණකි. එසේම එමගින් ජෛව පටල නිර්යාස එක් කරන ලද වගා මාධ්‍යය මගින් විවිධ බැක්ටීරියා සමූහ ලෙස වර්ධනය වැඩි කරන බව තහවුරු විය. මේ අනුව ගත් කළ මෙතෙක් වගා කර නොමැති බැක්ටීරියා හා දිලීර වගා කර ගැනීමට දැනට පවත්නා ක්‍රමවේද වලට සාපේක්ෂව ජෛව පටල මාධ්‍යය යොදා ගැනීම ප්‍රතිඵලදායී බවට පැහැදිලිය.

පෝෂ්‍ය ඒගාර්(NA) මඬල විසරණ මාධ්‍ය (DD) හා දිලීර බැක්ටීරියා ජෛව පටල නිර්ධාන එක් කරන ලද මාධ්‍යය මගින් වගා කර ගත් බැක්ටීරියා වර්ග සඳහා හුරියර් පරිණාමික අධෝරක්ත වර්ණාවලියේ වර්ගීකරණ පටිපාටිය

මානව සම්පත් සංවර්ධනය:

ආචාර්ය උපාධි - සී.ඒ. හේමගමගේ, සී. සින්නලගේ (උග්‍ර වෙල්ලස්ස විශ්ව විද්‍යාලය)
 දර්ශනපති උපාධි - ආර්.ඩී.ඒ. ගුණසේකර, සී.ඩී.එන්. ශ්‍රී පාල් (දැනට කෙරුණ යන) - ජේරාදෙනිය විශ්ව විද්‍යාලය

විද්‍යාවේදී පර්යේෂණ ව්‍යාපෘති (සම්පූර්ණ කරන ලද) ජේ.පී.එච්. උපුලකා, ඒ.පී.එල්. ජයකොඩි සහ ඒ.එස්.එන්. රිතානා (රජරටවිශ්ව විද්‍යාලය)

ස්වේච්ඡා පුහුණුව ලැබූවන්

1. සී. සෙනෙවිරත්න සහ ඒ.එන්. අබේකෝන් (රාජකීය උද්භිද උද්‍යානය,ජේරාදෙනිය)
2. ඩී.එස්. විජේනායක (පනවාරි- අගෝස්තු 2012)
3. එස්. ගබ්නම් (පෙබරවාරි- අප්‍රේල් 2012)
4. එස්. ගුණරත්න (පෙබරවාරි- අප්‍රේල් 2012 - මේ දක්වා)
5. එස්. මායාදුන්නේ (අගෝස්තු 2012- මේ දක්වා)
6. එම්. සෙනෙවිරත්න (ඔක්තෝම්බර්2012- මේ දක්වා)
7. අයි.ආර්. ඉමටියාස් (දෙසැම්බර්2012- මේ දක්වා
8. එස්.යූ. වැල්මිල්ලගේ (දෙසැම්බර්2012- මේ දක්වා)

7.5.3. ශාක ජීව විද්‍යාව

ව්‍යාපෘති නියමු: ආචාර්ය එම්.සී.එම්.ඉක්බාල් (ජ්‍යෙෂ්ඨ පර්යේෂණ ආචාර්ය)

ව්‍යාපෘති තොරතුරු

වියලි කලාපීය වනාන්තර වල ජෛව ස්කන්ධයන්

වන සංරක්ෂණ දෙපාර්තමේන්තුව විසින් සිදුකරන ලද සමීක්ෂණයන්ට අනුව ශ්‍රී ලංකාවේ ස්වභාවික වනාන්තර මුළු භූමි ප්‍රමාණයෙන් 29% ක් වන අතර ඉන් 53% ක්ම වියලි කලාපයේ පිහිටා ඇත. තෙත් කලාපීය වනාන්තර වලට සාපේක්ෂව මෙකී කලාපීය වනාන්තර පිළිබඳ ප්‍රමාණවත් අවධානයක් මෙතෙක් යොමු වී ඇත. පසුගිය කාලයේ උතුරු නැගෙනහිර ප්‍රදේශවල පැවති යුධමය වානාවරණය ඊට හේතු විය. වියලි කලාපීය වනාන්තර පිළිබඳ කලින් ලබාගත් දත්තයන්ට අනුව අධ්‍යයනයන් සිදුකර ඇති අතර ඒ අනුව වන ගහණය මුළු භූමි ප්‍රමාණයෙන් 50% කටත් වඩා පැවති 1950 යුගයේදී මුළු ජෛව ස්කන්ධ කාබන් 50-118 Mg/ ha ප්‍රමාණයකින් පැවති බව නිමානය කරන ලදී. එම දත්ත ඇසුරෙන් මුළු ජෛව ස්කන්ධ ප්‍රමාණය සඳහා කුඩා විෂ්කම්භයක් ඇති ශාක වල දායකත්වය පිරික්සා බැලීමට අනුරූපනයන් ද සිදු කර ඇත. මෙතෙක් සිදු කර ඇති ගණනය කිරීම් වලදී ප්‍රයෝජනවත් අස්වැන්නට දායකත්වය ලබා නොදෙන බැවින් එකී ශාක වලින් ලබා දෙන ජෛව ස්කන්ධ ප්‍රමාණය නොසැලකිය හැකි ප්‍රමාණයක් ලෙස සලකා ඇත. වනාන්තරයක මුළු ජෛව ස්කන්ධ ප්‍රමාණයෙන් 37% ක් සඳහා විශේෂ 5 කින් දායකත්වය සැපයෙන බව අනාවරණය විය.

පාරිසරික ප්‍රතිකර්මණය

විවිධ මිනිස් ක්‍රියාකාරකම් හේතුවෙන් පාරිසරික දූෂණය නොකඩවා සිදුවන අතර පරිසරයට මුදා හැරෙන විවිධ දූෂකයන් අතුරින් බැර ලෝහ යනු ජෛව පද්ධතීන් මත විශාල වශයෙන් අහිතකර බලපෑම් ඇති කළ හැකි පාරිසරික දූෂකයකි. පිරිපහදු කිරීමකින් තොරව සෘජුවම පරිසරයට මුදා හැරෙන කාර්මික අපද්‍රව්‍යයන් බැර ලෝහ දූෂණයට මූලික වේ. දූෂිත පාරිසරික පද්ධතීන් තුළින් බැර ලෝහ ඉවත් කිරීම සඳහා විවිධ භෞතික රසායනික ක්‍රමවේදයන් පැවතියද ඒවායේ ඉහල මිල ගණන් හේතුවෙන් පහසුවෙන් භාවිතයට ගැනීමට හැකියාවක් නොමැත. ශාකීය ප්‍රතිකර්මණය සහ ජෛවශෝෂණය යනු එබඳු බැරලෝහ ඉවත් කිරීම සඳහා යොදා ගත හැකි පරිසර හිතකාමී, ලාභදායී ක්‍රමවේදයන් වේ.

අධික මාත්‍රණයෙන් යුතු විෂ බැර ලෝහ අවශෝෂණය කර ගැනීමේ හා තැන්පත් කර තබා ගැනීමේ හැකියාවක් සමහර ශාක සතුව පවතී. මෙබඳු ශාකයන් දූෂිත පාරිසරික පද්ධතීන් වලින් බැර ලෝහ ඉවත් කර ගැනීමට භාවිතා කළ හැකි අතර මෙම ක්‍රමවේදය ශාකීය ප්‍රතිකර්මණය ලෙස හඳුන්වයි. එමෙන්ම ජෛවශෝෂණය මගින් මියගිය ශාක කොටස් භාවිතයට ගනිමින් බැර ලෝහ ඉවත් කිරීමට හැකි වේ. අපගේ ව්‍යාපෘතිය තුළින් ක්‍රෝමියම්, ලෙඩ්, කැඩ්මියම්, නිකල් වැනි තෝරාගත් බැර ලෝහයන් ඉවත් කිරීම සඳහා විවිධ ශාක යොදා ගනිමින් ශාකීය ප්‍රතිකර්මණයද විවිධ අජීවී ජෛව කොටස් යොදා ගනිමින් ජෛවශෝෂණයද අධ්‍යයනය කෙරෙනු ඇත.

ඩොංගු අවදානම් සිතියමක්

Aedes ගණයේ මදුරුවන් විසින් බෝකරන රෝගයක් වන ඩොංගු නිවර්තන කලාපයන් ආශ්‍රිතව බහුලව පැතිරෙයි. මෙම වෛරසය ආකාර 4 කින් පවතින අතර එක වරක් එක් වෛරසයක් වරක් වැළඳුනහොත් ශරීරය තුළ එම වෛරසයට එරෙහිව ජීවිතකාලයටම සරිලන ප්‍රතිශක්තියක් වර්ධනය වන අතර අනෙක් ආකාරයන්ට එරෙහිව හටගන්නේ කෙටිකාලීන ප්‍රතිශක්තියකි. මෙම විවිධාකාර වෛරස් මගින් වෙනස් ව්‍යාකූලතාවයන් ඇති කරයි. සෞඛ්‍ය අමාත්‍යාංශය පවසන පරිදි දිවයින පුරා ඩොංගු රෝගය ව්‍යාප්ත වීම දුරුණු ආකාරයෙන් සිදු වී ඇත. රෝගයෙන් ආරක්ෂාවීමට සුදුසු එන්නතක් හෝ ඖෂධයක් නොමැති බැවින් මදුරුවන් බෝවීම වැළැක්වීම හා පවතින මදුරු වාසස්ථාන විනාශ කිරීම මගින් මෙම රෝගය ඇති වීමෙන් ආරක්ෂා විය හැක. අවට පරිසරය පිරිසිදුව තබා ගැනීම මගින් රෝගය පැතිරයාම වලක්වා ගැනීමට හැකි වේ.

මෙම ව්‍යාපෘතිය මගින් ගම්පොල ප්‍රදේශයේ සිංහ රෝගය ව්‍යාප්ත වීම සඳහා කාලගුණික හා සමාජ- ආර්ථික සාධකයන්හි බලපෑම සංඛ්‍යාත්මකව විශ්ලේෂණය කෙරෙනු ඇත. එමෙන්ම අදාළ දත්තයන් GIS තාක්ෂණය හා මුසුකොට සිංහ අවදානම් සිතියමක් නිර්මාණය කිරීමටද අපේක්ෂා කෙරේ. ගම්පොල ප්‍රදේශයෙන් දත්ත එක්රැස් කිරීම සිදුකළ අතර සිතියම නිර්මාණය කිරීමට අවැසි පරිද්දෙන් දත්ත ගබඩාවක් සකසන ලදී. සිතියමක් භාවිතයෙන් රෝගය ව්‍යාප්ත වීමට හේතු විය හැකි සමාජ-ආර්ථික හා පාරිසරික සාධකයන් හඳුනාගැනීම සිංහ උවදුර පලවා හැරීම සඳහා මනා පිටුවහලක් වනු ඇත.

පර්යේෂණ සහකාර : පී.කේ.ඩී. චතුරංග, එම්.මදනායක
පී.ඩී.ඒ. භාලක (2012 අප්‍රේල් දක්වා)

පෝෂ්ඨ මණ්ඩල තාක්ෂණ නිලධාරී : එස්. ජයසුන්දර

විද්‍යාගාර සහායක : ආර්.ඩී. හපුකොටුව

ස්වේච්ඡ සි.එම්.ආර්.ටී.ඒ. දිසානායක, පී.අයි.පෙරේරා ඩබ්.පී. සුගන්ධිකා කුමාරි

7.5.3.1 වනාන්තර දත්ත මූලයන් භාවිතයෙන් වනාන්තර වල පවතින අපිභෞම ශාක ජෛව ස්කන්ධය නිමානය කිරීම

පී.ඩී.ඒ.නාලක සහ එම්.සී.එම්.ඉක්බාල්

ශාක ජීව විද්‍යා ව්‍යාපෘතිය , මූලික අධ්‍යයන ආයතනය, මහනුවර

ඇලෝමෙට්රික් සමීකරණයන් භාවිතයෙන් වනාන්තර වල පවතින අපිභෞම ශාක ජෛව ස්කන්ධය නිර්ණය කිරීම සඳහා වනාන්තර දත්ත මූලයන් වැදගත් වේ. සංවර්ධනය වෙමින් පවතින රටවල ප්‍රමාණවත් දත්ත නොමැති වීම හේතුවෙන් පවතින කාබන් තැන්පතු ප්‍රමාණය සහ එම තැන්පතු විචලනය වන ආකාරය පිළිබඳ විද්‍යාත්මක ගණනයන් සිදුකිරීම දුෂ්කර වී ඇත. ශ්‍රී ලංකාවේ මේ වන විට පවතින වන ගහනයෙන් 78% ක් වියළි කලාපීය වනාන්තර වන අතර මූල දත්ත භාවිතයෙන් හෙක්ටෙයාර 495,200 ක් වූ ප්‍රමාණයකින් පවතින වියළි කලාපීය වනාන්තර අටක් සමීක්ෂණයට භාජනය කරන ලදී. ඇලෝමෙට්රික් අනුරූපිත 3 ක් භාවිතයෙන් අපිභෞම ජෛව ස්කන්ධයන් නිර්ණය කරන ලද අතර වඩාත්ම උචිත අනුරූපිතය තෝරා ගැනුණි. දැව නිෂ්පාදනය අනුව මධ්‍යම ඵලදායී අඩු ඵලදායී සහ ඵලදායී නොවන යන ආකාරයෙන් ආකාරයෙන් කාණ්ඩ තුනකට වනාන්තරයන් වර්ග කරන ලදී. කුඩා විෂ්කම්භයක් සහිත ශාක සඳහා ඵලදායී නොවන කාණ්ඩයෙහි එම ප්‍රමාණය 132.9 Mg/ha ක් විය. දැව ඝණත්වය 0.9 ක් හෝ ඊට වැඩි අගයක් ගන්නා විශේෂ 5 ක් මූලික වශයෙන් අපිභෞම ස්වභාවික අපිභෞම ස්කන්ධයෙහි 37% ක් සඳහා දායකත්වය සපයයි. 20-40 cm අතර විෂ්කම්භයකින් යුත් ශාකයන් මේ සඳහා වැඩිම වශයෙන් දායක වේ. වනාන්තර කළමනාකරණය සිදුකිරීමේදී මෙම විශේෂ ඉලක්ක කර ගැනීමෙන් ඵලදායී කාබන් තැන්පතු ප්‍රමාණයක් පවත්වාගෙන යා හැකි අතර පාරිසරික පද්ධති ක්‍රියාවලි උදෙසා එකී විශේෂයන්හි දායකත්වයද හඳුනාගත යුතු වේ.

7.5.3.2 ශාක යොදා ගනිමින් දූෂිත පරිසරයන්ගෙන් බැර ලෝහ ඉවත් කිරීම

එම්.සී.එම්.ඉක්බාල්¹, පී.කේ.ඩී.වතුරංග¹, එන්.ප්‍රියන්ත², එස්.එස්. ඉක්බාල්³

1. ශාක ජීව විද්‍යා ව්‍යාපෘතිය, මූලික අධ්‍යයන ආයතනය, මහනුවර
2. රසායන විද්‍යා අංශය, පේරාදෙණිය විශ්ව විද්‍යාලය, නාවල

හැඳින්වීම

විවිධ මානව ක්‍රියාකාරකම් හේතුවෙන් අපගේ පරිසරය දිගින් දිගටම හානියට ලක් වෙමින් පවතී. බැර ලෝහ යනු බහුලවම දක්නට ලැබෙන පාරිසරික දූෂකයකි. ඒවා දිරාපත් වීමකට ලක් නොවන බැවින් සහ ජෛවීය පද්ධතීන් වලට අධික විෂ සහගත වන බැවින් පරිසරයෙන් වන්කෙරෙන තාක්කල් දීර්ඝ කාලීන බරපතල පාරිසරික බලපෑම් ඇති කෙරෙනු ඇත. සාම්ප්‍රදායික ප්‍රතිකර්මණ ක්‍රමවේදයන් මිල අධික වන බැවින් ඒවායේ භාවිතය සීමා වී ඇත. ශාකීය ප්‍රතිකර්මණය සහ ජෛවශෝෂණය යනු ලාභදායී , පරිසරහිතකාමී ප්‍රතිකර්මණ ක්‍රමවේදයන් වන අතර ජීවී හෝ අජීවී ජෛව කොටස් බැර ලෝහ ඉවත් කිරීමට යොදා ගත හැක.

අරමුණු සහ අභිමතාර්ථ

තෝරාගත් ජීවී හෝ අජීවී ශාක / ශාක කොටස් භාවිතයෙන් පාරිසරික බැර ලෝහ ඉවත් කිරීමට හැකිවේද යන්න පිළිබඳ අධ්‍යයනය කෙරෙනු ඇත.

ප්‍රතිඵල

සැල්විනියා මොලෙස්ටා සහ ඇසොල්ලා පිනේටා යන ශාක විශේෂයන් ප්‍රලිය ලෙඩ් (Pb) ඉවත් කිරීමට යොදා ගත හැක. වර්ධන මාධ්‍යයේ පවතින පෝෂක ප්‍රමාණය මත ඒවායේ ලෝහ අවශෝෂණ හැකියාව රඳා පවතී. උස්සන්ගොඩ හා පල්ලෙකැලේ යන ප්‍රදේශ වලින් ලබා ගත් ෆිම්බ්‍රිස්ටයිලිස් ඕවාටා යන විශේෂයද සර්පන්ටීන්

අඩංගු පස් වලින් නිකල්ගෝෂ්ණය කරන බව සොයා ගැනුණි. අපීචි හයිඩ්‍රිල්ලා වර්ටිසිල්ලො විසින් ජලීය ද්‍රාවණයේ පවතින ලෙඩ් 86% ක් ගෝෂ්ණය කළ අතර සෛවගෝෂ්ණ හැකියාව ද්‍රාවණයේ PH අගය මත පදනම් විය. හයිඩ්‍රිල්ලා වලට උරාගත් ලෙඩ් ඉවත් කිරීම සඳහා හයිට්‍රික් අම්ලය සහ කාබොනේට් භාවිතා කරන ලදී.

**7.5.3.3 ගම්පොල ප්‍රදේශය ආශ්‍රිතව ඩෙංගු අවදානම් සිතියමක් නිර්මාණය කිරීම
එම්.පී.එම්.ඉක්බාල්, එම්.පී.මදනාසක**

ශාක ජීව විද්‍යා ව්‍යාපෘතිය, මූලික අධ්‍යයන ආයතනය, මහනුවර

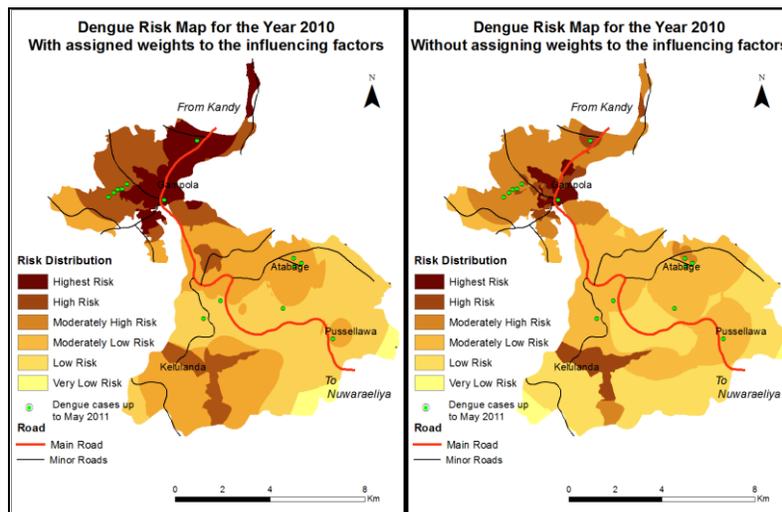
හැඳින්වීම

ශ්‍රී ලංකාව තුළ වාර්තා වන ඩෙංගු රෝගීන්ගේ ප්‍රමාණයේ ක්ෂණික වර්ධනයක් සිදුව ඇති අතර නුදුරේදී ඩෙංගු ව්‍යාපෘතිය තවදුරටත් සිදුවීම සඳහා කාලගුණ විපර්යාසයන්ගේ දායකත්වයක් ද හේතු විය හැකි බවට අනුමාන කෙරේ. එබැවින් මදුරු කිටයන් බිහිවීම සහ බෝවීම සඳහා බලපාන සමාජ ආර්ථික හා කාලගුණික සාධකයන් පිළිබඳ අවධානය යොමු කළ යුතුය. GIS තාක්ෂණය යනු එබඳු සාදක බලපෑම හා රෝග ව්‍යාප්තිය අතර සබැඳියාවන් විශ්ලේෂණයට ලක් කල හැකි ඵලදායී ක්‍රමවේදයකි. මෙම අධ්‍යයනය සඳහා ගම්පොල ප්‍රදේශය ආශ්‍රිතව දැන්ව ලබා ගැනුණ අතර GPS තාක්ෂණයන් යොදා ගනිමින් රෝගීන් වාර්තා වූ ප්‍රදේශයන් සලකුණු කරන ලදී.

රෝග ව්‍යාප්තියට හේතු විය හැකි සමාජ ආර්ථික සහ කාලගුණික සාධකයන් හි බලපෑම අන්වේෂණය කිරීමෙන් ඩෙංගු අවදානම් සිතියමක් නිර්මාණය කිරීම අපගේ අරමුණ වේ.

ප්‍රතිඵල

අදාල සාධකයන් යොදා ගනිමින් හා ඒවායේ බලපෑම නොසලකා හරිමින් සිතියම් දෙකක් නිර්මාණය කරන ලදී.

සහයෝගීතාවයන්

- ආචාර්ය ටී. සිවනාත්චරිල්, කෘෂි විද්‍යා පීඨය, පේරාදෙණිය විශ්ව විද්‍යාලය
- මහාචාර්ය එන්. ප්‍රියන්ත, රසායන විද්‍යා අංශය, පේරාදෙණිය විශ්ව විද්‍යාලය
- ආචාර්ය එස්.එස්. ඉක්බාල්, රසායන විද්‍යා අංශය, ශ්‍රී ලංකා විවෘත විශ්ව විද්‍යාලය
- ආචාර්ය ජේ. ගුණවර්ධන, භූ විද්‍යා අංශය, පේරාදෙණිය විශ්ව විද්‍යාලය

මානව සම්පත් සංවර්ධනය

දුර්ගහපති උපාධිය සඳහා ලියාපදිංචි වී ඇති සිසුන්

- 1. පී.කේ.ඩී.චතුරංග (විද්‍යා පශ්චාත් උපාධි ආයතනය, පේරාදෙණිය විශ්ව විද්‍යාලය)
- 2. මදුනි මදුනායක (විද්‍යා පශ්චාත් උපාධි ආයතනය, පේරාදෙණිය විශ්ව විද්‍යාලය)

විද්‍යාපති

උපාධිය සඳහා ලියාපදිංචි වී ඇති සිසුන්

- 1. රන්දික විජේතිලක (විද්‍යා පශ්චාත් උපාධි ආයතනය, පේරාදෙණිය විශ්ව විද්‍යාලය)
- 2. රසික දිසානායක (විද්‍යා පශ්චාත් උපාධි ආයතනය, පේරාදෙණිය විශ්ව විද්‍යාලය)

විද්‍යාවේදී උපාධි අපේක්ෂක හා ස්වේච්ඡා සිසුන්

- 1. දිලිනි රාමනායක - (පේරාදෙණිය විශ්ව විද්‍යාලය, 2011 අප්‍රේල් සිට 2011 නොවැම්බර් දක්වා)
- 2. දුර්ගති විජයවර්ධන - (රජරට විශ්ව විද්‍යාලය, 2011 අප්‍රේල්- නොවැම්බර්)
- 3. එන්.මිහිරාජී - (රුහුණු විශ්ව විද්‍යාලය, 2012 මැයි-දෙසැම්බර්)
- 4. හසිනි දෙල්වින්න - (කොළඹ විශ්ව විද්‍යාලය, 2012 පෙබරවාරි - දෙසැම්බර්)

ස්වේච්ඡා සිසුන් _

- 1 ඉන්දික පෙරේරා,
- 2. සුගන්ධිකා කුමාරි

7.6 ස්වභාවික නිපැයුම්

ව්‍යාපෘති නියමු: මහාචාර්ය එන්. එස්. කුමාර් (පර්යේෂණ මහාචාර්ය)

මහාචාර්ය යූ.එල්.ඩී. ජයසිංහ (පර්යේෂණ මහාචාර්ය)

ව්‍යාපෘති තොරතුරු

ශාක, දිලීර, මුහුදුපිටි සහ ලයිකන් ඇතුළු අනෙකුත් ක්ෂුද්‍රජීවීන් විසින් නිපදවන කාබනික ද්‍රව්‍ය ස්වභාවික නිපැයුම් ලෙස හැඳින්විය හැක. ස්වභාවික නිපැයුම් ව්‍යාපෘතිය මගින් දියත් කෙරෙන පර්යේෂණ ක්‍රියාකාරකම් තුළින් මේ වන විට ශ්‍රී ලංකාවේ ආහාරයට ගැනෙන පළතුරු, ශාක ද්විතීක පරිවෘත්තයන් සහ දිලීරයන්හි රසායනය හා ජෛව ක්‍රියාකාරීත්වය පිළිබඳ අවධානය යොමු කර තිබේ. මිනිසුන්ට හා ශාක වලට වැළඳෙන රෝග පාලනය කිරීම සඳහා ස්වභාවික ද්‍රව්‍යයන් හි අඩංගු ජෛව ක්‍රියාකාරී සංයෝගයන්ට ඇති හැකියාව පිළිබඳ අන්වේෂණය කිරීම ප්‍රධාන වශයෙන් අරමුණු කර ගෙන ඇත.

නිස්සාරිතයන් හා සංයෝගයන්ගේ අඩංගු ජෛව ක්‍රියාකාරී සංයෝගයන්ට ඇති හැකියාව පිළිබඳ අන්වේෂණය කිරීම ප්‍රධාන වශයෙන් අරමුණු කර ගෙන ඇත.

නිස්සාරිතයන් හා සංයෝගයන් ගේ අඩංගු ජෛව ක්‍රියාකාරීත්වය නිර්ණය කිරීම සඳහා DPPH භාවිතයෙන් ජෛවාසර්ෂණයට ලක්කරන ලදු ස්වභාවික ප්‍රතිඔක්සිකාරක ද්‍රව්‍ය අඩංගු බව හඳුනාගන්නා ලදී. කරදිය කුනිස්සන්ගේ මර්ත්‍යතාවයට හේතු වන සෙලිය විෂතාවය ඇතිකරන ද්‍රව්‍ය, සලාද බීජ ප්‍රරෝහනය අන්වේෂණයෙන් හඳුනාගත් ශාකීය විෂ ද්‍රව්‍ය එසේ හඳුනාගත් අතර ඒවා TCL බයෝග්‍රැෆික් ක්‍රමවේදයට භාජනය කිරීමෙන් ප්‍රතිදිලීරක ද්‍රව්‍යයන් අනාවරණය කර ගැනුණි. ස්වභාවිකව ඇතිවන ඇල්ෆා ඇමයිලේස්, බීටා ග්ලුකොසයිඩේ සහ ලයිපේස් නිශේධක හඳුනාගැනීමට යොදා ගැනුණු එන්සයිම ජෛවාසර්ෂණයන් ඖෂධ පර්යේෂණ ක්ෂේත්‍රය සඳහා ඉතා වැදගත් වන අතර ඒවා මේ වන විට විවිධ නිස්සාරිතයන් සඳහා සිදු කෙරෙමින් පවතී. විශේෂිත එන්සයිම නිශේධකයන් එන්සයිම සමග අන්තර් ක්‍රියාවෙන් අදාළ උපස්ථරය මතදී සිදුවන එන්සයිම ක්‍රියාකාරකම් අවහිර කරයි. මෙම නිශේධකයන් ජෛව රසායනික ක්‍රියාකාරකයක් වන වන අතර රෝග ප්‍රතිකර්මනය සඳහා යොදා ගත හැක. දියවැඩියාව, ස්ඵලතාවය පාලනය කිරීමට ඖෂධ වර්ග නිපදවීමේ දී ඇල්ෆා ඇමයිලේස්, බීටා ග්ලුකොසයිඩේස් සහ ලයිපේස් නිශේධකයන් භාවිතා කිරීම සිදු කෙරේ.

සහයෝගීතාවයන්

1. රසායන විද්‍යා අංශය, විද්‍යා පීඨය, පේරාදෙණිය විශ්ව විද්‍යාලය
2. ක්ෂුද්‍රජීව විද්‍යා අංශය, දන්න වෛද්‍ය පීඨය, පේරාදෙණිය විශ්ව විද්‍යාලය
3. කීට විද්‍යා අංශය, උද්භිද විද්‍යා හා පර්යේෂණ සංවර්ධන ආයතනය (HORDI) ගන්නෝරුව

පර්යේෂණ විද්‍යාඥයින් : ආචාර්ය කේ.පී.එන්.පී. පියසේන (2012.10.01 සිට- NSF ව්‍යාපෘතිය)

පර්යේෂණ සහකාර : ඒ.පී.ඒ.ඩබ්. අලකොලංග (2012.11.17 දක්වා)

එච්.එම්.එස්.කේ.එච්. බණ්ඩාර

එච්.ආර්.ඩබ්.එම්.ඩී.පී.කේ. නියන්ගොඩ(2012.06.20 සිට-NSF ව්‍යාපෘතිය)

කේ.පී.ඊ. ජේෂ්වරත්න
ඒ.පී.ඩී.ඩී. සිල්වා (2012.11.16 සිට)

පී.පී.ඊ.එච්. ද සිල්වා

ඒ.එම්.ඩී.ඒ. සිරිවර්ධන (2012.08.03 දක්වා)

ජ්‍යෙෂ්ඨ මාණ්ඩලික තාක්ෂණික නිලධාරී : ඩී.එස්. ජයවීර

* රූපය ස්වභාවික නිපැයුම් පර්යේෂණ කණ්ඩායම- 2012

7.6.1 ආහාරයට ගතහැකි පළතුරු: රසායනය හා ජෛව ක්‍රියාකාරීත්වය

එච්.ආර්.ඩබ්.එම්.ඩී.පී.කේ. නියන්ගොඩ, ආර්.එම්.ඩබ්.සී.කේ. කරුණාරත්න, ඩබ්.එම්.ඒ.එස්. ගංගොඩ,
පී.පී.ඊ.එච්.ද සිල්වා, එන්.එස්.කුමාර්, යූ.එල්.ඩී. ජයසිංහ

ස්වභාවික නිපැයුම් ව්‍යාපෘතිය, මූලික අධ්‍යයන ආයතනය, මහනුවර

හැඳින්වීම

සියවස් ගණනාවක සිට මිනිසා ඇතුළු සත්ත්වයන් විසින් පළතුරු ආහාරයට ගැනෙන අතර විෂ රහිත පරිසර නිතකාමී ජෛව ක්‍රියාකාරී සංයෝග ප්‍රභවයක් ලෙස හඳුනාගෙන ඇත. නිදන්ගත රෝග හා වයසත් සමග ඇතිවන ශාරීරික දුබලතාවන් රැසක අවදානම අඩුකර ගැනීම සඳහා පළතුරු පරිභෝජනය වැදගත් වේ. නිවර්තන කලාපීය පළතුරු ශාකයන්ට සුවිශේෂී වූ සංයෝගයන්හි ජෛව ක්‍රියාකාරීත්වය අධ්‍යයනය කිරීම මගින් රසායනික විද්‍යා ක්ෂේත්‍රයේ ආකර්ශනීය සොයා ගැනීම් රැසකට තුඩු දී ඇත.

අරමුණු

ශ්‍රී ලංකාවේ ආහාරයට ගැනෙන පළතුරු වර්ග කිහිපයක ජෛව ක්‍රියාකාරීත්වයන් විශේෂයෙන් ප්‍රතිදිලීර, ප්‍රති ඔක්සිකාරක, සෛලීය විෂ, ශාකීය විෂ හා එන්සයිම නිශේධක ක්‍රියාකාරීත්වයන් අන්වේෂණය කිරීම

ක්‍රමවේදය සහ ප්‍රතිඵල

බිලිං, පැණි කොමඩු, ගොරකා, දිවුල්, සැපදිල්ලා, රඹුටන් සහ නෙල්ලි වැනි බහුලව ආහාරයට ගැනෙන පළතුරු වර්ග මෙම අධ්‍යයනය සඳහා යොදා ගන්නා ලදී. එම පළතුරු වල ආහාරයට ගන්නා කොටස බිලෙන්ඩර් කර යුෂ හා ශේෂ වන කොටස වෙන් කර ගන්නා ලදී. එම යුෂ එන් හෙක්සේන් හා එනිල් ඇසිටේට් ද්‍රාවකයන්ට පිලිවෙලින් නිස්සාරණය කර ගැනුණි. පළතුරු ශේෂයන් අනුපිලිවෙලින් එන් - හෙක්සේන්, එනිල් ඇසිටේට්, හා මෙතිල් හයිඩ්‍රොක්සයිඩ් වලට නිස්සාරණය කෙරුණි. මෙතිල් හයිඩ්‍රොක්සයිඩ් නිස්සාරණයන් එන් බියුටනෝල් හා ජලය සමඟ විභේදනයට ලක් කරන ලදී. සියළුම නිස්සාරණයන් ප්‍රතිදිලීර ක්‍රියාකාරීත්වයන්ට ප්‍රතිඔක්සිකාරක ක්‍රියාකාරීත්වයට, සෛලීය විෂ ක්‍රියාකාරීත්වයට, ශාකීය විෂ ක්‍රියාකාරීත්වයන්ට හා එන්සයිම නිශේධක පෛලාසර්ෂණයට ලක් කරන ලදී. පෛලාසර්ෂණයෙන් ලබා ගත් ප්‍රතිඵල අංක 1 වගුවේ දක්වා ඇත.

වගුව 1: පළතුරු නිස්සාරණ පෛලාසර්ෂණයන්හි ප්‍රතිඵල

පළතුරු		පෛලාසර්ෂණය					
විද්‍යාත්මක නම	සාමාන්‍ය නම	ප්‍රති දිලීර	ප්‍රතිඔක්සිකාරක	ඇල්ෆා ඇමයිලේස් නිශේධක	කරදිය කුණිස්සන් වර්තනතාවය	ලයිපේස් නිශේධක	ශාක විෂතාවය
අවෝහෝවා බිලිමිබි	බිලිං	++	++	++	++	nd	++
සිරිරුලස් ලෑනටස්	පැණි කොමඩු	nd	++	nd	++	nd	nd
ගාර්සිනියා කැමිබෝපියා	ගොරකා	-	++	++	++	++	++
ලිමොනියා ඇසිඩ්සීමා	දිවුල්	nd	++	nd	nd	nd	nd
මනිල්කාරා සැපෝටා	සැපදිල්ලා	nd	++	++	-	nd	
නෙපිලියම් ලැප්පේසියම්	රඹුටන්	nd	++	nd	++	nd	nd
පයිලැන්තස් එම්බිලිකා	නෙල්ලි	nd	++	++	++	nd	nd

++ එක් නිස්සාරණයක් හෝ සක්‍රීය තත්වයේ පවතී - සියළුම නිස්සාරණයක් හෝ අක්‍රීය තත්වයේ පවතී
Nd අනාවරණය නොවුණි

ගොරකා වල එනිල් ඇසිටේට් නිස්සාරණයෙන් සංශුද්ධ සංයෝග හතරක් වෙන් කර ගැනුණු අතර ඉන් සංයෝග 2 ක් ගාසිනෝල් සහ 7 එපිගාසිනෝල් ලෙස හඳුනා ගන්නා ලදී. සාන්ද්‍රණය 250 ppm හිදී ගාසිනෝල් 50% ක මූල නිශේධක ක්‍රියාකාරීත්වයක් පෙන්නුම් කරන ලදී. එමෙන්ම ගාසිනෝල් 7.2 ppm හිදී IC₅₀ ප්‍රතිඔක්සිකාරක ක්‍රියාකාරීත්වයක් ද හිදී කරදිය කුණිස්සන් මර්තනතාවය LD₅₀ , 5ppm හිදී ද දැක්වූ අතර 7- epi ගාසිනෝල් 4ppm IC₅₀ ප්‍රතිඔක්සිකාරකතාවය දක්වන ලදී. අනෙකුත් නිස්සාරණයන්ගේ පෛලාසර්ෂණයන් හා සංයෝග වෙන් කර ගැනීම මේ වන විට සිදුකෙරෙමින් පවතී.

7.6.2 සුලභ කුළුබඩු වල ජෛවක්‍රියාකාරී සහ එන්සයිම නිශේධනය හැකියාව පිළිබඳ අධ්‍යයනය

ඩබ්.අයි.ටී. ප්‍රනාන්දු ^{1,2}, එච්.කේ.අයි. පෙරේරා ², එස්.බී.පී. අනාවැදු ², ආර්. සිවකනේසන් ²,
එන්.එස්. කුමාර්, යූ.එල්.බී. ජයසිංහ ¹

¹ ස්වභාවික නිපැයුම් ව්‍යාපෘතිය, මූලික අධ්‍යයන ආයතනය, මහනුවර ² ජෛව රසායන විද්‍යා අංශය, වෛද්‍ය පීඨය, පේරාදෙණිය විශ්ව විද්‍යාලය

හැඳින්වීම

ශරීරයෙහි ඉහල වශයෙන් ලිපිඩ හා ශ්ලේෂික් නැන්පත් වීම ස්ඵලතාවය, කිරිටක ආබාධ හා දියවැඩියාව වැනි රෝග තත්වයන් කෙරෙහි බලපෑම් ඇතිකළ හැක. ආහාර රටාවන් පාලනයෙන්ම එබඳු රෝග ඇතිවීම වළක්වාගත හැක. ආහාර දිරවීම අඩුකිරීම හා ආහාර වල අඩංගු ලිපිඩ සහ කාබෝහයිඩ්‍රේට් ප්‍රමාණය අවශෝෂණය කිරීම එබඳු රෝග පාලනය කිරීම සඳහා වැදගත් වේ.

ක්‍රමවේදය සහ ප්‍රතිඵල

බහුලව භාවිතයට ගැනෙන කුළුබඩු වර්ග 10 කින් ලබාගත් දල මෙතනෝල් නිස්සාරිතයන් වර්ණාවලික ක්‍රමවේදයන් භාවිතයෙන් ඇමයිලේස් ජෛවාසරණයන්ට ලක් කල අතර DPPH බණ්ඩකයන්ට ප්‍රතිඔක්සිකාරක ක්‍රියාකාරීත්වයන් නිර්ණය කරන ලදී. සලාද බීජ ප්‍රරෝහනය ගවේෂණය කිරීමෙන් ශාකීය විෂතාවයද කරදිය කුනිස්සන් යොදාගනිමින් සිදුකළ මයික්‍රොවෙල් ක්‍රමවේදයන්ගේ සෛලීය විෂතාවයද වර්ණමිතික ක්‍රමවේදයන් භාවිතයෙන් ඇමයිලේස් නිශේධක ක්‍රියාකාරීත්වය ද නිර්ණය කරන ලදී. ලබා ගත් නිස්සාරිතයන්ගෙන් උළුහාල් (25.42±0.32%), සාදික්කා (22.7±0.31%), දුරු (19.17±0.54%), එනසාල් (11.76±0.55%), කොන්තමල්ලි(8.8±0.18%) සහ අබ (6.19±0.15%) යන කුළුබඩු ලයිපේස් නිශේධක ක්‍රියාකාරීත්වය දක්වන ලදී. කරාබුනැටි(58.10±0.24), වදකහ (52.2±0.24%), කුරුඳු(32.9±0.91%), අබ(20.1±0.56%), මාදුරු(28.79±0.22%) සහ උළුහාල් (8.69±0.35%) ඇමයිලේස් නිශේධක ක්‍රියාකාරීත්වය පෙන්නුම් කරන ලදී. දල මෙතනෝල් නිස්සාරිතයන් කිසිවක් සෛලීය විෂ හෝ ශාකීය විෂ බවක් නොදක්වන ලදී. සියළුම කුළුබඩු වර්ග ඉහල ඔක්සිකාරක ක්‍රියාකාරීත්වයක් දක්වන ලද අතර ඉහුත් කොන්තමල්ලි වලට (92.8±0.3%) ඉහලම ප්‍රතිඔක්සිකාරක හැකියාවක් ඇති බව තහවුරු විය.

තමිබාගත් කුළුබඩු නිස්සාරිත 7 ක් භාවිතයෙන් ලයිපේස් හා ඇමයිලේස් නිශේධකයන්ගේ තාප ස්ථායීතාවය නිර්ණය කරන ලදී. තමිබාගත් පසු ලයිපේස් නිශේධක ක්‍රියාකාරීත්වය සැලකිය යුතු ප්‍රමාණයකින් අඩු වී තිබූ අතර ඇමයිලේස් නිශේධක ක්‍රියාකාරීත්වයෙහි එතරම් අඩුවීමක් දක්නට නොලැබුණි. උළුහාල් හා එනසාල් මෙතනෝල් නිස්සාරිතයන් ද්‍රාවණ- ද්‍රාවණ නිස්සාරණ ක්‍රමවේදයක් යොදා ගනිමින් පියවරෙන් පියවර විභේදනයට ලක් කරන ලදී. මෙහිදී හෙක්සේන් , එනිල් ඇසිටේට් හා ජලය භාවිතා කෙරුණි. උළුහාල් වල ජලීය ද්‍රාවණයන්ගේ ද එනසාල් වල එනිල් ඇසිටේට් ද්‍රාවණයන්ගේ ද ඉහලම ලයිපේස් නිශේධක ක්‍රියාකාරීත්වය දක්නට ලැබුණි.

7.6.3 අන්ත: ශාකීය දිලීරයන්ගේ රසායනය හා ජෛව ක්‍රියාකාරීත්වය

කේ.පී.ඊ. පද්මතිලක, එච්.එම්.එස්.කේ.එච්. බණ්ඩාර, ඒ.එම්.ඩී.ඒ. සිරිවර්ධන,
යූ.එල්.ඩී. ජයසිංහ, එන්.එස්. කුමාරී
ස්වභාවික නිපැයුම් ව්‍යාපෘතිය, මූලික අධ්‍යයන ආයතනය, මහනුවර

හැඳින්වීම

අන්ත:ශාකීය දිලීර යනු ශාක වල අභ්‍යන්තර පටක තුළ ජීවත් වෙමින් ද්විතීයික පරිවෘත්තයේ ද්‍රව්‍ය නිපදවන නමුදු ධාරක ශාකයට විද්‍යාමාන වන පරිදි හානියක් සිදුනොකරන ජීවී විශේෂයකි. ද්විතීයික පරිවෘත්තික ක්‍රියාවලීන් ඔස්සේ ඔවුන් නිපදවන ද්විතීයික පරිවෘත්තයේ ද්‍රව්‍ය සාමාන්‍ය වර්ධක ක්‍රියාවලියට හෝ ප්‍රජනක ක්‍රියාවලීන් කෙරෙහි බලපෑම් ඇති නොකරයි. දැනට හඳුනාගෙන ඇති පරිදි ඔවුන්ගේ මූලිකම කාර්යභාරය වී ඇත්තේ ශාකයට ආරක්‍ෂාව සැලසීමයි. මෙබඳු දිලීරයන්ගේ අන්තර්ගතව තිබී නව්‍ය ඖෂධ සක්‍රියකාරක ගුණාංගයන්ගෙන් යුතු අණු වර්ග හඳුනාගෙන තිබේ. මෑතකදී අපගේ අධ්‍යයනයන් තුළින් ලාවුළු, කෙසෙල් හා දිවුල් වැනි පළතුරු වල අඩංගු අන්ත:ශාකීය දිලීරයන් අන්වේෂණයට භාජනය කර ඇත.

අරමුණු

පළතුරු වල අඩංගු අන්ත:ශාකීය දිලීරයන්ගෙන් උකහාගත හැකි පරිසරහිතකාමී ජෛව ක්‍රියාකාරී සංයෝගයන් පිළිබඳව අධ්‍යයනය කිරීම.

ක්‍රමවේදය සහ ප්‍රතිඵල

නිවර්තන කලාපයේ වැවෙන ලාවුළු හෙවත් *Pouteria campechiana* යනු රන් කහ පැහැති ජනප්‍රිය පළතුරු වර්ගයක් *Pouteria* කුලයේ ශාකයක් වේ. පළතුරු වල අඩංගුව තිබී සමහර කැරොටිනොයිඩ සහ සමහර ප්‍රතිඔක්සිකාරක පොලි පිනෝලික සංයෝගයන් අනාවරණය කර ගෙන ඇත. කෙසේ වුවද ලාවුළු වල අඩංගු අන්ත:ශාකීය දිලීර පිළිබඳව රසායනික හෝ ජෛවීය ගවේෂණයන් මෙතෙක් සිදුකර නොමැත.

ලාවුළු බීජ හා එලයන්හි වාණිජරණය කරන ලද මතුපිට කොටස් අර්තාපල් ඩෙක්ස්ට්‍රෝස් මාධ්‍ය මතට වෙන් කරගෙන කාමර උෂ්ණත්වය යටතේ දවස් 3 ක් බීජෝෂණය සිදු කරන ලදී. ලාවුළු බීජ වලින් SGR සහ SW ලෙස දිලීර දෙකක් ද ලාවුළු ගෙඩි වලින් FA සහ FW දිලීර දෙකක් ද වෙන් කර ගන්නා ලදී. එම එක් එක් දිලීරය අර්තාපල් ඒගාර් මාධ්‍ය මතට ආක්‍රාණය කරන ලදුව බීජෝෂණය සිදු කෙරුණි. දින 21 කට පසුව මාධ්‍ය කොටින් වූල් යොදා ගනිමින් පෙරා ගන්නා ලදී. එම පෙරණයන් එහිල් ඇසිටේට් /ජලීය මාධ්‍යයේ විභේදනයට ලක් කල අතර එමගින් SGREP, SWEP, FAEP සහ FWEP ලබා ගැනුණි. එමගින් 5 GRES, SWES සහ FAES ලෙස එහිල් ඇසිටේට් නිස්සාරනයන් වෙන් කරගන්නා ලදී.

ලබා ගත් නිස්සාරනයන් 12 ම DPPH බණ්ඩකයන්ට එරෙහිව ප්‍රතිඔක්සිකාරක ක්‍රියාකාරීත්වය පරීක්ෂා කිරීම සඳහා ජෛවාකර්මණයට ලක් කරන ලදී. මෙහිදී වර්ණාවලික්ෂ ක්‍රමවේදයන් භාවිතා කරමින් සලාද බීජ ප්‍රරෝහනයට එරෙහි ශාකීය විෂතාවයද TLC ඔයෝ ඔටෝ ග්‍රැෆික් ක්‍රමවේදය භාවිතයෙන් *C.Cladosporioides* වැනි ප්‍රතිදිලීරක ක්‍රියාකාරීත්වයන් ද මයික්‍රොවෙල් ජෛවාකර්මණයන් භාවිතයෙන් කරදිය කුනිස්සන්ගේ මර්ත්‍යතාවය උදෙසා සෛලීය විෂතාවයද වර්ණාවලික්ෂ ක්‍රමවේදය භාවිතයෙන් ඇල්ෆා-ඇමයිලේස් නිශේධක ක්‍රියාකාරීත්වය ද නිර්ණය කරන ලදී. එකඳු නිස්සාරනයක්වත් සැලකිය යුතු තරම් ප්‍රතිදිලීරක ක්‍රියාකාරීත්වයක් පෙන්නුම් නොකල නමුදු EWEP පමණක් ඇල්ෆා ඇමයිලේස් නිශේධක ක්‍රියාකාරීත්වය පෙන්නුම් කරන ලදී. SGREP, FWEP, FWES, FWMS සහ FAEP කරදිය කුනිස්සන් සඳහා සැලකිය යුතු තරම් විෂ බවක් දැක්වුණි. නිස්සාරනයන් 12 ම ඉහල ප්‍රතිඔක්සිකාරක ක්‍රියාකාරීත්වයක් ද ශාකීය විෂතාවයක් ද සහිත බව තහවුරු විය.

කෙසෙල් වලින් ලබාගත් අන්ත:ශාකීය දිලීර නිස්සාරිතයන්ගෙන් ෆ්ලවොසිපෙරෝන් ඇතුළු සංයෝග 8 ක් වෙන් කර ගැනුණි. ඒවායෙහි සෛලීය විෂතාවය හා ශාකීය විෂතාවය දක්නට ලැබුණි. ලබාගත් සංයෝගයන්ගේ ප්‍රමාණය අඩු බැවින්, දිලීරයන් අර්තාපල් ඒගාර් මාධ්‍ය මත නැවත වගා කර එතිල් ඇසිටේට් මාධ්‍ය මතට නිස්සාරණය කර නැවත වෙන් කර ගන්නා ලදී. එම වෙන් කර ගත් සංයෝග 8 න් සංයෝග 3 ක් සැලකිය යුතු තරම් ශාකීය විෂතාවයක් හා කර්දිය කුනිස්සන්ගේ වර්තනතාවයට හේතු වන සෛලීය විෂතාවයක් පෙන්නුම් කරන ලදී.

දිවුල් ඩීප් වලින් ලබා ගත් අන්ත:ශාකයන් කලින් සිදුකළ අධ්‍යයනයන් තුළින් වාර්තා කළ පරිදි ෆ්ලවොසිපෙරෝන්, රුබ්‍රොෆියුසාරින් B, ආරොස්පෙරෝන් A සහ ෆොන්සෙසිනෝන් D වෙන් කර ගන්නා ලදී. මෙම සංයෝග 4 ම කර්දිය කුනිස්සන්ගේ මර්තනතාවය LD₅₀ අගයන්ගෙන් 32 ppm, 40 ppm, 9 ppm හා 51 ppm ලෙස දක්වන ලදී. ෆ්ලවොසිපෙරෝන් හා රුබ්‍රොෆියුසාරින් B සැලකිය යුතු තරම් ශාකීය විෂතාවයක් පෙන්නුම් කළ අතර එකඳු නිස්සාරිතයක්වත් C.Cladosporiodes වලට එරෙහිව ප්‍රතිදිලීරකතාවක් නොදක්වන ලදී.

7.6.4 කුරුඳු පොතු සහ ලොව් වල අඩංගු පොලි පිනෝලික සංයෝගයන්

ඒ.පී.ඒ.ඩබ්.අලකොලංග, යූ.එල්.බී.ජයසිංහ, එන්.එස්.කුමාර්

ස්වභාවික නිපැයුම් ව්‍යාපෘතිය, මූලික අධ්‍යයන ආයතනය, මහනුවර

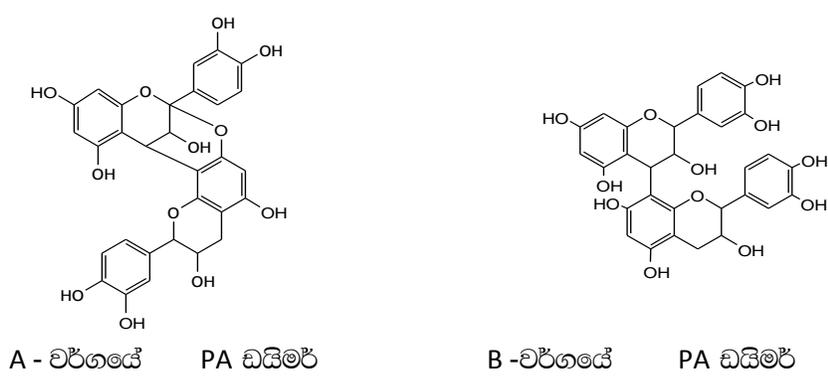
හැඳින්වීම

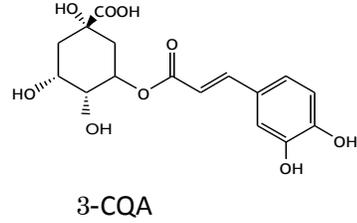
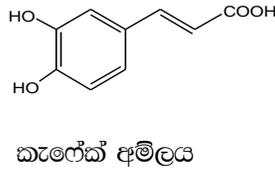
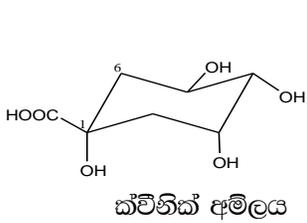
පිලිකා, හෘද කිරිටක ධමනි රෝග හා ස්නායු ආශ්‍රිත රෝග වලින් වැළකීම සඳහා ආහාර වල අඩංගු පොලිපිනෝලික සංයෝග බෙහෙවින් වැදගත් වේ. ද්‍රව වර්ණලේඛ හා ටැන්ඩම් ස්කන්ධ හේද ක්‍රමවේදයන් භාවිතයෙන් කුළුබඩුවක් ලෙස භාවිතයට ගැනෙන *Cinnamomum zeylanicum* හෙවත් කුරුඳු සහ පලතුරක් ලෙස ආහාරයට ගැනෙන *Flacourtia inetmis* හෙවත් ලොව් වල අඩංගු පොලි පිනෝලික සංයෝගයක් අනාවරණය කර ගන්නා ලදී.

ක්‍රමවේදය සහ ප්‍රතිඵල

A වර්ගයේ සහ B වර්ගයේ PA සංයෝග 37 ක් සහ ඒවායේ බහු අවයවික, කැටවින් සහ එපිකැටවින් කුරුඳුපොතු මෙතනෝල් නිස්සාරිතයන්ගේ හඳුනාගන්නා ලදී. එහි A හා B වර්ගයේ PA ඩයිමර්, ට්‍රයිමර්, ටෙට්‍රාමර් සහ පෙන්ටාමර් අන්තර්ගතව තිබූ අතර සුවිශේෂී බහුපියවර බණ්ඩන රටාවන් මත පදනම් කර ගනිමින් A වර්ගයේ 5 ක් (m/z 575 [M-H]) ; B වර්ගයේ PA ඩයිමර් 3 ක් (m/z 577 [M-H]) : A වර්ගයේ PA ට්‍රයිමර් එකක් (m/z 861 [M-H]) : A වර්ගයේ PA ට්‍රයිමර් 4ක් (m/z 863 [M-H]) B වර්ගයේ PA ට්‍රයිමර් 3 ක් (m/z 865 [M-H]) A වර්ගයේ ටෙට්‍රාමර් 2 ක් (m/z 1151 [M-H]) , B වර්ගයේ 10 ක් ($1153 - [M-H]$) : A වර්ගයේ එක් බණ්ඩනයක් සහිත PA පෙන්ටාමර් 1 ක් (m/z 143 g [M-H]) B වර්ගයේ PA පෙන්ටාමර් 2ක් (m/z 1441 [M-H]) තාවකාලිකව හඳුනාගන්නා ලදී.

ක්ලෝරෝපේනික් අම්ල යනු ක්වීනික් අම්ලයේ එස්ටරයක් වන අතර කැලේක් හා ගෞරලික් අම්ලයේ එස්ටර වන අතර කැලේක් හා ගෞරලික් අම්ලයේ එස්ටර වන පොලි පිනෝලික් හයිඩ්‍රොක්සිසිනැමික් අම්ලය බහුලව දක්නට ලැබේ. පිකිමික් අම්ලය හා කැලේක් අම්ලය අතර සෑදෙන එස්ටරයන් බහුලව දක්නට ලැබේ. MS^2 සහ MS^3 බණ්ඩනය භාවිතයෙන්, m/z 335 දී අනාවරණය කරගත් හයිඩ්‍රොක්සි සිනැමික් අම්ලයන්, m/z 354 (කැලේමයිල් ගෞරලික් අම්ලය) සහ m/z 515 (ඩයිකැලේ මයිල් ක්වීනික් අම්ලය) යන සංයෝග නිසාවෙන් සෑදුණු මූලික අයනයන් සොයා ගන්නා ලදී. ධුරානුක්‍රම ක්‍රමෝපායන් භාවිතයෙන් මෙම සංයෝගයන් හඳුනාගන්නා ලදී. මෙහිදී ක්ලෝරෝපේනික් අම්ලය හඳුනාගැනීම හා නිමානය සඳහා ක්ලිෆර්ඩ් සහ පිරිස විසින් භාවිතා කළ ක්‍රමවේදය භාවිතා කළ අතර ක්ලෝරෝපේනික් හි අඩංගු උප කාණ්ඩයන් ඒවායේ බණ්ඩනීකරණ ආකාරයන් අනුව හඳුනා ගන්නා ලදී.

7.6.5 ආහාරයට ගැනෙන බීජ: ගුණාත්මකභාවයෙන් ඔබ්බට කතිකාවතක්

**ඩී.එස්. ජයවීර¹, ජී.ජේ. පනාගොඩ², එන්.එස්. කුමාර්¹, බී.එම්.ආර්. ඔණාර්ඩ්³,
යූ.එල්.බී. ජයසිංහ¹**

¹ ස්වභාවික නිපැයුම් ව්‍යාපෘතිය, මූලික අධ්‍යයන ආයතනය, මහනුවර² ක්‍ෂුද්‍රජීව විද්‍යා අංශය, දැන් වෛද්‍ය පීඨය, පේරාදෙණිය විශ්ව විද්‍යාලය³ රසායන විද්‍යා අංශය, විද්‍යා පීඨය, පේරාදෙණිය විශ්ව විද්‍යාලය

ආහාරයට ගතහැකි බීජ වර්ග ලොව පුරාම පරිභෝජනයට ගැනේ. මෙම බීජ වර්ග ලිපිඩ, ප්‍රෝටීන, තන්තුමය, සංඝටක හා ඇමයිනෝ අම්ල වලින් සමන්විත වේ. මෙම ධාන්‍ය වර්ග සාමාන්‍යයෙන්ම ආහාරයට ගැනීමෙන් මහාත්මක පිළිකා දියවැඩියාව හා කිරිට හෘදරෝග වලක්වාගත හැකි බව විද්‍යාත්මක අධ්‍යයනයන්ගෙන් තහවුරු වී තිබේ. එබඳු ගුණාත්මක අගයන්ගෙන් සපිරි ඇට වර්ග පිළිබඳ සිදු කළ අධ්‍යයනයන් සීමිත වේ. පසුගිය වසර තුළදී සිදු කළ අධ්‍යයනයන් තුළින් මෙම බීජ වර්ග පරිසර හිතකාමී ජෛව ක්‍රියාකාරී සංයෝගයන් ලෙස යොදා ගත හැකි ආකාරය පිළිබඳ අවධානය යොමු කර ඇත. සියවස් ගණනාවක් පුරා මිනිසා විසින් එබඳු ඇට වර්ග ආහාරයට ගෙන ඇති අතර ඒවා මගින් විෂ සහිත බලපෑම් බොහෝ දුරට ඇති නොකෙරේ.

අරමුණ

ආහාරයට ගත හැකි ඇට වර්ග තුළින් පරිසර හිතකාමී ජෛව ක්‍රියාකාරී සංයෝගයන් හඳුනා ගැනීම

ක්‍රමවේදය සහ ප්‍රතිඵල

ශ්‍රී ලංකාවේ ආහාරයට ගැනෙන ඇට වර්ග 15 කින් ලබා ගත් මෙතනෝල් නිස්සාරිතයන් අධ්‍යයනයට ලක් කරන ලදී. *Cicer arietinum* (කඩල), *Dolichos biflorus* (කොල්ල), *Elusine coracana* (කුරක්කන්), *Lathyrus aphaca* (බටානා), ලෙන්ස් කුලිනාර්ස් (මයිසූර් පරිප්පු), *Mucuna prurens* (වඳුරු මෑ), *Vigna radiate* (මුං ඇට), *Paspalum scrobiculatum* (අටු), *Panicum miliare* (මෙන්නේරි), *Vigna mungo* (උළු), *Pisum sativum* (ග්‍රීන් පීස්), *Setaria italic* (නෘණ භාල්), *Sorgham almum* (ඉරිඟු), *Vigna unguiculata* (රතු කවිපි), *Zeamyse* (බඩ ඉරිඟු) යන ඇට වර්ග DPPH වලට එරෙහිව ප්‍රතිඔක්සිකාරක ක්‍රියාකාරීත්වය මිනුම් කිරීමටද, *Cladosporium cladosporioides* ට එරෙහිව ප්‍රතිදිලීරක ක්‍රියාකාරීත්වය බැලීමටද කරදිය කුනිස්සන්ගේ මර්ත්‍යතාවට එරෙහි ප්‍රතිරෝධකතාවය බැලීමටද සලාද බීජ පුරෝහනයට එරෙහි ශාකීය විෂතාවය මිනුම් කිරීමටද ලක් කරන ලදී. ඊට අමතරව *Culex Quenqifaciatus* ට එරෙහිව මදුරු කිට ක්‍රියාකාරීත්වයද *Candida aldicans* ට එරෙහි ව ඇන්ටි කැන්ඩබල් ක්‍රියාකාරීත්වයද ඇල්ෆා ඇමයිලේස් හා හෙමිසෙලියුලෝසික පරිඝණයන් / ෆ්රොන් අන්වේෂණයන් මගින් සැපොනින් අන්තර්ගතභාවයද සොයා බලන ලදී. ප්‍රතිඵල පහත සඳහන් පරිදි විය.

ප්‍රතිදිලීරක ක්‍රියාකාරීත්වය : ග්‍රීන්පීස් ඇට නිස්සාරකයන් වෙතින් පමණක් දක්නට ලැබුණි.
 ඇන්ටිකැන්ඩබල් ක්‍රියාකාරීත්වය : එකඳු ඇට වර්ගයක් වෙතින්වත් දක්නට නොලැබුණි.

ප්‍රතිමක්සිකාරක ක්‍රියාකාරීත්වය : කුරක්කන්, වඳුරු මෑ, අමු, තණහාල්, මුං ඇට, ඉරිඟු, කොල්ලු, යන ඇට වර්ග වල දක්නට ලැබුණි.

කරදිය කුනිස්සන්ගේ මර්ත්‍යතාවය : තණහාල්, උඳු, ඉරිඟු, මෙහේරි, කුරක්කන් වල දක්නට ලැබුණි.
 මඳුරු කීට ක්‍රියාකාරීත්වය : තණහාල්, මෙහේරි, ඉරිඟු, උඳු යන ඇට වර්ගයන්හි මඳුරු කීට අඩංගු නිස්සාරකයන් තිබී සොයා ගැනුණි.

ශාකීය විෂතාවය : වඳුරු මෑ, ඉරිඟු, තණහාල්, අමු සහ මුං ඇට වල ශාකීය විෂ සංයෝග අඩංගුව තිබුණි.

නිමොලයිසින් හා සැපොනින් සඳහා සිදුකළ ඊරොන් පරීක්ෂාව : වඳුරු මෑ, අමු, රතු කවිපි, බටහන යන වර්ග වල සැපොනින් අඩංගුව තිබුණි.

✕ ඇමයිලේස් පරීක්ෂණයන්ගෙන් ලබාගත් ප්‍රතිඵල වලින් නිගමනයකට බැසීමට නොහැකි විය.

මානව සම්පත් සංවර්ධනය

a) පශ්චාත් උපාධි ලාභීන්

1. කේ.පී.එන්. පියසේන, **ආචාර්ය උපාධිය** 'ශ්‍රී ලංකාවේ ශාකයන්හි ඇලලෝපතික අධ්‍යයනයන් සහ අන්ත:ශාකීය දිලීර/නිවර්තන ස්ට්‍රෙප්ටොමයිසින් විශේෂයන්හි රසායනික අන්වේෂණය අධීක්ෂක මහාචාර්ය එච්.ආර්.එම්. ධර්මරත්න
2. ඩබ්.ආර්.එම්. කුමුල්ගොල්ල, **දර්ශනපති උපාධිය** අධීක්ෂක මහාචාර්ය ඩී.එම්.ආර්. බණ්ඩාර, මහාචාර්ය ඩී. තෙන්නෙවසම්, මහාචාර්ය එන්.එස්.කුමාර්

b.) ආචාර්ය දර්ශනපති හා විද්‍යාපති උපාධි සඳහා ලියාපදිංචි වී ඇති පර්යේෂණ සහකාරවරු

1. ඒ.පී.ඒ.ඩබ්. අලකොලංග
2. එච්.එම්.එස්.කේ.එච්. බණ්ඩාර
3. ඩබ්.අයි.ටී. ප්‍රනාන්දු
4. ඩී.එස්. ජයවීර
5. ආර්.එම්.ඩබ්.සී.කේ. කරුණාරත්න
6. ඩී. නියන්ගොඩ
7. කේ.පී.ටී. පද්මතිලක
8. පී.පී.ටී.එම්. ද සිල්වා
9. ඒ.ඩී.එම්.ඒ. සිරිවර්ධන

උපාධි අපේක්ෂක සිසුන්

1. ඒ.එස්. ගංගොඩ -	විශ්ව විද්‍යාල අධ්‍යාපන අපේක්ෂක (මාස 6)
2. එච්.එන්. ක්‍රිෂ්ණ ප්‍රනාන්දු -	පේරාදෙණිය විශ්ව විද්‍යාලය (මාස 1)
3. බී.එම්.ඩී. දිසානායක -	පේරාදෙණිය විශ්ව විද්‍යාලය (මාස 1)
4. යූ.අයි. ප්‍රේමදාස -	පේරාදෙණිය විශ්ව විද්‍යාලය (මාස 1)

7.7 සෛද්ධාන්තික හා සංඛ්‍යාත්මක විද්‍යා

7.7.1 සොනොලුම්නසන්ස්

ව්‍යාපෘති නියමු : මහාචාර්ය ආසිරි නානායක්කාර
ව්‍යාපෘති තොරතුරු

තනි වායු බුබුලක් ධ්වනිත ලෙස උවයක් තුළ ඉහල පහල යන විටදී යොදා ඇති ධ්වනි ක්ෂේත්‍රය සමඟ සමගාමීව රේඛීය නොවන දෝලනයන්ට ලක්වේ. බුබුළු බිඳ වැටීමෙන් පාර ජම්බුල පාරසයේ ක්ෂණික ආලෝක දීප්තින් නිකුත්වන අතර තනි බුබුළු නිරීක්ෂණය කළ හැකිවේ. බුබුළු බිඳ වැටෙන විටදී දෝලන ශක්තිය 4 X 10⁷ ප්‍රමාණයකින් සානද්‍රණය වීම සිදුවන නිසා ඉහත දැක්වෙන පරිද්දෙන් ආලෝක දීප්තින් නිකුත්වේ. මෙම ආලෝක බුබුළු නැහෝ තප්පරයකටත් වඩා අඩු කාල සීමාවක් තුළ පවතින අතර බිඳ වැටීමට ලක්වන විටදී බුබුළු තුළ උෂ්ණත්වය හා පීඩනය යන දෙකම 20,000 K හා 3,500 atm යන පරිදි ඉතා ඉහල අගයකින් පවතී එමෙන්ම බුබුළු බිබින්නයේ ත්වරණයද 10¹¹ ප්‍රමාණයක ඉහල අගයක් ගනී. මයික්‍රොමීටර් 1-10 අතර ප්‍රමාණයේ අරයකින් යුතු බුබුළු සමඟ පමණක් සොනොලුම්නසන්ස් දැක ගත හැකි වන අතර බිඳ වැටීම සිදුවන අවස්ථාවේ බුබුළු වල අරය මයික්‍රොමීටර් 0-1-1 පරාසයකට පැමිණේ.

තනි බුබුළු සොනොලුම්නසන්ස් වර්ණාවලිය තරමක් පටු වන අතර 700nm ඉහල අගයක සිට 190 nm ට අඩු අගයක් දක්වා විහිදේ. නිකුත් වන ආලෝකයේ නිව්‍රතාවය තරංගායාමයේ අඩුවීමත් සමඟ ඉහල නැංවේ. මෙහිදී තරංගායාමය 200nm පමණ අඩුවන අතර මෙම අගය පාරජම්බුල ජල ජේදනය ලෙස හඳුන්වයි. ජලය තුළදී තනි බුබුළු සොනොලුම්නසන්ස් වර්ණාවලිය, ශබ්ද සංඛ්‍යාතය 10-50 KHz අගයක් සඳහා වන මතුපිට උෂ්ණත්වය 6000K-20 000 K පරාසයේ පවතින කෘෂ්ණ වස්තු විකිරණය සමඟ මැනවින් සැසඳේ. අනෙක් අතට 1 MHz සංඛ්‍යාතයකින් යුතු තනි බුබුලක සොනොලුම්නසන්ස් වර්ණාවලිය 10⁶ K ජලාස්මාවකින් ගැනෙන තර්මලේ ඛේසිටාර්නන්ග් සමඟ ද හොඳින් සැසඳේ.

ආලෝකය විමෝචනය වන අවස්ථාවේ දී තනිබුබුළු සොනොලුම්නසන්ස්හි සිදුවන එබඳු භෞතික සිද්ධීන් අන්වේෂණය හා අවබෝධ කර ගැනීම උදෙසා සෛද්ධාන්තික හා පර්යේෂණාත්මක ගවේෂණයන් රැසක් සිදුවෙමින් පවතී. බොහෝ සෛද්ධාන්තික හා සංඛ්‍යාත්මක නිරූපනයන් රැසක් සිදුවෙමින් පවතී. බොහෝ සෛද්ධාන්තික හා සංඛ්‍යාත්මක නිරූපනයන් සන්නික තරල යාන්ත්‍රණයන් මත පදනම් වන අතර එමගින් පරීක්ෂණාත්මක ප්‍රතිඵල වලින් කොටසක් සාර්ථකව නිරූපනය කළ හැකි වේ. එබඳු නිරූපිත වැඩි ප්‍රමාණයක් තරල සමීකරණයන් මත පදනම් වන අතර, බුබුල බිඳ වැටෙන අවස්ථාවේ බුබුළු බිත්තිය ජලයේ ධ්වනි වේගය ඉක්මවා යාම සහ අනෙක් උච්ඡ භෞතික තත්ත්වයන් පිළිබඳ පැහැදිලි කිරීමේදී එම නිරූපිතයන් හි සත්‍යතාවය පිළිබඳ ගැටළු පවතී. එමෙන්ම එබඳු තරල නිරූපිතයන් තත්ව සමීකරණයන්ට හා පුරෝකථනයට පමණක් සීමාවේ.

තනි බුබුළු සොනොලුම්නසන්ස් යනු තව දුරටත් සැලකිය යුතු මට්ටමේ පර්යේෂණාත්මක අන්වේෂණයන්ට ලක් විය යුතු මාතෘකාවක් වේ. මන්දයත් ආලෝක විමෝචන සංසිද්ධීන් පිළිබඳව මේ වනතුරු සම්පූර්ණ නිවැරදි වැටහීමක් ලබාගත නොහැකි වී ඇති බැවිනි. එමෙන්ම තනි බුබුළු සොනොලුම්නසන්ස්හි අඩංගු සීමා රහිත පිරිසිදු ශක්තිය පිළිබඳ විද්‍යාඥයින්ගේ අවධානය යොමුව ඇත. මේ වන විටදී තනි බුබුළු සොනොලුම්නසන්ස්හි ආලෝක විමෝචන යාන්ත්‍රණයන් භෞතික විද්‍යාවේ නොවිසඳුණු ගැටළු අතර පවතී.

පර්යේෂණ සහකාර: ප්‍රහාන් හේරත්, සංජීව කරුණාවංශ, මනෝජී විජේසිංහ

**7.7.1.1 තනි බුබුළු සෞභෞලමිනසන්ස් හි සංඛ්‍යාත්මක අන්වේෂණය ආසිරි නානායක්කාර,
සංජීව කරුණාවංශ, මනෝජී විජේසිංහ**

තනි බුබුළු සෞභෞලමිනසන්ස් ව්‍යාපෘතිය, මූලික අධ්‍යයන ආයතනය, මහනුවර

හැඳින්වීම

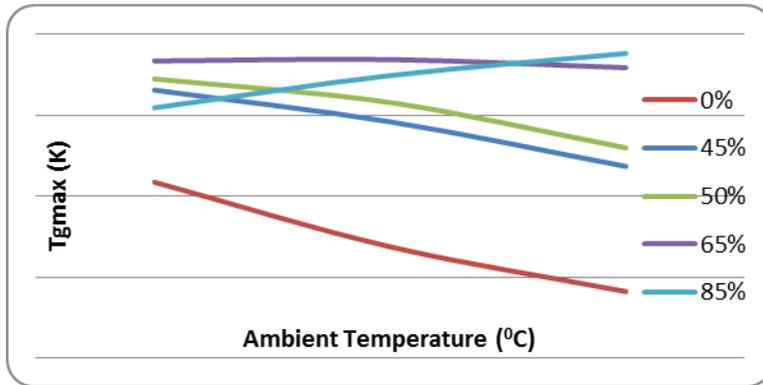
තනි බුබුළු සෞභෞලමිනසන්ස් පිළිබඳ පවතින බොහෝ සෛද්ධාන්තික හා සංඛ්‍යාත්මක නිරූපිතයන් සන්නික වරල ප්‍රවාහයන් මත පදනම් වන අතර (උදා: එවුලර් සමීකරණ/නැවියර් ස්ටෝක්ස් සමීකරණ) ඒවා මගින් පර්යේෂණ ප්‍රතිඵල වලින් කොටසක් සාර්ථකව පැහැදිලි කළ හැක. විශේෂයෙන්ම යසුචි විසින් වැඩිදියුණු කරන ලද සංඛ්‍යාත්මක නිරූපණයන් මගින් ඇතැම් ධ්වනි රසායනික ප්‍රතික්‍රියාවන් නිවැරදිව නිරූපනය කළ හැක.

අරමුණ සහ අභිමතාර්ථයන්

තනි බුබුළු සෞභෞලමිනසන්ස්හි සිදුවන ආලෝකය නිපදවීමේ යාන්ත්‍රණයන් පිළිබඳ හඳුනා ගැනීම මෙම ව්‍යාපෘතියේ අරමුණ වේ. ආලෝකය විමෝචනය වන අවස්ථාවේ බුබුල තුළ සිදුවන ප්‍රතික්‍රියාවන් අවබෝධ කර ගැනීම සඳහා පරිගණක භාවිතයෙන් බුබුල තුළ ඇති වන භෞතික තත්වයන් නිර්මාණය කිරීම සිදුකරයි. එමෙන්ම සංඛ්‍යාත්මක රසායන විද්‍යා මෘදුකාංගය භාවිතයෙන් බුබුළු තුළ සිදුවන ධ්වනි රසායනික ප්‍රතික්‍රියාවන් හා බුබුළු වල හැසිරීම කෙරෙහි එබඳු ප්‍රතික්‍රියාවන්ගේ බලපෑම පිළිබඳවද අවධානය යොමු කෙරේ.

ප්‍රතිඵල

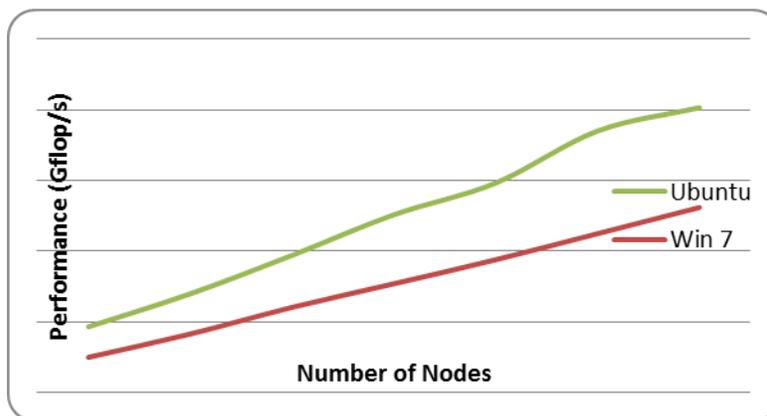
බුබුළු බිඳවැටෙන අවස්ථාව නිරූපනය කිරීම සඳහා පල ක්‍රියාදාම නිරූපනයන් පදනම් කර ගනිමින් මෘදුකාංගයක් වැඩි දියුණු කරන ලදී. බුබුලෙහි ස්ථායීතාව හා බ්‍රෙම්ස්ටාර්හන්ගේ මගින් නිපදවන ආලෝක නිව්‍රතාව ගණනය කිරීම සඳහා විශේෂාංගයන් ද එම මෘදුකාංගයට එක් කරන ලදී. ඊට අමතරව භාවිතා කරන්නන්ට පහසුවන ආකාරයේ විශේෂාංග කිහිපයක් ද එක් කෙරුණි. මේ වන විටත් එම මෘදුකාංගය නිෂ්පාදනය වෙමින් පවතින අතර එහි නිරවද්‍යතාවය පරීක්ෂා කිරීම සඳහා කලින් සිදුකල පරීක්ෂණ කිහිපයක් නැවත සිදුකළ අතර එමගින් සාර්ථක හා නිවැරදි ප්‍රතිඵල ලබා ගතහැකි විය. තනි බුබුළු සෞභෞලමිනසන්ස් ආලෝක නිව්‍රතාව සල්ෆිඊයර්ක් අම්ලයේ විවිධ සාන්ද්‍රණයන්හිදී අවම උෂ්ණත්වය සමග ආලෝක නිව්‍රතාව ඉහල නැංවෙන බව නිරීක්ෂණය විය. රූපය 1 හි ප්‍රතිඵල දක්වා ඇත.

නවදුරටත්, ඉහල ක්‍රියාකාරීත්වයකින් යුතු සංඛ්‍යාත්මක ඒකකයන් (HPC) අපගේ පර්යේෂණ ව්‍යාපෘතියෙහි පිහිටවන ලද අතර එමගින් සමාන්තර වැඩසටහන් හැඩගස්වන ලදී. Ms windows (windows 7) හා Linux (Ubuntu 12.04) යන දෙකම පිහිටුවමින් MPI සමාන්තර වැඩසටහන් දියත් කෙරුණි.

හයිපර් ත්‍රේඩ්න් නාකෂණය සහිත HPC ඒකක මත සංඛ්‍යාත්මක කාර්යක්ෂමතාවය නිර්ණය කරන ලදී. ඒකකයන්හි ක්‍රියාකාරීත්වය සමමත මිනුම් ලකුණු ක්‍රමවේදයක් භාවිතයෙන් විශ්ලේෂණයට ලක් කෙරුණි. windows හා Linux මෙහෙයුම් පද්ධතීන් හි සසඳා බැලීමක්ද සිදු කළ අතර ප්‍රතිඵල පහත දැක්වා ඇත.

NO සහ OH => NO₂ + H සහ NO + OH => NO + HO₂ යන ඛණ්ඩ ප්‍රතික්‍රියාවන් සඳහා පවතින ශක්ති පෘෂ්ඨයන් පිළිබඳ විස්තරාත්මක ගවේෂණයන් නවීන ඉලෙක්ට්‍රෝන ව්‍යුහාත්මක ක්‍රමවේදයන් යොදා ගනිමින් සිදුකරන ලදී. මෙම අන්වේෂණයන් තුළින් තනි බුබුළු සොනොලුමිනසන්ස් හි සිදුවන සංකීර්ණ ධ්වනි රසායනික ප්‍රතික්‍රියාවන් පිළිබඳ තවදුරටත් අවබෝධ කර ගැනීමට හැකිවනු ඇත.

7.7.1.2 තනි බුබුළු සොනොලුමිනසන්ස් හි පර්යේෂණාත්මක අන්වේෂණය

ආසිරි නානායක්කාර, ප්‍රහාන් හේරත්

තනි බුබුළු සොනොලුමිනසන්ස් ව්‍යාපෘතිය, මූලික අධ්‍යයන ආයතනය, මහනුවර

ශැඳිත්වීම

ජලයේ දී තනි බුබුළු සොනොලුමිනසන්ස් වර්ණාවලිය විශේෂ ලක්ෂණයන්ගෙන් තොරව සන්නිකව විමෝචනය වේ. මෑතකදී ලබාගත් නිරීක්ෂණයන්ට අනුව සල්ෆියුරික් තුළ පවතින තනි බුබුළු සොනොලුමිනසන්ස් ජලයේ දීම වඩා 10³ ප්‍රමාණයකින් දීප්තිමත්ව පවතින අතර පරමාණුක, අයනික හා අනුකමය විමෝචන තීරු ද සහිතව පවතී. 2010 වසරේදී ධ්වනිතමය ලෙස පොස්පොරික් අම්ලය තුළ ඇතිකළ බුබුළු තුළින් උත්තේජිත OH ඛණ්ඩක වලින් නික්මෙන ඉතා දෘඪ අණුක විමෝචනයක් නිරීක්ෂණය කරන ලදී. බුබුළු බිඳ වැටෙන අවසාන අවස්ථාවේ එහි උෂ්ණත්වය නිමානය කර ගැනීමට හැකි විය. මෙම නව සොයා ගැනීම හේතුවෙන් තනි බුබුළු සොනොලුමිනසන්ස් හි සංකීර්ණතාවය වටහාගැනීමට හැකි වූ අතර ජලය හැර අනෙකුත් ද්‍රවයන් තුළ එකී ක්‍රියාකාරීත්වය පිළිබඳ අන්වේෂණය කිරීමේ වැදගත්කමද විදහා දැක්වුණි.

අරමුණු සහ අභිමතාර්ථයන්

සල්ෆියුරික් හා පොස්පොරික් අම්ලයන් තුළදී තනි බුබුළු සොනොලුමිනසන්ස් හි වර්ණාවලි තීරුන්ට සෙලෙනික් (H₂SeO₄) හා සෙලෙනියස් (H₂SeO₃) අම්ල තුළදී දැකගත හැකි වේද යන්න මෙම ව්‍යාපෘතිය සොයා බැලේ. එම අම්ල තුළ දී වර්ණාවලි රේඛාවන්ගේ නිව්‍රතාවයන් සල්ෆියුරික් හා පොස්පොරික් අම්ලයන් තුළදී ඇතිවන වර්ණාවලි රේඛාවන්ට සාපේක්ෂව සසඳා බැලීම සිදුකෙරේ. පළමු පියවර ලෙස සල්ෆියුරික් හා පොස්පොරික් අම්ලය තුළදී තනි බුබුළු සොනොලුමිනසන්ස් හි සම්පූර්ණ විස්තරාත්මක අන්වේෂණයක් සිදුකෙරෙනු ඇත. මෙමගින් සෙලෙනික් හා සෙලෙනියස් අම්ලයන්ගෙන් ලබාගත් ප්‍රතිඵල ඒ හා සසඳා බැලීමට හැකි වේ.

ප්‍රතිඵල

අපගේ විද්‍යාගාරය තුළදී ජලය හා සල්ෆියුරික් අම්ලයේ තනි බුබුළු සොනොලුමිනසන්ස් නිර්මාණය කරන ලදී. එහිදී 85% සල්ෆියුරික් අම්ලය තුළ තනි බුබුළු සොනොලුමිනසන්ස් ඇතිවන ආකාරය සාර්ථකව නිරීක්ෂණය කරන ලදී. PMT tube, DAQ card හා MAT LAB වැඩසටහන් යනාදිය භාවිතයෙන් තනි බුබුළු සොනොලුමිනසන්ස් විමෝචනයේ ෆෝටෝන නිකුත් වීමද නිරීක්ෂණය කෙරුණි. 2012 වසර තුළ සීමා සහිත පිරිවැයක් තුළ කටයුතු කිරීමට සිදුවීමෙන් සල්ෆියුරික් අම්ලය තුළ ඇතිවන බුබුලෙහි අරය හා වර්ණාවලික්ෂ මිනුම් ලබා ගැනීමට අවශ්‍ය උපාංගයන් 2013 දී මිලදී ගැනීමට අපේක්ෂා කෙරේ.

කෙසේ වුවද විද්‍යාගාරයේ දැනට පවතින උපාංගයන් භාවිතයෙන් ජලයේ හා ෆ්ලුවොරසින් සෝඩියම් ද්‍රාවණයේ තනි බුබුළු සොනොලුමිනසන්ස් හි සාපේක්ෂ පෝටෝන එකතුවක් නිරීක්ෂණය කරන ලදී. එමගින් ජලය මගින් අවශෝෂණය කරන පාරජම්බුල විකිරණ ප්‍රතිශතය නිර්ණය කිරීමට අවස්ථාව සැලසෙනු ඇත. ජලය හා ෆ්ලුවොරසින් සෝඩියම් ද්‍රාවණයක් සඳහා සිදුකළ උෂ්ණත්ව පරායත්ත පරීක්ෂණයන් මේ වන විට අවසන් කර ඇත.

7.7.2 ක්වොන්ටම් යාන්ත්‍රණ හා ක්වොන්ටම් ව්‍යාකූලත්වය

ව්‍යාපෘති නියමු මහාචාර්ය ආසිරි නානාසක්කාර (පර්යේෂණ මහාචාර්ය)

හැඳින්වීම

මෑත කාලීනව ක්වොන්ටම් යාන්ත්‍රණයකිනි සිදුවන විද්‍යාමාන ව්‍යාකූලතාවයක් ඉහල වටිනාකමට ලක්ව ඇත. විශේෂයෙන්ම ආචරණකල්පිත ලෙස ව්‍යාකූල ක්වොන්ටම් පද්ධතීන් පිළිබඳ විශාල වශයෙන් අන්වේෂණයන් සිදුකර ඇත. විනිවිද පෙනෙන ආකාරයේ ක්වොන්ටම් යාන්ත්‍රණයන් හා ආචරණකල්පිත ක්වොන්ටම් යාන්ත්‍රණයන් සමග බද්ධ කිරීමට බහුමාන පද්ධතීන් සඳහා විවිධ න්‍යායාත්මක හා සංඛ්‍යාත්මක ක්‍රමවේදයන් වැඩි දියුණු කිරීම මෙම ව්‍යාපෘතිය මගින් සිදුකෙරේ. එමෙන්ම අදාල ආචරණකල්පිත පද්ධතියේ පවතින ව්‍යාකූලතාවයන් පිළිබඳ තොරතුරු සහිත ක්වොන්ටම් යාන්ත්‍රණ ප්‍රමාණයන් අන්වේෂණයද මෙමගින් සිදුකෙරේ.

අරමුණු සහ අභිමතාර්ථ

අර්ධ ආචරණකල්පිත සීමාවේදී බහුමාන පද්ධතීන්ගේ හැසිරීම පිළිබඳ අවබෝධ කරගැනීම හා හර්මිටියන් / නන්හර්මිටියන් පද්ධතීන්හි ආචරණකල්පිත සහ ක්වොන්ටම් යාන්ත්‍රණ හැසිරීම් පිළිබඳ වටහා ගැනීම අපගේ අරමුණ වේ.

ප්‍රතිඵල

මෙම ව්‍යාපෘතිය මගින් පර්යේෂණ පත්‍රිකා 31 හා පර්යේෂණ ප්‍රකාශන 3 ක් නිකුත් කර ඇත.

1. I-D පද්ධති සඳහා නව ක්‍රියාකාරී ස්පර්ශෝන්මුඛ ශක්ති විස්තෘත ක්‍රමවේදයක් වැඩිදියුණු කරන ලදී. මෙම ක්‍රමවේදය ශක්තියේ පවතින ක්වොන්ටම් ක්‍රියාකාරී j විචල්‍යයෙහි ශක්ති ශ්‍රේණි විස්තාරණය මත පදනම් වන අතර පුළුල් විභව පරාසයක් සඳහා යොදාගත හැකි වේ. ඉහත ක්‍රමවේදයේ අඩංගු වන සමෝච්ඡ අනුකූලනයන් WKB ක්‍රමවේදයේ අඩංගු ඒවාට සාපේක්ෂව බොහෝ සෙයින් සරල වේ. 2012 වසරේදී අපගේ පර්යේෂණ ඒකකය මගින් වැඩිදියුණු කරන ලද ස්පර්ශෝන්මුඛ විස්තෘත ක්‍රමවේදයන් භාවිතයෙන් නන්හර්මිටි පද්ධතීන් අන්වේෂණය කිරීමේ ක්‍රියාදාමය විශිෂ්ට ප්‍රගතියක් අත්පත් කර ගන්නා ලදී. නන්හර්මිටියන් PT සමමිතික පද්ධතීන් වල අඩංගු ආකාරයේ අයිගන් වර්ණාවලීන් සහිත හඳුනා නොගත් හර්මිටියන් පද්ධතීන් ද අප විසින් සොයා ගෙන ඇත.
2. 2012 වසරේදී SCI සඟරා කිහිපයකම නන්හර්මිටන් පද්ධතීන් පිළිබඳ පර්යේෂණ ප්‍රකාශන 5 ක් පල කිරීමට හැකි විය. තවදුරටත් අත්පිටපත් 3 ක් මේ වන විට භාර දී ඇත. පසුගිය වසර කිහිපය තුළදී සිදුකළ පර්යේෂණයන් හේතුවෙන් එක්සත් රාජධානියේ ලන්ඩන්සිටි විශ්ව විද්‍යාලයේ මහාචාර්ය ඇන්ඩ්‍රෑස් ෆ්රිග්ග් විසින් අපහට ඔහුගේ පර්යේෂණ කණ්ඩායම සමග සහයෝගීව වැඩකටයුතු කිරීමට ආරාධනා කර ඇත.

දර්ශනපති ශිෂ්‍ය : නිලධාරී මතනරන්ජන්

මානව සම්පත් සංවර්ධනය

දර්ශනපති උපාධි සිසුන්

1. ප්‍රභාත් හේරත් - විද්‍යා පශ්චාත් උපාධි ආයතනය, පේරාදෙණිය
2. නිලධාරී මතනරන්ජන් - විද්‍යා පශ්චාත් උපාධි ආයතනය, පේරාදෙණිය
3. මනෝජී විජේසිංහ - විද්‍යා පශ්චාත් උපාධි ආයතනය, පේරාදෙණිය

8.සහයෝගී හා උපදේශන අංශය (CCD)

සම්බන්ධීකාරක: මහාචාර්ය එස්.ඒ.කුලසූරිය (බාහිර පර්යේෂණ මහාචාර්ය)

ඉකුත් වූ වසර තුළ සහයෝගී හා උපදේශන අංශයේ ක්‍රියාකාරකම් විමර්ශනය කළ විට සතුටුදායක මට්ටමේ ප්‍රගතියක් අත් කරගෙන ඇති බැව් පැහැදිලි වේ. පසුගිය වසර කිහිපය තුළදී ආරම්භ කරන ලදුව දැනට ක්‍රියාත්මක වන ව්‍යාපෘතීන් හැරුණු කොට 2012 වසර තුළදී නව සහයෝගීතාවන් රැසකට මුල පුරන ලදී. එලෙස බාහිර ආයතනයන් සමග ඇති කරගත් සහයෝගීතාවන් පහත පේදය තුළින් සංක්ෂිප්ත කර දක්වා ඇත. එම ව්‍යාපෘතීන් යටතේ සිදුකර ඇති අධ්‍යයනයන්ගේ ප්‍රතිඵල එම ව්‍යාපෘතීන්ට අදාලව දක්වා ඇත.

පසුගිය වසර වල සිට ක්‍රියාත්මක වන ව්‍යාපෘතීන්

1. නේවර්ස් බ්‍රොට්‍රි ක්‍රියේෂන්ස් (NBC) පුද්ගලික ආයතනය සමග නේ සඳහා වන පෞද්ගල පටලමය පෞද්ගල පොහොර සඳහා සහයෝගීතාවයක් ඇති කර ගන්නා ලදී. මූලික අධ්‍යයන ආයතන විද්‍යාඥයින්- මහාචාර්ය ගාමිණී සෙනෙවිරත්න, මහාචාර්ය එස්.ඒ. කුලසූරිය

නියාමක පරිමාණයෙන් පෞද්ගල පෞද්ගල පොහොර නිපදවීම සඳහා ඉන්දියාවෙන් ගෙන්වන ලද යන්ත්‍රෝපකරණ වෙනම ගොඩනැගිල්ලක් තුළ ස්ථාපිත කරන ලදී. විද්‍යාගාර පරිමාණයේ සිට 5L අර්ධ-කර්මාන්ත පරිමාණය දක්වා දිවෙන පරිදි ලාභදායී මාධ්‍යයක් භාවිතයෙන් නේ සඳහා උචිත ආක්‍රමණ නිපදවීමට අත්හදා බැලීම් කිහිපයක් සිදුකර ඇත. මූලික අදියරේදී මතුවන අපවිත්‍රන ගැටළු විසඳා ගැනීමට හැකි වී ඇති අතර නේ පර්යේෂණ ආයතනයේ ආනන්ද ජයසේකර මහතා NBC ආයතන පරිශ්‍රය තුළදී මෙම ආක්‍රමණ ක්ෂේත්‍ර අත්හදා බැලීම් වලට ලක් කර ඇත.

පර්යේෂණ ප්‍රතිඵල ක්ෂුද්‍රජීවී වාතාකෂණ ව්‍යාපෘති ඒකකය යටතේ දක්වා ඇත.

2. ක්ෂුද්‍රජීවී විද්‍යාත්මක හා අණුක විද්‍යාත්මක ක්‍රමවේදයක් භාවිතා කරමින් ක්ෂයරෝග කාරක නොවන මයික්‍රොබැක්ටීරියාවන් අනාවරණය කර ගැනීම

මූලික අධ්‍යයන ආයතන විද්‍යාඥයින් : ආචාර්ය ඩී.එන්. මාගනආරච්චි සහයෝගීතා විද්‍යාඥයින් : වෛද්‍ය ආර්.එම්.ඩී. මැදගෙදර, ශ්‍රී සන ඒකකය, ශික්ෂණ රෝහල, මහනුවර

2012 වසර තුළ මෙම ව්‍යාපෘතියේ කටයුතු සැහෙන තරම් ඵලදායී මට්ටමකින් සිදු කෙරෙන ලදී. පර්යේෂණ ප්‍රතිඵල සෛල ජීව විද්‍යා ව්‍යාපෘතිය යටතේ දක්වා ඇත.

3. ශ්‍රී ලංකාවේ ජල සම්පාදන යෝජනා ක්‍රමයන් සඳහා ජලය ලබා ගැනෙන ජලාශ සහ අනෙකුත් ජල ප්‍රභවයන් හි අඩංගු ජලයේ ගුණාත්මකභාවය සහ ඇල්ගේ ධූලකයන් නිර්ණය කිරීම

මූලික අධ්‍යයන ආයතන විද්‍යාඥයින් : ජේ.පී.පද්මසිරි ආචාර්ය ඩී.එන්. මාගනආරච්චි මහාචාර්ය එස්.ඒ. කුලසූරිය සහයෝගීතා විද්‍යාඥයින් : ආචාර්ය එස්.යටිගම්මන, සත්ත්ව විද්‍යා අංශය, පේරාදෙණිය විශ්ව විද්‍යාලය, ආචාර්ය එස්.කේ.වේරගොඩ, ජාතික ජල සම්පාදන හා ජලාප්‍රවාහන මණ්ඩලය පර්යේෂණ සහකාර: බුද්ධිකා පෙරේරා

ස්පෙක්ට්‍රා පුද්ගලික ආයතනයේ සහයෝගීතාව ලබාගනිමින් ජේ.පී. පද්මසිරි මහතාගේ මූලිකත්වයෙන් ග්‍රාමීය මට්ටමේ විද්‍යුත් තැටි ගැසීමේ ජල පිරිපහදු ඒකක ගණනාවක් ස්ථාපිත කරන ලදී. බුද්ධිකා පෙරේරා විසින් ශ්‍රී ලංකාවේ කෘෂි පාරිසරික කලාපයේ අභ්‍යන්තර ජලාශ 61 ක් පරීක්ෂාවට ලක් කරන ලද අතර ඒවායේ ශාක හා සත්ත්ව ජලවාංගයන් පිළිබඳව වාර්තා කරන ලදී. පළමුවැනි වතාවට නුවරඑළිය දිස්ත්‍රික්කයෙන් ධූලක නිපදවන සයනොබැක්ටීරියාවක් සොයා ගැනීමට සමත් විය. එලිසා අනාවරක කට්ටල භාවිතයෙන් ආචාර්ය මාගනආරච්චි විසින් මයික්‍රොසිස්ටින් හා සිලින්ඩ්‍රොස්පර් මොප්සින් විෂ ඇල්ගේ ධූලකයන් මිනුම් කරන ලදී.

වැඩිදුර පර්යේෂක ප්‍රතිඵල ජල ගුණාත්මක ඒකකය, සෛල ජීව විද්‍යා ඒකකය හා පාරිසරික ජීව විද්‍යා ඒකකය යටතේ දක්වා ඇත.

4. **උතුරු මැද පලාතේ හඳුනා නොගත් වකුගඩු රෝගය පලවා හැරීම සඳහා ක්‍රමවේදයක් වැඩි දියුණු කිරීම**

මූලික අධ්‍යයන ආයතන විද්‍යාඥයින් ජේ.පී. පද්මසිරි, මහාචාර්ය එස්.ඒ. කුලසූරිය ආචාර්ය ඩී.එන්. මාගනආරච්චි සහයෝගීතාවයන් ආචාර්ය ආර්.එම්.එස්.කේ. රත්නායක/සෞඛ්‍ය සේවා කාර්මික තාක්ෂණ ආයතනයේ අධ්‍යක්ෂකතුමන් ඇතුළු විද්‍යාඥයින් වයඹ විශ්ව විද්‍යාලයේ අධ්‍යයන කාර්ය මණ්ඩලය මූලික අධ්‍යයන ආයතන විද්‍යාඥයින් විසින් හඳුනා නොගත් වකුගඩු රෝගයට බිලිව ඇති ජනතාව පිළිබඳ විවිධ කරුණු (මවුන්ගේ සමාජ ආර්ථික තත්ත්වයන් ද ඇතුළත් ව) එක් රැස් කර ව්‍යාපෘති ප්‍රස්තුතයන් පිළියෙල කරන ලදී. අදාල රෝගී ජනතාව පරිභෝජනය කරන ජලප්‍රභවයන්හි ජලීය ගුණාත්මක භාවය සහ ඇල්ගේ ධූලක පිළිබඳ පර්යේෂණයන් සිදුකිරීම සඳහා සැලකිය යුතු තරම් ප්‍රතිපාදනයන් වෙන් කර ඇත.

5. **ශ්‍රී ලංකාවේ උසස් ආර්ථික තත්ත්වයක් හා පරිසරයක් නිර්මාණය කිරීම සඳහා ක්ෂුද්‍රජීවී ජෛව පටල ජෛව පොහොර කාර්යක්ෂම ලෙස භාවිතය**

මූලික අධ්‍යයන ආයතන විද්‍යාඥයින්: මහාචාර්ය ගාමිණී සෙනෙවිරත්න මහාචාර්ය එස්.ඒ. කුලසූරිය සහයෝගීතාවයන්: මහාචාර්ය අයිවන් කෙනඩි, සිඩ්නි විශ්ව විද්‍යාලය ABN 15 211 513 464, සිඩ්නි, NSW 2006, ඔස්ට්‍රේලියාව

ජෛව පටල ජෛව පොහොර භාවිතය හා තත්ත්ව පාලනය පිළිබඳ දැනුවත් කිරීමේ වැඩසටහන් මූලික අධ්‍යයන ආයතනයේදී පවත්වන ලදී. ප්ලෙන්ටි ග්‍රූඩ්ස් පුද්ගලික ආයතනයේ තෝරාගත් නිලධාරීන් පිරිසක් සඳහා බඩඉරිගු හා රනිල බෝග කිහිපයක් යොදාගනිමින් ක්ෂේත්‍ර අත්හදා බැලීම් සිදුකර ඇත. SARD නැමැති රාජ්‍ය නොවන සංවිධානයේ නිලධාරීන්ට ගෙවතු වල වගා කරන එළවළු බෝග සඳහා ද කෘෂිකර්ම දෙපාර්තමේන්තුවේ ගොවි පියස අංශයේ සඳහා සහල් ද ඇතුළත් ව බෝග වර්ග රැසක් උදෙසා ජෛව පටල ජෛව පොහොර භාවිතය පිළිබඳ වැඩසටහන් පවත්වන ලදී.

මූලික අධ්‍යයන ආයතන පර්යේෂණ සහකාරවරුන්, දුරස්ථ කාර්යාල රැසක් වෙත පැමිණීමෙන් (වචනිකව, කිලිනොච්චිය, යාපනය වැනි ප්‍රදේශ ද ඇතුළත්ව) ක්ෂේත්‍ර අත්හදා බැලීම් සිදුකරන ලදී.

6. **රයිසෝබියම් ආක්‍රාමණ පර්යේෂණ හා නිපදවීමේ මධ්‍යස්ථානය (RIRPF)**

පේරාදෙණිය විශ්ව විද්‍යාලයේ විද්‍යා පශ්චාත් උපාධි ආයතනයේ සිට මූලික අධ්‍යයන ආයතනයට ගෙන ඒමෙන් පසුව RIRPF විසින් 2012 යල කන්නය තුළදී ප්ලෙන්ටි ග්‍රූඩ්ස් ආයතනයේ අක්කර 2500 ක පමණ සෝයා බෝංචි වගාවක් සඳහා ද, මහවැලි අධිකාරිය සහ කුඩා පරිමාණයේ වගාකරුවන් කිහිපදෙනෙක් සඳහාද ආක්‍රාමණයක් සැපයීම සිදුකර ඇත. සාමාන්‍යයෙන් මහ කන්නය තුළදී ආක්‍රාමණයක් සඳහා ඇති ඉල්ලුම අඩුය. මන්දයත් ඊලඟ කන්නයේ බීජ වගාවට පමණක් සෝයා බෝංචි වගා කෙරෙන බැවිනි. කෙසේ වුවද මහ කන්නය තුළදී බලාපොරොත්තු නොවුණු අන්දමේ ඉහල ඉල්ලුමක් දක්නට ලැබුණු අතර අක්කර 900ක පමණ සෝයා බෝංචි සඳහා ආක්‍රාමණයන් ලබා දෙන ලදී. මේ ආකාරයෙන් 2013 යල කන්නය සඳහා අක්කර 30,000 කට සැහෙන ආක්‍රාමණයන් සැපයීම අපගේ අරමුණ වේ. ශ්‍රී ලංකාවට සෝයා බෝංචි ආනයනය කිරීම නවතා දැමීමට රජය ගෙන ඇති තීරණය හේතුවෙන් මෙසේ ඉහල ඉල්ලුමක් ඇති වී ඇත. දල ආදායම රු.942,030 ක් ලබා ගනිමින් අමුද්‍රව්‍ය හා සේවකයන් සඳහා රු.574,174.40 ක ප්‍රමාණයක් වියදම් කරමින් පළමු අදියරෙන්ම රු. 367,855.60 ක ඉතිරියක් ලබා ගැනීමට RIRPF සමත් වී ඇත.

2012 වසර RIRPF සඳහා සුවිශේෂී විය මන්ද යත් නිරසාර කෘෂිකර්මාන්තයක් සඳහා මූල බැක්ටීරියාවන් පිළිබඳ ජාත්‍යන්තර මාස්ටර් ක්ලාස් මූලික අධ්‍යයන ආයතනයේ පවත්වන ලද බැවිනි. මේ සඳහා බටහිර ඔස්ට්‍රේලියාවේ මර්ඩොක් විශ්ව විද්‍යාලයේ රයිසෝබියම් අධ්‍යයන මධ්‍යස්ථානයේ සහයෝගිතාවය ලබා ගැනීමට හැකි වූ අතර මූලික අධ්‍යයන ආයතන විද්‍යාඥයින් ලෙස මහාචාර්ය එස්.ඒ.කුලසූරිය හා මහාචාර්ය ගාමිණී සෙනෙවිරත්න සිය දායකත්වය සපයන ලදී. ශ්‍රී ලංකාව ඇතුළු ආසියාතික රටවල් 8 ක් සහ අප්‍රිකාවෙන් පැමිණි 11 දෙනෙකු 2012 දෙසැම්බර් 1 සිට 14 දක්වා පැවති මෙම වැඩසටහනට සහභාගී විය. රසායනික පොහොර භාවිතය අවම කරමින් පාංශු සාරවත්භාවය ඉහල නැංවීම සහ එමගින් නිරසාර බෝග නිෂ්පාදනයක් ලබා ගැනීම පිළිබඳ අවධානය යොමු කරන ක්‍ෂුද්‍රජීවී විද්‍යාඥයින් සඳහා මෙය මහඟු අවස්ථාවක් විය. 97. පහත දැක්වෙන ඡායාරූපයන් මගින් බහු ක්‍ෂුද්‍රජීවී ආක්‍රමණ ක්‍ෂේත්‍ර භාවිතය සඳහා යොදා ගත් අවස්ථාවක් පෙන්වා දී ඇත.

* ජ්ලෝට්‍රි ග්‍රූඩ්ස් ආයතනයේ ක්‍ෂේත්‍ර නිලධාරීන් සමග පැවති වැඩමුළු

* ගොවිපිය ස කළමනාකරුවන් ගේ සමූහ ව්‍යාපාරය

* පදවිය ප්‍රදේශයේ ගොවීන් සමග ක්‍ෂේත්‍ර වැඩමුළු

* මහලුප්පල්ලමදි සිදුකළ ක්‍ෂේත්‍ර වැඩමුළු

වයඹ පළාත් කෘෂිකර්ම ඇමති සමග

යාපනය ප්‍රදේශයේ ක්ෂේත්‍ර වාර්තා

වව්නියා ප්‍රදේශයේ ක්ෂේත්‍ර වාර්තා

* කිලිනොච්චි ප්‍රදේශයේ රටකපු වගාව

වැඩමුළුව සඳහා ශ්‍රී ලංකාවෙන් සහභාගි වූ පිරිස අතරට මූලික අධ්‍යයන ආයතන විද්‍යාඥයින් පේරාදෙණිය විශ්ව විද්‍යාලයේ උද්භිද විද්‍යා අංශයේ ජ්‍යෙෂ්ඨ කථිකාචාර්යවරයෙක්, කැලණිය විශ්ව විද්‍යාලයේ ක්ෂුද්‍රජීව විද්‍යා අංශයේ අංශාධිපති, ප්ලෙන්ටි ෆුඩ්ස් ආයතනයේ කෘෂි පර්යේෂණ හා සංවර්ධන අංශයේ කළමනාකරු යන අය ද ඇතුළත් විය. එක් දින 7 කුලදී වැඩමුළුවට සහභාගි වූවන්ට සුවිශේෂී ක්ෂුද්‍රජීවී කාණ්ඩ හා බෝග නිෂ්පාදනය සඳහා ඔවුන්ගේ භාවිතය පිළිබඳ වැදගත් අවබෝධයක් ලබා ගැනීමට හැකි විය.

ජාත්‍යන්තර කෘෂි පර්යේෂණ සඳහා ඔස්ට්‍රේලියාවේ කවුන්සිලය මගින් සැපයෙන ක්‍රෝෆෝඩ් අරමුදල හා එක්සත් රාජධානියේ කාර්ට් හවුස් භාරකාර අරමුදල වෙතින් මෙම වැඩමුළුව සඳහා ප්‍රතිපාදන සැපයෙන ලදී.

7. කොළඹ මහත්මා ගාන්ධි මධ්‍යස්ථානයේ සහයෝගිතාවයෙන් ශ්‍රී ලංකාවේ දුරබැහැර ප්‍රදේශ වල ජනතාවට අඩු වියදම් පෝෂණ ප්‍රභවයක් ලෙස විශාල පරිමාණයෙන් ස්පිරලිනා වගා කිරීම.

මූලික අධ්‍යයන ආයතන විද්‍යාඥයින් : මහාචාර්ය එස්.ඒ. කුලසූරිය, ආචාර්ය ඩී.එම්.මාගන ආරච්චි ආචාර්ය රුවිනි ලියනගේ සහයෝගිතාවයෙන් : අර්ජුන නුළුගල්ලේ සහ විශ්‍රාමික මේජර් ජනරාල් කමල් ප්‍රනාන්දු, මහත්මා ගාන්ධි මධ්‍යස්ථානය (MCG) කොළඹ

ශ්‍රී ලංකාවේ ග්‍රාමීය ප්‍රදේශ වල ළමුන්, ගර්භණී හා කිරිදෙන මව්වරුන්ගේ පෝෂණ ද්‍රව්‍යතාවයන් දුරු කිරීම සඳහා ස්පිරලිනා ඇල්ගේ වගාකිරීම මැයි 2018 ජාතික විද්‍යා පදනම වෙත ප්‍රතිපාදන ඉල්ලුම් පත්‍රයක් ලබා දී ඇත. මෙහිදී ආයතනික සහකරුවා ලෙස මූලික අධ්‍යයන ආයතනය හඳුන්වා දී ඇත. මෙම ඉල්ලුම් පත්‍රයට අදාළව පර්යේෂණ ප්‍රස්තුත ඉදිරිපත් කරන ලද අවස්ථාවේ දී ජාතික විද්‍යා පදනමේ

විශ්ලේෂණ කමිටුව විසින් ස්පිරිලිනාවන්ගේ පෝෂණීය ගුණය, ව්‍යාධිජනක බැක්ටීරියා මගින් සිදු විය හැකි දූෂණය හා ධූලක නිපදවීම පිළිබඳ ප්‍රශ්න විමසූ අතර මූලික අධ්‍යයන ආයතන විමර්ශනයන් භාවිතයෙන් ඒවාට පිළිතුරු ලබා දෙන ලදී. ඉන්පසු 2012 දෙසැම්බර් 17 සිට පර්යේෂණ ප්‍රතිපාදනයන් ලබා දෙන ලදී. මේ වන විට මූලික අධ්‍යයන ආයතනයේ හා වත්තේගෙදර මහන්සා ගාන්ධි ග්‍රාමීය මධ්‍යස්ථානයේ විද්‍යාගාර මට්ටමින් ස්පිරිලිනා වගාවන් ස්ථාපිත කර ඇත.

8. මූලික අධ්‍යයන ආයතනයේ විකල්ප හා පුනර්ජනන බලශක්ති ඒකකය සහ තායිලන්තයේ බැංකොක්හි මාහිඩෝල් විශ්ව විද්‍යාලය අතර සහයෝගීතාවය

මූලික අධ්‍යයන ආයතන විද්‍යාඥයින්: ආචාර්ය දීපාල් සුබසිංහ සහයෝගීතාවයන් : මහාචාර්ය විරවායි සිරිපුන්වරපෝර්න්, වැඩසටහන් නියමු, මාහිඩෝල් විශ්ව විද්‍යාලය

මූලික අධ්‍යයන ආයතනයෙන් සහභාගි වන සිසුන් : එන්.ඩී.සුරියාරච්චි ටී.ඩී. නිමල්සිරි මෙම වැඩසටහන ක්‍රියාත්මක වෙමින් පවතින නමුදු ප්‍රගතියක් ලබා ගැනීමට අසීරු වී ඇත. මූලික අධ්‍යයන ආයතන සිසුන්ට සයමසක් තායිලන්තයේ ගත කිරීම සඳහා නිවාඩු ලබා ගැනීමට අසීරු වීම එයට හේතු වේ.

9. පරමාණුක බලශක්ති අධිකාරියේ සහයෝගීතාවයෙන් ක්‍රියාත්මක කෙරෙන ඊඩෝන් සිතියම් ගත කිරීමේ ව්‍යාපෘතිය

මූලික අධ්‍යයන ආයතන විද්‍යාඥයින්: ආචාර්ය දීපාල් සුබසිංහ සහයෝගීතාවයන් : ප්‍රසාද් මහකුමාර, පේෂ්ඨ විද්‍යාත්මක නිලධාරී, පරමාණුක බලශක්ති අධිකාරිය මහාචාර්ය ටී ලිමෝතෝ, NIRS ටෝකියෝ විශ්ව විද්‍යාලය

NIRS වෙතින් සපයන ලද පළමු ඊඩෝන් අනාවරක සමූහය කලින් නිර්ණය කරගත් ප්‍රදේශයන් හි ස්ථාපිත කරන ලදී. නියමිත කාල සීමාවකට පසු මෙම අනාවරකයන් ඒවායේ අඩංගු දත්තද සමගම විශ්ලේෂණය සඳහා ජපානයට යවන ලදී. අභ්‍යන්තර ස්ථාපිත කළ හැකි අනාවරකයක් ලංකාවට ගෙන ආ මහාචාර්ය ලිමෝතෝ විසින් ඊඩෝන් මට්ටම් හා අනාවරකයන් හි නිරවද්‍යතාවය පිළිබඳ පරීක්ෂාවන් සිදුකරන ලදී. දල දත්තයන් නැවත වරක් ශ්‍රී ලංකාවට හඳුන්වා දුන් අතර ව්‍යාපෘතියේ දෙවන අදියර 2013 වසර තුළදී ක්‍රියාත්මක කිරීමට නියමිතය.

පහත දැක්වෙන නව ව්‍යාපෘතීන් සඳහා ගිවිසුම් අත්සන් කර ඇත.

- ජ්ලෙන්ට් ග්‍රඩ්ස් පුද්. ආයතනය

බඩඉර්තු, රනිල කුලයේ ශාක හා අනෙකුත් ධාන්‍ය වර්ග සඳහා MMBF

අධ්‍යයනයන් තවදුරටත් විස්තෘතව සිදුකිරීම

- පරමාණුක බලශක්ති අධිකාරිය

ඉලක්ක කර ගත් බෝග ශාක සමග බැඳී බහු ක්ෂුද්‍රජීවී ආක්‍රමණ ක්‍රියාකාරීත්වයන් හඳුනා ගැනීම සඳහා, සමස්ථානික භාවිතයෙන් මූලික අධ්‍යයනයන් සිදු කිරීම. ආක්‍රමණයන්ගේ ග්‍රාහක ද්‍රව්‍ය අප්‍රතිකරණය සඳහා ගැමා කිරණ යොදා ගැනීම පිළිබඳ අධ්‍යයනයක් ද මෙයට ඇතුළත් වේ.

- කුරුණෑගල ජ්ලාන්ටේෂන් පුද්. ආයතනය

පොල් වගාවන් සඳහා බහු ක්ෂුද්‍රජීවී ආක්‍රමණ භාවිතය පිළිබඳ අධ්‍යයනයන් සිදු කිරීම.

- අඹේවෙල පගු සම්පත් සමාගම

රයිසෝබියම් ආක්‍රමණ භාවිතයෙන් තෘණ බිම් වල නයිට්‍රජන් තිර කිරීම ඉහල නැංවීම, උලාකන බිම් වල තෘණ වගාවන් සඳහා බහු ක්ෂුද්‍රජීවී ආක්‍රමණ භාවිතය

- ඇක්වයිනාස් පෞද්ගලික විශ්ව විද්‍යාලයද,

විවිධ ආහාර බෝග සඳහා බහු ක්ෂුද්‍රජීවී ආක්‍රමණ භාවිතය පිලිබඳව විශේෂ ශිෂ්‍ය ව්‍යාපෘතීන්

- ශ්‍රී ලංකාවේ පරමාණුක බලශක්ති අධිකාරිය හා ජපානයේ ටෝකියෝ විශ්ව විද්‍යාලයේ විකිරණශීලී විද්‍යා ජාතික ආයතනයේ සහයෝගීතාවයෙන් සිදුකරන රේඩියෝ මිනුම්ගත කිරීමේ ව්‍යාපෘතිය

මෙම බොහෝ ගිවිසුම් ඉකුත් වූ මාස කිහිපය තුළදී අත්සන් තැබූ ඒවා වන අතර ඒවායේ දැනට ලැබී ඇති ප්‍රතිඵල ක්ෂුද්‍රජීවී වාතායුණ ඒකකය යටතේ දක්වා ඇත.

9. හිමිගැනීම, පිළිගැනීම් සහ සම්මාන 2012

1. මහාචාර්ය එම්.ඒ.කේ.එල්. දිසානායක, පහත දැක්වෙන ජාත්‍යන්තර සම්මන්ත්‍රණයන් හි ආරාධිත කථිකයෙකු හා මූලසුන හොඳවන්නෙකු ලෙස සහභාගී විය.
  - සහ අවස්ථාවේ අයහික පිළිබඳ වූ 13 වැනි ආසියාතික සම්මන්ත්‍රණය, 2012 ජූලි මස 17-20, සෙන්ද්‍රායි, ජපානය
  - උසස් භෞතික විද්‍යා හා ඉංජිනේරු විද්‍යාව පිළිබඳ පළමුවැනි ජාත්‍යන්තර සමුළුව (ICAMSE`12), 2012 ජූලි මස 01-04, කොළඹ, ශ්‍රී ලංකාව
2. මහාචාර්ය.එම්.ඒ.කේ.එල්. දිසානායක, 2012 නොවැම්බර් 23 වැනි දින ශ්‍රී ලංකා භෞතික විද්‍යා ආයතනය මගින් පවත්වන ලද නැණලේ රිසික්ස් මෙලිමිපියාඩීස් සහ මෙලිමිපියාඩීස් ඇස්ට්‍රො නොමි තරගාවලිහි තැනි බෙදාදීමේ උත්සවය සඳහා ප්‍රධාන අමුත්තා ලෙස සහභාගී විය.
3. ආර්.එම්.සී.ඉක්බාලේ: ආරාධිත කථික:
  - ‘ජ්ලනටි අන්ධර් ප්‍රෙෂර්’ සම්මන්ත්‍රණය (ලන්ඩන්, එක්සත් රාජධානිය), 2012 මාර්තු 26-29

චාර්මික පර්යේෂණ සමුළුව 2012, උගව වෙල්ලස්ස විශ්ව විද්‍යාලය
4. මහාචාර්ය යූ. එල්.ඩී. ජයසිංහ ආරාධිත කථික ස්වභාවික නිපැයුම් රසායන විද්‍යාව පිළිබඳ ජාත්‍යන්තර සම්මන්ත්‍රණය, 2012 සැප්තැම්බර් 22-26, කරච්චි, පකිස්ථානය
5. මහාචාර්ය යූ.එල්.ඩී. ජයසිංහ 2012 සැප්තැම්බර් 22 - 25 පකිස්ථානයේ කරච්චි හිදී වත්වන ලද ස්වභාවික නිපැයුම් රසායන විද්‍යාව පිළිබඳ ජාත්‍යන්තර සම්මන්ත්‍රණයේ සවස් කාලයේ පැවති සැසි වාරයේ මූලසුන හොඳවන ලදී.
6. මහාචාර්ය යූ.එල්.ඩී. ජයසිංහ ආරාධිත කථික : ඖෂධ හඳුනා ගැනීම පිළිබඳව ජාත්‍යන්තර සමුළුව, ශ්‍රී ලංකා සබරගමුව විශ්ව විද්‍යාලය) 2012 ජූනි 5
7. මහාචාර්ය යූ.එල්.ඩී. ජයසිංහ : අයර්ලන්තයේ ඩබ්ලින් විශ්වවිද්‍යාලයේ ස්වභාවික නිපැයුම් පිළිබඳ වූ ආචාර්ය උපාධි හිමිදීමක සඳහා විශේෂ බාහිර පරීක්ෂකයෙකු ලෙස කටයුතු කරන ලදී.
8. මහාචාර්ය යූ.එල්.ඩී. ජයසිංහ ජාතික විද්වත් පර්යේෂකයෙහි සාමාජිකයෙකු ලෙස තේරී පත් විය.
9. මහාචාර්ය එන්.එස්. කුමාර්- 2012 ජූනි මස 22 වැනි දින කොළඹදී පැවැත්වූ ශ්‍රී ලංකා රසායන විද්‍යා ආයතනය මගින් සංවිධානය කරන ලද රසායනික විද්‍යා ජාත්‍යන්තර සම්මන්ත්‍රණයෙහි ආරාධිත කථිකයෙකු ලෙස සහභාගී විය.
10. මහාචාර්ය එන්.එස්.කුමාර් - ජෛව තාක්ෂණික පර්යේෂණ දිරිගැන්වීමේ තේමාව යටතේ 2012 ජූනි මස 8 හා 9 දෙනෙදින ඉන්දියාවේ කර්ණාටක හි ශ්‍රී දේවී විද්‍යා හා තාක්ෂණ ආයතනයේ පවත්වන ලද ජාත්‍යන්තර සම්මන්ත්‍රණයෙහි විශේෂ දේශනයක් පවත්වන ලදී.
11. මහාචාර්ය එන්.එස්.කුමාර්-ස්වභාවික නිපැයුම් රසායන විද්‍යාව පිළිබඳව 2012 සැප්තැම්බර් 22-25 පකිස්ථානයේ කරච්චි නුවර පවත්වන ලද ජාත්‍යන්තර සම්මන්ත්‍රණයෙහි ආරාධිත කථිකයෙකු ලෙස සහභාගී විය.

12. මහාචාර්ය එන්.එස්.කුමාර්- 2012 සැප්තැම්බර් 24 දින පකිස්ථානයේ කරච්චි නුවර පවත්වන ලද ස්වභාවික නිපැයුම් රසායන විද්‍යාව පිළිබඳ ජාත්‍යන්තර සම්මන්ත්‍රණයෙහි සන්ධ්‍යා කාලයේ පැවති සැසි වාරයන්හි මූලසූත්‍ර හොඳවන ලදී.
13. මධුනි මදනායක මෙනවිය විසින් පර්මනියේ ඇලෙක්සැන්ඩර් හම්බර්ට් පදනම මගින් පිරිනමන ලද ශිෂ්‍යත්වයක් දිනා ගන්නා ලදී. අදාළ ව්‍යාපෘති කටයුතු පර්මනියේ බර්ලින්හි හෙඩ්ෆීල්ඩ් සහ හම්බර්ට් විශ්ව විද්‍යාලයන් හිදී සිදුකරන ලදී.
14. ආචාර්ය ඩී.එන්. මගනආරච්චි පිළිගැනීමේ ආරාධිත කපීක, අණුක වෛද්‍ය විද්‍යාවේ නවතම උන්නතීන් පිළිබඳ ජාත්‍යන්තර සම්මන්ත්‍රණය, ශ්‍රී බුද්ධා ඉංජිනේරු විද්‍යාලය, පර්ටුර්, කේරල, ඉන්දියාව, 2012 ජනවාරි 23- 24
15. සහාය මහාචාර්ය රොහාන් සේනාධීර-2012 නොවැම්බර් 21-23 දිනයන් හි බෲනායි දුරසාමිති පවත්වන ලද නිරසාර හා සුරක්ෂිත ශක්ති නව්‍යකරණයන් පිළිබඳ ජාත්‍යන්තර සම්මන්ත්‍රණයෙහි කපීකයෙකු හා ශ්‍රී ලාංකික නියෝජිතයෙකු ලෙස කටයුතු කරන ලදී.
16. ශ්‍රී ලංකා භූ විද්‍යා සංගමය මගින් නිකුත් කරන සඟරාව සඳහා සහ කථනාචාරුන් දෙදෙනාගෙන් එක් අයෙකු ලෙස ආචාර්ය එන්.ඩී.සුබසිංහයන් තෝරා පත් කර ගන්නා ලදී.
17. මහාචාර්ය පී. සෙනෙවිරත්න ජාතික විද්වත් පර්ෂදයෙහි සාමාජිකයෙකු ලෙස තේරී පත්විය.
18. ආචාර්ය මෙන්තිකා විතානගේ තෙවන ලෝකයේ තරුණ විද්වත් පර්ෂදයෙහි අනුබද්ධ සාමාජිකත්වයට තේරී පත්විය.
19. ආචාර්ය මෙන්තිකා විතානගේ - 2012 සැප්තැම්බර් මස මැඩ්‍රාස් හි ප්ලාස්ටික් මණ්ඩල සඳහා නීති නාක්ෂණය යන මැයිත් පවත්වනලද පලමු ජාත්‍යන්තර ආරාධිත දේශණයක් පවත්වන ලදී.
20. ආචාර්ය මෙන්තිකා විතානගේ 2012 දෙසැම්බර් මස කොරියාවේදී පවත්වන ලද ආපදා තුලනීක්ෂණ ජාත්‍යන්තර සම්මන්ත්‍රණයේ ආරාධිත දේශණයක් පවත්වන ලදී.
21. ආචාර්ය මෙන්තිකා විතානගේ - රාජපක්ෂ සහ පිරිස (2012)විසින් පියෝඩර්මා සඟරාවේ පළකරන ලද ලිපිය 2012 වසර තුළ වැඩිපුරම භාගත කිරීමට ලක්වූ ලිපිය ලෙස සටහන් වේ.
22. ජාත්‍යන්තර සම්මන්ත්‍රණයන්හිදී පවත්වන ලද ආරාධිත දේශණයන්
 - ආචාර්ය එම්.විතානගේ ,වයි.එස්.ඕක්, වෙඩිපිටි හේතුවෙන් පරිසරයට සිදුවිය හැකි අහිතකර බලපෑම්, ආපදා තුලනීක්ෂණ ජාත්‍යන්තර සම්මන්ත්‍රණය, සියෝල්, කොරියාව, 2012 දෙසැම්බර්
 -ආචාර්ය එම්.විතානගේ, ශ්‍රී ලංකාවේ කසල බිම් හේතුවෙන් සිදුවන පල දූෂණ නිමානය. තෙවැනි ලෝකයේ විද්වත් පර්ෂදය විසින් පවත්වන ලද 12 වන සම්මන්ත්‍රණය, ටියැන්ජින්, චීනය, සැප්තැම්බර් 18-21.2012
23. ආර්.පී.වනිගනුංග මෙනවිය
 2012 නොවැම්බර් 15-17 දිනයන්හි ප්ලිහර්ලාල් නේරු උසස් විද්‍යා තාක්ෂණ ආයතනයේ පැවති TWAS තරුණ විද්‍යා සමුළුව සඳහා සහභාගී විය.
24. විද්‍යා ව්‍යාප්ති ඒකකය - විදුමංපෙන වෙබ් අඩවිය, ඊ.එම්.යුකේෂන් හා ලර්නින් යන යන වර්ගීකරණය යටතේ පවත්වන ලද ජාතික තරගාවලියෙහි විශේෂ ජූරි සම්මානයකට පාත්‍ර විය. (2013 ජනවාරි මස 10)

10. විද්‍යා ව්‍යාප්තිය

10.1 විද්‍යා ව්‍යාප්ති ඒකකය (SDU)

අරමුණු

- 1. විද්‍යානුකූල සමාජයක් උදෙසා වූ තාක්ෂණික හා විද්‍යාත්මක තොරතුරු හුවමාරුව දිරිගැන්වීම
  - 2. විද්‍යාවන් උදෙසා පොදු ජනතාවගේ අවබෝධය වැඩිදියුණු කිරීම හා විද්‍යාවන් පිළිබඳ ශිෂ්‍ය, ගුරු හා සාමාන්‍ය ජනතාවගේ උද්යෝගය ඉහල නැංවීම.
- A. විද්‍යානුකූල සමාජයක් උදෙසා වන තාක්ෂණික හා විද්‍යාත්මක තොරතුරු හුවමාරුව දිරිගැන්වීම.

A.1 වැඩිමුළු සහ සම්මන්ත්‍රණ

- i) 03.02.2012 එක්සත් රාජධානියේ මහාචාර්ය ඩී.එම්.ගැලෝම් විසින් පර්යේෂණ ක්‍රියාකාරකම් ඉහල නංවන්නේ කෙසේද? යන මැයි වැඩිමුළුවක් පවත්වන ලදී. (පර්යේෂණ සහකාරවරු 22 ක් සහභාගී විය.)
- ii) 28.06.2012 ඇමරිකාවේ ශිවනාතන් ලැබොටරිස් සහ ශ්‍රී ලංකාවේ ජාතික විද්‍යා පදනමේ
- 29.06.2012 සහයෝගීතාවය ලබා ගනිමින් එම්.ඒ.කේ.එල්.දිසානායක විසින් සූර්ය ප්‍රකාශ විභව තාක්ෂණ පිළිබඳව තුණි පටල සූර්යප්‍රකාශ විභව තාක්ෂණවේදයේ වර්තමාන තත්වය හා උන්නතීන් ' මැයි වැඩිමුළුවක් සංවිධානය කරන ලදී. (විශ්ව විද්‍යාලය / පර්යේෂණ ආයතන / අනෙකුත් රාජ්‍ය ආයතන හා පෞද්ගලික ආයතන නියෝජනය කරමින් ඉංජිනේරුවන්, විද්‍යාඥයින් හා දර්ශනපති/ ආචාර්ය උපාධි සිසුන් රැසක් මේ සඳහා සහභාගී විය.)

A.2 පුහුණු වැඩසටහන්

- 12.09.2012 "සම්බාධන වර්ණාවලිකෂණය පිළිබඳ ආයතනික පුහුණු වැඩසටහන" මෙට්‍රෝම් පෞද්ගලික ආයතනය හා එහි දේශීය නියෝජිතයින් ඇනලිටිකල් ඉන්ස්ටිටුට්ස්) එක්ව මහාචාර්ය එම්.එල්.කේ. දිසානායකයන්ගේ අධීක්ෂණය යටතේ පර්යේෂණ සහකරුවන් සඳහා ආයතනික පුහුණුවක් ලබා දෙන ලදී.

A.3 විශේෂ දේශන

- 04.01.2012 'ශ්‍රී ලංකාවේ ශිෂ්ටාචාරය හා විඥානය - ඉංජිනේරු ටී. ආරුමුගම්, ඔස්ට්‍රේලියාව
- 01.02.2012 'පර්යේෂණ වානිජකරණය - ගෝලීය වින්‍යායය තුළ වෛද්‍යවිද්‍යා උපකරණ නිපදවීමේ කර්මාන්තය හා සබැඳි මාගේ අත්දැකීම ' වෛද්‍ය ශිරානි සමරප්පුලි, කැනඩාව
- 03.02.2012 'පර්යේෂණ ක්‍රියාකාරකම් ඉහල නංවන්නේ කෙසේද මහාචාර්ය ඩී.එම්.ගැලෝම්, එක්සත් රාජධානිය

- 15.02.2012 'සංතුලන ජල පිරිපහදුව, ඔබට අභියෝගය භාර ගැනීමට හැකිවේද ආචාර්ය නදිශානි නානායක්කාර මූලික අධ්‍යයන ආයතනය
- 23.02.2012 'අයනික ද්‍රවයන් හා ඒවායේ ලිතියම් ලවණයන් අතර ව්‍යුහ ගුණාත්මක සබැඳියාවන් ' ජගත් පිටවල, වාල්වර්ස් තාක්ෂණ විශ්ව විද්‍යාලය, ස්වීඩනය
- 29.02.2012 'ක්වාක්ස් හා ලෙප්ටෝන්ස් - ස්වභාවයේ තැනුම් ඒකකයන් ද? මහාචාර්ය එම්.ඒ.කේ.එල්. දිසානායක, මූලික අධ්‍යයන ආයතනය
- 21.03.2012 'තර්ජනයට ලක්ව ඇති ශාකයක්' ආචාර්ය එම්.සී.එම්. ඉක්බාල්, මූලික අධ්‍යයන ආයතනය
- 06.06.2012 'බරපතල ස්වභාවික ව්‍යසනයකට පසු මනෝවිද්‍යා ප්‍රතිකර්මණය සිදුකිරීම. මහාචාර්ය පියැන්ක්සිම් සැන්ග් මනෝ වෛද්‍ය, මානස වෛද්‍ය විද්‍යා ආයතනය, චීනය
- 27.06.2012 රසායනික විකිත්සා හා ජාන විසර්ජන ක්ෂේත්‍රයන් හි නිතිනි වෛද්‍ය විද්‍යාත්මක භාවිතයන් ලෙස බිඳදැමීමට ලක්විය හැකි බහුඅවයවික නිතිනි අංශුන් නිර්මාණය හා වැඩිදියුණු කිරීම.සන්ද්‍රීනි සමරසීව, රසායන විද්‍යා හා රසායන ඉංජිනේරු අංශය- ටෙක්සාස් ඒ ඇන්ඩ් එම් විශ්ව විද්‍යාලය
- 24.07.2012 'කියවීම සහ දෙබස්''නාමිතා ගෝකාලේ. ඉන්දිය ග්‍රන්ථ රචක සහ ජායපුර් ලිටරසි ෆෙස්ටිවල් හි නිර්මාතෘ/අධ්‍යක්ෂක(ඉන්දියන් මහ කොමසාරිස් කාර්යාලය හා මූලික අධ්‍යයන ආයතනය එක්ව සංවිධානය කරන ලදී.)
- 27.07.2012 'තරුවටා පවතින පෘථිවිය වැනි ග්‍රහලෝක'ආචාර්ය තුල්සි වික්‍රමසිංහ, භෞතික විද්‍යා අංශය, පේරාදෙණිය විශ්ව විද්‍යාලය
- 25.07.2012 'අපගේ විශ්වය තැනී ඇත්තේ කුමකින්ද?'මහාචාර්ය ඒ. නානායක්කාර, මූලික අධ්‍යයන ආයතනය
- 04.09.2012 හුකුමිමා ව්‍යසනයෙන් පසු හාත්පස ඉහල නැංවුණු විකිරණ මාත්‍රාවට එරෙහිව ගෙන ඇති ක්‍රියාමාර්ගයන් - ආචාර්ය ටකේෂ් ලිමෝටෝ, ජාතික විකිරණශීලී විද්‍යා ආයතනය, ජපානය
- 17.12.2012 'අධි සන්නායකතාවය' - මහාචාර්ය එම්.ඒ.කේ.එල්. දිසානායක, මූලික අධ්‍යයන ආයතනය

A.4. පර්යේෂණ රැස්වීම්

මූලික අධ්‍යයන ආයතනයේ පර්යේෂණ සහකාරවරුන් විසින් පවත්වන ලදී. මෙම රැස්වීම් තුළින් වර්තමාන පර්යේෂණ සොයා ගැනීම් පිලිබඳව මෙන්ම උද්ගතව ඇති පර්යේෂණ ගැටළු පිලිබඳව කණ්ඩායම් වශයෙන් සාකච්ඡා කිරීමට අවස්ථාව සැලසේ.

- 22.02.2012 රජරට ප්‍රදේශයේ පැතිරී යන හඳුනා නොගත් වකුගඩු රෝගයට බලපෑ හැකි පාණීය ප්‍රදේශ ගුණාත්මකභාවය පිරික්සා බැලීම. - එච්.එම්. වාසනා, පර්යේෂණ සහකාර, මූලික අධ්‍යයන ආයතනය
- 14.03.2012 'අපීචි කැබොමිඩා කැරොලිනියානා භාවිතයෙන් ප්‍රිය ක්‍රෝමියම් ඉවත් කිරීම' ඩී.වතුරංග , පර්යේෂණ සහකාර, මූලික අධ්‍යයන ආයතනය
- 16.05.2012 'ලාචුළු බීජ සහ ඒ ආශ්‍රිත දිලීරයන් හි රසායනය හා ජෛව ක්‍රියාකාරකම් - පී.පද්මනිලක, පර්යේෂණ සහකාර, මූලික අධ්‍යයන ආයතනය
- 22.05.2012 'අතේ ගෙන යා හැකි සිංහල පාඨ-කථන උපකරණයක් නිර්මාණය කිරීම' -එස්.එම්.ඩී.පී.විජේතුංග, පර්යේෂණ සහකාර, මූලික අධ්‍යයන ආයතනය
- 06.06.2012 'ග්‍රෙගරි වැවේ ප්‍රදේශයේ ගුණාත්මකභාවය සහ ප්‍රදේශයේ තාලානුරූප විචලනය'
- 13.06.2012 'සින්ක් ඔක්සයිඩ් හා ටින් ඔක්සයිඩ් නිතිනි ව්‍යුහයන් පදනම් කර ගත් වර්ණ සංවේදී සූර්ය කෝෂ - ඩබ්.එම්.පී.එස්. හේරත්, පර්යේෂණ සහකාර, මූලික අධ්‍යයන ආයතනය
- 22.08.2013 'තනි බුබුළු සොනොලු මහසන්ස් 'එච්.එම්.පී.එස්. හේරත්, පර්යේෂණ සහකාර, මූලික අධ්‍යයන ආයතනය
- 19.09.2012 'සාමාන්‍ය සිතුවිලි රටාවන් භාවිතයෙන් ඇතිකළ නව මානසික ප්‍රතිචාරයන් හේතුවෙන් මොළයේ ක්‍රියාකාරකම් වෙනස්වීම පිලිබඳ අන්වේෂණය'- එස්.එස්.සහමිත්, පර්යේෂණ සහකාර, මූලික අධ්‍යයන ආයතනය
- 10.10.2012 'ශ්‍රී ලංකාවේ ඩෙන්ඩ්‍රෝබියම් ගණයෙහි ජාන විචලනය' පී.එම්.එච්.සඳුමාලි, පර්යේෂණ සහකාර, මූලික අධ්‍යයන ආයතනය
- 17.10.2012 'විද්‍යාත්මක පර්යේෂණයන්හි තුවිලි නිමානය'- අයි.එස්. කරුණාවංශ, පර්යේෂණ සහකාර, මූලික අධ්‍යයන ආයතනය
- 31.10.2012 'කවීපි ආශ්‍රිත ආහාර ලබාදීමෙන් මීයන් තුළ රුධිර ලිපිඩ ප්‍රමාණය අඩුකිරීම' ඕ.එස්. පෙරේරා, පර්යේෂණ සහකාර, මූලික අධ්‍යයන ආයතනය
- 14.11.2012 'යාන්ත්‍රණ අධ්‍යයනය: පරිමාණික ස්ථායී ඇනෝඩයක් භාවිතයෙන් දූෂිත ප්‍රදේශ පිනෝල් ඇනෝඩ ඔක්සිකරණය'- ඩී. ජයතිලක, පර්යේෂණ සහකාර, මූලික අධ්‍යයන ආයතනය

B. විද්‍යාව පිළිබඳ සොදු පනතාවගේ අවබෝධය ඉහල නැංවීම

B.1 කොත්මලේ හඳුනුවට මධ්‍ය මහා විද්‍යාලයෙහි 2012 සැප්තැම්බර් 21-23 පවත්වන ලද ආචාර්ය - පී.ඩබ්.ඩබ්. කන්නන්ගර අනුස්මරණ වැඩසටහන වෙනුවෙන් ප්‍රදර්ශනයක් පවත්වන ලදී.

B.2 විදුකිරණ ව්‍යාපෘතියේ අනුග්‍රහයෙන් නාතන්ඩියේ ධම්මසාර මධ්‍ය මහා විද්‍යාලයෙන් පැමිණි සිසුන් 400 ක් සඳහා අධ්‍යාපනික දේශනයක් පවත්වන ලදී.

B.3 වැඩමුළු

i. 'සංවර්ධිත ආර්ථිකයක් හා පරිසරයක් උදෙසා ක්ෂුද්‍රජීවී ජෛව පොහොර ඵලදායී ලෙස භාවිතය' යන මැයිගේ ගොවීන් හා නිලධාරීන් සඳහා වැඩමුළු හතරක් පවත්වන ලදී. (2012.02.23, 2012.03.06, 2012.03.15, 2012.08.23)70 දෙනෙකුගේ සහභාගිත්වය මේ සඳහා ලබාගැනුණි.

ii. එම තේමාව යටතේම කෘෂි සේවා පියසෙහි කළමනාකරුවන් 20 දෙනෙකු උදෙසා 2012.08.23 දින වැඩමුළුවක් පවත්වන ලදී.

සමගාමී සංවිධායක - මහාචාර්ය එස්.ඒ. කුලසූරිය

මහාචාර්ය ගාමිණී සෙනෙවිරත්න

iii. 'නිතිනි විද්‍යාව සහ නිතිනි තාක්ෂණය' පිළිබඳව සිසුන් හා ගුරුවරුන් වෙනුවෙන් පවත්වන ලද වැඩමුළු

04.05.2012 කොත්මලේ අධ්‍යාපන කලාපයෙහි ගුරුවරුන් 30 දෙනෙකු සඳහා නිතිනි විද්‍යා වැඩමුළුවක් පවත්වන ලදී.

30.05.2012 මාදුම්පේ, හලාවත සේනානායක මධ්‍ය මහා විද්‍යාලයේ නව වැනි වසර සිසුන් හා ගුරුවරුන් වෙනුවෙන් වැඩමුළුවක් පවත්වන ලදී.

21.06.2012 පදවි ශ්‍රී පුර පදවි පරාක්‍රම විද්‍යාලය, අලිවංගුව මහා විද්‍යාලය හා D10 මිත්‍රී විද්‍යාලයේ 6 සිට 11 ශ්‍රේණිය දක්වා 300 ක් සඳහා වැඩමුළුවක් පවත්වන ලදී. විදුකිරණ ව්‍යාපෘතියේ මූල්‍ය ආධාර ලබා ගනිමින් එම සිසුන් හා ගුරුවරුන් සඳහා විද්‍යා උපකරණ කට්ටල පිරිනමන ලදී.

11.09.2012 පොරමඩුල්ල මධ්‍ය මහා විද්‍යාලයෙහි සිසුන් 300 දෙනෙකු සඳහා වැඩමුළුවක් පවත්වන ලද අතර සිසුන් හා ගුරුවරුන් සඳහා විද්‍යා උපකරණ කට්ටල බෙදාදීම සිදුකෙරුණි.

02.10.2012 යටවන වීර පරාක්‍රම මධ්‍ය මහා විද්‍යාලයෙහි සිසුන් 120 ක් සඳහා වැඩ මුළුවක් පවත්වන ලදී.

12.11.2012 වැලිමඩ උඩගම ප්‍රදේශයේ සාමාන්‍ය පෙළ සිසුන් 62 ක් සඳහා වැඩමුළුවක් පවත්වන ලද අතර විදුකිරණ ව්‍යාපෘතිය හා මහනුවර රොටරි සමාජයේ අනුග්‍රහයෙන් එම සිසුන් සහ ගුරුවරුන් සඳහා විද්‍යා උපකරණ කට්ටල බෙදා දෙන ලදී.

04.10.2012 කොත්මලේ අධ්‍යාපන කලාපයේ 11 ශ්‍රේණියේ සිසුන් 150 ක් සඳහාවැඩමුළුවක් පැවැත්වීම හා විදුකිරණ ව්‍යාපෘතියේ අනුග්‍රහයෙන් විද්‍යා උපකරණ කට්ටල බෙදාදීම සිදුකෙරුණි.

39 වැනි පාසැල් විද්‍යා වැඩසටහන

2012 දෙසැම්බර් 18-21

තරුණ පරපුර අතර විද්‍යා දැනුම ව්‍යාප්ත කිරීමේ අරමුණින් වාර්ෂිකව පැවැත්වෙන සුවිශේෂ වැඩසටහනකි. මෙම පාසල් විද්‍යා වැඩසටහන රටේ විවිධ ප්‍රදේශ වලින් පැමිණෙන තරුණ සිසුන්ගේ සිතීමේ හා නිර්මාණාත්මක කුසලතාවන් ඉහල නැංවීම, නව සොයා ගැනීම් හා නව්‍ය අදහස් උදෙසා කුතුහලය හා උද්යෝගය ඇති කිරීම මෙමගින් අපේක්ෂා කෙරේ. මෙම වැඩසටහන 1987 වර්ෂයේ ආරම්භ කරන ලදුව, අධ්‍යයන පොදු සහතික පත්‍ර සාමාන්‍ය පෙළ විභාගයෙන් ඉහල ලකුණු ලබාගත් සිසුන් 2997 දෙනෙකු මේ වන විට මෙම වැඩසටහන සඳහා සහභාගී වී ඇත. 2012 වසරේදී, විවිධ ආර්ථික හා සමාජීය පසුබිම් යටතේ වෙසෙන සිසුන් 137 දෙනෙකු මෙම වැඩසටහන සඳහා සහභාගී වූ අතර, ඔවුනොවුන් අතර අවබෝධය එකිනෙකාට ගරු කිරීම වැනි ආකල්ප ඇතිකිරීම ද මෙම වැඩසටහන මගින් අපේක්ෂා කරන ලදී.

B.4 විද්‍යාගාර පුහුණුව සහ මූලික අධ්‍යයන ආයතනය

1. කොළඹ විශාලා විද්‍යාලයෙන් ශිෂ්‍යාවන් 70 දෙනෙකු ක්ෂුද්‍ර ජීව විද්‍යාගාර නැරඹීමට පැමිණියහ. (06.03.2012)
2. ගාල්ල රිපන් බාලිකා විද්‍යාලයෙන් පැමිණි ශිෂ්‍යාවන් 75 දෙනෙක් මූලික අධ්‍යයන ආයතන විද්‍යාගාර නැරඹීම සිදු කළහ.
3. ශ්‍රී ලංකා රජරට විශ්වවිද්‍යාලයේ ව්‍යවහාරික විද්‍යා පීඨයෙහි සිසුන් 140 දෙනෙකු ක්ෂුද්‍ර ජීව විද්‍යාගාර නැරඹීමට පැමිණියහ.
4. ක්ෂුද්‍ර ජීව විද්‍යා - ජෛව රසායන විද්‍යා - ක්ෂුද්‍ර ජීවී තාක්ෂණය යන විෂයන්ගෙන් විද්‍යාවේදී උපාධියහඳුරණ සිසුන් 40 දෙනෙකු (ස්පෙක්ට්‍රම් ආයතනය, කොළඹ) මූලික අධ්‍යයන ආයතනයේ විද්‍යාගාර නැරඹීමට පැමිණියහ.

B.5 සිංහල වෙබ් අඩවිය

B.6 * සිංහල යු ටියුනි සේවාව

- මූලික අධ්‍යයන ආයතනයේ නිල නාලිකාව 2012 නොවැම්බර් 03 වැනි දින සිට දියත් කරන ලදී. මූලික අධ්‍යයන ආයතනයේ විශේෂාංග එනම් දේශන වැඩමුළු ආදිය මෙහි ඇතුළත් කර ඇත.

B.7 විදුනැණ හවුල- ඊ ව්‍යාපෘතිය - 2012 ජනවාරි මස 02 වැනි දා ආරම්භ කරන ලදී. මේ සඳහා ගාස්තුවක් අය නොකරන අතර අපගේ දැනුමට අනුව මෙය දකුණු ආසියාවේම මේ

ආකාරයේ ප්‍රථම ව්‍යාපෘතිය වේ.

විද්‍යා කෙටි පණිවුඩ සේවාව

විද්‍යා ඊ මේල් සේවාව

ජංගම දුරකථන හරහා විද්‍යා ඊවිට් සේවාව

රජයේ නිවාඩු දිනයන් හැර අනෙකුත් සෑම දිනකම ලියාපදිංචි වී ඇති සාමාජිකයින් හට කෙටි පණිවුඩ ලැබීමට සලස්වන ලදී. එමෙන්ම සතියකට වරක් එක ප්‍රශ්නයක් හා එයට අදාළ පිළිතුර ලැබීමටද සලස්වන ලදී.

‘විදුහණ හවුල’ යන නමින් කියැවෙන පරිදිම මෙම ව්‍යාපෘතිය මගින් සම්බන්ධවන්නන් හට විද්‍යාවට අදාළ ගැටළු විවෘත විද්‍යාත්මක කමිටුවක් වෙත ඉදිරිපත් කිරීමට හා සාකච්ඡා කිරීමට අවස්ථාව සැලසේ.

B.8 විද්‍යා බිලොග් අඩවිය (2012.01.12 දින සිට දියත් කරන ලදී.) විද්‍යා ව්‍යාප්ති ඒකකය මගින් විද්‍යාත්මක ලිපි සිංහලෙන් පල කරන අතර එමගින් වැදගත් විද්‍යාත්මක සංකල්පයන් විස්තරාත්මක ලෙස ඉදිරිපත් කිරීමට අවස්ථාව සැලසේ.

The screenshot displays a web browser interface for a Sinhala science blog. The main content area features several articles with images and text. The sidebar on the right includes a 'ලිපි වර්ෂ' (Posts by Year) section with a list of years from 2012 to 2019, and a 'ලිපි එකතුව' (Posts by Category) section with a list of categories like 'September (3)', 'August (1)', etc. The top navigation bar includes a search bar and social media icons. The main content area has a header 'විද්‍යා නැණ හවුල' and a sub-header 'අනම්‍යව පොදාගත් විද්‍යාත්මක පිටපත'.

B.9 සමාජ වෙබ් අඩවි හරහා විද්‍යා ව්‍යාප්තිය

A. ෆේස් බුක්

මූලික අධ්‍යයන ආයතනයේ නිල ෆේස් බුක් පිටුව 2012.01.03 වැනි දින ආරම්භ කරන ලදී. එමගින්,

- 1. සාමාන්‍ය හා විශේෂ දේශනයන් පිළිබඳව දැනුම් දීම.
- 2. මූලික අධ්‍යයන ආයතනයේ වැදගත් පණිවුඩ දැනුම් දීම අපේක්ෂා කෙරේ.

B. විදුහැණු හවුල ෆේස් බුක් පිටුව 2012.06.13 දින සිට ආරම්භ කෙරුණි. C. ෆේස් බුක් හවුල් විදුහැණු හවුල ෆේස් බුක් හවුල

- මෙමගින් සිසුන් හා මහ ජනතාව සඳහා විද්‍යාත්මක කරුණු සාකච්ඡා කිරීමට අවකාශ සලසා දී ඇත.

පාසැල් විද්‍යා ෆේස් බුක් හවුල

- පාසැල් විද්‍යා වැඩසටහනේ සාමාජිකයින් හට මූලික අධ්‍යයන ආයතනය සමග හා එකිනෙකා අතර අන්තර් සබැඳියාවන් පවත්වාගෙන යාම සඳහා අවකාශ සලසා දී ඇත.

D. ටීචිං

මූලික අධ්‍යයන ආයතනයේ නිල අඩවිය 2012.11.03 වැනි දින පිහිටුවන ලදී. -මෙමගින් සාමාජිකයින් හට වඩා වේගවත් හා ඵලදායී ලෙස මූලික අධ්‍යයන ආයතන පුවත් ලබා ගැනීමට හැකි වේ.

විදු හැණු හවුල ටීචිං පිටුව 2012.07.17 වැනි දින නිර්මාණය කරන ලදී. - සාමාන්‍ය මහජනතාවට මෙමගින් විද්‍යා පුවත් ලබා ගැනීමට හැක.

E. ඩිලොග් + ශූගල් - 2012.01.12 වැනි දින ආරම්භ කරන ලදී.

10.2 පර්යේෂණ කණ්ඩායම් මගින් සිදු කළ විද්‍යා ව්‍යාප්ති ක්‍රියාකාරකම්

a) සනිභූත පදාර්ථ භෞතික විද්‍යා හා ඝන අවස්ථාවේ රසායනවිද්‍යා පර්යේෂණ කණ්ඩායම මගින් සිදු කරන ලද විද්‍යා ව්‍යාප්ති ක්‍රියාකාරකම්

මූලික අධ්‍යයන ආයතනය සහ ජාතික විද්‍යා පදනම එක්ව සංවිධානය කරන ලද තුනී පටල සූර්ය ප්‍රකාශ විභව තාක්ෂණයේ වර්තමාන තත්ත්වය හා අනාගත හැමියාවන් වැඩමුළුව (2012 ජූනි මස 28,29 - මූලික අධ්‍යයන ආයතනය, මහනුවර)

විකල්ප බලශක්ති තාක්ෂණ ක්ෂේත්‍රයෙහි පුහුණු බලකායක් ඇති කිරීම විශ්ව විද්‍යාල හා පර්යේෂණ ආයතනයන්හි කාලින අවශ්‍යතාවක් මෙන්ම වගකීමක්ද වේ. ඒ සඳහා විද්‍යාඥයින්, ඉංජිනේරුවන් සහ තාක්ෂණ නිලධාරීන් පුහුණු කිරීමේ අරමුණින්, මූලික අධ්‍යයන ආයතනය විසින් සූර්ය ප්‍රකාශ විභව තාක්ෂණය පිළිබඳව දින දෙකක වැඩමුළුවක් සංවිධානය කරන ලදී. සංවිධාන කටයුතු සඳහා අමෙරිකා එක්සත් ජනපදයේ ශිවනාතන් ලැබෝරටරිස් සහ ජාතික විද්‍යා පදනමේ සහයෝගීතාවය ද ලබා ගැනුණු අතර 2012 ජූනි මස 28 හා 29 දෙදින තුළ මූලික අධ්‍යයන ආයතන ශ්‍රවණාගාරයේ දී මෙම වැඩමුළුව පවත්වන ලදී. විශ්ව විද්‍යාල රැසකින් පැමිණි දර්ශනපති හා ආචාර්ය උපාධි හදාරණ සිසුන්, මහාචාර්යවරුන්, ආචාර්යවරුන්, ඉංජිනේරුවන් සහ පුද්ගලික අංශ නියෝජනය කරමින් පැමිණි නියෝජිතයන් ද ඇතුළුව 80 දෙනෙක් මෙම වැඩමුළුවට සහභාගි විය.

මහාචාර්ය ලක්ෂ්මන් දිසානායකයන් විසින් සම්බන්ධීකරණ කටයුතු සිදුකරන ලදුව ආචාර්ය එස්.සිවනාතන්, ආචාර්ය ටීම් කෝටිස්, ආචාර්ය රමේෂ් ඩියර් සහ ආචාර්ය ක්‍රිස් ග්‍රීන් සහ මූලික අධ්‍යයන ආයතනයේ අධ්‍යක්ෂක සී.ඩී.දිසානායක විසින් මෙම වැඩමුළුව මෙහෙයවන ලදී.

2011 දෙසැම්බර් මස ජාතික විද්‍යා පදනමෙන් සංවිධානය කරන ලද ග්ලෝබල් ෆෝරම් සම්මන්ත්‍රණය තුළින් එලි දැක්වූ ශ්‍රී ලංකාව තුළ සූර්ය ප්‍රකාශ විභව තාක්ෂණයෙහි පර්යේෂණ හා සංවර්ධන හැකියාව පිළිබඳ අදියරෙහි ඊළඟ පියවර ලෙස මෙම වැඩමුළුව හඳුන්වාදිය හැක.

මෙම දෙදින වැඩමුළුව මගින් ප්‍රකාශ විභව විද්‍යා හා තාක්ෂණ ක්ෂේත්‍රයෙහි මූලික මාතෘකා සහ විශේෂයෙන්ම තුනී පටල සූර්ය කෝෂ සඳහා එම ක්ෂේත්‍රයන්හි යොදාගැනීම් පිළිබඳව සාකච්ඡාවන් සිදුකරන ලදී. පළමු දිනයේ, ශිවනාතන් ලැබෝරටරිස් ආයතනයේ නිර්මාතෘ ආචාර්ය එස්. ශිවනාතන් විසින් ශ්‍රී ලංකාව තුළ අනාගත ශක්ති අවශ්‍යතා සපුරාගැනීම සඳහා සූර්ය ශක්ති භාවිතය මෙන්ම සූර්ය ප්‍රකාශ විභව තාක්ෂණය පිළිබඳව තරණ විද්‍යාඥ හා ඉංජිනේරුවන් පුහුණු කිරීමේ වැදගත්කම අවධාරණය කරන ලදී.

b). ක්ෂුද්‍ර ජීවී වාතාකෂණ ඒකකය මගින් සිදුකළ ඉදිරිපත් කිරීම්

සෙනෙවිරත්න, G (2012)- කෘෂි පරිසර පද්ධතීන් හි තිරසාරභාවය සහ ක්ෂුද්‍ර ජීවීන්. ක්ෂේත්‍ර බෝග පර්යේෂණ හා සංවර්ධන ආයතනය මහලුප්පල්ලම. 2012 පෙබරවාරි 23.

සෙනෙවිරත්න, ජී (2012)- ක්ෂුද්‍ර ජීවී ජෛව පටල ජෛව පොහොර: පාරිසරික පද්ධති අනිත්‍රමනයක්, වී පර්යේෂණ හා සංවර්ධන ආයතනය, බතලගොඩ. 2012 මාර්තු 27.

සෙනෙවිරත්න, ජී (2012)- ක්ෂුද්‍ර ජීවී ආක්‍රාමණ වැඩිදියුණු කිරීමේ උන්නතීන්. ජ්‍යෙෂ්ඨ ග්‍රෑඩ්ස් ආයතනයේ නිලධාරීන් සඳහා පැවැත්වූ වැඩමුළුව. මූලික අධ්‍යයන ආයතනය 2012 අප්‍රේල් 5.

කුලසූරිය, එස්.ඒ (2012) පාංශු ස්වස්ථතාව ඉහල නැංවීම සඳහා ක්ෂුද්‍ර ජීවී පොහොර කෘෂිකර්ම දෙපාර්තමේන්තුවේ ගොවි පියස කළමණාකරුවන් සඳහා පැවැත්වූවැඩමුළුව. මූලික අධ්‍යයන ආයතනය 2012 අගෝස්තු 23.

සෙනෙවිරත්න, පී (2012).සාම්ප්‍රදායික ගොවිතැනේදී පස පුනරුත්ථාපනය උදෙසා පාංශු ක්ෂුද්‍ර පීචි ක්‍රියාකාරකම් යොදාගැනීම. NASSL ඉදිරිපත්කිරීම්, කොළඹ.2012 සැප්තැම්බර් 21

කුලසූරිය, එස්.ඒ (2012)ලාභදායී, පරිසරහිතකාමී කෘෂිකර්මාන්තයක් උදෙසා ජෛව පොහොර කෘෂිකර්ම දෙපාර්තමේන්තුවේ ගොවි පියස කළමනාකරුවන් සඳහා පැවැත්වූවැඩමුළුව. මූලික අධ්‍යයන ආයතනය 2012 අගෝස්තු 23.

කුලසූරිය, එස්.ඒ (2012) කෘෂිකර්මාන්තය හා වන සංවර්ධන විද්‍යාව සඳහා ජෛවීය නයිට්‍රජන් නිර කිරීම භාවිතය රජරට විශ්ව විද්‍යාලයේ සිසුන් සඳහා පැවැත්වූ වැඩමුළුව. මූලික අධ්‍යයන ආයතනය

C) අනෙකුත් සිදුවීම්

ආචාර්ය ඩීටීටස් - පාසල් විද්‍යා වැඩසටහන- 2012 දෙසැම්බර් 21 වානර හැසිරීම්, පාරිසරික විද්‍යාව හා සංරක්ෂණය

ජාත්‍යන්තර වාර්තා විග්‍රහය: පොලොන්නරුවේදී අපගේ විද්‍යාත්මක සොයාගැනීම් වලදී අනාවරණය කරගත් වානර පීච කණ්ඩායම් භාවිතයෙන් ලොව පුරා ජනතාවට ස්වභාවික රක්ෂණය පිළිබඳ දැනුම ලබා දීමට ඒ පිළිබඳ උද්යෝගය ඇති කිරීමට මෙම වාර්තා විග්‍රහයට ටීචි නාලිකා කිහිපයක් ඔස්සේ විකාශය කරන ලදී.

එම නාලිකා හා වැඩසටහන පහත සඳහන් කර ඇත.

- බිබිසි නැවුරල් වර්ල්ඩ් (එක්සත් රාජධානිය) - “ජ්ලනට් අර්ත් ලයිව්” -2012 අප්‍රේල් - මැයි
- ඩිස්කවර් (ඇමෙරිකා එක්සත් ජනපදය) - “වයිල්ඩ්ස්ට් අයිලන්ඩ්” (ඔෆ් ද ෆෙන්ස් නිෂ්පාදනයක්), 2012 ජූනි
- ඩිස්නි ප්‍රොඩක්ෂන් - ‘ ජන්ගල් ස්ටෝරීස් ’ (ජන්ගල් බෙයාර්, එක්සත් රාජධානිය)- 2012 ජූලි-ඔක්තෝම්බර්

11. පුස්තකාලය

අපගේ මෙහෙවර

පර්යේෂණ කාර්ය මණ්ඩලය හා ශිෂ්‍යයින් හට ඔවුන්ගේ පර්යේෂණ කටයුතු සඳහා අවශ්‍ය ග්‍රන්ථයන් ලබා ගැනීමට සහය වීම මූලික අධ්‍යයන ආයතන පුස්තකාලයේ මෙහෙවරයි.

සේවාවන්

පුස්තකාලය මගින් පහත සඳහන් තාක්ෂණ හා නිර්දේශන සේවාවන් සැපයේ.

- දැනට නිබේන සම්පත්, ග්‍රන්ථ හා තෝරාගත් ප්‍රකාශන පිළිබඳව වාර්තාවන් පවත්වාගෙන යාම.
- සඟරා, පොත් සහ විවිධ ප්‍රකාශන ඇනවුම් කිරීම හා ලබාගැනීම
- වෙබ් ඉලෙක්ට්‍රොනික් සඟරා සහ ලිපි පිළිබඳව තොරතුරු ලබාගැනීම, සම්පත් බෙදා දීම, ලිපි බෙදාහැරීම පවතින පොත් හා සඟරා නිසි පරිදි සංවිධානය කිරීම
- මූලික අධ්‍යයන ආයතන විද්‍යාඥයින්ගෙන් පර්යේෂණ ලිපි හා ප්‍රකාශන ලබා ගැනීම

අපගේ ග්‍රන්ථ එකතුවෙහි පහත දෑ අන්තර්ගත වේ.

පොත් හා වාර සඟරා	ඡායාරූප	වාස්තුවේදී ලේඛන
සදාඡාරයන්	රාජ්‍ය ලිපි ලේඛන	මහජන වැඩකටයුතු පිළිබඳ දත්ත
පුවත්පත්	පාඨ	විශේෂ සංකලනයන්
ශබ්දකෝෂ	ශ්‍රී ලංකා ග්‍රන්ථ එකතුව	වර්තාපදන

දර්ශනපති හා ආචාර්ය උපාධි නිබන්ධන
සිතියම් හා පෝස්ටර

මූලික අධ්‍යයන ආයතන පුස්තකාලයේ වර්තමාන ග්‍රන්ථ එකතුව

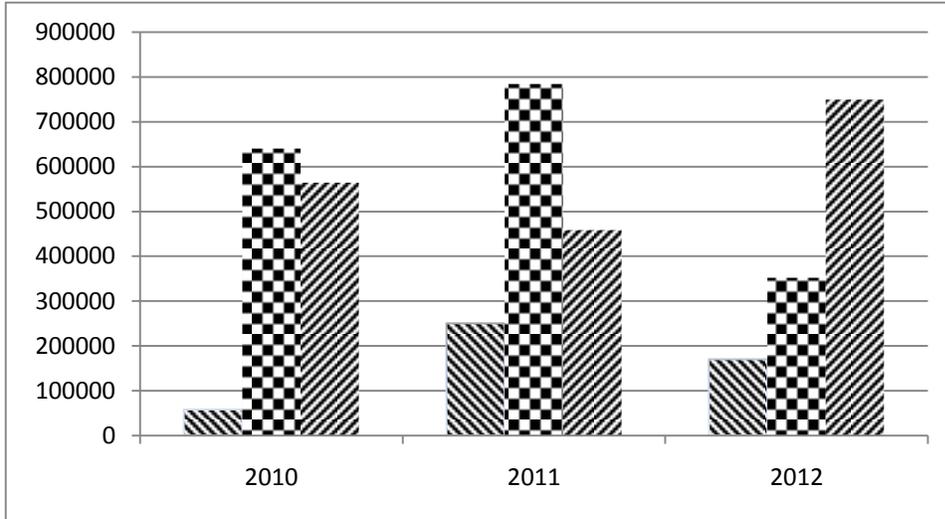
එකතුව	2012 ජනවාරි- දෙසැම්බර් කාලය තුළ එකතු කරන ලද ප්‍රමාණය	2012 දෙසැම්බර් 31 වන විට මුළු ගණන
පොත්	182	6400
උපාධි නිබන්ධන	8	103
සංයුක්ත නැටී	14	368
සිතියම්	10	479
වාර්තා	21	505
නුවමාරු සඟරා දායකත්වය	12	> 10000
සඟරා	14	> 10000
නැවත මුද්‍රණය	11	713
පුවත්පත් වාර්තා	86	86

විවිධ ක්ෂේත්‍රයන්හි නවතම තොරතුරු ලබාගත හැකි නේවර්, සයන්ස්, නිව් සයන්ට්ස් වැනි බහු ක්ෂේත්‍ර සඟරාවන් අන්තර්ගතව ඇත. එමෙන්ම පුස්තකාලය මගින් OARE දත්ත ගබඩාවට ප්‍රවේශ වීමට අවකාශ සලසා දී ඇති අතර ඒ ඔස්සේ ලොව පුරා ප්‍රකාශකයින් 350 කටත් අධික ප්‍රමාණයක් විසින් නිකුත් කර ඇති ලොව විශාලතම පරිසර විද්‍යාත්මක පර්යේෂණ ප්‍රකාශන එකතුවට පිවිසිය හැක.

පුස්තකාලය විසින් සුවිශේෂී සඟරා සඳහා එක් එක් විද්‍යාඥයින් හට අන්තර්ජාලයට සබැඳි ග්‍රාහකයන් ලබා දී ඇති අතර මේ ආකාරයෙන් විශේෂිත සඟරා 40 ක් මේ වන විට අන්තර් ජාලයෙන් ලබා ගත හැක. මූලික අධ්‍යයන ආයතන පුස්තකාලය, කෘෂිවිද්‍යාත්මක තොරතුරු ජාලයෙහි සාමාජිකත්වය උසුලයි.

පුහුණු වැඩසටහන්

1. “අමෙරිකා එක්සත් ජනපදයේ ඊ පුස්තකාලය පිළිබඳ හැඳින්වීමක් ” මූලික අධ්‍යයන ආයතනයේ පුස්තකාලය විසින් සංවිධානය කරන ලද අතර කොළඹ අමෙරිකානු මධ්‍යස්ථානයේ පුස්තකාල අධ්‍යක්ෂක පද්මා බණ්ඩාරනායක මහත්මිය විසින් මෙහෙයවන ලදී.
2. මහනුවර ඉන්දියන් මහ කොමසාරිස් කාර්යාලයේ නව පුස්තකාලයාධිපති හට පුහුණුව ලබා දෙන ලදී.

සඟරා
පොත්
සාමාජික
ගාස්තු

රූපය: 2010-2012 සඳහා අයවැය වෙන් කිරීම

සම්මන්ත්‍රණ සඳහා සහභාගීත්වය

-පුස්තකාල විද්‍යා හා තොරතුරු පිළිබඳ ජාතික සම්මන්ත්‍රණය. (NACLIS)2012. 'පුස්තකාල, පුස්තකාලයාධිපතින් හා සාමාජිකයින් ගේ දැනුම ඉහල නැංවීම' 2012 ජූනි 21

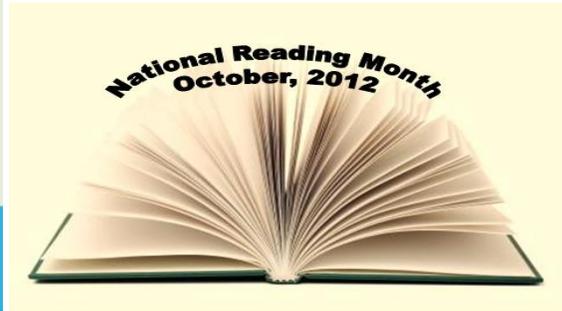
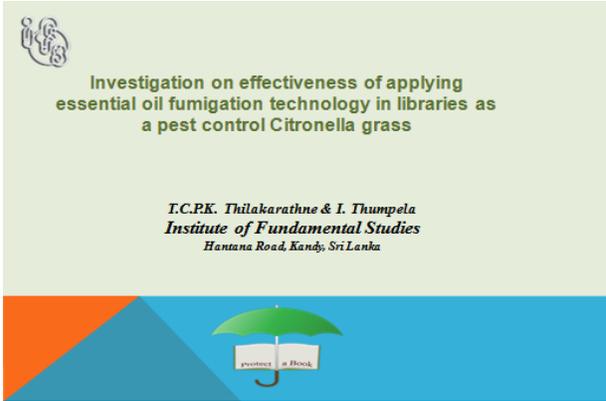
සම්මන්ත්‍රණ අරමුදල්

පුස්තකාල විද්‍යා හා තොරතුරු පිළිබඳ ජාතික සම්මන්ත්‍රණය මගින් සම්මන්ත්‍රණ අරමුදලක් සපයන ලදී.

වර්තමාන පර්යේෂණ-

පුස්තකාල තුළ කෘමීන් පාලනය කිරීම සඳහා සිට්‍රොනෙල්ලා (cymbopogon nurdus) නැමැති තණකොළ වර්ගය භාවිතයෙන් තෙල ධුමකරණ තාක්ෂණයක් වැඩි දියුණු කිරීම.ටී.සී.පී.කේ. තිලකරත්න සහ අයි.තුම්පෑල පර්යේෂණ පුස්තකයන් එල්ස්වීඊ පදනම වෙත භාරදුන් අතර 400 ක් අතුරින් 40 වැනි ස්ථානය ලබා ගන්නා ලදී. (2012 ජනවාරි)

06) එමෙන්ම පුස්තකාලය මගින් මූලික අධ්‍යයන ආයතනයේ සඟරා එකතුව සඳහා සුවිසක් නිර්මාණය කර ඇත.

අනෙකුත් ක්‍රියාකාරකම් -

“ලමුන් තුළ කියවීමේ පුරුදු වැඩි දියුණු කිරීම භාප්‍රස්තකාල පද්ධති හඳුන්වා දීම” මැයි 2012 ඉදිරිපත් කිරීමක් සිදුකරන ලදී.

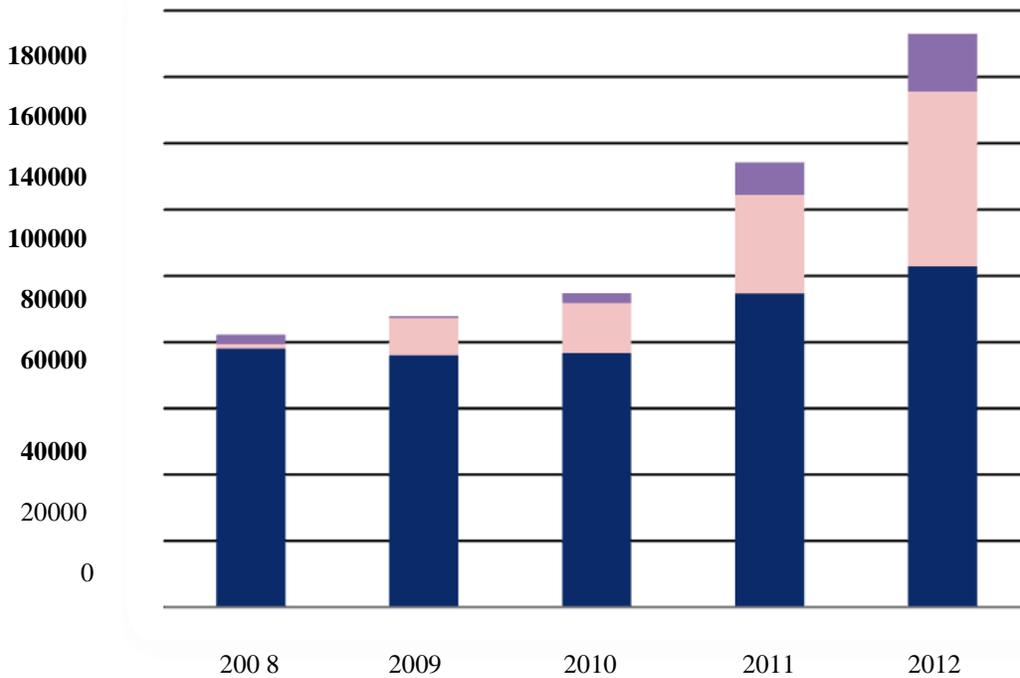
- ලියන්ගස්වතුර ආදර්ශ කණිෂ්ඨ විද්‍යාලය, පන්විල, මහනුවර 2012 ඔක්තෝම්බර් 17 (සිසුන් 150 දෙනෙකු මේ සඳහා සහභාගී විය)
- කෑගල්ල බාලිකා විද්‍යාලය, කෑගල්ල (ශිෂ්‍යාවන් 500 දෙනෙකු සහභාගී විය) මහනුවර හේමමාලී බාලිකා විද්‍යාලයේ ගුරුවරුන් හට ‘ඩිවේ

ඩෙසිමල් පද්ධතිය භාවිතයෙන් පාසැල්ප්‍රස්තකාල සංවිධානය කරන්නේ කෙසේද? ’ මැයි 2012 පුනුණුවක් ලබා දෙන ලදී.

වාර්ෂික මුළු වියදම (රු. 000)

	කරුණ	2008	2009	2010	2011	2012
පුනරාවර්තනය	සේවක වේතන	56,107	48,826	51,945	64,723	71,734
	ගමන් වියදම්	591	338	570	531	581
	සැපයුම්	5,355	7,822	6,763	7,484	8,952
	නඩත්තු වියදම්	4,165	6,035	5,063	5,454	3,796
	ගිවිසුම්කාර සේවා	11,618	6,043	9,817	12,488	13,540
	අනෙකුත් වියදම්	237	6,992	2,509	4,042	4,306
		78,073	76,056	76,667	94,722	102,909
ප්‍රාග්ධන	ප්‍රාග්ධන වියදම්	1,344	11,216	15,123	29,731	52,644
		1,344	11,216	15,123	29,731	52,644
බාහිර ප්‍රතිපාදන	බාහිර ප්‍රතිපාදන	2,893	536	2,996	9,752	17,425
මුළු ගණන		82,310	87,808	94,786	134,205	172,978

ලි.රු:

13. මූලික අධ්‍යයන ආයතන කාර්ය මණ්ඩල පුවත්

13.1 බඳවා ගැනීම්

2012 වර්ෂය තුළදී පහත සඳහන් කාර්ය මණ්ඩල සාමාජිකයන් මූලික අධ්‍යයන ආයතනයට බඳවා ගන්නා ලදී.

1. පී.එස්.ඩී. වඳුරාගල	-	ලේකම්, මූලික අධ්‍යයන ආයතනය
2. මන්ජීවන්	-	පර්යේෂණ සහකාර, II ශ්‍රේණිය
3. එස්.එස්. මායාකඩුව	-	පර්යේෂණ සහකාර, II ශ්‍රේණිය
4. සී.එස්. ජයසිංහ	-	පර්යේෂණ සහකාර, II ශ්‍රේණිය
5. ඊ.එම්.එච්.පී.එස්. ඒකනායක	-	පර්යේෂණ සහකාර, II ශ්‍රේණිය
6. ඒ.පී.ඩී.ඩී.ද. සිල්වා	-	පර්යේෂණ සහකාර, II ශ්‍රේණිය
7. ආර්.ඩී.ඩබ්.සී. රාජපක්ෂ	-	පරිපාලන නිලධාරී
8. ආර්.එච්.පී. සාරංගා	-	අභ්‍යන්තර විගණන නිලධාරී
9. එම්.කේ.ඩී. කේශන්	-	කළමනාකරණ සහකාර, III ශ්‍රේණිය
10. ටී.පී. ගමිලත්	-	කළමනාකරණ සහකාර, III ශ්‍රේණිය

13.2 ජාත්‍යන්තර/ජාතික කමිටු සඳහා සහභාගීත්වය

* මහාචාර්ය එම්.ඒ.කේ.එල්. දිසානායක - මූලික අධ්‍යයන ආයතනයේ පාලක මණ්ඩල සාමාජිකයෙකු ලෙස කටයුතු කරන ලදී.

* මහාචාර්ය එම්.ඒ.කේ.එල්. දිසානායක - පේරාදෙණිය විශ්ව විද්‍යාලයේ විද්‍යා පශ්චාත් උපාධි ආයතනයේ කළමනාකරණ මණ්ඩල සාමාජිකයෙකු ලෙස කටයුතු කරන ලදී.

* මහාචාර්ය එම්.ඒ.කේ.එල්. දිසානායක - ජාතික විද්‍යා පදනමේ මූලික විද්‍යා පිලිබඳ පර්යේෂණ මණ්ඩලයේ සභාපති ලෙස කටයුතු කරන ලදී.

* මහාචාර්ය එම්.ඒ.කේ.එල්. දිසානායක - ජාතික විද්‍යා පදනමේ ජාත්‍යන්තර හවුල් කමිටුවේ ක්‍රියාකාරී සාමාජිකයෙකු ලෙස කටයුතු කරන ලදී.

* මහාචාර්ය එම්.ඒ.කේ.එල්. දිසානායක - පේරාදෙණිය විශ්ව විද්‍යාලයේ විද්‍යාපීඨ මණ්ඩලයෙහි බාහිර සාමාජිකයෙකු ලෙස කටයුතු කරන ලදී.

* ආචාර්ය ඩී.ටී.එස්. - කමිටු සාමාජික (ජාතික රක්ෂිත දත්ත ලේඛනය සඳහා), ජෛව විවිධත්ව ලේඛනී කාර්යාලය, පරිසර අමාත්‍යාංශය

* ආචාර්ය ඉක්බාල් - කර්තෘ මණ්ඩල සාමාජික, ලංකාවේද්‍යා සඟරාව

* ආචාර්ය ඉක්බාල් - සාමාජික, පොදු පර්යේෂණ කමිටුව, SLAAS

මහාචාර්ය යූ.එල්.ඩී. ජයසිංහ- සාමාජික, පීඨපර්යේෂණ කමිටුව, ජේරාදෙනිය විශ්ව විද්‍යාලය.

මහාචාර්ය යූ.එල්.ඩී. ජයසිංහ- සම්බන්ධීකාරක, උසස් කාබනික රසායන විද්‍යා පාඨමාලාව, විද්‍යා පශ්චාත් උපාධි ආයතනය, ජේරාදෙනිය විශ්ව විද්‍යාලය.

ආචාර්ය ඩී.එන්.මාගනආරච්චි - කමිටු සාමාජික, ජෛව රසායන විද්‍යා හා අණුක ජීව විද්‍යාව පිළිබඳ අධ්‍යයන මණ්ඩලය, විද්‍යා පශ්චාත් උපාධි ආයතනය, ජේරාදෙනිය විශ්ව විද්‍යාලය - කමිටු සාමාජික- ශ්‍රී ලංකා ක්ෂුද්‍ර ජීව විද්‍යා සංසදය

මහාචාර්ය පී. සෙනෙවිරත්න - සහකාර කර්තෘ, එල්වීසස් මගින් පලකරන කෘෂි විද්‍යා, පාරිසරික පද්ධතීන් සහ පරිසරය

ආචාර්ය එන්.ඩී. සුබසිංහ - විධායක මණ්ඩල සාමාජික, ශ්‍රී ලංකා භූ විද්‍යා සංසදය - සහකාර්තෘ - ශ්‍රී ලංකා භූ විද්‍යා සංසදය මගින් පල කෙරෙන සඟරාව

ආචාර්ය සී.ටී.කේ.නිලකරන්ත- ක්‍රියාකාරී සාමාජික, විද්‍යා ව්‍යාප්තිය සඳහා වූ ජාතික කමිටුව, ජාතික විද්‍යා පදනම

ආචාර්ය විතානගේ- 2012 දෙසැම්බර් සැන්ඟුරන්සිස්කෝහි පවත්වන ලද අමෙරිකානු භූ භෞතික විද්‍යා සංසදයෙහි ජාත්‍යන්තර සහභාගිත්වය සඳහා වූ කමිටුවට එක් විය.

ආචාර්ය විතානගේ- 2013 හොංකොංහි පවත්වන ලද ඝන අපද්‍රව්‍ය පිළිබඳ සම්මන්ත්‍රණයෙහි ජීව අගුරු පිළිබඳ විශේෂ සැසිවාරය සඳහාකමිටු සාමාජිකාවක ලෙස කටයුතු කරන ලදී.

ආචාර්ය විතානගේ- ඇග්‍රිකල්චරල් කෙම්ප්ට් ඇන්ඩ් එන්වයර්මන්ට් සඟරාවෙහි සංස්කාරක මණ්ඩල සාමාජිකාවක ලෙස කටයුතු කරන ලදී.

13.3 ජාත්‍යන්තර/ජාතික වැඩමුළු/පුහුණු වැඩසටහන්/සම්මන්ත්‍රණ සඳහා දායකත්වය

මහාචාර්ය එම්.ඒ.කේ.එල්. දිසානායක - එක්සත් අමෙරිකා ජනපදයේ, 2012 අප්‍රේල් 9 සිට 13 දක්වා පවත්වන ලද MRS 2012 ස්ප්‍රිං මීටිංහි ආරාධිත කඩීකයෙකු ලෙස සහභාගී වූ අතර පර්යේෂණ පත්‍රිකාවක් ද ඉදිරිපත් කරන ලදී.

මහාචාර්ය එම්.ඒ.කේ.එල්. දිසානායක - 2012 අප්‍රේල් 16-22 දක්වා එක්සත් අමෙරිකා ජනපදයේ ශිවනාතන් ලැබෝර්ටරිස් වෙත සංචාරයක නිරත වූ අතර කැඩ්මියම්/ටෙලුරියන් සූර්ය කෝෂ පිළිබඳ පර්යේෂණ හා සංවර්ධන ව්‍යාපෘතියකට ද සම්බන්ධ විය.

මහාචාර්ය එම්.ඒ.කේ.එල්. දිසානායක - 2012 ජූලි 18 සිට 21 දක්වා ජපානයේ සෙන්දායිහි පවත්වන ලද 13 වැනි ආසියාතික ඝන අවස්ථාවේ අයනික පිළිබඳ සම්මන්ත්‍රණයෙහි ආරාධිත කඩීකයෙකු ලෙස කටයුතු කල අතර පර්යේෂණ පත්‍රිකාවක් ද ඉදිරිපත් කරන ලදී.

මහාචාර්ය එම්.ඒ.කේ.එල්. දිසානායක - 2012 නොවැම්බර් 5 සිට 15 දක්වා කාල සීමාවේ ස්විඩනයේ ගොතන්බර්ග් හි වාර්ෂික තාක්ෂණ විශ්ව විද්‍යාලයේ බහු අවයවික පර්යේෂණ විද්‍යාගාරය වෙත සංචාරයක නිරත විය.

ආචාර්ය ජී.කේ.ආර්. සේනාධීර- 2012 නොවැම්බර් 21 - 23 දක්වා බෞද්ධ දරුසලම් හි පැවැත්වූ 10 වැනි SEE ආරම්භ හි (නිරසාර හා සුරක්ෂිත බලශක්තින් උදෙසා නවෝත්පාදනයන්) ආරාධිත කඩිකයෙකු ලෙස ලෙස සහභාගී වෙමින් පර්යේෂණ පත්‍රිකාවක් ඉදිරිපත් කරන ලදී.

ආචාර්ය ජී.කේ.ආර්. සේනාධීර- 2012 මැයි මස 17 වැනි දින ශ්‍රී ලංකා විවෘත විශ්ව විද්‍යාලයේ ස්වභාවික විද්‍යාපීඨය මගින් පවත්වන ලද අර්ධ වාර්ෂික පර්යේෂණ සම්මන්ත්‍රණයෙහි සිය පර්යේෂණ සොයා ගැනීම් ඉදිරිපත් කරන ලදී.

පර්යේෂණ සහකාර ඩබ්.එන්.එස්. රූපසිංහ- 2012 ජූලි 1 සිට 20 දක්වා මැලේසියාවේ ක්වාලාලම්පූර්හි, සෙන්ටර් ෆෝර් අයතික්ස්හි පවත්වන ලද පර්යේෂණ ව්‍යාපෘතියකට සහභාගී විය.

පර්යේෂණ සහකාර එන්.ඩී. සුරියාවර්ධන - එක්සත් ජාතීන්ගේ විශ්ව විද්‍යාල ශිෂ්‍යත්ව වැඩසටහන යටතේ අයිස්ලන්තයේ රෙක්ජාවික්හි පවත්වන ලද භූ තාප හා භූ භෞතික තාක්ෂණයන් පිළිබඳ පුහුණු වැඩසටහනකට සහභාගී විය.

ආචාර්ය එන්.ඩී. සුරියාවර්ධන- 2012 ජූලි මස 9 සිට 13 දක්වා මැලේසියාවේ සෙලන්ගෝර්හි, කෙබන්ග්සන් විශ්ව විද්‍යාලයේ පවත්වන ලද පුනර්ජනනය කළ හැකි ශක්තිය හා උසස් ක්ෂුද්‍ර බල පද්ධති පිළිබඳ 5 වැනි ආසියාතික වැඩමුළුවට සහභාගී විය.

ආචාර්ය එන්.ඩී. සුරියාවර්ධන- 2012 අගෝස්තු මස එනයේ සැන්පියර්හි පවත්වන ලද සිවිල් වාස්තු විද්‍යාත්මක සහ හයිඩ්‍රොලික් ඉංජිනේරු විද්‍යා පිළිබඳ ජාත්‍යන්තර සම්මන්ත්‍රණයට සහභාගී වූ අතර 'ද්විමාන සංකල්ප රූප භාවිතයෙන් මුහුදුබඩ ප්‍රදේශයන්හි ලවණ හා මිරිදිය අතුරු මුහුණත නිර්ණය කිරීම' මැදින් පර්යේෂණ පත්‍රිකාවක් ද ඉදිරිපත් කරන ලදී. එම පත්‍රිකාව ඇප්ලයිඩ් මැතමැටික්ස් ඇන්ඩ් මැටිරියල්ස් යන ජාත්‍යන්තර සඟරාව ඔස්සේ එලි දැක්වීම සඳහා තෝරා ගැනුණි.

ආර්.ආර්.රත්නායක, ටී. කුමාරතුංග, එන් ග්නානා වෙල්ලාප් නිවර්තන කලාපිය විවිධ කෘෂි කළමනාකරණ ක්‍රියාකාරකම් යටතේ පවතින පාංශු කාබන් තැන්පතු නිර්ණය කිරීම. පාංශු විද්‍යා හා ආහාර සුරක්ෂිතතාව පිළිබඳ ජාත්‍යන්තර සම්මන්ත්‍රණය, පාංශු විද්‍යා පිළිබඳ බුනානය සංසදය, නොට්ටොම් විශ්ව විද්‍යාලය, එක්සත් රාජධානිය, 2012 සැප්තැම්බර් 4-5

ආර්.ආර්. රත්නායක (2012), ජෛව ඉන්ධන නිපදවීම සඳහා ලිග්නොසෙලියුලෝස් ජෛව භායනය. උසස් ක්ෂුද්‍ර බල පද්ධතීන් හා පුනර්ජනනය කළ හැකි ශක්ති පිළිබඳ මැලේසියා ජාතික විශ්ව විද්‍යාලය, මැලේසියාව. 2012 ජූලි 9-13

ආර්.ආර්.රත්නායක, ඩී. වාසලමුණි, ටී.ගුණරත්න (2012). මධ්‍යම පළාතේ ගෙවතු උයන්හි පාංශු කාබන් තැන්පත් වීමේ හැකියාව. කෘෂි ජෛව තාක්ෂණය හා නිරසාර සංවර්ධනය පිළිබඳ ජාත්‍යන්තර සම්මන්ත්‍රණය, කොළඹ, ශ්‍රී ලංකාව 2012 මාර්තු 13.

ආර්.ආර්. රත්නායක- උච්ච වෙල්ලස්ස විශ්ව විද්‍යාලයේ පර්යේෂණ සමුළුවෙහි විද්‍යා හා තාක්ෂණවේදී සැසිවාරය සඳහා විනිශ්චයකාරවරයක ලෙස සහභාගී විය.

පී.සෙනෙවිරත්න, එච්.එම්.අයි.එල්. හේරත්, යූ.ච්.ඒ. බුද්ධිකා, එන්. විරරත්න- 2012 ජූනි 17 සිට ජූලි 1 දක්වා ඕස්ට්‍රේලියාවේ සිඩ්නි විශ්ව විද්‍යාලයේ පවත්වන ලද 16 වැනි ඕස්ට්‍රේලියානු නයිට්ස් නිර් කිරීමේ සමුළුව සහ

'ශ්‍රී ලංකාවේ සංවර්ධන ආර්ථිකයක් හා පරිසරයක් උදෙසා ක්‍ෂුද්‍ර ජීවී පොහොර ඵලදායී ලෙස භාවිතය ' පිළිබඳ වැඩමුළුවට සහභාගී විය.

එන්.එස්. කුමාර්- 'සංවර්ධනය හා නව්‍යකරණය උදෙසා බුද්ධිමය දේපල අයිතිවාසිකම්' පිළිබඳ 2012 මැයි 8 සිට 10 දක්වා කොළඹ ගලදාරි හෝටලයේ පවත්වන ලද වැඩමුළුවට සහභාගී විය.

ඒ.පී.ඒ.ඩබ්. අලකොලංග, ඒ.එම්.ඩී.ඒ. සිරවර්ධන, එස්.එම්.එස්.කේ.එච්. බණ්ඩාර, පී.පී.ඊ.එච්.ද. සිල්වා, ඩී.එස්. ජයවීර, එන්.එස්. කුමාර් සහ යූ.එල්.ඩී. ජයසිංහ, 2012 ජූනි මස 22-25 කොළඹ දී පවත්වන ලද රසායන විද්‍යාවන් පිළිබඳ ජාත්‍යන්තර සම්මන්ත්‍රණයට (ICCS) සහභාගී විය. මෙම සම්මන්ත්‍රණය ශ්‍රී ලංකා රසායන විද්‍යා ආයතනය මගින් සංවිධානය කරන ලදී.

එන්.එස්. කුමාර්- විද්‍යා සන්නිවේදන නායකත්ව වැඩසටහන, කොළඹ, ඔක්තෝම්බර් 17, 2012 පී.පී.ඊ.එච්.ද. සිල්වා- තරුණ විද්‍යාඥ සමුළුව, මධ්‍ය හා දකුණු ආසියාතික විද්‍යා සංසදය, උසස් විද්‍යා පර්යේෂණයන් සඳහා වන ජවහර්ලාල් නේරු මධ්‍යස්ථානය, නොවැම්බර් 15-17 බැංගලෝර්, ඉන්දියාව

යූ.එල්.ඩී. ජයසිංහ- (EUROMAR) චුම්භක සම්ප්‍රයුක්තතා පිළිබඳ ජාත්‍යන්තර සම්මන්ත්‍රණය, 2012 ජූලි 1-6 ඩබ්ලින්, අයර්ලන්තය

ඩී.එන්. මාගන ආරච්චි

- අණුක වෛද්‍ය විද්‍යාවේ වත්මන් උන්නතීන් පිළිබඳ ජාත්‍යන්තර සම්මන්ත්‍රණය, ඉංජිනේරු විද්‍යාව පිළිබඳ ශ්‍රී බුද්ධා විද්‍යාලය, පට්ටේර්, කේරළ, ඉන්දියාව. 2012 පෙබරවාරි 23-24
- "සංවර්ධනය හා නව්‍යකරණය හා නව්‍යකරණය උදෙසා බුද්ධිමය දේපල අයිතිවාසිකම්" 2012. මැයි - 10 ජාත්‍යන්තර සංවර්ධන නීති සංවිධනය මගින් සංවිධානය කරනලදී.
- 'ජලයේ ගුණාත්මකභාවය හා මානව සෞඛ්‍යය: ඉදිරියට පවත්නා අභියෝගයන් ' ජපානයේ ටොයෝටා පර්යේෂණවිමරලේ විශ්ව විද්‍යාලයේ සහයෝගීතාවය අතිව විද්‍යා පශ්චාත් උපාධි ආයතනයේ සත්ව විද්‍යා හා පරිසර විද්‍යා අධ්‍යයන මණ්ඩලයන් විසින් 2012 මාර්තු 22 හා 23 දෙදිනයන් හි පවත්වන ලදී.
- 'ක්ෂුද්‍ර ජීවී විද්‍යා සඳහා වූ ශ්‍රී ලංකා සංසදයේ ප්‍රාරම්භක සම්මන්ත්‍රණය ' 2012 ජූනිමස 25 වැනිදා පේරාදෙණිය විශ්ව විද්‍යාලයේ විද්‍යා පශ්චාත් උපාධි ආයතනයේදී පවත්වන ලදී.

ආර්.පී. වනිගතුංග

- 'ජලයේ ගුණාත්මක භාවය හා මානව සෞඛ්‍යය : ඉදිරියට පවත්නා අභියෝගයන්
- තරුණ විද්‍යාඥ සමුළුව, මධ්‍ය හා දකුණු තරුණවිද්‍යා සංසදය උසස් විද්‍යා පර්යේෂණයන් සඳහා වන ජවහර්ලාල් නේරු මධ්‍යස්ථානය, නොවැම්බර් 15 - 17 බැංගලෝර් ඉන්දියාව

එච්.එම්. ලියනගේ ශ්‍රී ජයවර්ධනපුර විශ්ව විද්‍යාලයේ වෛද්‍ය පීඨයේ සහයෝගීතාවයෙන් උපාධි අධ්‍යයන පීඨය මගින් 2011 දෙසැම්බර් 12 වැනි දින 'ශ්‍රී ලංකාවේ උතුරුමැද පළාතේ හඳුනා නොගත් වකුගඩු රෝගය' තේමා කරගනිමින් පැවැත්වූ සම්මන්ත්‍රණය

කේ. විරසේකර 2012 ජුනි 20 වැනි දින කොළඹ විශ්ව විද්‍යාලයේ වෛද්‍ය පීඨයෙහි පවත්වන ලද ' ක්ෂුද්‍ර ජීව විද්‍යා විමර්ශන සඟරා සඳහා ලිපි ලිච්ඡම ' මැයි මහනුවර ' ක්ෂුද්‍ර ජීව සංසදය මගින් පැවැත්වූ වැඩමුළුව.

2012 ජුනි 20 වන දින කොළඹ විශ්ව විද්‍යාලයේ වෛද්‍ය පීඨයෙහි පවත්වන ලද "බෝවන රෝග හඳුනා ගැනීම සඳහා අනුක විද්‍යාත්මක ක්‍රමවේදයන් භාවිතය: DNA/RNA නිස්සාරණය, PCR හා පේල් විද්‍යාගමනය පිළිබඳ පුහුණුවීම්: සංකල්පයන්, ගැටළු හා මූල ලේඛයක් පිළිබඳ දේශන හා සාකච්ඡාවන් ' මැයි පැවති වැඩසටහන එස්. සන්මිත් - ජීව වෛද්‍යාත්මක නිරූපණය භාවිතය පිළිබඳව 2012 ජූලි මස 28 වැනි දින ජේරාදෙනිය විශ්ව විද්‍යාලයේ විඳුලි හා ඉලේකට්‍රෝනික් ඉංජිනේරු අංශය මගින් පවත්වනලද වැඩ මුළුවට සහභාගිවිය. ජී.කේ.ජී. චතුරංග - තර්ජනයට ලක් වූ ශාක පිළිබඳ ජාත්‍යන්තර සම්මන්ත්‍රණය, ලන්ඩන් එක්සත් රාජධානිය 2012 මාර්තු 26 - 29

පාරිසරික පර්යේෂණ පිළිබඳ 5 වැනි අන්තර්ජාතික සමුළුව, කුවාලා තෙරනගානු , මැලේසියාව 2012 නොවැම්බර් 22 - 24 පර්යේෂණ ආචාර ධර්මයන් පිළිබඳ වැඩමුළුව, ශ්‍රී ලංකා විද්‍යා අභිවෘද්ධි සංගමය, කොළඹ 2012 අප්‍රේල් 20

ශ්‍රී ලංකා ධීවර හා ජලජ සම්පත් සංගමයෙහි 18 වැනි වාර්ෂික විද්‍යා සැසිවාරය. 2012 මැයි 17-18 CHN විශ්ලේෂක පිළිබඳ මූලික අධ්‍යයන ආයතනයේ පවත්වන ලද පුහුණු වැඩසටහන. 2012 ජූලි 05

මධුනි මදනායක

- 2011 ඔක්තෝම්බර් සිට 2012 ඔක්තෝම්බර් දක්වා පරිමනියේ ඇලෙක්සැන්ඩර් වන් හම්බෝල්ඩ්ට් පදනම මගින් පිරිනමන ලද ශිෂ්‍යත්වය

ආචාර්ය එම්.සී.එම්. ඉක්බාල්

- 'තර්ජනයට ලක් ව ඇති ශාක', ලන්ඩනය, එක්සත් රාජධානිය, 2012 මාර්තු 26-29 - ලෝක පාරිසරික ඉතිහාස මධ්‍යස්ථානය, සසෙක්ස් විශ්ව විද්‍යාලය, 2012 අප්‍රේල් - විශේෂ දේශනය, වාර්ෂික පර්යේෂණ සමුළුව, ඌව වෙල්ලස්ස විශ්ව විද්‍යාලයඑස්.එස්.ආර්.එම්.ඩී.ආර්. විජේසේකර සහ අයි.පී.එල්. ජයරත්න ජාතික විද්‍යා පදනම මගින් සංවිධානය කළ පර්යේෂණ ආචාර ධර්ම පිළිබඳ වැඩසටහනකට සහභාගි විය.(2012 මැයි 31)

ආචාර්ය එම්. විතානගේ සහ ආර්.එම්.ඒ.යූ. රාජපක්ෂ - 2012 ජූනි මස පරිසර අමාත්‍යාංශය මගින් සංවිධානය කරන ලද 'රසදිය හා ඒ ආශ්‍රිත සංයෝගයන් හේතුවෙන් ඇති විය හැකි පාරිසරික ව්‍යසනයන් ' වැඩමුළුවට සහභාගිවිය.

ආචාර්ය එම්.විතානගේ - ප්‍රභවයන් හි සිට ජලනල කරා ජලය සුරක්ෂිතව ක්‍රියාවට නැංවීම පිළිබඳ දෙවැනි වැඩමුළුවට සහභාගිවිය. මෙම වැඩමුළුව 2012 පෙබරවාරි 22 සිට 24 දක්වා පවත්වන ලදී.

ජේ.අක්ලවසන්, මූලික අධ්‍යයන ආයතනයේ පැවැත්වූ 2011 පාසල් විද්‍යා වැඩසටහන සඳහා 'වඩා යහපත් අනාගතයක් උදෙසා නිතිනි තාක්ෂණය' මැයි දේශනයක් පවත්වන ලදී.

ඩබ්.එම්.ටී.කේ. විජේරත්න - 2012 ඔක්තෝම්බර් 11-12 දිනයන්හි බෙල්ජියමේ බ්‍රැසෙල්ස් හි පැවති 'භෞතික විද්‍යාව හා සංවර්ධනය 'මැයි පැවති පලමු සම්මන්ත්‍රණයේ පෝස්ටර් සැසිවාරයේ දී සිය පර්යේෂණ සොයා ගැනීම් ඉදිරිපත් කරන ලදී.

ඩබ්.එම්.කේ.ටී. විජේරත්න හා ජේ.අක්ලවසන් 2012 ජූලි මස 2 හා 3 යන දිනයන්හි කොළඹ ගෝල්ෆේස් හෝටලයේ පැවති වැඩිදියුණු කරන ලද පදාර්ථ, විද්‍යා හා ඉංජිනේරු විද්‍යාවන් පිළිබඳ ජාත්‍යන්තර සම්මන්ත්‍රණයට සහභාගී වූ අතර පර්යේෂණ සොයා ගැනීම් ඉදිරිපත් කරන ලදී.

ඩබ්.එම්.කේ.ටී. විජේරත්න හා ජේ. අක්ලවසන් 2012 ජූනි 28-29 දෙදින මූලික අධ්‍යයන ආයතනයේ පවත්වන ලද තුනි පටල සූර්ය ප්‍රකාශ විභව තාක්ෂණයෙහි වර්තමාන තත්ත්වය හා අනාගත නැමියාවන් පිළිබඳ ජාත්‍යන්තර සම්මන්ත්‍රණයට සහභාගීවිය.

ඩබ්.එම්.කේ.ටී.විජේරත්න- 2012 ජූනි 20 සිට 22 දක්වා ස්පාඤ්ඤයේ මලගා හි ටොරිමොලිනෝස් කොංග්‍රස් මධ්‍යස්ථානයේ පැවති ශක්තිය හා පදාර්ථය පිළිබඳ ජාත්‍යන්තර පර්යේෂණ සම්මන්ත්‍රණයට සහභාගී වූ අතර පර්යේෂණ සොයා ගැනීම් ගෙන හැර පෑමද සිදුකරන ලදී.

එච්.ඒ.පී.බී. ජයතිලක

ස්වභාවිකව හා මිනිසා විසින් ඇති කල රසායන ද්‍රව්‍ය හේතුවෙන් ඇතිවිය හැකි සෞඛ්‍ය පාරිසරික ගැටළු සහ ඒවා නිසි පරිදි කළමනාකරණය මැයිනි ශ්‍රී ජයවර්ධනපුර විශ්ව විද්‍යාලයේ සත්ත්ව විද්‍යා අංශයේ සහයෝගීතාවය ඇතිව එන්වයර්නමන්ටල් ජස්ටිස් (CEJ) මධ්‍යස්ථානය මගින් සංවිධානය කරන ලද සමුළුවට සහභාගීවිය. මෙම සමුළුව 2012 නොවැම්බර් 22-23 දිනයන්හි කලමිබු සිටි හෝටලයේදී පැවැත්වෙන ලදී.

සී.වීරක්කොඩි

ස්වභාවිකව හා මිනිසා විසින් ඇති කල රසායන ද්‍රව්‍ය හේතුවෙන් ඇතිවිය හැකි සෞඛ්‍ය පාරිසරික ගැටළු සහ ඒවා නිසි පරිදි කළමනාකරණය මැයිනි ශ්‍රී ජයවර්ධනපුර විශ්ව විද්‍යාලයේ සත්ත්ව විද්‍යා අංශයේ සහයෝගීතාවය ඇතිව එන්වයර්නමන්ටල් ජස්ටිස් (CEJ) මධ්‍යස්ථානය මගින් සංවිධානය කරන ලද සමුළුවට සහභාගීවිය. මෙම සමුළුව 2012 නොවැම්බර් 22-23 දිනයන්හි කලමිබු සිටි හෝටලයේදී පැවැත්වෙන ලදී.

පී.සී.පතිරාජ

ස්වභාවිකව හා මිනිසා විසින් ඇති කල රසායන ද්‍රව්‍ය හේතුවෙන් ඇතිවිය හැකි සෞඛ්‍ය පාරිසරික ගැටළු සහ ඒවා නිසි පරිදි කළමනාකරණය මැයිනි ශ්‍රී ජයවර්ධනපුර විශ්ව විද්‍යාලයේ සත්ත්ව විද්‍යා අංශයේ සහයෝගීතාවය ඇතිව එන්වයර්නමන්ටල් ජස්ටිස් (CEJ) මධ්‍යස්ථානය මගින් සංවිධානය කරන ලද සමුළුවට සහභාගීවිය. මෙම සමුළුව 2012 නොවැම්බර් 22-23 දිනයන්හි කලමිබු සිටි හෝටලයේදී පැවැත්වෙන ලදී.

පී.ඩබ්.අබේගුණවර්ධන

ස්වභාවිකව හා මිනිසා විසින් ඇති කල රසායන ද්‍රව්‍ය හේතුවෙන් ඇතිවිය හැකි සෞඛ්‍ය පාරිසරික ගැටළු සහ ඒවා නිසි පරිදි කළමනාකරණය මැයිනි ශ්‍රී ජයවර්ධනපුර විශ්ව විද්‍යාලයේ සත්ත්ව විද්‍යා අංශයේ සහයෝගීතාවය ඇතිව එන්වයර්නමන්ටල් ජස්ටිස් (CEJ) මධ්‍යස්ථානය මගින් සංවිධානය කරන ලද සමුළුවට සහභාගීවිය. මෙම සමුළුව 2012 නොවැම්බර් 22-23 දිනයන්හි කලමිබු සිටි හෝටලයේදී පැවැත්වෙන ලදී.

එන්.නානායක්කාර තිරසාරව ගොඩනගන ලද පරිසරයක් පිළිබඳ ජාත්‍යන්තර සම්මන්ත්‍රණය. අර්ල්ස් ඊජන්සි හෝටලය, මහනුවර, 2012 දෙසැම්බර් 14-16

මූලික අධ්‍යයන ආයතන විද්‍යාඥයින් සිදු කළ සංචාරයන්

ආචාර්ය එම්. විතානගේ 2012 අගෝස්තු සිට දෙසැම්බර් 31 දක්වා කොරියාවේ කැන්ග්වොන් ජාතික විශ්ව විද්‍යාලයේ පෞච්ච පාරිසරික අංශය මගින් මෙහෙයවන ලද සහයෝගිතා පර්යේෂණ ප්‍රතිපාදන දෙකක් පිරිනමන ලදී.

මහාචාර්ය සී.බී. දිසානායක සහ මහාචාර්ය ලක්ෂ්මන් දිසානායක වෙත ජාතික විද්‍යා පදනම මගින් කැඩිමියම් සල්ෆයිඩ් පදනම් කර ගැනුණු සූර්ය කෝෂ පිලිබඳව පර්යේෂණයන් සඳහා තෙවසරක කාල සීමාවකට රුපියල් මිලියන 2.8 ක ප්‍රතිපාදනයන් ලබා දෙන ලදී.

මහාචාර්ය යූ.එල්.බී. ජයසිංහ,එන්. එස්.කුමාර් - 'සුලභව ආහාරයට ගැනෙන පලතුරු වර්ග කිහිපයක රසායනයන් සහ පෞච්ච ක්‍රියාකාරීත්වය : සෞඛ්‍ය හා කෘෂිකර්මාන්ත ක්ෂේත්‍රයන් සඳහා යොදා ගැනීම' රුපියල් 1,870,964.00 ක් ජාතික විද්‍යා පදනම විසින් පිරිනමන ලදී. (RG/2012/AG/01)

මහාචාර්ය එන්.එස්. කුමාර්, මහාචාර්ය යූ.එල්.බී. ජයසිංහ 'ශ්‍රී ලංකාවේ ඖෂධීය හා විෂම විකිත්සිය ශාකයන් හා බැඳී පවතින අන්ත:ශාකීය ක්ෂුද්‍ර ජීවීන්ගේ පෞච්ච ක්‍රියාකාරී අණු ' රුපියල් 1,148,200.00 ක් ජාතික විද්‍යා පදනම විසින් පිරිනමන ලදී.

මහාචාර්ය එන්.එස්. කුමාර්, මහාචාර්ය යූ.එල්.බී. ජයසිංහ 'ශ්‍රී ලංකාවේ තෝරාගත් පලතුරු වර්ග කිහිපයක හා ඒ ආශ්‍රිත දිලීරයන්හි පෞච්ච ක්‍රියාකාරී පරිවෘත්තිකයන් /කෘෂිකාර්මික, ඖෂධ හා ආහාර නිපැයුම් ක්ෂේත්‍රයන් සඳහා ඒවා යොදා ගැනීම '

ජාතික පර්යේෂණ සභාව විසින් රුපියල් 5,425,000.00 ක් පිරිනමන ලදී. (NRC ප්‍රතිපාදන අංක 12-032)
ආචාර්ය කුමුදු පෙරේරා (පේරාදෙණිය විශ්ව විද්‍යාලය) මහාචාර්ය යූ.එල්.බී. ජයසිංහ 'ශ්‍රී ලංකාවේ ඖෂධීය ශාක වලින් ලබාගත හැකි ප්‍රතිජීවක සංයෝගයන් හඳුනාගැනීම හා වෙන් කර ගැනීම' ජාතික විද්‍යා පදනමෙන් රුපියල් 1,306,000.00 ක් පිරිනැමෙන ලදී. (RG/2012/BS/01)

ආචාර්ය ආර්.ලියනගේ - සහය විමර්ශක - 'ශ්‍රී ලංකාවේ ඉතා දිලිඳු නිවාස මට්ටමෙන් ආහාර සුරක්ෂිතතාවය ඉහල නැංවීම' - ජාතික ආහාර සුරක්ෂිතතා තේමා වැඩසටහන - 2012,ජාතික විද්‍යා පදනම

ආචාර්ය කේ.පී.එන්. නානායකකාර - 2011 තුළදී ලැබුණු පර්යේෂණ ප්‍රතිපාදනයන් දෙකක් දැනට ක්‍රියාත්මක වෙමින් පවතී.

- ජාතික පර්යේෂණ සභාව, ප්‍රතිපාදන අංක 11-054 කෘමිනාශකයන්හි අඩංගු කාබනික හා බැරලෝහ දූෂකයන් ඉවත් කිරීම සඳහා විද්‍යුත් රසායනික ක්‍රමවේදයන් වැඩි දියුණු කිරීම.
- ජාතික විද්‍යා පදනම, ප්‍රතිපාදන අංක RG/2011/BS/01 : දූෂිත භූගත ජලයෙන් නයිට්‍රිට් ඉවත්කිරීම සඳහා විද්‍යුත් රසායනික තාක්ෂණයන් වැඩි දියුණු කිරීම.

ආචාර්ය ආර්.ආර්. රත්නායක

- ජාතික පර්යේෂණ සභාව, ප්‍රතිපාදන අංක 12.031 , රු: 5,945,027.00 සෙලියුලෝසික පෞච්ච ස්කන්ධයන්ගෙන් පෞච්ච ඉන්ධන හා අනෙකුත් ක්ෂුද්‍ර ජීවී නිපැයුම් ලබාගැනීම.

ආචාර්ය එන්.බී. සුබසිංහ

- ජාතික විද්‍යා පදනම, හු භෞතික තාක්ෂණයන් භාවිතයෙන් එප්පාවල අපටයිට් නිධියේ එහි මාතෘ පාෂාණයන් හි උපපෘෂ්ඨීය විස්තාරණය නමානය කිරීම, රුපියල් 2,060,063.00 ක් පිරිනැමෙන ලදී.
- නයිට්‍රේට් රසායනික ලෙස ඉවත්කිරීම සඳහා කාර්ය ක්‍රම වැඩි දියුණුකිරීම -ජාතික පර්යේෂණ සභාව, විසින් ප්‍රතිපාදන අනුමත කර ඇත.

14. මූලික අධ්‍යයන ආයතන සාමාජිකයන්ගේ ප්‍රකාශනයන්

14.1 තීරක සඟරා වල ප්‍රකාශනයන්

14.1 අනෙකුත් ප්‍රකාශනයන්

1. ආචාර්ය එම්. විතානගේ, එස්.එස්.ආර්.එම්.ඩී.එච්.ආර්. විජේසේකර, එස්.එස්. මායාකඩුව සහ ආර්.එම්.ඒ.යූ. රාජපක්ෂ විසින් පලකරන ලද පුවත්පත් ලිපි

- අවතැන්ව ගිය රසායනික කමිහල, විදුසර, 2012/01/04
- ඛනිජ අයන ඛනුල හම්බන්තොට භූගත ජලය, විදුසර 2012/02/15
- නිතිනි තාක්ෂණයේ නොදුටු ඉසව්වක්, විදුසර 2012/03/21
- ආක්ටික් කලාපයේ අනාගතය, විදුසර 2012/04/25
- පානීය ජලයේ අනාගතය-නිර්ලවණීකරණය, විදුසර 2012/05/16
- අප ලෙඩ කරවන අපේම කසල, ලංකාදීප, 2012/06/05
- උස්සන්ගොඩ වටා ගෙතුණු මතවාද සහ එහි විද්‍යාත්මක පසුබිම, විදුසර 2012/06/05
- ජල සම්පත රැක ගැනීමට පරිගණකයේ සහය, විදුසර 2012/07/11
- කසල බීමෙන් ගලා යන අප ජලය, විදුසර 2012/08/15
- කාන්තාරකරණය, විදුසර 2012/10/03
- ඉන්දියන් සාගර පත්ල පුපුරා යයි, විදුසර 2012/10/31
- අපජලය පිරිපහදු කිරීම සඳහා ක්ෂුද්‍ර නිතිනි ලෝහ සහ ලෝහ ඔක්සයිඩ් භාවිතය, විදුසර 2012/11/14

2. හියුමන් ට්‍රික්ස් වෝන්ට් සොල්ව් මන්කි ප්‍රොබ්ලම්ස්, වසන්ත රාමනායක, සන්ඩේ ටයිම්ස්, ජූනි 10, 2012

3. නවී අ හියුමන් මන්කි කන්ෆ්ලික්ට්, රවී ලද්දවා හෙට්ට්, සන්ඩේ අයිලන්ඩ්, 2012 ජූනි 1 (ඩබ්.ඩීටීට්ස් සමග සිදුකළ සාකච්ඡාවන් හා ඔහු විසින් සපයන ලද වාර්තා ඇසුරෙන් සැකසෙන ලදී.

4. නිලකරන්න, ටී.සී.පී.කේ. (2012)නොසැලෙන පොත ජාතික කියවීමේ මාසය මාසය සැමරීමට නිකුත් කළ වෙළුම , ජාතික පුස්තකාල හා ලේඛන සේවා මණ්ඩලය ඔක්තෝම්බර් 2012, 38-39
5. නිලකරන්න, ටී.සී.පී.කේ. (2012) විද්‍යුත් මාධ්‍ය හමුවේ නොසැලෙන පොත දෙසතිය, ඔක්තෝම්බර් 2012, 38- 39
6. නිලකරන්න, ටී.සී.පී.කේ. (2012) දුරුවන් තුළ කියවීමේ රුචිකත්වය වැඩි දියුණු කරන්නේ කෙසේද? කෘතල ඛාලිකා පංකජ පුවත් සඟරාව ඔක්තෝම්බර් 2012, 3-7
7. නිලකරන්න,සී.ටී.කේ. (2012) නැනෝ කුරුමිට්ටන් ගේ යෝධ ශක්තිය, විදුසර 2012 මැයි 02
8. නිලකරන්න,සී.ටී.කේ. සහ තක්ශලි එච් (2012) සයන්ස් ඉමර්ජිං ෆ්රොම් අවර් ඩේලි ලයිෆ් , විජය පුවත්පත, අගෝස්තු 21

14.3 විමර්ශකයන් ලෙස කටයුතු කිරීම

මහාචාර්ය එම්.ඒ.කේ.එල්. දිසානායක

- i. පවර් සෝසස් සඟරාව සඳහා පර්යේෂණ ප්‍රකාශන 7 ක් විමර්ශනය කරන ලදී.
- ii. මැටීරියල්ස් කෙමිස්ට්‍රි ඇන්ඩ් ෆිසික්ස් සඟරාව සඳහා එක් පර්යේෂණ ප්‍රකාශනයක් විමර්ශනය කරන ලදී.
- iii. ජාතික විද්‍යා පදනම මගින් නිකුත් කරන සඟරාව සඳහා පර්යේෂණ ප්‍රකාශනයන් 2 ක් විමර්ශනය කරන ලදී.
- iv. සිලෝන් ප්රීතල් ඔෆ් සයන්ස් ෆිසිකල් සයන්ස් සඟරාව සඳහා එක් පර්යේෂණ ප්‍රකාශනයක් විමර්ශනය කරන ලදී.
- v. ජාතික පර්යේෂණ සභාව සඳහා පර්යේෂණ ප්‍රතිපාදන ප්‍රස්තුත විමර්ශනය කරන ලදී.
- vi. ජාතික විද්‍යා පදනම සඳහා පර්යේෂණ ප්‍රතිපාදන ප්‍රස්තුත 3 ක් විමර්ශනය කරන ලදී.
- vii. ශ්‍රී ලංකා විවෘත විශ්ව විද්‍යාලය මගින් පල කෙරෙන සඟරාව සඳහා පර්යේෂණ ප්‍රකාශනයක් විමර්ශනය කරන ලදී.
- viii. ශ්‍රී ලංකා විවෘත විශ්ව විද්‍යාලයේ වාර්ෂික අධ්‍යයන සැසිවාරය සඳහා එක් පර්යේෂණ සංකෘතියක් විමර්ශනය කරන ලදී.
- ix. ජාතික විද්‍යා පදනම සඳහා එක් පර්යේෂණ ප්‍රතිපාදන ප්‍රස්තුතයක් විමර්ශනය කරන ලදී.
- x. වෙමි සම්කෙමි හි එක් පර්යේෂණ ප්‍රකාශනයක් විමර්ශනය කරන ලදී. (ඝටන සාධකය 6.325)
- xii. පොලිමර් ඉන්ජිනියරිං ඇන්ඩ් සයන්ස් සඟරාව එක් පර්යේෂණ ප්‍රකාශනයක් විමර්ශනය කරන ලදී.

15. මූලික අධ්‍යයන ආයතන කාර්ය මණ්ඩලය 2012

අධ්‍යක්ෂ : මහාචාර්ය සී.බී. දිසානායක

ලේකම් : කේ.ටී. චයිසුන්දර (2012.09.03 දක්වා)

ලේකම් : පී.එස්.බී. චඳුරාගල (2012.09.03 සිට වැඩ බාර ගන්නා ලදී.)

පර්යේෂණ කාර්ය මණ්ඩලය

මහාචාර්ය ජේ.එම්.එස්. බණ්ඩාර

මහාචාර්ය සී.බී. දිසානායක

මහාචාර්ය එම්.ඒ.කේ.එල්. දිසානායක

මහාචාර්ය යූ.එල්.බී. ජයසිංහ

මහාචාර්ය එන්.එස්. කුමාරි

මහාචාර්ය ඒ. නානායක්කාර

මහාචාර්ය පී.ආර්.පී. සෙනෙවිරත්න

ජ්‍යෙෂ්ඨ පර්යේෂණ ආචාර්ය

ආචාර්ය එස්.පී. බෙන්ජමින්

ආචාර්ය එම්.සී.එම්. ඉක්බාල්

ආචාර්ය එන්.ඩී. සුභසිංහ

පර්යේෂණ ආචාර්ය

ආචාර්ය ආර්. ලියනගේ

ආචාර්ය ඩී.එන්. මාගන ආරච්චි

ආචාර්ය කේ.පී.එන්. නානායක්කාර

ආචාර්ය ආර්.ආර්. රත්නායක

ආචාර්ය එම්. විතානගේ

බාහිර පර්යේෂණ මහාචාර්ය

මහාචාර්ය එස්.ඒ. කුලසූරිය

මහාචාර්ය එම්.ඒ. කරිමි

බාහිර විද්‍යාඥ සහය පර්යේෂණ මහාචාර්ය

- මහාචාර්ය ජී.කේ.ආර්. සේනාධීර

බාහිර ජ්‍යෙෂ්ඨ විද්‍යාඥ

ආචාර්ය ඩබ්.පී.ජේ. ඩීට්ටස්

බාහිර විද්‍යාඥ

ජේ. පද්මසිරි

පර්යේෂණ සහකාරවරු I ශ්‍රේණිය

එච්.එම්.එල්.අයි. හේරත්

එච්.එම්. ලියනගේ

එම්.පී. මදුනාසක

ආර්.පී. චනිගනුංග

එස්.එස්. සන්මත්

පර්යේෂණ සහකාර II ශ්‍රේණිය

ටී. අඛිලවසන්

අයි.එස්. කරුණාවංග

ඒ.පී.ඒ.ඩබ්. අලකෝලංග

එම්. කතිර්ගාවන්තන්

එච්.එම්.කේ.එම්. බණ්ඩාර

පී.ඩී.ඒ. නාලක

යූ.ඒ.ඒ. බුද්ධිකා

ටී.බී. නිමල්සිරි

පී.කේ.ඩී. චතුරංග

කේ.පී.ටී. පද්මතිලක

ඒ.පී.ඩී.ඩී. සිල්වා

ඕ.එස්. පෙරේරා

ටී.එච්. උ සිල්වා

එම්.බී.යූ. පෙරේරාමි.

එම්.පී.එස්. හේරත්

අයි.පී.එල්. ජයරත්න

ආර්.එම්.ඒ.යූ. රාජපක්ෂ

එස්.එල්. ජයරත්න

ඩබ්.එන්.එස්. රජපසිංහ

එච්.ඒ.පී.පී.බී. ජයතිලක

පී.එම්.එච්. සඳුමාලි

ඒ.එම්.ඩී.ඒ. සිරිවර්ධන

එන්.බී. සූරියාවර්ධන

සී.ඒ. නොටචන්තගේ

ඩබ්.ඒ.ඩී.ඩී. වාසලමුණි

එච්.එම්.එස්. වාසනා

කේ.එන්.එස්. විරරත්න

එස්.එම්.ඩී.පී. විජේතුංග

ඩී.කේ. විරසේකර

ඩී.එම්.කේ.ටී. විජේරත්න

එස්.එස්.ආර්.එම්.ඩී.එම්.ආර්.විජේසේකර

කාර්මික මණ්ඩලය

ප්‍රධාන කාර්මික නිලධාරීන්

එම්.එන්.ඩී.කුලතුංග

ඩබ්.එම්.ආර්.ඩී.වීරකෝන්

ජ්‍යෙෂ්ඨ මාණ්ඩලික කාර්මික නිලධාරීන්

ඩී. අලුත්පට්ටැලි

ආර්.කේ.සී. කරුණාරත්න

එන්.පී. අනුකෝරල

එස්. ඕපාන

එච්.එම්.ඒ.ඩී. හේරත්

ඒ.කේ. පතිරණ

ඩී.එම්.කේ. ලක්ෂ්මි කුමාර

ආර්.එස්.එම්. පෙරේරා

ඩබ්. ජයසේකර බණ්ඩා

එස්.එස්.කේ. සකලසූරිය

ඩී.එස්. ජයවීර

අයි. තුමපෑල

අධ්‍යක්ෂකගේ කාර්යාලය

එම්.සී.පීචා කස්තුරි

අධ්‍යක්ෂකගේ පෞද්ගලික ලේකම්

ඕ.ඩබ්.කේ. සෙනෙවිරත්න

ලක්ෂ ලේඛක II ශ්‍රේණිය

ආර්.එච්.පී. සාරංගා

අභ්‍යන්තර විගණනාධිකාරී

කොළඹ කාර්යාලය

එම්.සී. රාජපක්ෂ

සම්බන්ධීකරණ නිලධාරී / විද්‍යාත්මක නිලධාරී

ඒ.ඩී. ගුණවර්ධන

කාර්යාල කාර්ය සහයක / රියදුරු

පුස්තකාලය

ටී.සී.පී.කේ. නිලකරන්ත සහකාර පුස්තකාලයාධිපති

ගිණුම් අංශය

පී.එස්.එස්. සමරකිකොඩි පෙරුම සහකාර ගණකාධිකාරී

එම්.පී. චිතානගේ ගිණුම් නිලධාරී

එස්. සිරිමල්වර්තන පෙරුම මාණ්ඩලික සහකාර (ලක්ෂ්මික)

එම්.කේ. නිශ්ශංක පෙරුම මාණ්ඩලික සහකාර (පොත් තබන්නා)

එම්.පී. පල්ලියගුරුගේ පෙරුම මාණ්ඩලික සහකාර (ලිපිකරු)

ආර්.එම්.පී.පී. රත්නාසක මාණ්ඩලික සහකාර (ලිපිකරු)

එස්.එන්. හෙට්ටිආරච්චි ලිපිකරු I ශ්‍රේණිය

පී. ආරියරත්න මාණ්ඩලික සහකාර ගබඩා භාරකරු

එම්.ඒ.පී. පෙරේරා කාර්යාල යන්ත්‍ර ක්‍රියාකරු

එම්.කේ.ඩී. කේශවත්ත කළමනාකරණ සහකාර III ශ්‍රේණිය

ටී.පී. ගමිලන්ත කළමනාකරණ සහකාර III ශ්‍රේණිය

පාලන අංශය

ටී.සී.පී. නිලකරන්ත සහකාර පුස්තකාලයාධිපති

ඩබ්.ඩී.එස්.පී. පෙරේරා රසායනාගාර කළමනාකරු

ටී. විජේවික්‍රම පෙරුම මාණ්ඩලික සහකාර ලක්ෂ්මික

පී.ඩබ්.ආර්.පී. චන්ද්‍රකාන්ති පෙරුම මාණ්ඩලික සහකාර ලක්ෂ්මික

ආර්.පී.එම්. චිරසූරිය පෙරුම මාණ්ඩලික සහකාර ලිපිකරු

සී. ඉලංගකෝන් මාණ්ඩලික සහකාර ලක්ෂ්මික

සී. රණසිංහ මාණ්ඩලික සහකාර පිලිගැනීමේ නිලධාරී

ඩී.පී. ගුණතිලක ලේඛන භාරකරු II ශ්‍රේණිය

ඩී.ජේ.එම්.ඩබ්.පී. ජයසේකර යාන්ත්‍රික ක්‍රියාකරු විශේෂ ශ්‍රේණිය

ආර්.බී. හපුකොටුව	රසායනාගාර සහයක ඉහල ශ්‍රේණිය
එම්.ඒ. ලාල්	රසායනාගාර සහයක ඉහල ශ්‍රේණිය
ඒ.වී.ඒ.පී. කුමාර	යාන්ත්‍රික ක්‍රියාකරු I ශ්‍රේණිය
පී.ඩී. ධර්මසේන	විදුලි ශිල්පී II ශ්‍රේණිය
ඩී.පී.කේ. දොරකුඹුර	මේසන් II ශ්‍රේණිය
එම්.එම්.එම්. හේරත් බණ්ඩා	පින්තාරකරු II ශ්‍රේණිය

ප්‍රවාහන අංශය

ඊ.සී.බී. දයාරත්න	කළමනාකරණ සහයක II ශ්‍රේණිය
වයි. නවරත්න	රියදුරු විශේෂ ශ්‍රේණිය
ඒ.බී.පී.ඩබ්. පයවිර	රියදුරු විශේෂ ශ්‍රේණි
ආර්.එස්.කේ. ගුණවර්ධන රියදුරු I ශ්‍රේණිය	

එම්.ඒ.පී. සෝමානන්ද	රියදුරු විශේෂ ශ්‍රේණිය
කේ.එම්. ආරියවංශ	රියදුරු විශේෂ ශ්‍රේණිය
පී.ඒ.ආර්. බස්නායක	රියදුරු විශේෂ ශ්‍රේණිය
එම්.පී. දයාසිරි	රියදුරු විශේෂ ශ්‍රේණිය
කේ.පී.ටී.බී. ගුණසේකර	රියදුරු I ශ්‍රේණිය

විද්‍යා ව්‍යාප්ති ඒකකය

ආචාර්ය සී.ටී.කේ. තිලකරත්න	සම්බන්ධීකාරක
කේ.අයි.කේ. සමරකෝන්	ලඝුලේඛක II ශ්‍රේණිය
කේ.කේ. කරුණාදාස	ශ්‍රව්‍ය දෘශ්‍ය සහකරු

මූලික අධ්‍යයන ආයතනය

වාර්ෂික ගිණුම් වාර්තාව 2012

මූලික අධ්‍යයන ආයතනය
හන්තානපාර
මහනුවර

දුරකතන අංකය 081.2232002
ෆැක්ස් අංකය 081.2232131
ඊමේල් ලිපිනය ifs@ifs.ac.lk
වෙබ් ලිපිනය www.ifs.ac.lk

මූලික අධ්‍යයන ආයතනය ශ්‍රී ලංකාව

වර්ෂ 2012 දෙසැම්බර් 31 දිනෙන් අවසන් වර්ෂය සඳහා වැදගත් ගිණුම්කරණ ප්‍රතිපත්ති

(1) පොදු ගිණුම්කරණ ප්‍රතිපත්ති.

1.1 ඓතිහාසික පිරිවැය පදනම් කොට ගත් පිළිගත් ගිණුම්කරණ මූල්‍ය ප්‍රතිපත්තීන්ට අනුව මූල්‍ය ප්‍රකාශන පිළියෙල කර ඇත. මෙම ගිණුම් මිල උද්ධමනය වීමේ හේතුවේ මත වෙනස් කිරීමකට භාජනය කර නොමැත. මෝටර් රථ ප්‍රත්‍යාගණනය කිරීම විශේෂිත ප්‍රත්‍යාගණන කමිටුවක් මගින් සිදු කර ඇත.

1.2 විද්‍යාගාර උපකරණ යන්ත්‍රෝපකරණ, හා ක්‍රියාකරවීම්, ශිතකරණ, වායුසමීකරණ, සන්නිවේදන උපකරණ, කාර්යාල සහ විවිධ උපකරණ, ක්‍රීඩා භාණ්ඩ විශේෂිත ප්‍රත්‍යාගණන කමිටුවක් මගින් ප්‍රත්‍යාගණන කර ඇති අතර මෙම ගණනයන් සඳහා මිල උද්ධමනය වීමේ හේතුවේ මගින් බලපෑමක් සිදු වී නොමැත.

1.3 2011 වර්ෂයට අදාලවන ස්ථාවර වත්කම් ප්‍රත්‍යාගණනයන්, මූල්‍ය ප්‍රකාශනයේ පෙන්වනලද ප්‍රත්‍යාගණනයන් ආයතනයේ ගිණුමට ගලපා ඇත.

1.4 වර්තමාන ඉදිරිපත් කිරීමට අනුකූල වීම සඳහා පෙර වර්ෂයේ වෙනස් කල යුතු සංඛ්‍යාවන් සහ වාක්‍යයන් නැවත සකස් කර ඇත.

1.5 විදේශ මුදල් හුවමාරු කිරීම.

ගනුදෙනු සිදුකළ අවස්ථාවන්වලදී පවතින විනිමය අනුපාතයන්ට අනුව සියළුම විදේශ හුවමාරු ගනුදෙනු සිදු කරනු ලැබේ. අනේවාසික විදේශ මුදල් ගිණුම් වල ශේෂය පරිවර්තනය කිරීම ශේෂ පත්‍ර දිනට පවතින විනිමය අනුපාතයට අදාලව සිදු කර ඇත.

1.6 බදුකරණය 1979 අංක 28 දරණ දේශීය ආදායම් බදු පිළිබඳ සංශෝධිත පනතෙහි අංක 8 (එ) xxxix සහ 42 (ff) පරිච්ඡේදයන් යටතේ ආයතනය ශ්‍රී ලංකාවේ ආදායම් බදු වලින් නිදහස්කර ඇත.

(2) වත්කම් සහ ඒවායේ තක්සේරු පදනම.

2.1 තොග.

ඓතිහාසික පිරිවැය පදනම මත තොග ගණනය කිරීම සිදුකර ඇති අතර සියළු නිකුත් කිරීම් ප්‍රථම නිකුත් කිරීමේ (FIFO) පදනම යටතේ සිදු කර ඇත.

2.2 ස්ථාවර වත්කම්.

ස්ථාවර වත්කම්වල පිරිවැය වන්නේ මිලදී ගැනීම්, හෝ ඉදිකිරීම් කටයුතු සමඟ සිදු වන අනියම් වියදම් වල එකතුවයි. 2.2.2 හි සඳහන් වන පිරිවැය සහ සමුච්චිත ක්ෂය ලෙස ස්ථාවර වත්කම් පිරිවැයට වාර්තා කර ඇති අතර සමුච්චිත ක්ෂය දක්වා ඇත්තේ 2.2.2 හි සඳහන් වන ක්ෂය පදනම් මත ස්ථාවර වත්කම් පිරිවැයට වාර්තා කර ඇත.

2.2.2 ස්ථාවර වත්කම් වල ක්ෂයවීම

ක්ෂය වෙන්කිරීම් ගණනය කර ඇත්තේ, ස්ථාවර වත්කම්වල පිරිවැය මත ඵලදායී පීචිත කාලය පුරා පහත සඳහන් ලෙස ඇස්තමේන්තු ගත ඵලදායී පීචිතකාල පුරා කපා හැරීමෙනි.

	සියයට ගණන
මෝටර් රථ වාහන	20%
පුස්තකාල පොත්	33.33%
ගොඩනැගිලි	10%
විද්‍යාගාර උපකරණ	10%
ක්‍රීඩාභාණ්ඩ	33.33%
පරිගණක	25%
ලිඛඩු හා උපාංග	10%
සන්නිවේදන	10%
වායුසම්කරණ	10%
ශීතකරණ	10%
යන්ත්‍රෝපකරණ හා ක්‍රියාකරවීම්	10%
කාර්යාල හා විවිධ	
කාමරවල ඇඳ ඇතිරිලි	33.33%
හැඳි ගැරප්පු, පිහි හා භෝජනාගාර උපකරණ	33.33%
*ආරක්ෂිත උපකරණ	10%
කාර්යාල උපකරණ	20%
විවිධ වත්කම්	10%
පුළුල් කළ හැකි වත්කම්	10%

ආරක්ෂිත උපකරණ 1999 සිට බලපාන පරිදි ක්ෂයවීම් අනුපාතය 33.33% සිට 10% දක්වා වෙනස් කර ඇත.

ස්ථාවර වත්කම් සඳහා ක්ෂය වෙන්කිරීම මිලදී ගත් වර්ෂයේදී සිදු නොකරන අතර ඉවත් කිරීමේදී, සම්පූර්ණ වර්ෂය සඳහාම ක්ෂය වෙන් කිරීම කරනු ලබයි.

2.2.3 2012 දෙසැම්බර් 31 වන දිනට ආයතනයේ ස්ථාවර වත්කම්වල සමුච්චිත වෙන්කිරීම් ඵදිනට තිබිය යුතු අයුරින් නිවැරදි කර ඇත.

2.3 ආයෝජන

සේවායෝජකයා හා සේවකයා දායකවන මූලික අධ්‍යයන ආයතනයේ අර්ථසාධක අරමුදල ජාතික ඉතිරිකිරීමේ බැංකුවේ ස්ථාවර ගිණුමක ආයෝජනය කර ඇත.

2.4 ආපදා ණය පිළිබඳ අරමුදල සඳහා ලැබෙන දායක මුදල් ජාතික ඉතිරිකිරීමේ බැංකුවේ ඉතිරිකිරීමේ ගිණුමක තැන්පත් කරනු ලැබේ.

(3) වගකීම් හා වත්කම්

3.1 ශේෂපත්‍ර දින වන විට දැන සිටි සියළු වගකීම් හා වෙන්කිරීම් ගිණුම් වල වාර්තා කර ඇත.

3.2 විශ්‍රාම පාරිතෝෂිකය

1983 අංක 12 දරණ පාරිතෝෂික ගෙවීම් පනත යටතේ, වසර 5 හෝ වැඩි කාලයක් ආයතනයේ අඛණ්ඩව සේවය කළ සේවකයන් සඳහා විශ්‍රාමික පාරිතෝෂික ගෙවීම් වෙනුවෙන් මෙම ගිණුමවල වෙන් කිරීම් කර ඇත. මෙය විලම්භිත බැර කිරීම් යටතේ ශේෂ පත්‍රයේ සඳහන් කර ඇත.

3.3 මූලික අධ්‍යයන ආයතනයේ අර්ථ සාධක අරමුදල.

2012 දෙසැම්බර් 31 දින වන විට සාමාජික අරමුදල ශේෂ පත්‍රයේ විශේෂිත අරමුදල් යටතේ පෙන්වා ඇත.

3.4 අසම්භාව්‍ය බැරකම්

නඩු අංක එල්/ආර් 73/2007 යටතේ ආයතනයට එරෙහිව අධිකරණයේ නඩුවක් ගොනුකර ඇති නඩුවක් බැවින් අනපේක්ෂිත වගකීම් යටතේ රු: 2,000,000.00 ක මුදලක් ආයතනයේ රඳවාගෙන ඇත.

(4) ආදායම් ලැබීම්.

4.1 රජයේ ආධාර මුදල්

වසර තුළ රජයෙන් ලද පුනරාවර්තන ආධාර හා වියදම් ආදායම් හා ගිණුමේ ගාස්තු ගත කර ඇත. පෙර වර්ෂ වල මුළු ආදායම සහ ප්‍රාග්ධන අරමුදල් වල සමුච්චිත අගය ආයතන අරමුදල ලෙස ශේෂපත්‍රයේ දක්වා ඇත.

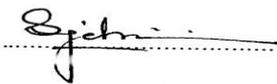
4.2 විදේශීය හා අනෙකුත් ආධාර මුදල්

වර්ෂය තුළ ලැබුණු විදේශීය සහ අනෙක් මූල්‍යමය ප්‍රධාන, ආදායම් හා වියදම් ගිණුමට අය කර ඇති අතර, එවැනි ආධාර පිලිගත් මූල්‍ය ප්‍රකාශන වල වර්ෂය තුළ සිදු කරන ලද පිරිවැයට සරිලන පරිදි එවැනි දීමනා පිළියෙල කර ඇත.

ශේෂ පත්‍රයේ විශේෂිත අරමුදල් හා ප්‍රධාන යටතේ, වියදම් නොකළ ප්‍රධාන ශේෂ පත්‍රයෙහි පෙන්වා ඇත.

4.4 පර්යේෂණ ආධාර මුදල්

විශේෂිත ප්‍රධාන මුදල් වල වියදම් නොකළ ශේෂයන්, ශේෂ පත්‍රයේ විශේෂිත ආධාර මුදල් යටතේ, පර්යේෂණ ප්‍රදාන ලෙස දක්වා ඇත.

නියෝජ්‍ය ගණකාධිකාරීන්

මූලික අධ්‍යයන ආයතනය
2012-12-31 දිනට මූල්‍ය තත්ව ප්‍රකාශනය

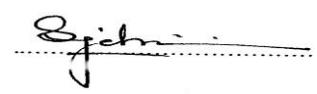
		ශ්‍රී ලංකා රු: 2012	ශ්‍රී ලංකා රු: 2011
සටහන			
වත්කම්			
ජංගම වත්කම්	1	31,906,820.57	32,151,271
අන ඉතිරි සහ බැංකුවේ ඉතිරි මුදල්	2		
තැන්පතු ඉදිරියට කළ ගෙවීම් හා අත්තිකාරම්		37,533,013.07	10,588,205
ඉවත් ස්ථාවර වත්කම්		26,624,390.84	-
උත්සව අත්තිකාරම් අරමුදල් ආයෝජනය		250,000.00	247,000
ආපදා ණය අරමුදල් ආයෝජනය		151,775.31	158,659
ස්ථාවර තැන්පතු සඳහා උපචිත පොලිය		2,767,316.76	1,925,873
සේවක ආපදා ණය	3	3,817,263.00	3,647,741
ණය ගැතියන් හා වෙනත් ලැබිය යුතු දෑ	4	237,671.46	126,213
නොග	5	2,491,185.11	3,179,841
		105,779,436.12	52,024,803
		105,779,436.12	52,024,803
ජංගම නොවන වත්කම්			
අර්ථසාධක අරමුදල් ආයෝජන	6	36,810,789.43	31,827,076
පුනුණුවීම් කිරීම් ධාරිතාව		815,697.40	769,197
දේපළ පිරියෙන සහ උපකරණ	7	213,685,672.20	225,846,803
ඉඩම් පිහිටි ආකාරය		37,500.00	37,500
		251,349,659.03	258,480,576
		251,349,659.03	258,480,576
මුළු වත්කම්		357,129,095.15	310,505,379
වගකීම්			
ජංගම වගකීම්			
ගෙවිය යුතු ගිණුම්	8	473,705.40	1,429,633
උපචිත වියදම්	9	1,487,510.07	1,610,922
		1,961,215.47	3,040,555.00
		1,961,215.47	3,040,555.00
ජංගම නොවන වගකීම්			
විශේෂිත අරමුදල් හා ආධාර	10	56,995,918.06	56,770,736
විලම්භිත වගකීම්	11	14,141,405.00	14,559,690
		71,137,323.06	71,330,426
		71,137,323.06	71,330,426
..			
මුළු වගකීම්		73,098,539	74,370,981
මුළු ශුද්ධ වත්කම්		284,030,556.62	236,134,398
ශුද්ධ වත්කම් හා හිමිකම්			
ප්‍රාග්ධන අරමුදල වියදම් කළ		212,961,539.13	160,315,537
වියදම් නොකළ	12 }	6,454,323.24	3,215,491
ජනාධිපති අරමුදල - වියදම් කළ		7,078,501	7,078,501
ප්‍රත්‍යාගණනය කළ වත්කම්		122,463,619	122,463,619
ආයතන අරමුදල		(64,927,426)	(56,938,750)
මුළු ශුද්ධ වත්කම් සහ හිමිකම්		284,030,556.62	236,134,398

අධ්‍යක්ෂක

ලේකම්

නියෝජ්‍ය ගණකාධිකාරීන්

මූලික අධ්‍යයන ආයතනය
2012-12-31 දිනෙන් අවසන් වර්ෂයේ සඳහා වූ මූල්‍ය ක්‍රියාකාරීත්ව ප්‍රකාශනය

		ශ්‍රී ලංකා රු: 2012	ශ්‍රී ලංකා රු: 2011
සටහන			
මෙහෙයුම් ආදායම්			
පුනරාවර්ධන ආධාර		104,000,000.00	93,407,000
අනෙකුත් ආදායම්	13	17,987,090.24	12,899,868
		121,987,090.24	106,306,868
වියදම්			
පුද්ගල වේතන	14	70,193,327.63	64,733,162
ගමනාගමන	15	514,430.38	527,336
සැපයුම් හා පරිභෝජන ද්‍රව්‍ය	16	9,206,321.23	9,449,019
නඩත්තු	17	3,328,066.16	7,610,384
ගිවිසුම්ගත සේවා	18	13,572,683.24	12,417,142
ක්ෂයවීම්		26,784,232.30	7,934,288
වෙනත් වියදම්	19	22,381,553.72	18,208,413
මුළු මෙහෙයුම් වියදම්		145,980,614.66	120,879,744
මෙහෙයුම් ක්‍රියාකාරකම් වලින් ලත් උපායවේදය		(23,993,524.42)	(14,572,876)
මූල්‍ය පිරිවැය			
පසුගිය වසරේ ගැලපීම්	20	(56,516.24)	241,537
වර්ෂයේ ශුද්ධ උපායවේදය		(24,050,040.66)	(14,331,339)

මූලික අධ්‍යයන ආයතනය

2012-12-31 දිනෙන් අවසන්වූ වර්ෂය සඳහා ශුද්ධ වත්කම්වල වෙනස්වීම පිළිබඳ ප්‍රකාශනය

	ප්‍රාග්ධන මුදල් ලැබීම්	ජනාධිපති අරමුදල	ප්‍රත්‍යාගමනය කළ අවශේෂ	ආයතන අරමුදල	මුළු ශුද්ධ වත්කම් සහ හිමිකම්
2012 ජනවාරි 01 දිනට ශේෂය	163,531,027.00	7,078,501.15	122,463,619.32	(56,938,749.89)	236,134,397.58
ප්‍රධාන වලින් මිලදී ගත් ස්ථාවර වත්කම්	-	-	-	1,245,227.00	1,245,227.00
ආයතන අරමුදලට වසර තුළ එකතු කිරීම්	-	-	-	14816137.33	14816137.33
අවශේෂට කාල පරිච්ඡේද සඳහා උග්‍රණතාවය	-	-	-	(24,050,040.66)	(24,050,040.66)
රාජ්‍ය ප්‍රාග්ධන මුදල් ලැබීම් සහ අනෙකුත් මූල්‍ය ප්‍රභවයන්	55,884,835.00	-	-	-	55,884,835.00
2012 දෙසැම්බර් 31 දිනට ශේෂය	219,415,862.00	7,078,501.15	122,463,619.32	(64,927,426.22)	284,030,556.25

මූලික අධ්‍යයන ආයතනය
2012-12-31 දිනෙන් අවසන් වූ වර්ෂය සඳහා ඒකාබද්ධ මූල්‍ය ප්‍රවාහ ප්‍රකාශනය

		ශ්‍රී ලංකා රු: 2012	ශ්‍රී ලංකා රු: 2011	
මෙහෙයුම් ක්‍රියාකාරකම් අනුව මුදල් ප්‍රවාහය				
මූලික ක්‍රියාකාරකම් වලින් ලද උෂ්ණතාවය	(24,050,041)		108,132,281	
එකතු/අඩුකිරීම් : අරමුදලට වූ ශුද්ධ ගැලපීම්	14,816,137		135,517	
		(9,233,903)		108,267,798
මුදලින් සිදු නොවූ ක්‍රියාකාරකම්				
ක්ෂයවීම්	26,784,232		7,934,288	
පාරිභෝගික දීමනා වෙන්කිරීම්	1,016,588		3,604,102	
	-		-	
ව්‍යාපෘති සඳහා ප්‍රාග්ධන වියදම් ගැලපීම්	1,245,227		2,081,886	
ක්ෂය වෙන්කිරීම් සඳහා ගැලපීම්	(3,268,811)		(303,630,774)	
වැඩිවීම්/අඩුවීම් ඉවතලන ස්ථාවර වත්කම් සඳහා ගැලපීම්	(26,624,391)		-	
වැඩිවීම්/අඩුවීම් සේවක ආපදා ණය	(169,522)		(188,012)	
වැඩිවීම්/අඩුවීම් තොග	688,656		1,572,393	
වැඩිවීම්/අඩුවීම් ණය ගැතියන් හා වෙනත් ලැබිය යුතු දේ	(111,458)		222,106	
වැඩිවීම්/අඩුවීම් උත්සව අත්තිකාරම් අරමුදල	(3,000)		(247,000)	
වැඩිවීම්/අඩුවීම් ස්ථාවර තැන්පතු සඳහා උපචිත පොළී ලැබීම්	(841,443)		(294,872)	
වැඩිවීම්/අඩුවීම් තැන්පතු ඉදිරියට කළ ගෙවීම් හා අත්තිකාරම්	(26,944,809)		8,215,540	
ඉවත් කළ යුතු ස්ථාවර වත්කම්			32,668	
අත ඉතිරි උත්සව අත්තිකාරම් මුදල්			300,000	
වැඩිවීම්/අඩුවීම් ගෙවිය යුතු ගිණුම්	(955,928)		681,104	
වැඩිවීම්/අඩුවීම් උපචිත වියදම්	(123,412)		382,563	
පාරිභෝගික ගෙවීම්	(1,434,873)		-	
අබලි ද්‍රව්‍ය ඉවත් කිරීමෙන් ලද අලාභය	147,086	(30,595,858)	(184,335)	(279,518,343)
මෙහෙයුම් ක්‍රියාකාරකම් වලින් ලද ශුද්ධ මුදල් ප්‍රවාහ		(39,829,761)		(171,250,545)
ආයෝජන ක්‍රියාකාරකම් අනුව මුදල් ප්‍රවාහය				
ස්ථාවර වත්කම් මිලදී ගැනීම්	(26,199,678)		(39,690,882)	
පුනුණුවීම් ධාරිතාව	(46,500)		(123,000)	
ආපසු ගෙවිය යුතු මුදල්	1,366,835			
ස්ථාවර වත්කම් සඳහා ගැලපීම්	14,693,202		181,252,362	
ආයෝජනය කිරීම් - අර්ථසාධක අරමුදල	(4,983,714)		(7,088,175)	
- සේවක ආපදා ණය අරමුදල	6,884		35,738	
ප්‍රධානයන්ගෙන් වූ අධි වියදම් ප්‍රතිපූර්ණ කිරීම් කපා හැරීම්		(15,162,971)	(27,088)	134,358,955
ආයෝජන ක්‍රියාකාරකම් වලින් ලද ශුද්ධ මුදල් ප්‍රවාහය		(54,992,732)		(36,891,590)

මූල්‍ය ක්‍රියාකාරකම් වලට අනුව මුදල් ප්‍රවාහය				
රාජ්‍ය ප්‍රාග්ධන මුදල් ලැබීම්	54,518,000		30,046,542	
විශේෂිත අරමුදල් හා ප්‍රදාන	225,182		20,040,777	
ප්‍රදානයන්ගෙන් වූ අධි වියදම් ආපසු අයකර ගැනීම්	-		-	
ස්ථාවර වත්කම් විකිණීමෙන් ලද මුදල	5,100	54,748,282	184,335	50,271,654
ශුද්ධ වැඩිවීම/අඩුවීම මුදල් හා මුදල් වලට සමාන දෑ		(244,451)		13,380,064
කාල පරිච්ඡේදය ආරම්භයේ මුදල් හා මුදල් වලට සමාන දෑ		32,151,271		18,771,207
කාල පරිච්ඡේදය අවසානයේ මුදල් හා මුදල් වලට සමාන දෑ		31,906,820		32,151,271

2012-12-31 දිනෙන් අවසන්වූ වර්ෂය සඳහා ගිණුම් පිළිබඳ සටහන් සටහන 01

මුදල් හා බැංකු ශේෂය	ශ්‍රී ලංකා රු: 2012	ශ්‍රී ලංකා රු: 2011
ජාතික ඉතිරි කිරීමේ බැංකුව, මහනුවර - අර්ථසාධක අරමුදල් ගිණුම ගිණුම් අංක -1-0015-01-02989	3,067,993.66	4,725,694
ජාතික ඉතිරි කිරීමේ බැංකුව, මහනුවර - පර්යේෂණ අරමුදල ගිණුම් අංක - 1-0015-01-03152	57,769.71	54,950
ජාතික ඉතිරි කිරීමේ බැංකුව, මහනුවර - ආපදා ණය අරමුදල ගිණුම් අංක - 1-0015-109-1808	151,775.31	158,659
ලංකා බැංකුව මහනුවර - ගිණුම් අංක එන් ආර් එල් සී/162747	5,387,728.57	1,400,606
ලංකා බැංකුව මහනුවර ගිණුම් අංක 32794	2,174,130.36	1,499,306
ලංකා බැංකුව මහනුවර - ගිණුම් අංක 32795	14,106,684.56	21,106,814
ලංකා බැංකුව මහනුවර- ගිණුම් අංක 32779	6,960,738.40	3,205,242
	31,906,820.57	32,151,271

සටහන 02

තැන්පතු කලින් කළ ගෙවීම් සහ අත්තිකාරම්

ආපසු පියවා ගත හැකි තැන්පතු (සටහන 02 ඒ)	414,100.00	410,100
කලින් ගෙවීම් දේශීය (සටහන බී)	856,420.01	868,252
කලින් ගෙවීම් සහ විදේශ අත්තිකාරම් (සටහන 02 සී)	447,734.78	3,275,721
කලින් ගෙවීම් සහ ණයවර ලිපි අත්තිකාරම් (සටහන 02 ඩී)	-	1,492,728
ස්වාභාවික විද්‍යා අධ්‍යයන අංශයේ පොත් රාක්කය සඳහා අත්තිකාරම්	5,489.50	5,490
භූගර්භ අංශයේ රාමුව සඳහා අත්තිකාරම්	4,960.00	4,960
අධ්‍යක්ෂ ගොඩනැගිලි දෙපාර්තමේන්තුව අත්තිකාරම්	1,782,831.13	3,429,476
අධ්‍යක්ෂ ගොඩනැගිලි දෙපාර්තමේන්තුව අත්තිකාරම්	32,920,000.00	-
හයිඩ්‍රොලික් ජැක් සඳහා අත්තිකාරම්	4,000.00	4,000
සැලසුම් ඇදීම සඳහා අත්තිකාරම්	1,097,477.65	1,097,478
	37,533,013.07	10,588,205

2011-12-31 දිනෙන් අවසන්වූ වර්ෂය සඳහා ගිණුම් පිළිබඳ සටහන්

සටහන 2 ඒ

ආපසු අයකර ගත හැකි තැන්පතු

	ශ්‍රී ලංකා රු: 2012	ශ්‍රී ලංකා රු: 2011
ලකා විදුලිබල මණ්ඩලය	275,000.00	275,000
ශ්‍රී ලංකා ටෙලිකොම්	5,000.00	5,000
මහනුවර මහ නගර සභාව	20,000.00	20,000
සී/ස ලංකා ඔක්සිජන් සමාගම	32,100.00	32,100
කොළඹ ගෘස් සමාගම	2,000.00	2,000
ලංකා අනන්තරාල සේවය	1,000.00	1,000
කැන්ඩි ටයර් රිබ්ලිවින් සමාගම	50,000.00	50,000
ඩී.ඒ. ඇපා සහ පුත්තලය	3,750.00	3,750
සී අයි එස් අයි එල්	15,000.00	15,000
සෙල් ගෘස් සමාගම	3,750.00	3,750
සී/ස එම් ටී එන් නෙට්වර්ක් සමාගම	2,500.00	2,500
	412,112.00	410,100

සටහන 02 බී

ඉදිරියට කළ ගෙවීම්/දේශීය

ඇමරිකානු රසායන සංගමය	141,892.94	87,572
ඇමරිකානු භෞතික විද්‍යා සංගමය	23,866.55	82,715
ක්ෂුද්‍රජීව විද්‍යා පිළිබඳ ඇමරිකානු සංගමය	50,485.00	3,649
ඇමරිකානු සංගමය	21,123.33	-
ඇමරිකානු පුරා විද්‍යා සංගමය	12,532.00	10,412
සත්ව චර්යාව පිළිබඳ(behaviour) සංගමය	7,125.00	4,538
බ්‍රිතාන්‍ය පාංශු විද්‍යාඥයින්ගේ සංගමය	10,886.27	9,542
කේම්බ්‍රිජ් විශ්ව විද්‍යාල මුද්‍රණාලය	-	143,363
ප්‍රධාන තැපල් ස්ථානාධිපති මහනුවර	2,500.00	2,500
රේගු අධිකෘත පේනරාල් - ආරක්ෂක බද්ද	-	15,625
ඉංදියානු විද්‍යා විද්වත් පරීක්ෂක	17,000.00	-
ශ්‍රී ලංකා ඉන්ජිවරින්ස් (සේවක මණ්ඩලයේ රක්ෂණ ආවරණ)	400,000.00	400,000
මේට්‍රොපෝලිටන් ඔපිස් පුද්ගලික සමාගම	12,880.00	-
මැක්මලන් සබ්ස්ක්‍රිප්ෂන්ස් සමාගම	29,720.62	8,570
ජාතික භූ විද්‍යා සංගමය	7,796	4,044
අයි.ඊ.ඊ.ඊ	-	29,089
නිව් සයන්ටිස්ට්	14,471.25	11,801
පෝර්ට්ලන්ඩ් කස්ටමර් සර්විස්	6,731.76	27,443
එස් බී ෆ්ලෝරිස්	3,189.75	459
සයන්ටිෆික් ඇමරිකා	6,341.00	5,349
පෝන්කිල්ස් ඔෆිස් ඔෆෝමේෂන් (පුද්ගලික) සමාගම	22,333.33	17,969
ඔක්ස්ෆර්ඩ් ප්‍රකාශන	9,224.46	-
පාංශු විද්‍යා පිළිබඳ ඇමරිකානු සංගමය	29,243.75	-
රජයේ ප්‍රකාශන පිළිබඳ අධිකාරී	13,500	-
ශ්‍රී ලංකා ඉන්ජිවරින්ස්	10,517.00	-
විජය පුවත්පත්	-	780
ජීව විද්‍යා සංරක්ෂණ සංගමය	3,060.00	2,832
	856,420.01	868,252

2012-12-31 දිනෙන් අවසන්වූ වර්ෂය සඳහා ගිණුම් පිළිබඳ සටහන්

සටහන 02

අත්තිකාරම් (විදේශ මිලදීගැනීම්)

	ශ්‍රී ලංකා රු: 2012	ශ්‍රී ලංකා රු: 2011
සී/ස ඒ ජේ කෝප් ඇන්ඩ් සන්ස්	-	81,232
ඇග්‍රිටෙක් කන්සල්ටන්ට්ස්	-	7,900
ඇමරිෂන් ලයිෆ් සයන්ස් සමාගම	1,546.27	1,546
ඇරිහන්ට්	-	1,560
AgriLife Science technology	-	47,462
බී.ඩී.එච් ලැබෝරටරි සප්ලයර්ස්	-	3,072
බී එච් බ්ලැක්වෙල් සමාගම	-	21,646
බෙක්මාන් කැලිෆෝනියා	11,873.65	11,874
බුක්සිස්ටම් ජලස් සමාගම	-	31,051
කැබ් ප්‍රකාශකයෝ	-	6,457
කේම්බ්‍රිජ් විශ්ව විද්‍යාල මුද්‍රණාලය	-	4,216
කොල්පාමාර් ඉන්ටර්නැෂනල් පුද්ගලික සමාගම	-	518,478
Cyberopatics Semiconduoton	-	87,608
ඩී.එස්. බුක් ඉන්ටර්නැෂනල්	-	31,555
ඩේට්‍රෝන් ඉනකොපර්ටේට්ඩ්	-	33,157
එල්ස්වෙයර් සයන්ස්	61,008.50	61,009
ඇමරිකානු කීට විද්‍යා සංගමය	-	18,923
එයාලා සිංගප්පූර් පුද්ගලික සමාගම	-	128,678
ටී එස් ඒ ඉන්ක් සමාගම	-	4,974
Frittsch GmbH	-	376,628
ෆිෂර් සයන්ටිෆික් - එක්සත් රාජධානිය	-	209,519
ෆ්ලූකා කෙමිකල්	34,771.47	34,771
Ge හෙල්න් කෙයාර් බයෝ සයන්ස්	138,871.92	-
හෙරවුස්කිලිවිද්‍යාචාර්යවරු බීඑච්	-	61,740
ඉන්ටර්නැෂනල් තොම්සන් සමාගම	-	5,566
ජාත්‍යන්තර සත්ව විද්‍යා අරමුදල	-	8,072
ජෝන්විලි ඇන්ඩ් සන්ස්	-	98,593
ජේනකන්ස්	-	3,893
කලුවර් ඇකඩමික්	47,733.25	47,733
එල් එච් ඇලිසන් සහ සමාගම	-	5,215
එම් ජේ පැටර්සන් (සයන්ටිෆික්) සමාගම	20,447.53	20,448
එන් එච් බී එස් සමාගම	-	33,212
ඔක්ස්ෆර්ඩ් විශ්ව විද්‍යාලය	-	4,285
පර්යේෂණ සේවා සමාගම	-	12,974
ස්ප්‍රින්ජර් වර්ලඩ් කියම්බ්ට්	-	77,559
සිග්මා ඇල්ඩිට්ට්	32,616.72	32,617

සීමාසීම ආසියා පැසිපික්	86,837.53	-
එස එම් අයි ඩිස්ට්‍රිබියුෂන්	-	80,643
ටේලර් සහ ග්‍රෑන්සිස්	-	20,834
ටර්පින් ඩිස්ට්‍රිබියුෂන් සේවිස් ලිමිටඩ්	-	11,043
තෝමස් සයනටිටික්	-	497,734
වෙන් ඉන්දියා ඉම් පෝට් ඇන්ඩ් එක්ස්පෝට්	1,167.50	1,168
වී ඩබ්ලිව් ආර් ඉන්ටර්නැෂනල් සමාගම	1,133.24	186,652
වගනින්ගන් කෘෂිකාර්මික විශ්ව විද්‍යාලය හෙදර්ලන්තය	9,727.20	9,727
වයිල්ඩ්කෝ වයිල්ඩ්ලයිෆ් සප්ලයි කම්පනි	-	102
ලෝක සෞඛ්‍ය සංවිධානය	-	692
ලෝකවිද්‍යා ප්‍රකාශන	-	2,479
වනසතුන් සැපයීමේ සමාගම	-	39,208
යනාකෝ නිව් සයන්ස්	-	290,216
	<u>447,734.78</u>	<u>3,275,721</u>

2012-12-31 දිනෙන් අවසන්වූ වර්ෂය සඳහා ගිණුම් පිළිබඳ සටහන්

සටහන 2 ඩී

කලින් කළ ගෙවීම් සහ අත්තිකාරම් (ණයවර ලිපි)

	ශ්‍රී ලංකා රු: 2012	ශ්‍රී ලංකා රු: 2011
ණයවර ලිපි අංක කේ එන්/එස් අයි එල්/011/384	-	1,492,728
	-	<u>1,492,728</u>

සටහන 03

සේවක ආපදා ණය

	ශ්‍රී ලංකා රු: 2012	ශ්‍රී ලංකා රු: 2011
සේවක ආපදා ණය	3,817,263.00	3647741
	<u>3,817,263.00</u>	<u>3,647,741</u>

2012-12-31 දිනෙන් අවසන්වූ වර්ෂය සඳහා ගිණුම් පිළිබඳ සටහන්

ණයගැනීයන් හා වෙනත් ලැබිය යුතු දෑ	ශ්‍රී ලංකා රු: 2012	ශ්‍රී ලංකා රු: 2011
කාර්යමණ්ඩල ණයගැනීයන් උත්සව අත්තිකාරම් (සටහන 04ඒ)	51,500.00	54,500
අත්තිකාරම් සහ වෙනත් ලැබිය යුතු දෑ (සටහන 04ඛ)	186,171.46	71,713
	<u>237,671.46</u>	<u>126,213</u>

(සටහන 04 ඒ)

කාර්යාලීය ණයගැනීයන් - උත්සව අත්තිකාරම්

	ශ්‍රී ලංකා රු: 2012	ශ්‍රී ලංකා රු: 2011
සේවකයින් ලබාගත් උත්සව අත්තිකාරම්	<u>51,500.00</u>	<u>54,500</u>

2012-12-31 දිනෙන් අවසන්වන වර්ෂය සඳහා ගිණුම් පිළිබඳ සටහන්
(සටහන 04 බි)

අත්තිකාරම් සහ වෙනත් ලැබිය යුතු දෑ	ශ්‍රී ලංකා රු: 2012	ශ්‍රී ලංකා රු: 2011
රුවිනි ලියනගේ	2,000.00	-
කේ.අයි.කේ.සමරකෝන්	20,000.00	-
මුද්දර අග්‍රිම	6,500.00	6,500
ජාතික පර්යේෂණ සභාව	-	15,000
නේවාසික පහසුකම් සැපයීමෙන් ලද ආදායම්	-	2,200
දුරකතන ගාස්තු අයකරගැනීම්	-	966
ටී.එච්.එන්.පී. අමරවීර	1,105.00	-
මූලික අධ්‍යයන ආයතනය අර්ථසාධක අරමුදල 1%	27,157.18	-
අයි. තුම්පෙල	14,978.94	-
ටී.ඩී.දයාරත්න	4,590.00	-
ආර්.ඩී.ආර්.ඉන්ඩස්ට්‍රිස්	-	16,103
මේට්‍රෝ පෝලිට්‍රන් ඔෆිස් පුද්ගලික සමාගම	-	14,994
මංගල ඉලෙක්ට්‍රෝනික් සුපර් මාර්කට්	-	15,950
ජාතික විද්‍යාපදනම	25,837.38	-
තාක්ෂණ හා පර්යේෂණ අමාත්‍යාංශය	84002.96	-
	186,171.46	71,713

සටහන 05

තොගය

රසායනාගාර ද්‍රව්‍ය, වීදුරු භාණ්ඩ සහ විද්‍යාගාර භාණ්ඩ	1,629,040.54	2,364,968
ලිපි ද්‍රව්‍ය සහ විවිධ ගබඩා භාණ්ඩ	310,146.68	359,352
ප්‍රකාශන	262,806.96	138,776
නියෝජිත ප්‍රකාශන තොග	17,405.84	17,406
ගොඩනැගිලි හඬන්තු	271,785.09	299,339
	2,491,185.11	3,179,841

2012-12-31 දිනෙන් අවසන්වූ වර්ෂය සඳහා ගිණුම් පිළිබඳ සටහන්

සටහන - 06

අර්ථසාධක අරමුදල් ආයෝජනය

සහතික පත් අංක	ශ්‍රී ලංකා රු: 2012	ශ්‍රී ලංකා රු: 2011
1 200-15-030479-4	3,603,171.48	3,347,117.00
2 200-15-030478-6	3,603,171.48	3,347,117.00
3 200-1503-0477-8	3,603,171.48	3,347,117.00
4 200-15-03-0480-8	3,603,171.48	3,347,117.00
5 200-15-03-13793	2,153,000.00	2,000,000.00
6 200-15030494-8	3,527,712.85	3,277,021.00
7 200-15-02-9758-5	2,291,536.33	2,128,691.00
8 2-0015-14-14561	1,723,618.11	1,601,132.00
9 2-0015-14-16545	1,723,618.11	1,601,132.00
10 2-0015-14-16570	1,723,618.11	1,601,132.00
11 2-0015-03-13645	-	3,229,500.00
12 2-0015-03-13718	3,255,000.00	3,000,000.00
13 2-0015-03-17179	3,000,000.00	-
14 2-0015-03-14510	3,000,000.00	-
	36,810,789.43	31,827,076

2012-12-31 දිනෙන් අවසන් වූ වර්ෂය සඳහා ගිණුම් පිලිබඳ සටහන්

සටහන අංක - 07

ස්ථාවර වත්කම්

ශ්‍රී ලංකා රු.

පිරිවැය	2011.12.31 දිනට මුලු එකතුව	එකතු කිරීම්	ගැලපීම්/ඉවත්වන	2012.12.31 දිනට මුලු එකතුව
ඉඩම්	28,622,151.00	-	-	28,622,151.00
ගොඩනැගිලි	27,651,941.87	2,076,645.04	-	29,728,586.91
විද්‍යාගාර උපකරණ	167,995,723.52	19,194,446.43	(27,327,497.38)	159,862,672.57
යන්ත්‍ර මෙවලම් හා උපකරණ	760,465.28	4,754.00	(11,180.00)	754,039.28
මෝටර් රථ	5,986,100.25	95,625.00	14,186,383.30	20,268,108.55
පුස්තකාල පොත්	11,502,225.77	675,346.38	-	12,177,572.15
ශීතකරණ	1,070,372.38	141,483.00	(66,300.00)	1,145,555.38
වායු සම්කරණ	4,448,611.78	164,529.83	(43,425.00)	4,569,716.61
සන්නිවේදන උපකරණ	340,813.03	625,481.80	(122,299.41)	843,995.42
පරිගණක හා මුද්‍රණ යන්ත්‍ර	14,828,413.34	2,186,110.48	(809,113.35)	16,205,410.47
ලී ඩඩු සහ උපාංග	3,125,564.99	60,560.00	(53,682.75)	3,132,442.24
ක්‍රීඩා භාණ්ඩ	13,480.00	-	-	13,480.00
කාර්යාල හා විවිධ උපකරණ	10,914,497.43	974,696.35	(1,581,241.88)	10,307,951.90
	277,260,360.64	26,199,678.31	(15,828,356.47)	287,631,682.48

ක්ෂය වීම්	2011.12.31 දිනට මුලු එකතුව	අයකිරීම්		2011.12.31 දිනට මුලු එකතුව
		වසර	ගැලපීම්/ඉවත්වන	
ගොඩනැගිලි	17,491,368.17	1,314,067.65	-	18805435.82
විද්‍යාගාර උපකරණ	14,784,797.85	16,797,348.20	(2,732,749.74)	28849396.31
යන්ත්‍ර මෙවලම් හා උපකරණ	110,439.89	76,362.04	(1,118.00)	185683.93
මෝටර් රථ	4,832,730.65	1,369,338.44	(963,314.34)	5238754.75
පුස්තකාල පොත්	9,817,478.47	805,096.15	-	10622574.62
ශීතකරණ	71,414.80	107,037.24	(6,630.00)	171822.04
වායු සම්කරණ	464,642.65	444,861.21	(4,342.50)	905161.36
සන්නිවේදන උපකරණ	35,599.10	34,051.30	(19,729.94)	49920.46
පරිගණක හා මුද්‍රණ යන්ත්‍ර	2,913,934.34	3,409,435.35	(202,278.34)	6121091.35
ලී ඩඩු සහ උපාංග	56,964.47	315,371.55	(5,368.28)	366967.74
ක්‍රීඩා භාණ්ඩ	11,650.00	610.00	-	12260.00
කාර්යාල හා විවිධ උපකරණ	822,537.11	2,110,653.17	(316,248.38)	2616941.90
	51,413,557.50	26,784,232.30	(4,251,779.52)	73,946,010.28

ලියා හල අගය

225,846,803.14

213,685,672.20

2012-12-31 දිනෙන් අවසන්වූ වර්ෂය සඳහා ගිණුම් පිළිබඳ සටහන්

සටහන 08

ගෙවිය යුතු ගිණුම්	ශ්‍රී ලංකා රු: 2012	ශ්‍රී ලංකා රු: 2011
ණාය හිමියෝ - සැපයුම් හා සේවාවන් (සටහන 8ඒ)	275,975.75	1,267,359
වෙනත් ණාය හිමියෝ සහ ගෙවිය යුතු දෑ (සටහන 8බී)	197,729.65	162,274
	473,705.40	1,429,633

සටහන 8 ඒ

ණාය හිමියෝ - සැපයුම් හා සේවාවන්

ආචාර්යය ආර්.රත්නායක	-	1,450
සී/ස කැන්ඩි ටයර් ඊ බිල්ඩින් කම්පැණි	81,517.47	75,051
දේශීය ආදායම් දෙපාර්තමේන්තුව	10,069.96	24,197
දේශීය ආදායම් දෙපාර්තමේන්තුව අදායම් බදු	15,025.07	-
හෙමිසන්ස් ඉන්ටර්නැෂනල් ප්‍රයිවේට් ලිමිටඩ්	-	50,366
ටී ගාමිණී සිල්වා	36,100.00	71,359
නුගලියද්ද	49,900.00	49,500
ටී.බී. නිමලසිරි	1,000.00	-
සිග්මා කෙමිකල් ප්‍රයිවේට් ලිමිටඩ්	-	9,856
සෝලවිකෙම් ට්‍රේඩින් කොලෝමඩු සමාගම	-	57,320
මහාචාර්යය ආසිරි නානායක්කාර	-	2,770
හප්පි එම් කේ එම් හසන් සහ සහභෝගීතයෝ	-	2,775
ශ්‍රී ලංකා නැනෝ තාක්ෂණ ආයතන	24,000.00	-
මර්ගනික් ට්‍රේඩින් ප්‍රයිවේට් ලිමිටඩ්	-	343,396
එක්සෝඩේස් ලැබ්ටෙක් ප්‍රයිවේට් ලිමිටඩ්	3,920.00	-
සේනරාජ ඒජේන්සිස් පුද්ගලික සමාගම	9,856.00	-
ජේ. අක්ලවසම්	-	485
ඩබ්.එම්.කේ.ටී.විජේරත්න	-	450
ඩබ්.පී. ජයසේකර	-	163
පී.ටී.ඒ. රිඟ්පේට්ටස් පුද්ගලික සමාගම	-	399,920
රිග් එයාර් ඉන්ජිනියර්ස්	-	2,400
අම්පිරිය ඔටෝ කෙයාර්	-	28,040
ඉන්ද්‍රා මෝටර් ස්පේශා පාර්ට්ස් පුද්ගලික සමාගම	4,995.00	9,235
එම්.ජේ.ආර්. පීරිස් සහ පුත්‍රයෝ	-	13,500
එරංග දයාරත්න	-	140
වින්ටර් ඔටෝ එයාර්කැන්ඩිෂන් ඉන්ජිනියර්ස්	-	19,700
අනලිට්කල් ඉන්සුයිමන්ස් පුද්ගලික සමාගම	28,777.25	100,366
ද ඉන්ටර්නැෂනල් හාඩ්වෙයාර් ස්ටෝර්ස්	7,895.00	4,920
ඇට්ලස් ඉලෙක්ට්‍රිකල්ස්	2,920.00	-
	275,975.75	1,267,359

සටහන 8බී

වෙනත් ණය හිමියෝ සහ ගෙවිය දෑ

	ශ්‍රී ලංකා රු: 2012	ශ්‍රී ලංකා රු: 2011
ගෙවිය යුතු අර්ථසාධක අරමුදල්	540.53	540
ගෙවිය යුතු සේවක භාරකාර අරමුදල්	73.72	74
ගෙවිය යුතු රඳවා ගත් මුදල්	61,545.68	8,000
නැවත ගෙවිය හැකි NRC තැන්පතු	90,000.00	90,000
අබලි ද්‍රව්‍ය සඳහා නැවත ගෙවිය යුතු තැන්පතු	3,470.00	3,470
මල්වත්ත කන්ට්‍රක්ෂන්	27,000.00	27,000
සුනර් සයන්ටිපික්	14,968.82	14,969
දේශීය ආදායම් දෙපාර්තමේන්තුව මුද්දර බදු	25.00	-
දේශීය ආදායම් දෙපාර්තමේන්තුව අදායම් බදු	105.90	-
ශ්‍රී ලංකා රක්ෂණ සංස්ථාව	-	18,221
	197,729.65	162,274

සටහන 09

උපචිත වියදම්

ගමනාගමන හා යැපීම් දීමනා	800.00	8,036
රජයේ විගණන ගාස්තු	490,000.00	575,045
අතීයම් සේවක වැටුප්	52,335.00	126,475
සන්නිවේදන	46,235.03	15,503
අතිකාල	63,808.92	77,708
ආරක්ෂක සේවා	163,544.64	146,127
සුභසාධන	78,899.00	56,860
සාමාන්‍ය නඩත්තු - සනීපාරක්ෂක	54,320.00	55,426
සාමාන්‍ය නඩත්තු - උද්‍යාන	31,124.80	28,950
සාමාන්‍ය නඩත්තු - ආහාරපාන සැපයීම	25,000.00	25,000
ජල ගාස්තුව	42,454.89	32,079
අන්තර්ජාල සේවා	110,189.08	110,191
එච් පියසේකර - වැටුප්	2,456.89	2,457
වැටුප් - බාහිර විද්‍යාඥ (මහාචාර්ය එස්.ඒ.කුලසූරිය)	44,199.03	26,879
විදුලිය	244,629.19	218,157
පත්තර බිල්	1,520.00	-
රක්ෂණ	-	20
මුද්දර ගාස්තු	-	10,630
විවිධ වියදම්	8,240.16	13,336
බාහිර විද්‍යාඥ වැටුප් - මහාචාර්ය එම්.ඒ. කරීම්	-	54,524
බාහිර විද්‍යාඥ වැටුප් - ජේ.පී.පදමසිරි	8,853.39	27,519
පුස්තකාල පොත්	3,240.00	-
ප්‍රකාශන හා දායක මුදල්	15,660.05	-
	1,487,510.07	1,610,922

2012-12-31 දිනෙන් අවසන්වූ වර්ෂය සඳහා ගිණුම් පිළිබඳ සටහන් සටහන 10

විශේෂිත අරමුදල් සහ ප්‍රදාන

	ශ්‍රී ලංකා රු: 2012	ශ්‍රී ලංකා රු: 2011
මූලික අධ්‍යයන ආයතනයේ අර්ථසාධක අරමුදල	42,920,908.73	38,753,452
විශ්‍රාමික සාමාජික අරමුදල	1,908,712.17	1,233,888
උත්සව අන්තිකාරම් අරමුදල්	250,000.00	247,000
ආපදා ණය අරමුදල	151,775.31	158,659
විශේෂිත අරමුදල් (සටහන 10 ඒ)	10,539,800.83	15,493,538
පර්යේෂණ අරමුදල	1,224,721.02	884,199
	56,995,918.06	56,770,736

සටහන 10 ඒ

විශේෂිත ප්‍රදාන ශේෂයන්

පාසැල් විද්‍යා වැඩ සටහන	80,824.00	19,582.00
ඩී.ඊ.වී.ඊ ආධාර	62,412.22	62,412
ආර්.පී./2006/ඒඑ එස් ආර්./04 - ආචාර්ය පී සෙනෙවිරත්න	54,505.83	54,506
ආර්.පී./2006/ඊ බී/08	35,522.39	35,522
පාසැල් ගුරුවරු සහ සිසුන් සඳහා වැඩමුළු	-	275,284
සයන්ට්‍රියා (විද්‍යා) සගරාව	230,005.75	230,006
සී.සී.ඩී. මුරංගා	12,634.26	130,569
සයිටිමා යුනිවර්සිටි	357,828.74	383,647
කොරපන්තෙගන් විශ්වවිද්‍යාලය	1,082.07	131,626
උනවිවී ජල තත්ව පරීක්ෂණ	-	27,433
එන්.ඩබ්ලිව්.වී.සී.ඩී.බී. ස්වේෂ් කලාඔය	-	7,601
බයෝඇසයා	49,442.83	49,443
විදු කිරණ	335,185.44	73,249
වාර්ෂික සමාලෝචනය	-	53,500
විවෘත විශ්ව විද්‍යාලය නාවුල	31,777.95	31,778
විවෘත විශ්ව විද්‍යාලය නාවුල	61,020.00	61,020
කැළණිය විශ්ව විද්‍යාලය	45,000.00	45,000
සෝලා ආසියා	310,912.75	463,499
විද්‍යා	-	20,861
සම්මන්ත්‍රණ	596,280.07	940,428
සිඩ්නි විශ්ව විද්‍යාලය	1,233,182.85	1,333,303
ආර්.පී./2011/ඊ.කියු/01	-	22,640
සී.කේ.ඩී. වියඩා	146,159.34	497,464
ආර්.පී./2011/බී.එස්/01	118,332.73	568,570
එච්.ඊ.ටී.සී.ව්‍යාපෘතිය	239,781.75	169,800
අනුරාධපුර ප්‍රදර්ශනාලය	2,400,000.00	9,798,800
ජල විශ්ලේෂණය ආචාර්ය බේන්ජමින්	5,995.00	-
ආර්.පී./2011/ඒපී/09 - ආචාර්ය ආර්.ලියනගේ	161,986.82	-
IFS ස්විඩන් ආධාර	426,437.50	-

Rhizobium ආධාර	277,745.60	-
මහවැලි ජල සම්පාදනය මහාචාර්ය කුලසූරිය	83,022.00	-
පීච් වැඩමුලුව - මහාචාර්ය එල්.දිසානායක	42,431.78	-
ආර් පී/2012/ඉ කියු/03 - මහාචාර්ය එල්.දිසානායක	576,224.00	
ආර් පී/2012/බී එස්/06 - NSF -මහාචාර්ය එන්.එස්. කුමාර්	280,462.57	
Rhizobium Master Class - Prof. Kulasooriya	482,540.26	
එන් එස් එල්/එස් සී එච්/2012/02 - පර්යේෂණ පශ්චාත් උපාධි	300,000.00	
ආර්.පී/2012/එන් ආර් බී /03 -ආචාර්ය සුබසිංහ	316,438.00	
ආර්.පී/2011/බී.එස්/04 - මහාචාර්ය එල්. දිසානායක	535,000.00	
ජල සාම්පල් පරීක්ෂාව -- පද්මසිරි මහතා	7,200.00	
ටෝකියෝ සිමෙන්ති - ආචාර්ය ඉක්බාල්	11,979.00	
එන් එස් එල් -ආර්.පී/2012/ඒපී/01 - ආචාර්ය ජයසිංහ	630,447.33	5,995
	<u>16,550,542.25</u>	<u>8,901,628</u>

සටහන 11

විලම්භිත වගකීම්

විශ්‍රාමික පාරිභෝගික සඳහා වෙන් කිරීම්	14,141,405.00	14,559,690
	<u>14,141,405.00</u>	<u>14,559,690</u>

සටහන 12

වියදම් කළ සහ නොකළ ප්‍රාග්ධන අරමුදල

වියදම් කළ ප්‍රාග්ධන අරමුදල	162,820,057.34	132,937,794
වියදම් කළ රජයෙන් ලද ප්‍රාග්ධන ප්‍රදාන	50,141,481.79	27,377,743
	<u>212,961,539.13</u>	<u>160,315,537</u>

වියදම් නොකළ ප්‍රාග්ධන අරමුදල

වියදම් නොකළ ප්‍රාග්ධන අරමුදල	710,969.66	546,692
වියදම් නොකළ රජයෙන් ලද ප්‍රාග්ධන ප්‍රදාන	5,743,353.58	2,668,799
	<u>6,454,323.24</u>	<u>3,215,491</u>

2012-12-31 දිනෙන් අවසන්වූ වර්ෂය සඳහා ගිණුම් පිළිබඳ සටහන්

සටහන 13

අනෙකුත් ආදායම්

	ශ්‍රී ලංකා රු: 2012	ශ්‍රී ලංකා රු: 2011
විදේශීය හා දේශීය ප්‍රදාන (සටහන 13ඒ)	16,550,542	8,901,628
පරිත්‍යාග	268,487.95	2,788,500
පොත් විකිණීම	13,171.56	16,661
විවිධ ආදායම්	183,717.18	180,355
ලැබූ පොළී	177,349.77	157,976
විදේශීය මුදල් හුවමාරු ප්‍රතිලාභ	121,290.42	30,716
ශ්‍රවණාගාරය කුලියට දීමෙන් ලද ආදායම්	552,531.11	492,365
ජාතික විද්‍යා පදනමෙන් ලද ආදායම් (NRC Rent)	120,000.00	180,000
අබලි ද්‍රව්‍ය අලෙවියෙන් ලද ප්‍රතිලාභ	-	151,667
	17,987,090.24	12,899,868

සටහන 13ඒ

විදේශීය හා දේශීය ප්‍රධාන ආදායම

පාසැල් විද්‍යා වැඩ සටහන	153,906.20	134,418
බී ඊ එස් ආධාර	-	24,830
ආර් පී/2006/ඊ ඊ බී/08	-	220,483
විශේෂිත පර්යේෂණ ආධාර මුදල්	1,487,538.77	-
පාසැල් ගුරුවරු සහ සිසුන් සඳහා වැඩමුදු	-	88,364
සී.සී.ඩී. මුරංගා	94,583.63	111,386
කෝපන් හෙගන් විශ්වවිද්‍යාලය	130,544.39	36,000
උනච්චි ජල තත්ව පරීක්ෂණ	8,181.97	517,610
චන්.ඩබ්ලිව්.එස්.ඩී.බී. ස්වෛභ්‍ය කලාශාලා	108,008.89	202,289
සයිනාමා විශ්වවිද්‍යාලය	48,948.76	11,961
විදු කිරණ	44,861.50	247,453
වාර්ෂික සමාලෝචනය	68,500.00	76,500
විවෘත විශ්ව විද්‍යාලය නාවල- ආචාර්ය ඉක්බාල්	-	6,247
සෝලා ආසියා	27,098.00	1,256,224
විද්‍යානා	5,298.90	60,864
සම්මන්ත්‍රණ	-	3,481,518
සීඩ්නි විශ්ව විද්‍යාලය	1,729,869.92	196,545
සී.කේ.ඩී.වියඩා	270,147.85	7,536
ආර් පී 2011/බී එස්/01	259,487.27	20,000
HETC ව්‍යාපෘතිය	132,518.25	200
අනුරාධපුර දිස්ත්‍රික් ටැංකිය	7,514,000.00	2,201,200
ජල පවිත්‍රීකරණය යාපනය දිස්ත්‍රික්කය	84,002.96	-
ආර්.පී/2011/ඒපී/09 - ආචාර්ය ආර්.ලියනගේ	497,669.18	-
සමෘද්ධිමත් ආහාර - මහාචාර්ය කුලසූරිය	440,724.40	-
මහවැලි ජල සම්පාදනය මහාචාර්ය කුලසූරිය	133,788.00	-
පීටී වැඩමුදුව - මහාචාර්ය එල්.දිසානායක	151,071.02	-
ආර් පී/ 2012/එස් පී ආර්/02	614,098.73	-
ආර් පී/2012/බී එස්/06 - NSF -මහාචාර්ය එන්.එස්. කුමාර්	75,587.43	-
Rhizobiium Master Class - Prof. Kulasooriya	2,045,288.56	-
ටෝකියෝ සීමෙන්ති - ආචාර්ය ඉක්බාල්	106,521.00	-
එන් එස් එල් -ආර්.පී/2012/ඒපී/01 - ආචාර්ය ජයසිංහ	318,296.67	-
	16,550,542.25	8,901,628

2012-12-31 දිනෙන් අවසන්වූ වර්ෂය සඳහා ගිණුම් පිළිබඳ සටහන්

සටහන 14

වැටුප් සහ අදාළ පුද්ගලික වියදම්

		ශ්‍රී ලංකා රු: 2012	ශ්‍රී ලංකා රු: 2011
වේතන (වැටුප්)	(උග්‍රණපූර්ණ 01)	59,762,565.99	54,746,284
අර්ථසාධක අරමුදල සඳහා	(උග්‍රණපූර්ණ 01)	7,208,770.14	7,060,177
සේවක භාරකාර අරමුදල සඳහා	(උග්‍රණපූර්ණ 01)	1,441,754.03	1,412,035
අනියම් සේවක දීමනා		930,187.93	632,279
අතිකාල		850,049.54	882,387
		70,193,327.63	64,733,162

සටහන 15

ගමනාගමන

දේශීය	(උග්‍රණපූර්ණ 01)	245,139.00	301,658
විදේශීය	(උග්‍රණපූර්ණ 01)	269,291.54	225,678
		514,430.54	527,336

සටහන 16

සැපයුම්කරුවන් සහ පරිභෝජන වියදම්

ලිපි ද්‍රව්‍ය සහ කාර්යාල අවශ්‍යතා	(උග්‍රණපූර්ණ 01)	487,490.44	541,173
ඉන්ධන හා පිරිපහදු		1,797,095.15	1,307,978
රසායන ද්‍රව්‍ය සහ විදුරු භාණ්ඩ	(උග්‍රණපූර්ණ 01)	3,755,619.09	3,029,740.00
පරිභෝජන ද්‍රව්‍ය	(උග්‍රණපූර්ණ 01)	3,166,116.55	4,570,128
		9,206,321.23	9,449,019

සටහන 17

නඩත්තු වියදම්

ගොඩනැගිලි	(උග්‍රණපූර්ණ 01)	485,091.06	2,359,996
උපකරණ	(උග්‍රණපූර්ණ 01)	1,967,963.82	4,263,129
මෝටර් රථ වාහන		875,011.28	987,259
		3,328,066.16	7,610,384

2012-12-31 දිනෙන් අවසන්වූ වර්ෂය සඳහා ගිණුම් පිළිබඳ සටහන්

සටහන 18

කොන්ත්‍රාත්තු සේවා වියදම්

	ශ්‍රී ලංකා රු: 2012	ශ්‍රී ලංකා රු: 2011
ප්‍රවාහන	1,071,259.00	1,034,501
සන්නිවේදන	688,841.20	607,445
තැපැල් ගාස්තු	104,363.00	168,035
විදුලි ගාස්තු	6,083,593.03	5,172,062
ජල ගාස්තු	922,731.27	949,761
උද්‍යාන නඩත්තු	368,103.12	347,400
සනීපාරක්ෂක සේවා	651,840.00	664,003
ආරක්ෂක සේවා	1,962,535.68	1,753,524
හෝප්නාගාර සේවා	300,000.00	300,000
අන්තර්ජාල සේවා	1,419,416.94	1,420,411
	13,572,683.24	12,417,142

සටහන 19

වෙනත් වියදම්

ප්‍රවාරණය (පුවත්පත්දැන්වීම්)	323,120.00	370,621
තෘණ උද්‍යාන සඳහා වියදම් (දඹුල්ල ඉඩම)	200,000.00	180,000
විගණන ගාස්තු	130,000.00	445,296
ශ්‍රවණාගාර සහ කාමර නඩත්තුව	170,896.50	342,746
බැංකු ගාස්තු	38,369.42	65,468
සත්කාර දීමනා	5,250.00	6,000
ප්‍රදාන වියදම් (සටහන 19ඒ)	16,550,542.25	8,901,629
පාරිභෝගිකය	1,016,587.50	3,604,102
සේවක රක්ෂණ	408,898.89	500,000
ගොඩනැගිලි - රක්ෂණය	344,057.16	344,057
මෝටර් රථ වාහන රක්ෂණය සහ බලපත්‍ර ගාස්තු	364,168.29	261,345
ප්‍රකාශන හා දායක මුදල්	235,930.47	303,300
සාමාජික ගාස්තු	723,970.01	735,432
විවිධ වියදම්	646,281.02	665,550
මුද්‍රණ/ඡායා පිටපත්	45,923.50	68,523
ප්‍රකාශන - පරිත්‍යාග	7,300.60	664,916
පර්යේෂණ කමිටු රැස්වීම් වියදම්	17,949.00	23,217
සුභසාධනය	1,005,223.00	726,211
අබලිඳුවස වලින් ලද අවාසි	147,086.11	-
	22,381,553.72	18,208,413

2012-12-31 දිනෙන් අවසන්වූ වර්ෂය සඳහා ගිණුම් පිළිබඳ සටහන්

සටහන 19 ඒ

ප්‍රදාන වලින් කරන ලද වියදම්

	ශ්‍රී ලංකා රු: 2012	ශ්‍රී ලංකා රු: 2011
පාසැල් විද්‍යා වැඩ සටහන	153,906.20	134,418
බී ඊ එස් ආධාර	-	24,830
ආර් පී/2006/ඊ බී/08	-	220,483
විශේෂිත ප්‍රදාන ආධාර මුදල්	1,487,538.77	-
පාසල් ගුරුවරු සහ සිසුන් සඳහා වැඩමුළු	-	88,364
සී.සී.ඩී. මුරුංගා	94,583.63	111,386
කොපේන්හේෂ් විශ්වවිද්‍යාලය	130,544.39	36,000
උනවිච් ජල තත්ව පරීක්ෂණ	8,181.97	517,611
එන්.ඩබ්ලිව්.එස්.ඩී.බී. ස්වෛභ්‍ය කලාමය	108,008.89	202,289
සයිටිමා යුනිවර්සිටි	48,948.76	11,961
විදු කිරණ	44,861.50	247,453
වාර්ෂික සමාලෝචනය	68,500.00	76,500
විවෘත විශ්ව විද්‍යාලය නාවල- ආචාර්ය ඉක්බාල්	-	6,247
සෝලා ආසියා	27,098.00	1,256,224
විද්‍යාතා	5,298.90	60,864
සම්මන්ත්‍රණ	-	3,481,518
සීඩීනී විශ්ව විද්‍යාලය	1,729,869.92	196,545
සී.කේ.ඩී.විජයබා	270,147.85	7,536
ආර් පී 2011/බී එස්/01	259,487.27	20,000
HECT ව්‍යාපෘතිය	132,518.25	200
අනුරාධපුර දිස්ත්‍රික් ජල ටැංකි සඳහා ව්‍යාපෘතිය	7,514,000.00	2,201,200
ජල පවිත්‍රකරණය යාපනය දිස්ත්‍රික්කය	84,002.96	-
සමෘද්ධිමත් ආහාර - මහාචාර්ය කුලසූරිය	440,724.40	-
මහවැලි ජල සම්පාදනය මහාචාර්ය කුලසූරිය	133,788.00	-
පීවී වැඩමුදුව - මහාචාර්ය එල්.දිසානායක	151,071.02	-
ආර්.පී/2011/එපී/09	497,669.18	-
ආර් පී/ 2012/එස් පී ආර්/02	614,098.73	-
ආර් පී/2012/බී එස් කියු/06 - NSF -මහාචාර්ය එන්.එස්. කුමාර්	75,587.43	-
Rhizobium Master Class - Prof. Kulasoorya	2,045,288.56	-
ටෝකියෝ සිමෙන්ති - ආචාර්ය ඉක්බාල්	106,521.00	-
එන් එස් එම් -ආර්.පී/2012/එපී/01 - ආචාර්ය ජයසිංහ	318,296.67	-
	16,550,542.25	8,901,629

2012-12-31 දිනෙන් අවසන්වූ වර්ෂය සඳහා ගිණුම් පිළිබඳ සටහන්
සටහන 20

පෙර වර්ෂයේ ගැලපීම්

	ශ්‍රී ලංකා රු: 2012	ශ්‍රී ලංකා රු: 2011
බැර		
රසායන ද්‍රව්‍ය තොග	-	1,979
ලිපි ද්‍රව්‍ය තොග	3,032.88	-
ජාතික විද්‍යා පදනමේ ගමනා ගමන වියදම් (ප්‍රතිපූර්ණය)	400.00	-
ජාතික විද්‍යා පදනමේ ඉන්ධන වියදම් (ප්‍රතිපූර්ණය)	740.25	-
ජාතික විද්‍යා පදනමේ අතිකාල වියදම් (ප්‍රතිපූර්ණය)	3,900.00	-
ජාතික පර්යේෂණ සභාව ගමනාගමන වියදම් (ප්‍රතිපූර්ණය)	1,200.00	-
ජාතික පර්යේෂණ සභාව ඉන්ධන වියදම් (ප්‍රතිපූර්ණය)	11,730.00	-
ජාතික පර්යේෂණ සභාව අතිකාල වියදම් (ප්‍රතිපූර්ණය)	3,011.44	-
නේවාසික පහසුකම්	2,500.00	-
ඩයලොග් දුරකතන	1,000.00	28,436
ශ්‍රී ලංකා රක්ෂණ සංස්ථාව	18,220.70	-
නැවත ගෙවිය යුතු තැන්පතු	-	4,275
ටී.කුමාරසිංහ	-	300
ඒ එම් අනුරන්භ	-	2,000
සන්දහම් සිත්තම්පලම්	-	3,300
මුද්දර ගාස්තු	-	34
කොම්.පෙන් ඔෆ් ඉන්	-	18,438
ආපසු ගෙවිය යුතු රැඳවුම් ගාස්තු	-	32,398
කාර්යාල උපකරණ	-	28,415
අධි වියදම් කළ ප්‍රදාන	-	27,088
ගෙවීම් නවතා දැමූ චෙක්පත්	-	4,685
ගොඩනැගිලි ඉදිකිරීම් දෙපාර්තමේන්තුව වෙත ගෙවිය යුතු අධි නක්සේරු ගාස්තු		211,562
වැටුප්	-	13,700.0
	45,735.27	376,610
හර		
විදේශ ගමන්	56,691.56	-
තාවකාලික වැටුප්	22,811.40	-
බාහිර ආචාර්ය වැටුප්	7,564.64	-
ප්‍රකාශන තොග	-	9,893
ක්ෂයවීම්	-	8,417
පොල් පර්යේෂණ	-	1,750
රසායන ද්‍රව්‍ය සහ විදුරු භාණ්ඩ	-	4,005
ණයවර ලිප අංක කේ එන්/එස් අයි එල්/98/32	-	1,176
විද්‍යාගාර උපකරණ - වසර10	-	100,575
උපකරණ - වසර10	15,184	4,630
ලී අල්ලුව සඳහා අත්තිකාරම්	-	952
දුරකතන	15,183.91	-
රාක්කය සඳහා අත්තිකාරම්	-	3,675
	102,251.51	135,073
	(56,516.24)	241,537

(ප්‍රතිපූර්ණය) 01

ව්‍යාපෘති පුනරාවර්තන වියදම්

ව්‍යාපෘති	රසායන ද්‍රව්‍ය සහ විදුරු භාණ්ඩ	පරිභෝජන විවිධ වියදම්	උපකරණ නඩත්තුව	ගොඩනැගිලි නඩත්තුව	විදේශ ගමන්	ලිපි ද්‍රව්‍ය	ප්‍රවාහනය	දේශීය ගමන්	වැටුප් සෙ.අ.අ.මු. සහ යේ.හි.අ.මු.
ශාක ජීව විද්‍යාව	57,416.45	20,791.03	195,988.00	14,564.34	66,481.38	6,108.34	36,805.25	20,120.00	3,554,640.79
සෛද්ධාන්තික හා සංඛ්‍යාත්මක පරිගණක විද්‍යාව	163,833.83	605,883.72	43,718.90	67,641.13	-	5,058.00	6,192.00	1,800.00	3,761,865.68
ස්වභාවික නිෂ්පාදන රසායන විද්‍යාව	641,654.44	42,826.23	257,094.74	19,313.84	-	13,619.52	37,373.00	5,000.00	6,488,389.13
ශාක සෛල ජීව විද්‍යාව	515,026.22	530,245.68	87,095.00	21,871.60	-	10,625.75	61,423.00	9,870.00	2,973,024.51
ඝන අවස්ථාවේ රසායන විද්‍යාව	270,204.28	10,234.40	39,880.00	4,321.25	-	11,423.96	20,601.25	4,000.00	2,768,195.54
ඝනි තුන පදාර්ථ භෞතික විද්‍යාව	1,995.00	-	2,250.00	16.00	-	-	8,003.00	3,500.00	613,520.40
ප්‍රකාශන රසායන විද්‍යාව	512,954.63	606,813.44	143,081.87	28,327.78	21,700.00	10,039.89	21,174.50	4,380.00	3,835,332.88
පරිසරික විද්‍යාව සහ පාරිසරික ජීව විද්‍යාව	110,336.90	836,713.74	71,356.00	2,877.62	-	6,289.95	86,013.00	34,725.00	2,967,319.73
පරිසර විද්‍යාව හා පාරිසරික ජීව විද්‍යාව මහාචාර්ය සී.බී.දිසානායක	-	444.00	-	-	-	5,635.79	-	-	268,814.44
ඤාණ ජීවී වාතායන විද්‍යාව	-	-	-	-	-	-	-	-	-
පේච පටල හා පේච පොහොර	343,810.87	174,904.40	126,166.04	20,949.20	-	21,833.98	72,585.00	11,875.00	6,588,967.62
පේච ඉන්ධන	258,483.27	15,289.59	39,909.00	13,107.50	53,000.00	5,421.00	-	3,500.00	-
තුනාප සම්පත් අනුරූපණය (සිතියම්)	33,546.61	14,844.71	6,526.80	1,772.75	112,900.00	7,750.41	78,775.75	38,675.00	3,174,248.78
රසායනික හා පාරිසරික පද්ධති අනුරූපණය	329,253.42	61,109.54	19,960.00	8,411.71	15,210.00	6,449.35	20,754.00	3,600.00	2,765,182.20
විද්‍යුත් රසායනික ද්‍රව්‍ය	178,327.12	19,771.08	49,337.14	264,706.92	-	6,734.79	7,089.00	400.00	1,468,886.87
ස්වභාවික ආහාර විද්‍යාව	337,962.80	193,685.99	14.00	12,389.92	-	3,794.79	6,343.50	1,424.00	2,264,879.59
පරිපාලනය	813.25	32,559.00	1,685,586.33	4,819.50	-	366,704.92	456,216.75	102,270.00	24,919,822.00
මුළු එකතුව	3,755,619.09	3,166,116.55	2,767,963.82	485,091.06	269,291.38	487,490.44	919,349.00	245,139.00	68,413,090.16

කාල විශ්ලේෂණය 2012-12-31 දිනට ණයගැති සහ වෙනත් ලැබීම්

අත්තිකාරම් සහ වෙනත් ලැබිය යුතුය :95668.50

	0 - 12	1 - 2	2 - 3	3 - 4	4 - 5	අවුරුදු
	මාස	අවුරුදු	අවුරුදු	අවුරුදු	අවුරුදු	5 ට වැඩි
	ශ්‍රී.ල.රු	ශ්‍රී.ල.රු	ශ්‍රී.ල.රු	ශ්‍රී.ල.රු	ශ්‍රී.ල.රු	ශ්‍රී.ල.රු
රුවිනි ලියනගේ	2,000.00	-	-	-	-	-
කේ.අයි.කේ.සමරකොන්	20,000.00	-	-	-	-	-
ටී.එච්.එන්.පී. අමරවීර	1,105.00	-	-	-	-	-
මූලික අධ්‍යයන ආයතනය අර්ථසාධක අරමුදල 1%	27,157.18	-	-	-	-	-
අයි. තුමිපැල	14,978.94	-	-	-	-	-
ටී.ඩී.දයාරත්න	4,590.00	-	-	-	-	-
ජාතික පර්යේෂණ සාභාව	25,837.38	-	-	-	-	-
	95,668.50	-	-	-	-	-

උත්සව අත්තිකාරම්: 51,500.00

	0 - 12	1 - 2	2 - 3	3 - 4	4 - 5	අවුරුදු
	මාස	අවුරුදු	අවුරුදු	අවුරුදු	අවුරුදු	5 ට වැඩි
	ශ්‍රී.ල.රු	ශ්‍රී.ල.රු	ශ්‍රී.ල.රු	ශ්‍රී.ල.රු	ශ්‍රී.ල.රු	ශ්‍රී.ල.රු
	50,000.00	-	1,500.00	-	-	-
	50,000.00	-	-	-	-	-

කාල විශ්ලේෂණය ණයනිමියන් සැපයුම්කරුවන් සහ සේවාවන් 2014-12-31 දිනට රු: 275,975.75

	0 - 12	1 - 2	2 - 3	3 - 4	4 - 5	අවුරුදු
	මාස	අවුරුදු	අවුරුදු	අවුරුදු	අවුරුදු	5 ට වැඩි
	ශ්‍රී.ල.රු	ශ්‍රී.ල.රු	ශ්‍රී.ල.රු	ශ්‍රී.ල.රු	ශ්‍රී.ල.රු	ශ්‍රී.ල.රු
සී/ස කැන්ඩි ටයර් ඊ බ්ලේන් කම්පැණි	81,517.47	-	-	-	-	-
දේශීය ආදායම් දෙපාර්තමේන්තුව මුද්දර	10,069.96	-	-	-	-	-
දේශීය ආදායම් දෙපාර්තමේන්තුව බදු	15,025.07	-	-	-	-	-
ටී ගාමිණී සිල්වා	36,100.00	-	-	-	-	-
නුගලියද්ද	49,900.00	-	-	-	-	-
ටී.බී. නිමලසිරි	1,000.00	-	-	-	-	-
ශ්‍රීලංකා නැනෝ තාක්ෂණ ආයතන	24,000.00	-	-	-	-	-
එක්සෝඩීස් ලැබ්වෙක් ප්‍රයිවෙට් ලිමිටඩ්	3,920.00	-	-	-	-	-
සේන්ට්‍රල් ඒජන්සිය් පුද්ගලික සමාගම	9,856.00	-	-	-	-	-
ඉන්ද්‍රාමොර් ස්පේයාපරිස් පුද්ගලික සමාගම	4,995.00	-	-	-	-	-
ඇනලිටිකල් ඉන්ස්ටිටියුට් පුද්ගලික සමාගම	28,777.25	-	-	-	-	-
ද ඉන්ටර්නැෂල් නාඩ්වෙයාර්	7,895.00	-	-	-	-	-
ඇට්ලස් ඉලෙක්ට්‍රිකල්ස්	2,920.00	-	-	-	-	-
	275,975.75	-	-	-	-	-

2012.12.31 දිනෙන් වෙන්වූ ණය හිමියන් සහ ගෙවිය යුතු ශේෂ රු: 197,729.65

	0 - 12 මාස ශ්‍රී.ල.රු	1 - 2 අවුරුදු ශ්‍රී.ල.රු	2 - 3 අවුරුදු ශ්‍රී.ල.රු	3 - 4 අවුරුදු ශ්‍රී.ල.රු	4 - 5 අවුරුදු ශ්‍රී.ල.රු	අවුරුදු 5 ට වැඩි ශ්‍රී.ල.රු
ගෙවිය යුතු සේවක අර්ථසාධක අරමුදල	-	-	-	-	-	540.53
ගෙවිය යුතු සේවක භාරකාර අරමුදල	-	-	-	-	-	73.72
රඳවා ගත් ගෙවිය යුතු මුදල්	61,545.68	-	-	-	-	-
ජාතික විද්‍යා පදනමේ කුලී (හැවිත ගෙවිය යුතු)	-	-	-	-	-	90,000.00
අඛණ්ඩ ද්‍රව්‍ය සඳහා නැවත ගෙවිය යුතු තැන්පතු	-	-	-	3,220.00	-	250.00
දේශීය ආදායම් දෙපාර්තමේන්තුව මුද්දර/බදු මලවත්ත කස්ට්‍රක්ෂන්	130.90	-	-	-	-	-
මලවත්ත කස්ට්‍රක්ෂන්	-	-	-	-	27,000.00	-
සුනර් සයන්ටිපික්	-	-	14,968.82	-	-	-
	61,676.58	-	14,968.82	3,220.00	27,000.00	90,864.25

උපවිත වියදම් රු : 1,487,510.07

	0 - 12 මාස ශ්‍රී.ල.රු	1 - 2 අවුරුදු ශ්‍රී.ල.රු	2 - 3 අවුරුදු ශ්‍රී.ල.රු	3 - 4 අවුරුදු ශ්‍රී.ල.රු	4 - 5 අවුරුදු ශ්‍රී.ල.රු	අවුරුදු 5 ට වැඩි ශ්‍රී.ල.රු
ගමනාගමන සහ යාපිම් දීමනා	800.00	-	-	-	-	-
රජයේ විගණන ගාස්තු	130,000.00	-	360,000.00	-	-	-
අනියම් සේවක වැටුප්	52,335.00	-	-	-	-	-
සන්නිවේදනය	46,235.03	-	-	-	-	-
අතිකාල	63,808.92	-	-	-	-	-
ආරක්ෂක සේවා	163,544.64	-	-	-	-	-
සුභසාධනය	78,899.00	-	-	-	-	-
සාමාන්‍ය නඩත්තු - සනීපාරක්ෂක	54,320.00	-	-	-	-	-
සාමාන්‍ය නඩත්තු - උද්‍යාන	31,124.80	-	-	-	-	-
සාමාන්‍ය නඩත්තු - ආහාරපාන සැපයීම	25,000.00	-	-	-	-	-
ජල ගාස්තුව	42,454.89	-	-	-	-	-
අන්තර්ජාලය	110,189.08	-	-	-	-	-
එච් ජයසේකර - වැටුප්	-	-	-	-	2,456.89	-
බාහිරවිද්‍යාඥ වැටුප් - මහාචාර්ය එස්.ඒ.කුලසූරිය	44,199.03	-	-	-	-	-
විදුලිය	244,629.19	-	-	-	-	-
පුවත්පත් ගස්තු	1,520.00	-	-	-	-	-
විවිධ	8,240.16	-	-	-	-	-
බාහිර විද්‍යාඥ වැටුප් - ජේ.පී.පදමසිරි	8,853.39	-	-	-	-	-
ප්‍රස්තකාල පොත්	3,240.00	-	-	-	-	-
ප්‍රකාශන හා දායක මුදල්	15,660.05	-	-	-	-	-
	1,125,053.18	-	360,000.00	-	2,456.89	-

2012-12-31 දිනට ශේෂ පිරික්සුම

අංකය		හර	බර
එල්/එ/1	වායු සම්කරණ	4,569,716.61	-
එල්/එ/2	ගොඩනැගිලි	29,728,586.91	-
එල්/එ/3	පරිගණක සහ මුද්‍රණ යන්ත්‍ර	16,205,410.47	-
එල්/එ/4	සන්නිවේදන උපකරණ	843,995.42	-
එල්/එ/5	ලී බඩු සහ උපාංග	3,132,442.24	-
එල්/එ/6	ගොඩනැගිලි වැඩි දියුණු කිරීම	-	-
එල්/එ/7	ඉඩම්	28,622,151.00	-
එල්/එ/8	විද්‍යාගාර උපකරණ	159,862,672.57	-
එල්/එ/9	පුස්තකාල පොත්	12,177,572.15	-
එල්/එ/10	මොටර් වාහන	20,268,108.55	-
එල්/එ/11	යන්ත්‍ර මෙවලම් සහ ක්‍රියාකරවීම්	754,039.28	-
එල්/එ/12	කාර්යාල සහ විවිධ උපකරණ	10,307,951.90	-
එල්/එ/13	ශීතකරණ	1,145,555.38	-
එල්/එ/14	ක්‍රීඩා උපකරණ	13,480.00	-
එල්/එ/15	මොටර් වාහන	-	-
එල්/එ/16	මුළුතැන් ගෙයි උපකරණ	-	-
එල්/එ/17	පුනුණු වීම් ධාරිතාවය	815,697.40	-
ම/එල්/එ/1	සේවක අර්ථසාධක අරමුදල් ආයෝජනය	36,810,789.43	-
ම/එල්/එ/2	ස්ථාවර වත්කම් ඉවත් කිරීම	26,624,390.84	-
ම/එල්/එ/3	ඉඩමේ ආකෘතිය	37,500.00	-
ම/එල්/එ/4	ආපදා ණය ආයෝජනය	151,775.31	-
සී/එ/1	ගොඩනැගිලි නඩත්තු තොග	271,785.09	-
සී/එ/2	රසායන ද්‍රව්‍ය විදුරු භාණ්ඩ සහ රසායනාගාර උපකරණ තොග	1,629,040.54	-
සී/එ/3	නියෝජිත තොග ප්‍රකාශන	17,405.84	-
සී/එ/4	ලිපි ද්‍රව්‍ය තොග	190,563.85	-
සී/එ/5	විවිධ තොග	119,582.83	-
සී/එ/6	ප්‍රකාශන තොග	262,806.96	-
සී/එ/10	ලැබී යුතු රක්ෂණය	-	-
සී/එ/11	සැපයීම් සහ වෙනත් අත්තිකාරම්	22,000.00	-
සී/එ/12	අත්තිකාරම් මත විදේශ ගෙවීම්	447,734.78	-
සී/එ/13	ණයවූ ලිපි සීමා	-	-
සී/එ/14	උත්සව අත්තිකාරම්	51,500.00	-
සී/එ/15	විශේෂ අත්තිකාරම්	-	-
සී/එ/16	වැටුප් අත්තිකාරම්	-	-
සී/එ/18	ආපසු ගෙවිය යුතු තැන්පතු	414,100.00	-
සී/එ/19	කලින් කළ ගෙවීම්	853,230.26	-
සී/එ/20	වෙනත් ලැබිය යුතු ගිණුම්	157,671.46	-
සී/එ/21	ස්ථාවර තැන්පතු සඳහා ලැබිය යුතු පොළී	2,767,316.76	-
සී/එ/22	ජාතික විද්‍යා පදනමේ ගොඩනැගිලි තැන්පතු	-	90,000.00
සී/එ/23	අබලි ද්‍රව්‍ය සඳහා නැවත ගෙවිය හැකි තැන්පතු	-	3,470.00
සී/එ/24	ගෙවිය යුතු විශ්වවිද්‍යාල පීඨ ගාස්තු	-	-

සි/එ/26	සුනර් සයන්ටිසික්	-	14,968.82
සි/එ/31	ශ්‍රී ලංකා රක්ෂණ සංස්ථාව	-	-
සි/එ/34	ශාක ජීව විද්‍යා අංශය - රාක්කය	-	-
සි/එ/36	හයට්ටුලික් ජැක්	4,000.00	-
සි/එ/38	ස්වභාවික විද්‍යා අංශය (පොත් රාක්කය)	5,489.50	-
සි/එ/39	තුර්ක අංශයේ රාමුව සඳහා අත්තිකාරම්	4,960.00	-
සි/එ/40	උත්සව අත්තිකාරම්	250,000.00	-
සි/එ/41	අධ්‍යක්ෂ ඉදිකිරීම් දෙපාර්තමේන්තුව සඳහා අත්තිකාරම්	1,782,831.13	-
සි/එ/42	සැලසුම් ඇදීම්	1,097,477.65	-
සි/එ/45	නව ගොඩනැගිලි	32,920,000.00	-
එල්/1	උපචිත වියදම්	-	1,487,510.07
එල්/2	ණය හිමියෝ	-	275,975.75
එල්/3	වියදම් කළ ප්‍රාග්ධන අරමුදල	-	162,820,057.34
එල්/4	වියදම් නොකළ ප්‍රාග්ධන අරමුදල	-	710,969.66
එල්/5	ගෙවිය යුතු සේවක අර්ථසාධක අරමුදල	-	540.53
එල්/6	ගෙවිය යුතු භාරකාර මුදල්	-	73.72
එල්/8	මූලික අධ්‍යයන ආයතනයේ අර්ථසාධක අරමුදල	-	42,920,908.73
එල්/10	ආයතන අරමුදල	42,122,612.56	-
එල්/11	ආපසු ගෙවීම් සඳහා අධි වියදම් කළ ප්‍රදාන	-	-
එල්/12	පාරිභෝගික සඳහා වෙන්කිරීම්	-	14,141,405.00
එල්/13	ක්ෂය සඳහා වෙන් කරීම්	-	73,946,010.28
එල්/14	ජනාධිපති අරමුදලින් තුලින් කළ ප්‍රාග්ධන අතිරේක වියදම්	-	7,078,501.15
එල්/15	ගෙවිය යුතු කුලී	-	-
එල්/19	වෙනත් ගෙවිය යුතු ගිණුම්	-	25.00
එල්/20	ගෙවිය යුතු රඳවා ගත් මුදල්	-	61,545.68
එල්/21	විශ්‍රාමික සාමාකයන්ගේ අරමුදල් ගිණුම	-	1,908,712.17
එල්/22	ප්‍රාග්ධන වියදම් විශේෂිත අරමුදල් සහ පරිත්‍යාග	-	1,245,227.00
එල්/23	පාසැල් විද්‍යා වැඩ සටහන	-	80,824.00
එල්/24	දුරකතන පුවරුව (PABX)	-	-
එල්/25	ගොඩනැගිලි කොන්ත්‍රාත්කරුවෝ	-	27,000.00
එල්/26	උත්සව අත්තිකාරම්	-	250,000.00
එල්/26	ආපදා ණය අරමුදල	-	151,775.31
එල්/36	විශේෂිත පර්යේෂණ ප්‍රදාන අරමුදල	-	1,224,721.02
එල්/38	ඊ.ඩී. - ජල විශ්ලේෂණය	-	5,995.00
එල්/42	ඩී ඊ එස් ප්‍රදාන	-	62,412.22
එල්/44	රජයේ බදු	-	105.90
එල්/45	දේශීය ආදායම් දෙපාර්තමේන්තුව	-	-
එල්/46	ආර් පී/2006/එච් එස් ආර්/04 - ආචාර්ය පී සෙනෙවිරත්න	-	54,505.83
එල්/48	ආර් පී/2006/ඊ ඊ ඩී/08	-	35,522.39
එල්/53	පාසල් ගුරුවරු සහ සිසුන් සඳහා වැඩමුදු	-	-
එල්/55	බයෝ ඇසයා	-	49,442.83
එල්/56	විද්‍යා සගරා	-	230,005.75
එල්/57	කොළඹේට්ටි	-	12,634.26
එල්/58	සයිටම් විශ්වවිද්‍යාලය	-	357,828.74
එල්/60	එන්.ඩබ්ලිව්.එස්.ඩී.ඩී. ස්වේඡන් කලාශය	-	-

එල්/61	ආචාර්ය විතාන කෝපේහෙපින්	-	1,082.07
එල්/62	ජල තත්ව පරීක්ෂණ	-	-
එල්/65	විදු කිරණ	-	335,185.44
එල්/66	වාර්ෂික සමාලෝචනය	-	-
එල්/67	විවෘත විශ්ව විද්‍යාලය නාවල- ආචාර්ය ඉක්බාල්	-	31,777.95
එල්/68	විවෘත විශ්ව විද්‍යාලය	-	61,020.00
එල්/69	කැලණිය විශ්ව විද්‍යාලය	-	45,000.00
එල්/70	සෝලා ආසියා	-	310,912.75
එල්/71	විද්‍යා	-	-
එල්/72	සම්මන්ත්‍රණ	-	596,280.07
එල්/73	සිවිණි විශ්ව විද්‍යාලය	-	1,233,182.85
එල්/74	ආර් පී/2011/ටී ක්‍රියා/01	-	-
එල්/75	සී.කෙ.ඩී	-	146,159.34
එල්/76	ආර් පී/2011බීඑස්/01 ආචාර්ය නදියාණි	-	118,332.73
එල්/78	එච්.ටී.ටී.සී.ව්‍යාපෘතිය	-	239,781.75
එල්/79	අනුරාධපුර	-	2,400,000.00
එල්/80	තාක්ෂණ හා පර්යේෂණ අමාත්‍යාංශය (යාපනය)	-	-
එල්/81	ආර්.පී/2011/ඒපී/09	-	161,986.82
එල්/82	IFS ස්විඩන් ආධාර	-	426,437.50
එල්/83	සමෘද්ධිමත් ආහාර	-	277,745.60
එල්/84	-ආර්.පී/2012/ඒපී/01	-	630,447.33
එල්/85	මහවැලි ජල සම්පාදනය	-	83,022.00
එල්/86	පිටි වැඩමුලුව	-	42,431.78
එල්/87	ආර්.පී/2012/ටී.කියු/03	-	576,224.00
එල්/88	ආර් පී/ 2012/එස් පී ආර්/02	-	-
එල්/89	ආර්.පී/2012/බී.එස්/06	-	280,462.57
එල්/90	රයිසෝබියම් මාස්ටර් ක්ලාස්	-	482,540.26
එල්/91	එන් එස් එල්/එස් සී එච්/2012/02	-	300,000.00
එල්/92	ආර්.පී/2012/එන්.අර්.බී/03	-	316,438.00
එල්/93	ආර්.පී/2012/බී.එස්/04	-	535,000.00
එල්/94	ජල තත්ව පරීක්ෂණ	-	7,200.00
එල්/95	ටෝක්යෝ සිමෙන්ති	-	11,979.00
එල්/96	ප්‍රත්‍යාගණන සංවිතය	-	122,463,619.32
අයි/1	විදේශීය මුදල් හුවමාරු ප්‍රතිලාභ	-	121,290.42
අයි/2	රාජ්‍යය ප්‍රදාන-පුනරාවර්තන	-	104,000,000.00
අයි/3	රාජ්‍යය ප්‍රදාන ප්‍රාග්ධන	-	55,884,835.37
	වියදම් නොකළ රු: 5,743,353.58	-	-
අයි/4	නවාතැන් පහසුකම් සැලසීමෙන් ලත් ආදායම්	-	-
අයි/5	ශ්‍රවණාභාරය කුලිය ටීසීමෙන් ලත් ආදායම්	-	552,531.11
අයි/6	පොළී ලැබීම්	-	177,349.77
අයි/7	පොත් විකිණීම්	-	13,171.56
අයි/8	විවිධ ආදායම්	-	183,717.18
අයි/10	පරිත්‍යාග	-	268,487.95

අයි/13	අබලි ද්‍රව්‍ය විකිණීම්	147,086.11	-
අයි/16	දේශීය හා විදේශීය අරමුදල් ආදායම්	-	16,550,542.25
අයි/17	ජාතික විද්‍යා පදනමේන් ලද කුලී ආදායම්	-	120,000.00
අයි/18	වාහන විකිණීම්	-	-
ඉ/1	වෙළඳ දැන්වීම්	323,120.00	-
ඉ/2	විගණන ගාස්තු	130,000.00	-
ඉ/3	ශ්‍රවණාගාර සහ කාමර නඩත්තුව ගාස්තු	170,896.50	-
ඉ/4	ගොඩනැගිලි - රක්ෂණය	344,057.16	-
ඉ/5	බැංකු ගාස්තු	38,369.42	-
ඉ/6	සන්නිවේදනය	688,841.20	-
ඉ/7	භාණ්ඩ නිදහස් කිරීම	3,189.75	-
ඉ/8	ආරක්ෂක බද්ද සහ සේවා බද්ද	-	-
ඉ/9	දඹුල්ල තෘණ උද්‍යානය	200,000.00	-
ඉ/10	විදුලිය	6,083,593.03	-
ඉ/11	ඉන්ධන	1,797,095.15	-
ඉ/12	සාමාන්‍ය නඩත්තු - සනීපාරක්ෂක සේවය	651,840.00	-
ඉ/13	සාමාන්‍ය නඩත්තු - උද්‍යාන නඩත්තුව	368,103.12	-
ඉ/14	සාමාන්‍ය නඩත්තු - ආහාරපාන සැපයීමේ සේවය	300,000.00	-
ඉ/15	පාරිභෝගික	1,016,587.50	-
ඉ/16	මෝටර් රථ වාහන නඩත්තුව	875,011.28	-
ඉ/17	මෝටර් රථ වාහන රක්ෂණය	312,187.67	-
ඉ/18	මෝටර් රථ වාහන බලපත්‍ර	51,980.62	-
ඉ/19	ගොඩනැගිලි නඩත්තුව	485,091.06	-
ඉ/20	උපකරණ නඩත්තුව	1,967,963.82	-
ඉ/21	අතිකාල	850,049.54	-
ඉ/22	තැපැල් ගාස්තු	104,363.00	-
ඉ/23	පූර්ව වර්ෂ ගැලපීම්	56,516.24	-
ඉ/24	පර්යේෂණ මණ්ඩල රැස්වීම් වියදම්	17,949.00	-
ඉ/25	ආරක්ෂක සේවා	1,962,535.68	-
ඉ/26	කාර්ය මණ්ඩල ප්‍රවාහනය	1,071,259.00	-
ඉ/28	කලින්කළට දායක වන සාමාජික මුදල් හා ප්‍රකාශන	235,930.47	-
ඉ/29	සාමාජික ගාස්තු	723,970.01	-
ඉ/30	සේවක රක්ෂණය	408,898.89	-
ඉ/31	ගමනාගමන හා යැපීම් දීමනා	245,139.00	-
ඉ/32	සුභසාධනය	1,005,223.00	-
ඉ/33	ජලය	922,731.27	-
ඉ/34	වැටුප්	59,762,565.99	-
ඉ/35	සේවක අර්ථසාධක අරමුදල 15%	7,208,770.14	-
ඉ/36	සේවක භාරකාර අරමුදල 3%	1,441,754.03	-
ඉ/37	පාවිච්චි කළ ලිපි ද්‍රව්‍ය	487,490.44	-
ඉ/38	පාවිච්චි කළ රසායන ද්‍රව්‍ය විදුරු භාණ්ඩ සහ රසායනාගාර භාණ්ඩ	3,755,619.09	-
ඉ/39	පාරිභෝජන භාණ්ඩ	3,166,116.55	-
ඉ/40	මුද්‍රණ	45,923.50	-
ඉ/41	නිතිඥ වියදම්	-	-

ඉ/43	සත්කාර දීමනා	5,250.00	-
ඉ/45	ක්ෂයවීම්	26,784,232.30	-
ඉ/47	තාව කාලික දීමනා	930,187.93	-
ඉ/49	විවිධ/විශදම්	646,281.02	-
ඉ/50	අන්තර්ජාලය	1,419,416.94	-
ඉ/53	දේශීය හා විදේශීය ආධාර ගෙවීම්	16,550,542.25	-
ඉ/54	නොමිලේ හිකුත් කරන ලද ප්‍රකාශන	7,300.60	-
ඉ/56	විදේශ සංචාර	269,291.38	-
ඉ/57	කාමර ගාස්තු	-	-
ඔ/සි/බි/1	ජාතික ඉතිරි කිරීමේ බැංකුව 1-0015-01-02989	3,067,993.66	-
ඔ/සි/බි/2	පර්යේෂණ අරමුදල ජාතික ඉතිරි කිරීමේ බැංකුව1-0015-01-03152	57,769.71	-
ඔ/සි/බි/3	සුළු මුදල් පාලන ගිණුම්	-	-
ඔ/සි/බි/4	සුළු මුල් අභියෝග	6,000.00	-
ඔ/සි/බි/5	මුද්දර අභියෝග	500.00	-
ඔ/සි/බි/6	අර්ථසාධක අරමුදල - ජංගම ගිණුම ලංකා බැංකුව 32794	2,174,130.36	-
ඔ/සි/බි/8	කොළඹ කාර්යාලය	-	-
	ජාතික ඉතිරි කිරීමේ බැංකුව 1-0015-1091808	151,775.31	-
ඔ/සි/බි/1	සේවක ආපදා ණය ගිණුම	3,817,263.00	-
	ලංකා බැංකුව 32779	6,960,738.40	-
	ලංකා බැංකුව 32795	14,106,684.56	-
	මුදල්	-	-
	එල්.සී.සී.ඒ/යු.එස්.ඩී./01	5,387,728.57	-
		619,234,848.89	619,234,848.89

අධ්‍යක්ෂ,

ශ්‍රී ලංකා මූලික අධ්‍යයන ආයතනය.

ශ්‍රී ලංකා මූලික අධ්‍යයන ආයතනයේ 2012 දෙසැම්බර් 31 දිනෙන් අවසන් වර්ෂය සඳහා වූ මූල්‍ය ප්‍රකාශන පිළිබඳ 1971 අංක 38 දරන මුදල් පනතේ 14(2) (සි) වගන්තිය ප්‍රකාර විගණකාධිපති වාර්තාව

ශ්‍රී ලංකා මූලික අධ්‍යයන ආයතනයේ 2012 දෙසැම්බර් 31 දිනට මූල්‍ය තත්ත්ව ප්‍රකාශනය සහ ඒදිනෙන් අවසන් වර්ෂය සඳහා වූ මූල්‍ය කාර්ය සාධන ප්‍රකාශනය, හිමිකම් වෙනස්වීමේ ප්‍රකාශනය සහ මුදල් ප්‍රවාහ ප්‍රකාශනය සහ වැදගත් ගිණුම්කරණ ප්‍රතිපත්ති සහ අනෙකුත් පැහැදිලි කිරීමේ තොරතුරුවල සාරාංශයකින් සමන්විත 2012 දෙසැම්බර් 31 දිනෙන් අවසන් වර්ෂය සඳහා වූ මූල්‍ය ප්‍රකාශන 1971 අංක 38 දරන මුදල් පනතේ 13(1) වගන්තිය සහ 1981 අංක 55 දරන ශ්‍රී ලංකා මූලික අධ්‍යයන ආයතන පනතේ 36(4) වගන්තිය සමඟ සංයෝජිතව කියවිය යුතු ශ්‍රී ලංකා ප්‍රජාතාන්ත්‍රික සමාජවාදී ජනරජයේ ආණ්ඩුක්‍රම ව්‍යවස්ථාවේ 154(1) ව්‍යවස්ථාවෙහි ඇතුළත් විධිවිධාන ප්‍රකාර මාගේ විධානය යටතේ විගණනය කරන ලදී. මුදල් පනතේ 14(2) (සි) වගන්තිය ප්‍රකාර, ආයතනයේ වාර්ෂික වාර්තාව සමඟ ප්‍රකාශයට පත් කළ යුතුයැයි මා අදහස් කරන මාගේ අදහස් දැක්වීම් හා නිරීක්ෂණයන් මෙම වාර්තාවේ දැක්වේ. මුදල් පනතේ 13(7)(ඒ) වගන්තිය ප්‍රකාර විස්තරාත්මක වාර්තාවක් ආයතනයේ අධ්‍යක්ෂ වෙත 2013 සැප්තැම්බර් 25 දින නිකුත් කරන ලදී.

1.2 මූල්‍ය ප්‍රකාශන සම්බන්ධයෙන් කළමනාකරණයේ වගකීම

මෙම මූල්‍ය ප්‍රකාශන ශ්‍රී ලංකා රාජ්‍ය අංශ ගිණුම්කරණ ප්‍රමිතීන්ට අනුකූලව පිළියෙල කිරීම හා සාධාරණ ලෙස ඉදිරිපත් කිරීම සහ වංචා හෝ වැරදි හේතුවෙන් ඇති වියහැකි ප්‍රමාණාත්මක සාවද්‍ය ප්‍රකාශනයන්ගෙන් තොර වූ මූල්‍ය ප්‍රකාශන පිළියෙල කිරීමට හැකිවනු පිණිස අවශ්‍යවන අභ්‍යන්තර පාලනය තීරණය කිරීම කළමනාකරණයේ වගකීම වේ.

1.3 විගණකගේ වගකීම

මාගේ විගණනය මත පදනම්ව මෙම මූල්‍ය ප්‍රකාශන පිළිබඳව මතයක් ප්‍රකාශ කිරීම මාගේ වගකීම වේ. මා විසින් ශ්‍රී ලංකා විගණන ප්‍රමිතීන්ට අනුකූලව මාගේ විගණනය සිදු කරන ලදී. ආචාර ධර්මවල අවශ්‍යතාවන්ට මම අනුකූලවන බවට සහ මූල්‍ය ප්‍රකාශන ප්‍රමාණාත්මක සාවද්‍ය ප්‍රකාශයන්ගෙන් තොරවන්නේද යන්න පිළිබඳ සාධාරණ තහවුරුවක් ලබා ගැනීම පිණිස විගණනය සැලසුම්කර ක්‍රියාත්මක කරන බවට මෙම ප්‍රමිති අපේක්ෂා කරයි.

මූල්‍ය ප්‍රකාශනවල දැක්වෙන අගයන් සහ හෙළිදරව් කිරීම්වලට උපකාරී වන විගණන සාක්ෂි ලබා ගැනීම පිණිස පරිපාටි ක්‍රියාත්මක කිරීම විගණනයට ඇතුළත් වේ. තෝරාගත් පරිපාටීන්, වංචා හෝ වැරදි හේතුවෙන් මූල්‍ය ප්‍රකාශනවල ඇති විය හැකි ප්‍රමාණාත්මක සාවද්‍ය ප්‍රකාශයන්ගේ අවදානම් තක්සේරු කිරීමද ඇතුළත් විගණකගේ විනිශ්චය මත පදනම් වේ. එම අවදානම් තක්සේරු කිරීම්වලදී, අවස්ථාවෝචිතව උචිත විගණන පරිපාටි සැලසුම් කිරීම පිණිස ආයතනයේ මූල්‍ය ප්‍රකාශන පිළියෙල කිරීමට සහ සාධාරණ ලෙස ඉදිරිපත් කිරීමට අදාළ වන්නා වූ අභ්‍යන්තර පාලනය විගණක සැලකිල්ලට ගන්නා නමුත් ආයතනයේ අභ්‍යන්තර පාලනයේ සඵලදායීත්වය පිළිබඳව මතයක් ප්‍රකාශ කිරීමට අදහස් නොකරයි. කළමණාකරණය විසින් අනුගමනය කරන ලද ගිණුම්කරණ ප්‍රතිපත්තිවල උචිතභාවය හා යොදා ගන්නා ලද ගිණුම්කරණ ඇස්තමේන්තුවල සාධාරණත්වය ඇගයීම මෙන්ම මූල්‍ය ප්‍රකාශනවල සමස්ථ ඉදිරිපත් කිරීම පිළිබඳ ඇගයීමද විගණනයට ඇතුළත් වේ. විගණනයේ විෂය පථය සහ ප්‍රමාණය තීරණය කිරීම සඳහා 1971 අංක 38 දරන මුදල් පනතේ 13 වගන්තියේ (3) සහ (4) උපවගන්තිවලින් විගණකාධිපති වෙත අභිමතානුසාරී බලතල පැවරේ.

මාගේ තත්ත්වාගණනය කළ විගණන මතය සඳහා පදනමක් සැපයීම උදෙසා මා විසින් ලබා ගෙන ඇති විගණන සාක්ෂි ප්‍රමාණවත් සහ උචිත බව මාගේ විශ්වාසයයි.

1.4 තත්ත්වාගණනය කළ විගණන මතය සඳහා පදනම

මෙම වාර්තාවේ 2.2 ඡේදයේ දක්වා ඇති කරුණු මත පදනම්ව මාගේ මතය තත්ත්වාගණනය කරනු ලැබේ.

2. මූල්‍ය ප්‍රකාශන

2.1 තත්වගණනය කළ මතය

මෙම වාර්තාවේ 2.2 ඡේදයේ දක්වා ඇති කරුණුවලින් වන බලපෑම හැර, මූල්‍ය ප්‍රකාශනවලින් 2012 දෙසැම්බර් 31 දිනට මූල්‍ය තත්වය සහ එදිනෙන් අවසන් වර්ෂය සඳහා එහි මූල්‍ය ක්‍රියාකාරීත්වය හා මුදල් ප්‍රවාහ ශ්‍රී ලංකා රාජ්‍ය අංශ ගිණුම්කරණ ප්‍රමිතීන්ට අනුකූලව සත්‍ය හා සාධාරණ තත්වයක් පිළිබිඹු කරන බව මා දරන්නා වූ මතය වේ.

2.2 මූල්‍ය ප්‍රකාශන පිළිබඳ අදහස් දැක්වීම

2.2.1 උසස් ගිණුම්කරණ පරිචයන්

පහත සඳහන් නිරීක්ෂණයන් කරනු ලැබේ.

- (අ) උසස් ගිණුම්කරණ පරිචයන් අනුව දේපල, පිරියත හා උපකරණ මිලදී ගත් දින සිට ක්ෂය කළයුතු වුවත්, සමාලෝචිත වර්ෂයේදී මිලදී ගන්නා ලද එකතුව රු. 17,287,793 ක දේපල, පිරියත හා උපකරණ වෙනුවෙන් රු. 1,084,985 ක ක්ෂය ප්‍රතිපාදනය කර නොතිබුණි.
- (ආ) රජයේ ප්‍රදාන මගින් මිලදී ගන්නා ලද එකතුව රු. 212,961,539 ක් වටිනා දේපල, පිරියත හා උපකරණ වෙනුවෙන් උසස් ගිණුම්කරණ පරිචයන් අනුව ක්ෂය ප්‍රතිපාදනය කළයුතු වුවත් එසේ කර නොතිබුණි.

2.2.2 ගිණුම්කරණ අඩුපාඩු

පහත සඳහන් නිරීක්ෂණයන් කරනු ලැබේ.

- (අ) රජයේ ප්‍රදාන ලෙස ලැබී තිබූ වාහන දෙකක වටිනාකම රු. 15,200,000 ක වාහන ගිණුමට හර කර ප්‍රදාන ගිණුමට බැර කරනු වෙනුවට ආයතනයේ අරමුදල් ගිණුමට බැර කර තිබුණි.
- (ආ) ආයතනය සතු රසායනාගාර උපකරණ, මෙවලම් හා ලී බඩු ඇතුළත් වත්කම් විෂයන් 08 ක් වර්ෂය තුළ ඉවත් කිරීමේ අපේක්ෂාවෙන් ස්ථාවර වත්කම් සහ ක්ෂය වෙන් කිරීමේ

ගිණුම්වලින් පිළිවෙලින් රු.29,893,202 ක් සහ රු.3,268,811 ක් ලෙස වත්කම් ඉවත් කිරීමේ ගිණුමකට මාරු කර එහි ශුද්ධ වෙනස වූ රු.26,624,391 ක් ජංගම වත්කම් යටතේ දක්වා තිබුණත්, එම උපකරණ විගණන පරීක්ෂණ අවස්ථාව වූ 2013 මාර්තු 31 දින වන විටත් ඉවත් කර නොතිබුණි.

(ඇ) විද්‍යා පශ්චාත් උපාධි ආයතනය මගින් රයිසෝබියම් ව්‍යාපෘතිය යටතේ ණය පදනම මත ලබා දී තිබුණු උපකරණ විෂයයන් 02 ක වටිනාකම රු. 784,470 ක් ගිණුම්ගත කර නොතිබුණි.

(ඈ) 2011 වර්ෂයේ පවත්වන ලද (Solar Asia) සම්මන්ත්‍රණය වෙනුවෙන් සහ කෘෂි සෞඛ්‍ය වෙනුවෙන් ස්වභාවික නිෂ්පාදන යෙදවීම පිළිබඳව \$ජාත්‍යන්තර සම්මේලනයට` අදාළව පිළිවෙලින් සියයට 10 ක්වූ පරිපාලන ආදායම රු.171,972 ක් හා රු.449,944 ක් ඉකුත් වර්ෂයේ ගැලපුම් ගිණුම බැර කරනු වෙනුවට අනුවිත ලෙස නිෂ්චිත පර්යේෂණ අරමුදල් ගිණුමට බැර කර තිබුණි.

(ඉ) 2011 දැයට කිරුල වැඩසටහන යටතේ සමාලෝචිත වර්ෂය තුළ ජල පිරිපහදු ඒකක 08 ක් තනා නිමකර තිබූ අතර, ඒ වෙනුවෙන් ආයතනයට ලැබිය යුතු පරිපාලන ගාස්තු රු.496,000 ක් වෙනුවට රු. 456,000 ක් ගිණුම්ගත කර තිබුණි. ඒ අනුව රු. 40,000 ක ආදායම් අඩුවෙන් ගිණුම්ගත වී තිබුණි.

(ඊ) සමාලෝචිත වර්ෂයේදී මිලදී ගන්නා ලද පැන්ට්‍රි කබඩි එකක වටිනාකම වූ රු. 149,363 ක් ලී බඩු හා උපකරණ ගිණුමට හර කරනු වෙනුවට ශ්‍රවණාගාර හා කාමර නඩත්තු වියදම් ගිණුමට හර කර තිබුණි. මේ හේතුවෙන් සමාලෝචිත වර්ෂයේ ස්ථාවර වත්කම් අඩුවෙන් ද, ශ්‍රවණාගාර හා කාමර නඩත්තු වියදම් වැඩියෙන් ද දක්වා තිබුණි.

(උ) ජයීකා ව්‍යාපෘතියෙන් ප්‍රදානයක් ලෙස ආයතනයේ උපකරණ නඩත්තු ඒකකය වෙත ලැබී තිබූ රු. 3,947,500 ක් වටිනා අමතර කොටස් මූල්‍ය ප්‍රකාශනවලට ඇතුළත් කර නොතිබුණි.

2.2.3 නොසැසඳූ පාලන ගිණුම්

ගිණුම් අනුව ශේෂයන් සහ උපයෝගී වාර්තා අනුව ශේෂයන් අතර රු. 211,293,252 ක නොසැසඳීම් නිරීක්ෂණය විය.

2.2.4 ගෙවිය යුතු ගිණුම්

2010 වර්ෂයේ සිට පැවැත් එන රු. 138,509 ක් වූ ගෙවිය යුතු ගිණුම් ශේෂ 07 ක් වූ අතර, එම ශේෂ නිරවුල් කිරීමට කටයුතු කර නොතිබුණි.

2.2.5 විගණනය සඳහා සාක්ෂි නොවීම

වටිනාකම රු. 14,985,603 ක් වූ ගිණුම් අයිතම 05 කට අදාළව පහත දැක්වෙන සාක්ෂි ඉදිරිපත් කර නොතිබුණි.

ගිණුමේ නම	වටිනාකම	ඉදිරිපත් නොකළ සාක්ෂි
ලංකා බැංකුව 1	රු. 1,102,328	ශේෂය සැදුම්ලත් ආකාරය
ලංකා බැංකුව 2	2,414,237	- එම -
ලංකා බැංකුව 3	28,617	- එම -
ලංකා බැංකුව 4	8,171,609	- එම -
ස්ථාවර වත්කම් ඉවත් කිරීමේ ගිණුම	3,268,812	ඉවත් කරන ලද වත්කම් වලට අදාළ සමුච්චිත ක්ෂය සැදුම්ලත් ආකාරය
එකතුව	14,985,603	

2.2.6 නීති, රීති, රෙගුලාසි හා කළමනාකරණ තීරණවලට අනුකූල නොවීම

පහත සඳහන් අනුකූල නොවීම් නිරීක්ෂණය විය.

නීති, රීති හා රෙගුලාසි යනාදියට යොමුව

අනුකූල නොවීම

(අ) 2002 නොවැම්බර් 28 දිනැති අංක IAI/2002/02 දරන භාණ්ඩාගාර චක්‍රලේඛයේ 02 ඡේදය

පරිගණක සහ ඊට අදාළ උපාංග ඇතුළත් කොට වත්කම් ලේඛනයක් පවත්වා ගත යුතු වුවද, සමාලෝචිත වර්ෂය තුළදී මිලදී ගෙන තිබුණු රු.2,186,110 ක් වටිනාකමින් යුතු පරිගණක හා උපාංග සම්බන්ධයෙන් එවැනි ලේඛනයක් පවත්වා නොතිබුණි.

(ආ) ශ්‍රී ලංකා ප්‍රජාතාන්ත්‍රික සමාජවාදී ජනරජයේ මුදල් රෙගුලාසි සංග්‍රහය

මුදල් රෙගුලාසි 110

හානි පිළිබඳ ලේඛනයක් පවත්වා නොතිබුණි.

මුදල් රෙගුලාසි 371

- (i) තත්කාර්ය අතුරු අග්‍රිම අදාළ කාර්යය නිමවූ විගසම පියවිය යුතු වුවද, සමාලෝචිත වර්ෂය තුළදී ලබා දී තිබූ එකතුව රු.1,332,784 ක අත්තිකාරම් ශේෂ 13 ක් 2013 මාර්තු මස වන විටත් පියවා නොතිබුණි.
- (ii) තත්කාර්ය අතුරු අග්‍රිම වශයෙන් රු. 20,000 කට නොවැඩි අත්තිකාරම් ලබාදිය යුතු වුවත්, සමාලෝචිත වර්ෂය තුළ අවස්ථා 17 කදී එම සීමාව ඉක්මවා එකතුව රු.107,536 ක අත්තිකාරම් ලබාදී තිබුණි.

2.2.7 ප්‍රමාණවත් අධිකාරී බලයකින් තහවුරු නොවූ ගනුදෙනු

පහත සඳහන් නිරීක්ෂණයන් කරනු ලැබේ.

- (අ) CCD මුරුංගා ව්‍යාපෘතිය සඳහා වූ ඇස්තමේන්තුවේ ඇතුළත් නොවූ තාවකාලික ක්ෂේත්‍ර සහායකවරයෙකු සඳහා 2011 වර්ෂය සඳහා රු.60,000 ක්ද, 2012 ජනවාරි සිට මැයි මස දක්වා රු. 50,000 කද වැටුප් වශයෙන් ගෙවා තිබුණි.
- (ආ) 2006 වර්ෂයේ සිට පැවත එන සැපයුම්කරුවන්ට ගෙවන ලද එකතුව රු.290,216 ක අත්තිකාරම් පියවීමකින් තොරව, පර්යේෂණ අරමුදල් ගිණුමට හර කර තිබුණි.

3. මූල්‍ය ප්‍රතිඵල

ඉදිරිපත් කරන ලද මූල්‍ය ප්‍රකාශන අනුව 2012 දෙසැම්බර් 31 දිනෙන් අවසන් වර්ෂය සඳහා ආයතනයේ වැඩකටයුතු වලින් පුනරාවර්තන වියදම් සඳහා රජයේ ප්‍රදාන ගණන් ගැනීමට පෙර රු. 127,993,524 ක උනන්දුවක් වූ අතර, පුනරාවර්තන වියදම් සඳහා වූ රු. 104,000,000 ක රජයේ ප්‍රදාන ගණන් ගැනීමෙන් පසු එය රු. 23,993,524 ක උනන්දුවක් වී තිබුණි. ඉකුත් වර්ෂය සඳහා පුනරාවර්තන වියදම් සඳහා රජයේ ප්‍රදාන ගණන් ගැනීමට පෙර උනන්දුව රු.107,979,876 ක් වූ අතර, පුනරාවර්තන වියදම් සඳහා රු. 93,407,000 ක් වූ රජයේ ප්‍රදාන ගණන් ගැනීමෙන් පසු එය රු.14,572,876 ක උනන්දුවක් වී තිබුණි. ඉකුත් වර්ෂයට සාපේක්ෂව සමාලෝචිත වර්ෂයේ පුනරාවර්තන වියදම් සඳහා රජයේ ප්‍රදාන ගණන් ගැනීමෙන් පසු මූල්‍ය ප්‍රතිඵලයේ රු. 9,420,648 ක පිරිහීමක් පෙන්වුම් කළ අතර, එකී පිරිහීමට සමාලෝචිත වර්ෂයේ ස්ථාවර වත්කම් සඳහා වූ ක්ෂය රු.18,849,944 කින් වැඩිවීම විශේෂයෙන් බලපා තිබුණි.

4. කාර්යසාධනය

1981 අංක 55 දරන මූලික අධ්‍යයන ආයතන පනතේ 4(ඊ) වගන්තියට පටහැනිව මූලික හා ඉදිරි අධ්‍යයන කටයුතු සඳහා පිහිටුවන ලද පර්යේෂණ අරමුදලෙන් සමාලෝචිත වර්ෂය තුළදී පර්යේෂණවලට කිසිසේත් අදාළ නොවන ක්‍රියාකාරකම් වෙනුවෙන් රු. 1,190,788 ක් වියදම් දරා තිබුණි. මෙම වියදම් තුළ පර්යේෂකයා විසින්ම නිකුත් කරන ලද ප්‍රකාශන ග්‍රන්ථ මිලදී ගැනීම, ප්‍රතිපාදන ඉක්මවා දරන ලද වියදම නිවැරදි කිරීම, උපකරණ නඩත්තු ගිණුමට කරන ලද ගැලපීම් වැනි වියදම් ඇතුළත්ව තිබුණි.

4.1 කළමනාකරණ අකාර්යක්ෂමතා

පහත සඳහන් නිරීක්ෂණයන් කරනු ලැබේ.

- (අ) 2011 දෙසැම්බර් 14 දිනැති අංක SJ/2/A/153/PE දරන තාක්ෂණ හා පර්යේෂණ අමාත්‍යාංශයේ ජ්‍යෙෂ්ඨ සහකාර ලේකම්ගේ ලිපිය පරිදි සම්බන්ධීකරණ නිලධාරී සහ සහකාර පස්සකාලාධිපති තනතුරු සඳහා අධ්‍යයන දීමනා ලබා ගැනීමට හිමිකම් නොමැති වුවද, ආයතනයේ සහකාර පුස්තකාලාධිපති සහ සම්බන්ධීකරණ නිලධාරීන්ට 2012 වර්ෂය සඳහා රු.232,742 ක්ද, ඊට පෙර වර්ෂ සඳහා රු. 1,270,243 ක්ද වශයෙන් එකතුව රු.1,502,985 ක අධ්‍යයන දීමනා ගෙවා තිබුණි.
- (ආ) 2008 වර්ෂයේ සිට පැවත එන රු. 123,574,650 ක පර්යේෂණ උපකරණ නිෂ්ක්‍රීයව පැවතුණි.
- (ඇ) 2012 දෙසැම්බර් 31 දිනට මූල්‍ය ප්‍රකාශනවල සඳහන් රු. 267,350,094 ක් වටිනා දේපල

පිරියත හා උපකරණ ශ්‍රී ලංකා රක්ෂණ සංස්ථාව මගින් ගිනි රක්ෂණය යටතේ රු.344,057 ක අගයකට රක්ෂණය කර තිබුණි. මේ අනුව ආයතනය සතු වත්කම් නිවැරදි තක්සේරු අගයකට රක්ෂණය කර නොතිබුණි.

(ඇ) ආයතනයේ නිලධාරීන් සහ සේවකයන් උදෙසා 2007 වර්ෂයේ සිට රක්ෂණ යෝජනා ක්‍රමයක් ක්‍රියාත්මක කර තිබූ අතර, එක් එක් වර්ෂවල රක්ෂිත වටිනාකම ආයතනයේ කළමණාකාරීත්වයේ අභිමතය පරිදි ආයතනයේ දායකත්වය නිලධාරීන්ගේ දායකත්වයට වඩා වැඩි ප්‍රතිශතයක් ගෙන තිබුණි. වසර 02 ක විස්තර පහත දැක්වේ.

වර්ෂය	රක්ෂණ වාරික වටිනාකම		ආයතනයේ දායකත්වය		නිලධාරීන්ගේ දායකත්වය	
	රක්ෂිත වටිනාකම	රු.	රු.	%	රු.	%
2012	525,302		400,000	76	125,302	24
2011	514,750		500,000	97	14,750	3

(ඉ) ආයතනය ආරම්භයේ සිට ජනාධිපති ලේකම් කාර්යාලය මගින් එහි පාලන කටයුතු සිදු කරනු ලැබූ අතර, 2010 අප්‍රේල් 30 දිනැති අති විශේෂ ගැසට් පත්‍රය මගින්, එම කටයුතු තාක්ෂණ හා පර්යේෂණ අමාත්‍යාංශය යටතට පත් කර තිබුණි. එම වෙනස්වීම් වලට අනුකූලව පනතට අවශ්‍ය සංශෝධනයන් සිදුකර නොතිබුණි.

(ඊ) මූලික අධ්‍යයන ආයතන පනතේ විධිවිධාන සලසා නොතිබියදී ආයතනය වෙත 2011 අගෝස්තු 31 දින සිට පවරා දී තිබූ රයිසෝබියම් ව්‍යාපෘතිය යටතේ සෝයා බෝංචි සඳහා වූ පොහොර නිෂ්පාදනය කර අලෙවි කිරීම මගින් සමාලෝචිත වර්ෂය තුළ රු.1,041,300 ක ආදායම් උපයා තිබුණි.

4.2 මෙහෙයුම් අකාර්යක්ෂමතා

පහත සඳහන් නිරීක්ෂණයන් කරනු ලැබේ.

- (අ) ආයතනය විසින් පර්යේෂණ ක්ෂේත්‍ර 17 කට අදාළව දේශීය පර්යේෂණවල මූලික අධ්‍යයන කටයුතු සිදු කරනු ලබන අතර, එක් එක් ක්ෂේත්‍රවලට අදාළ පර්යේෂණ යෝජනාවලිය අනුව පර්යේෂණ අවසානයේදී නිගමනයන්ට එළැඹීමටත්, එම නිගමනයන් අනුව තීරණ ගැනීමටත් හැකිවිය යුතුය. එම ක්ෂේත්‍ර සඳහා පර්යේෂණ විද්‍යාඥයින් 19 දෙනෙකු බඳවා ගෙන ඔවුන් සඳහා 2012 වර්ෂය තුළ වැටුප් වශයෙන් රු. 38,982,892 ක් ගෙවා තිබුණත්, ලාංකීය ප්‍රජාව සඳහා පර්යේෂණ මගින් නිගමනයන්ට එළඹීම සහ එමගින් තීරණ ගැනීම සිදු කර නොතිබුණි.
- (ආ) පර්යේෂණ ව්‍යාපෘති ක්ෂේත්‍ර 03 කට අදාළව විද්‍යාඥයින් 06 දෙනෙකු වෙනුවෙන් එකම කාලපරිච්ඡේදයක් තුළ වැටුප් වශයෙන් එකතුව රු. 8,851,555 ක් ගෙවා තිබුණත්, එම විද්‍යාඥයන් වෙත වෙනම සිදු කළ කාර්යයන් පිළිබඳ තොරතුරු අනාවරණය කර නොතිබුණි.
- (ඇ) - 80 Freezer නමැති උපකරණය විධිමත් ප්‍රසම්පාදන ක්‍රියාවලියකින් තොරව 2011 අප්‍රේල් මස රු.1,745,305 ක් වැය කර මිලදී ගෙන තිබූ අතර, එම උපකරණය මනා ක්‍රියාකාරී තත්ත්වයේ නොපැවතීම නිසා සැපයුම්කරුවන් විසින් එහි වටිනාකමින් රු.1,366,835 ක මුදලක් පමණක් 2012 වර්ෂය තුළ ආයතනය වෙත ආපසු ගෙවා තිබුණි. මේ හේතුවෙන් රු.378,470 ක මූල්‍යමය අලාභයක් සදු වී තිබුණි. මෙකී අලාභය මු.රෙ. 156 ප්‍රකාරව, ඊට වගකිවයුතු නිලධාරීන් වෙතින් ආපසු අයකර ගැනීමට කටයුතු කර නොතිබුණි.
- (ඈ) දැයට කිරුළ වැඩසටහන යටතේ ජලයේ යෝග්‍යතාවය වැඩිදියුණු කිරීම සඳහා රු.12,000,000 ක ප්‍රතිපාදන මත උතුරුමැද පළාත තුළ ජල පිරිපහදු ඒකක 10 ක් ස්ථාපිත කිරීම සඳහා ආයතනය වෙත ප්‍රතිපාදන ලබා දී තිබුණි. 2003 ජුනි 02 දිනැති අංක PED/12 දරන රාජ්‍ය ව්‍යාපාර වක්‍රලේඛයේ 5.2.2 වගන්තිය ප්‍රකාරව, රු. 500,000 ට වැඩි ගෙවීම් සඳහා ශක්‍යතා අධ්‍යයනයක් සිදුකළ යුතු වුවද, එවැනි ශක්‍යතා අධ්‍යයනයක් සදු කිරීමෙන් හා විධිමත් අනුමැතියකින් තොරව, ඉන් ජල පිරිපහදු ඒකක 08 ක් පමණක් ඉදිකර තිබුණි. ඉතිරි පිරිපහදු ඒකක 02 ඉදිකර නොතිබූ අතර, ඊට අදාළ රු.2,400,000 ක මුදල අරමුදල වෙත ආපසු යැවීමට කටයුතු කර නොතිබුණි.
- (ඉ) ජලයේ යෝග්‍යතාවය පිළිබඳව යාපනය දිස්ත්‍රික්කයේ පවත්වනු ලැබූ වැඩමුළුවක් සඳහා තාක්ෂණ හා පර්යේෂණ අමාත්‍යාංශයේ ජ්‍යෙෂ්ඨ සහකාර ලේකම්ගේ (තාක්ෂණ හුවමාරු)

2012 ජනවාරි 16 දිනැති අංක STD/3/67VO/11 දරන ලිපිය මගින් රු. 77,000 ක මුදලක් ලැබී තිබුණු අතර, ආයතනය මගින් ඒ සඳහා රු. 316,046 ක මුදලක් වැය කර ඉහත වැඩමුළුව පවත්වා තිබුණි. මේ අනුව කළමනාකරණ මණ්ඩලයේ අනුමැතියකින් තොරව ලැබීම් ප්‍රමාණය ඉක්මවා රු.239,046 ක මුදලක් ආයතනයේ අරමුදලින් වැයකර තිබුණි.

(ඊ) මධ්‍යම පළාත් අධ්‍යාපන දෙපාර්තමේන්තුව මගින් ගුරුභවතුන් අතර විද්‍යා දැනුම පුළුල් කිරීමේ වැඩමුළුවක් සඳහා ලබා දී තිබූ ප්‍රතිපාදනවලින් ඉතිරි වූ රු.539,486 ක මුදලක් ආපසු යැවීමට කටයුතු නොකොට විධිමත් අනුමැතියකින් තොරව, විදුකිරණ නැමැති ව්‍යාපෘති ගිණුමකට බැර කර තිබුණි.

4.3 මතභේදයට තුඩුදෙන ගනුදෙන

පහත සඳහන් නිරීක්ෂණයන් කරනු ලැබේ.

(අ) 2011 අප්‍රේල් 11 දිනැති අංක DMS/E2/62/7/277 දරන කළමනාකරණ සේවා අධ්‍යක්ෂ ජනරාල්වරයාගේ ලිපිය ප්‍රකාරව, අනුමත කාර්ය මණ්ඩලය තාක්ෂණ නිලධාරී තනතුරු 14 කින් සහ කළමනාකරණ සහකාර තනතුරු 15 කින් සමන්විත විය යුතු වුවද, සමාලෝචිත වර්ෂය සඳහා අනුමත කාර්ය මණ්ඩලයේ නොමැති ජ්‍යෙෂ්ඨ තාක්ෂණ නිලධාරී තනතුරු 12 ක්, ජ්‍යෙෂ්ඨ මාණ්ඩලික තනතුරු 03 ක් සහ ජ්‍යෙෂ්ඨ මාණ්ඩලික සහකාර තනතුරු 04 ක් සඳහා ඉහළ වැටුප් පරිමාණයක් මත පත්වීම් ප්‍රදානය කර තිබුණි.

(ආ) මූලික අධ්‍යාපන ආයතනයේ ලේකම් තනතුර සඳහා වූ බඳවා ගැනීම් පරිපාටියට අනුව ඉල්ලුම්පත් භාරගන්නා අවසන් දිනට වයස අවුරුදු 50 නොඉක්මවිය යුතු වුවද, ඊට පටහැනිව 2012 අප්‍රේල් 07 දිනට වයස අවුරුදු 50 ඉක්ම වූ පුද්ගලයෙකු ලේකම් තනතුර සඳහා බඳවා ගෙන සමාලෝචිත වර්ෂය තුළදී එම නිලධාරියාට එකතුව රු.290,140 ක වැටුප් ගෙවා තිබුණි.

(ඇ) ජලයේ යෝග්‍යතාවය වැඩිදියුණු කිරීමේ ව්‍යාපෘතිය සඳහා එලැඹී අවබෝධතා ගිවිසුමකට අනුව සියයට 25 බැගින් වූ වැඩ ආරම්භ කිරීමේ අත්තිකාරම් ලබාදිය හැකි වුවද, සමාලෝචිත වර්ෂය තුළදී ජල පිරිපහදු ඒකක 06 ක් සඳහා සියයට 389 ක අත්තිකාරම් ලබාදී තිබුණි. මේ අනුව අදාළ සීමාව ඉක්මවා ලබාදී තිබූ අත්තිකාරම්වල වටිනාකම රු.5,201,000 ක් විය.

4.4 නිෂ්ක්‍රීය හා උභන උපයෝජිත වත්කම්

පහත සඳහන් නිරීක්ෂණයන් කරනු ලැබේ.

- (අ) වටිනාකම රු. 49,382,082 ක් වූ ස්ථාවර වත්කම් ඒකක 32 ක් භාවිතයට නොගෙන පැවති අතර, එම උපකරණ අළුත්වැඩියා කර ප්‍රයෝජනයට ගැනීමට හෝ සුදුසු ක්‍රියාමාර්ගයන් අනුගමනය නොකිරීම හේතුවෙන් නිශ්ක්‍රීයව පැවතුණි.
- (ආ) සමාලෝචිත වර්ෂය අවසන් දින වන විට රු. 11,757 ක වටිනාකමින් යුතු කල් ඉකුත් වූ හා රු.688,004 ක වටිනාකමින් යුතු භාවිතයට නොගන්නා ලද රසායනික ද්‍රව්‍ය අයිතම 118 ක් ගබඩා කර තිබුණි.
- (ඇ) වටිනාකම රු.1,126,509 ක් වැයකර මිලදී ගෙන තිබුණු ජලය පිරිසිදු කිරීමේ උපකරණයක් එලදායී ලෙස පර්යේෂණ කටයුතු සඳහා යොදාගෙන නොතිබුණි.
- (ඈ) පටක අභිවර්ධන පර්යේෂණ ව්‍යාපෘතිය සඳහා 2006 වර්ෂයේදී මිලදී ගෙන තිබුණු වීදුරු භාණ්ඩ අයිතම 1229 ක් එම ව්‍යාපෘතියට හෝ වෙනත් කාර්යයක් සඳහා උපයෝජනය නොකොට නිෂ්කාර්යව පැවතුණි.
- (ඉ) 2009 සිට 2011 වර්ෂය දක්වා කාලසීමාවක සිට පැවත එන පර්යේෂණ අරමුදල් 08 කට අදාළ රු.891,250 ක ශේෂ උපයෝජනයට ගෙන නොතිබුණි.

4.5 ආර්ථිකමය නොවූ ගනුදෙනු

තාක්ෂණ හා පර්යේෂණ අමාත්‍යාංශයේ අමාත්‍යවරයාගේ සම්බන්ධීකරණ ලේකම්ගේ 2011 පෙබරවාරි 01 දිනැති ලිපිය ප්‍රකාරව, එම අමාත්‍යාංශ කාර්යාලයට අනුයුක්තව සේවය කරනු ලැබූ iii ශ්‍රේණියේ අතීතී යතුරු ලේඛක තනතුරේ නිලධාරියකුගෙන් මූලික අධ්‍යයන ආයතනයට කිසිදු සේවයක් ලබා ගැනීමකින් තොරව එදින සිට 2012 ඔක්තෝබර් මස දක්වා රු.489,856 ක් වැටුප් ආයතනයේ වියදමින් ගෙවා තිබුණි. ඒ තුළ අඩංගු සමාලෝචිත වර්ෂයට අදාළ වියදම රු.244,565 ක්වූ අතර, මේ හේතුවෙන් එම ප්‍රමාණයෙන් තාවකාලික වැටුප් වියදම් වැඩියෙන් දක්වා තිබුණි.

4.6 හඳුනාගන්නා ලද පාඩු

සමාලෝචිත වර්ෂයේ භාණ්ඩ සමීක්ෂණ වාර්තා අනුව වටිනාකම රු. 542,600 ක් වූ වත්කම් අයිතම 161 ක් අස්ථාන ගත වී තිබුණු අතර, වටිනාකම රු. 17,115 ක් වූ වත්කම් අයිතම 10 ක් විනාශ වී තිබුණි.

4.7 ප්‍රමාද වූ ව්‍යාපෘති

පහත සඳහන් නිරීක්ෂණයන් කරනු ලැබේ.

(අ) 2009 සිට 2011 වර්ෂය දක්වා කාලසීමාව තුළ ඉදිකිරීම් 04 ක් වෙනුවෙන් ගොඩනැගිලි දෙපාර්තමේන්තුවට ගෙවන ලද අත්තිකාරම් උපයෝගී කරගෙන ඉදිකිරීම් නිමකර අදාළ ගොඩනැගිලි ආයතනය වෙත භාර දී තිබුණද, ඊට අදාළව 2012 දෙසැම්බර් 31 දින වන විට පැවති රු. 1,352,831 ක් වූ අත්තිකාරම් ශේෂය ආපසු ගෙන්වා ගැනීමට කටයුතු කිරීමෙන් තොරව අනුචිත ලෙස තවදුරටත් අත්තිකාරම් යටතේ පෙන්වුම් කර තිබුණි.

(ආ) 2010 වර්ෂයේ අම්පාර, පුත්තලම හා ත්‍රිකුණාමලය යන දිස්ත්‍රික්කවල උණුදිය උල්පත් හඳුනාගැනීම වෙනුවෙන් සිදුකරන ලද මිණුම් කටයුතු සඳහා ලබා දී තිබුණු රු. 1,097,478 ක අත්තිකාරම් සමාලෝචිත වර්ෂයේ අවසන් දින වන විටත් නිරවුල් කර නොතිබුණි.

4.8 කාර්ය මණ්ඩල පරිපාලනය

පහත සඳහන් නිරීක්ෂණයන් කරනු ලැබේ.

(අ) අනුමත කාර්ය මණ්ඩලයට ඇතුළත් නොවූ තනතුරු සඳහා පුහුණුවන්නන් 06 දෙනෙකු බඳවා ගෙන, පුහුණු කාලසීමාවෙන් පසු 2009 වර්ෂයේ සිට 2013 වර්ෂය අතර කාලපරිච්ඡේදය මුළුල්ලේ ඔවුන් පුහුණුවන්නන් ලෙස සේවයේ යොදවා ගෙන එකතුව රු.1,466,283 ක වැටුප් ගෙවා තිබුණි.

(ආ) විද්‍යාගාර සහායක තනතුරෙහි සේවය කරනු ලබන නිලධාරියක 1998 වර්ෂයේ සිට

කොළඹ පිහිටි කාර්යාලයේ සේවය සඳහා යොදවා ගෙන තිබූ අතර, ඇයගේ නිත්‍ය තනතුරට හිමි පර්යේෂණ කටයුතු ඉටු කරන බවට සාක්ෂි ඉදිරිපත් නොවූ අතර, **සමාලෝචිත වර්ෂය අවසානය වන විට එලදායි සේවයක යොදවා ගැනීමකින් තොරව ඇය හට රු. 4,055,703 ක වැටුප් ගෙවා තිබුණි.**

(ඇ) අනුමත කාර්ය මණ්ඩලයට අයත් නොවූ බාහිර විද්‍යාඥයින් තුන්දෙනෙකු විධිමත් අනුමැතියකින් තොරව බඳවා ගෙන තිබුණි. ඔවුන් දිනකට වරුව බැගින් සේවය කර තිබුණද, සම්පූර්ණ දිනයම සේවය කළ බව සලකා 2012 වර්ෂයේදී එකතුව රු.857,828 ක වැටුප් ගෙවා තිබුණි.

(ඈ) 1999 හා 2000 වර්ෂවල බඳවාගන්නා ලද නිලධාරීන් දෙදෙනෙකු විධිමත් අනුමැතියක් ලබා නොගෙන නියෝජ්‍ය ගණකාධිකාරී හා සහකාර පුස්තකාලයාධිපති තනතුරුවල පිහිටුවා සමාලෝචිත වර්ෂයේදී එකතුව රු.1,119,251 ක වැටුප් ගෙවා තිබුණි.

4.9 වාහන උපයෝජනය

 වාහන කුලී ගෙවීම

2004 අගෝස්තු 31 දිනැති අංක 353(3) දරන භාණ්ඩාගාර චක්‍රලේඛයේ 02 වගන්තිය ප්‍රකාරව, ආයතනයේ අධ්‍යක්ෂකවරයාගේ රාජකාරී කටයුතු සඳහා රු.40,000 ක මාසික කුලී සීමාවකට යටත්ව වාහනයක් යොදවාගත හැකි වුවද, ඊට පටහැනිව 2012 ජනවාරි 01 දින සිට එම සීමාව ඉක්මවා රු.49,900 ක් බැගින් කුලී ගෙවීම හේතුවෙන් සමාලෝචිත වර්ෂය තුළ රු.118,800 ක් වැඩිපුර ගෙවා තිබුණි.

5. ගිණුම් කටයුතුභාවය සහ යහපාලනය

 5.1 සංයුක්ත සැලැස්ම

2003 ජූනි 02 දිනැති අංක PED/12 දරන රාජ්‍ය ව්‍යාපාර චක්‍රලේඛයේ 5.1.3 වගන්තිය පරිදි සංයුක්ත සැලැස්ම වාර්ෂිකව යාවත්කාලීන කර සෑම වර්ෂයක් ආරම්භ වීමට අවම වශයෙන් දින 15 කට පෙර විගණකාධිපති, භාණ්ඩාගාරය, රේඛීය අමාත්‍යාංශය සහ රාජ්‍ය ව්‍යාපාර දෙපාර්තමේන්තුව වෙත යොමු කළ යුතු වුවද, 2012-2015 කාලපරිච්ඡේදය සඳහා වූ සංයුක්ත සැලැස්ම සම්බන්ධයෙන් ඒ අනුව කටයුතු කර නොතිබුණි.

5.2 අභ්‍යන්තර විගණනය

සමාලෝචිත වර්ෂය වෙනුවෙන් වූ අභ්‍යන්තර විගණන වැඩසටහන, ක්ෂේත්‍ර 20 ක් ආවරණය වන පරිදි පිලියෙල කර තිබුණද, ආවරණය කර තිබුණේ ක්ෂේත්‍ර 03 ක් පමණි.

5.3 කළමනාකරණ මණ්ඩලය

2003 ජුනි 02 දිනැති අංක PED/12 දරන රාජ්‍ය ව්‍යාපාර චක්‍රලේඛයේ 4.2 වගන්තිය ප්‍රකාරව, සෑම මසකට වරක් කළමනාකරණ මණ්ඩලය වෙත ඉදිරිපත් කළයුතු පහත සඳහන් ප්‍රකාශන ඉදිරිපත් කර නොතිබුණි.

- (අ) මාසයට අදාළ මෙහෙයුම් වාර්තා
- (ආ) මාසයට අදාළ මුදල් ප්‍රවාහ ප්‍රකාශන
- (ඇ) ද්‍රවශීල තත්ත්වය සහ ණය ගැනීම්
- (ඈ) මාසය තුළ ජංගම නොවන වත්කම් මිලදී ගැනීම් හා ප්‍රසම්පාදන කටයුතු
- (ඉ) නව බඳවා ගැනීම් හා අනුමත කාර්ය මණ්ඩල ඇතුළත් මානව සම්පත් පිළිබඳ ප්‍රකාශනය

5.4 ප්‍රසම්පාදන සැලැස්ම

වැඩ හා සේවා සම්බන්ධ රජයේ ප්‍රසම්පාදන මාර්ගෝපදේශ සංග්‍රහයේ 4.2.1 මාර්ගෝපදේශය ප්‍රකාරව, ආයතනය සඳහා ප්‍රසම්පාදන සැලැස්මක් පිලියෙල කළයුතු වුවද, සමාලෝචිත වර්ෂය තුළ රු. 38,734,065 ක වැඩ හා සේවා කොන්ත්‍රාත්තුවලට එළඹ තිබුණද, එපරිදි ප්‍රසම්පාදන සැලැස්මක් පිලියෙල කර නොතිබුණි.

5.5 අයවැය පාලනය

2003 ජුනි 02 දිනැති අංක PED/12 දරන රාජ්‍ය ව්‍යාපාර චක්‍රලේඛයේ 5.2.5 වගන්තිය ප්‍රකාරව, වාර්ෂික අයවැය වාර්තාව සංයුක්ත සැලැස්මට අනුව, දීර්ඝ කාලීන පරමාර්ථ ඉටු කර ගැනීම පිණිස සහ වර්ෂය ආරම්භයේදී අරමුණු ඉටු කර ගැනීම පිණිස උපකරණයක් ලෙස භාවිතා කළ යුතු වුවද, වියදම් විෂයයන් 03 කට අදාළව රු. 20,237,526 ක ඌන වෙන් කිරීමද, වියදම් විෂයයන් 11 කට අදාළව රු.5,504,733 ක අධි වෙන්කිරීමද, වියදම් විෂයයන් 02 කට අදාළව වෙන් කරන ලද මුළු ප්‍රතිපාදනය වූ රු. 400,000 ක් සම්පූර්ණයෙන් ඉතිරි වී තිබුණි. ඒ අනුව අයවැය ලේඛණය එලදායි පාලන කාරකයක් ලෙස යොදාගෙන නොතිබුණි.

6. පද්ධති හා පාලන

විගණනයේදී නිරීක්ෂණය වූ පද්ධති හා පාලන දුර්වලතා අධ්‍යක්ෂවරයා වෙත වරින්වර මාගේ වාර්තා මගින් පෙන්වා දී ඇත. පහත සඳහන් පාලන ක්ෂේත්‍රයන් කෙරෙහි විශේෂ අවධානය යොමු කළ යුතුය.

- (අ) ගිණුම්කරණය
- (ආ) චක්‍රීය කළමනාකරණය
- (ඇ) මානව සම්පත් කළමනාකරණය
- (ඈ) තොග පාලනය
- (ඉ) පර්යේෂණ පැවැත්වීම

එච්.ඒ.එස්. සමරවීර

විගණකාධිපති